

ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ

ΣΧΕΔΙΟ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□ □□□□□□
□□□□□□□□□□□□ □□□ □□□ □□ □□□□□□ □□□□□□□□, □□□
□□□□□□□□ □□□ □□□□ □□ □□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□
□□□□□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□ □□□ □□□□□□□□ □□□ □□
□□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□
□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□□ □□□ □□□
□□□□□□. □□□ □□□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□ □□□□□ □□□ □□□
□□□□□□□□□□ □□□ □□□ □□□□□□□□.

□□□ □□□□ □□ □□□□□□□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□□
□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□□□□□□ □□ □□□
□□□□□□□□.

□□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□□□□□□ □□□
□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□ □□□
□□□□□□□□□□□□.

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Η Κυβέρνηση της Αριστεράς στις νέες συνθήκες: Εγγύηση για τη δημοκρατία, τη στήριξη των αδυνάτων και την ανασυγκρότηση της χώρας.

ΤΟ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΣΥΡΙΖΑ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η συμφωνία με τους δανειστές: Δεσμεύεις και ανοιχτά μέτωπα

1. ΘΕΣΜΙΚΗ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΕΚΔΗΜΟΚΡΑΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

1.1. Δημοκρατική αναδιάρθρωση του πολιτικού συστήματος

1.1.1. Πόλεμος ενάντια στη διαπλοκή και τη διαφθορά

1.1.2. Σύγχρονα, δημοκρατικά ΜΜΕ

1.1.3. Άλλες αλλαγές για τον εκδημοκρατισμό του πολιτικού συστήματος

1.2. Θεσμική ανασυγκρότηση της διοίκησης

1.2.1. Δημόσια Διοίκηση στην υπηρεσία των πολιτών

1.2.2. Αυτοδιοίκηση με αρμοδιότητες και πόρους

1.3. Διεύρυνση ατομικών δικαιωμάτων και δημοκρατικών ελευθεριών

1.3.1. Δικαιοσύνη και σωφρονιστικό σύστημα σ' ένα σύγχρονο κράτος δικαίου

1.3.2. Αξιόπιστη μεταναστευτική πολιτική

1.3.3. Ισότητα φύλων – Σεξουαλικός προσανατολισμός και ταυτότητα φύλου – Δικαιώματα μειονοτήτων και αντιρρησιών συνείδησης

1.3.4. Σώματα ασφαλείας: από την καταστολή στην προστασία των πολιτών

1.4. Η φορολογία ως εργαλείο αναδιανομής

1.4.1. Δίκαιο, απλό και σταθερό φορολογικό σύστημα

1.4.2. Πόλεμος ενάντια στη φοροδιαφυγή

2. ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

2.1. Νέο παραγωγικό πρότυπο με πυλώνες την εργασία, τη γνώση και την καινοτομία

2.1.1. Ο χαρακτήρας και οι στόχοι της παραγωγικής ανασυγκρότησης

2.1.2. Αναπτυξιακός σχεδιασμός για την ανάπτυξη της οικονομίας

2.2. Θεσμικές αλλαγές και δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις για την παραγωγική ανασυγκρότηση

2.2.1. Προστασία της εργασίας και ενίσχυση της απασχόλησης

2.2.2. Αποκατάσταση ρευστότητας – Τραπεζικό σύστημα στην υπηρεσία της πραγματικής οικονομίας και της κοινωνίας

2.2.3. Αποτελεσματική χρήση των κοινοτικών πόρων

2.2.4. Στήριξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων

2.2.5. Ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας

2.2.6. Αξιόπιστος χωρικός σχεδιασμός

2.2.7. Αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας

2.2.8. Φιλόδοξη πολιτική για την καινοτομία

2.2.9. Συνεκτική ψηφιακή πολιτική

2.2.10. Νέα Νησιωτική Πολιτική: Νησιά ίσων ευκαιριών

2.3. Παραγωγικές προτεραιότητες

2.3.1. Αγροτική-κτηνοτροφική παραγωγή και αλιεία

2.3.2. Ενέργεια

2.3.3. Βιομηχανία

2.3.4. Μεταφορές

2.3.5. Νέες τεχνολογίες

2.3.6. Τουρισμός

2.3.7. Κατασκευές

2.4. Προστασία του περιβάλλοντος

3. ΕΠΑΝΑΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

3.1. Ανθρωπιστική κρίση και προστασία ευάλωτων κοινωνικών ομάδων

3.2. Δημόσιο Σύστημα Υγείας με καθολικότητα και αποτελεσματικότητα

3.3. Βιώσιμη και αξιοπρεπής Κοινωνική Ασφάλιση

3.4. Δημοκρατική αναδιάρθρωση της εκπαίδευσης

3.5. Μακρόπνοη πολιτική για την επιστημονική έρευνα

3.5. Πολιτισμός και αθλητισμός για όλους/ες

3.5.1. Πολιτισμός

3.5.2. Αθλητισμός

4. ΦΙΛΕΙΡΗΝΙΚΗ ΑΜΥΝΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

4.1. Αναδιοργάνωση των ενόπλων δυνάμεων

4.2. Πολυδιάστατη εξωτερική πολιτική

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

**Η Κυβέρνηση της Αριστεράς στις νέες συνθήκες:
Εγγύηση για τη δημοκρατία, τη στήριξη των αδυνάτων
και την ανασυγκρότηση της χώρας.**

1. Εισαγωγή

Η 25η Ιανουαρίου σηματοδότησε μια πολιτική τομή άνευ προηγουμένου για τα πολιτικά πράγματα τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρώπη. Για πρώτη φορά μεταπολεμικά στην Ευρώπη ένα κόμμα της ριζοσπαστικής αριστεράς κατάφερε να κερδίσει την κυβερνητική εξουσία και μάλιστα μέσα σε συνθήκες γενικευμένης οικονομικής, πολιτικής και κοινωνικής κρίσης.

Η μνημονιακή πενταετία στην Ελλάδα αποδιάρθρωσε τις παραδοσιακές πολιτικές και κοινωνικές εκπροσωπήσεις και διέλυσε την κοινωνική συμμαχία η οποία υποστήριξε ενεργητικά ή παθητικά την νεοφιλελεύθερη διαδικασία αναδιάρθρωσης της ελληνικής οικονομίας και των συναφών κοινωνικών και πολιτικών σχέσεων την τελευταία εικοσιπενταετία. Και τούτο καθώς η ήπια και σταδιακή διαδικασία αναδιάρθρωσης αντικαταστάθηκε από ένα βίαιο πρόγραμμα ταχύτατης δημοσιονομικής προσαρμογής και εσωτερικής υποτίμησης το οποίο δεν άφηνε χώρο για οποιαδήποτε υλικά ανταλλάγματα (φτηνός δανεισμός, φοροαπαλλαγές, κρατικά οργανωμένη φοροδιαφυγή, περιορισμένη αύξηση μισθών κλπ) στις κοινωνικές τάξεις που τα προηγούμενα χρόνια έπαιζαν το ρόλο των υποστηρικτών του νεοφιλελεύθερου συνασπισμού εξουσίας.

Ταυτόχρονα, η αποδιάρθρωση των προηγούμενων κοινωνικών και πολιτικών συμμαχιών συνυπήρξε με την άνοδο της λαϊκής διαθεσιμότητας για αγωνιστικές κινητοποιήσεις, παραδοσιακές (απεργίες, διαδηλώσεις) αλλά και καινοφανείς (Σύνταγμα, πρωτοβουλίες κοινωνικής αλληλεγγύης). Σε αυτό το κλίμα ανόδου των λαϊκών αγώνων ο ΣΥΡΙΖΑ κατανόησε ότι έχει έρθει η ώρα για την Αριστερά να αναλάβει την πρωτοβουλία εκπροσώπησης μιας νέας κοινωνικής συμμαχίας η οποία φαινόταν ότι έχει τη δυνατότητα να καταλάβει την κυβερνητική εξουσία. Και αυτό ακριβώς έγινε.

Το πολιτικό πρόγραμμα που επιτάχυνε και ολοκλήρωσε τις κοινωνικές ανακατατάξεις που λάμβαναν χώρα ήταν το Πρόγραμμα της Θεσσαλονίκης με τους τέσσερις πυλώνες του: Αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης, επανεκκίνηση της οικονομίας, αποκατάσταση των εργασιακών σχέσεων και δημοκρατική ανασυγκρότηση του κράτους.

Ήταν ένα πρόγραμμα που στόχευε στην αναδιανομή εισοδήματος και ισχύος υπέρ των τάξεων που είχαν υποστεί τα καίρια πλήγματα της Μνημονιακής πολιτικής. Την ίδια στιγμή όμως ήταν δεδομένο ότι αυτό το πρόγραμμα, για να εφαρμοστεί, απαιτούνταν μια σκληρή διαπραγμάτευση με τους δανειστές ώστε να εξουδετερωθεί ο βασικός

μοχλός επιβολής των προγραμμάτων δημοσιονομικής προσαρμογής: το χρέος και η αδυναμία χρηματοδότησης της ελληνικής οικονομίας από τις αγορές.

2. Η διαπραγμάτευση

Ήταν ακριβώς το όπλο της χρηματοδοτικής ασφυξίας που χρησιμοποιήθηκε αποτελεσματικότερα από την πλευρά των δανειστών και των θεσμών καθόλη τη διάρκεια της σκληρής διαπραγμάτευσης της νέας Κυβέρνησης. Από την πρώτη στιγμή που ο ΣΥΡΙΖΑ ανέλαβε την κυβερνητική εξουσία η χρηματοδοτική ασφυξία από την ΕΚΤ και η διαρκής απειλή της κατάρρευσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος της χώρας χρησιμοποιήθηκε ώστε να προκληθούν οικονομικές και κοινωνικές πιέσεις στην νέα Κυβέρνηση. Στόχος ήταν είτε η ανατροπή της είτε η άνευ όρων συνθηκολόγηση και η υιοθέτηση του προηγούμενου προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής και εσωτερικής υποτίμησης.

Παρά τις μικρές δυνάμεις μας προσπαθήσαμε να αμυνθούμε με κάθε δυνατό τρόπο απέναντι στις συγκεκριμένες πιέσεις και να δώσουμε δείγματα γραφής ενός νέου πολιτικού ήθους και μιας νέας κοινωνικής προοπτικής τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό.

Σε ότι αφορά συγκεκριμένα τη διαπραγμάτευση, παρά τις ολιγορρίες και τις πιθανές τακτικές αστοχίες, κάναμε όλα όσα ήταν δυνατά για να ανταπεξέλθουμε στην χρηματοπιστωτική ασφυξία (καθυστέρηση πληρωμών στο ΔΝΤ, άρνηση να παρατείνουμε την προηγούμενη δανειακή σύμβαση, επιβεβλημένους ελέγχους κεφαλαίων ώστε να προστατέψουμε το τραπεζικό σύστημα από το χρηματοδοτικό εκβιασμό της ΕΚΤ) αλλά και όλα όσα ήταν επιβεβλημένα για να στείλουμε το πολιτικό μήνυμα στην Ευρώπη ότι το πρόγραμμα εσωτερικής υποτίμησης έχει αποτύχει και δεν έχει τη λαϊκή στήριξη.

Κορωνίδα αυτού του πολιτικού αγώνα αποτέλεσε το δημοψήφισμα της 5^{ης} Ιουλίου, μια στιγμή λαϊκής ανάτασης και αγωνιστικής διαθεσιμότητας που θα μείνει ανεξίτηλη στη μνήμη των ευρωπαϊκών λαών και θα παραγάγει τα πολιτικά της αποτελέσματα στο εγγύς μέλλον. Προϋπόθεση για αυτό, όμως, είναι το δημοψήφισμα να μην λειτουργήσει αντίστροφα, να μην αποτελέσει δηλαδή λόγο απογοήτευσης των λαϊκών στρωμάτων καθώς όσα επακολούθησαν δεν συμβάδίζουν με τον αρχικό ενθουσιασμό. Και αυτός ο αγώνας για την ερμηνεία των γεγονότων, κατά τη διάρκεια αλλά και μετά το δημοψήφισμα, δεν είναι ο μικρότερος που έχουμε να δώσουμε καθώς υπάρχουν σήμερα πολιτικές δυνάμεις που διαστρεβλώνουν τους λόγους αλλά και το αποτέλεσμα του με κύριο στόχο να το καρπωθούν και να το χρησιμοποιήσουν ως πολιτικό όχημα αντιπολιτευτικής επιβίωσης.

Είναι λοιπόν αναγκαίο να θυμίσουμε ότι διακηρυγμένος στόχος του δημοψηφίσματος ήταν η ενίσχυση της διαπραγματευτικής θέσης της κυβέρνησης σε μια άνιση και ασύμμετρη διαπραγμάτευση. Ποτέ δεν ισχυριστήκαμε κάτι διαφορετικό, ποτέ δεν είπαμε ότι ζητάμε εντολή για να ανατινάξουμε την ΕΖ σκοτώνοντας πρώτους απ' όλους τους εαυτούς μας. Ζητήσαμε αντίθετα την απόρριψη ενός προγράμματος οριζόντιων περικοπών και φοροεπιδρομής το οποίο συνοδευόταν από μια πολιτικά κατευθυνόμενη

μελέτη βιωσιμότητας του ελληνικού χρέους που επέβαλε υψηλά πρωτογενή πλεονάσματα αλλά και από ελλιπή χρηματοδότηση στα πλαίσια του παλιού προγράμματος (της δανειακής σύμβασης του 2012) που θα παρατεινόταν για μόλις πέντε μήνες διατηρώντας έτσι την οικονομική αβεβαιότητα και μεταθέτοντας απλώς τον κίνδυνο ενός Grexit στο κοντινό μέλλον.

Και ακριβώς την εντολή αυτή λάβαμε από τον ελληνικό λαό: Να απορρίψουμε την συγκεκριμένη πρόταση των θεσμών κερδίζοντας ό,τι παραπάνω ήταν εφικτό χωρίς να διακινδυνεύσουμε μια γενικευμένη κοινωνική καταστροφή καθώς οι εξαιρετικά δυσμενείς ευρωπαϊκοί συσχετισμοί ήταν δεδομένοι.

3. Το εκβιαστικό δίλημμα

Μετά το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος βρεθήκαμε σε ένα πολιτικό ευρωπαϊκό τοπίο απολύτως εχθρικό και αντιμετωπίσαμε μια διάθεση τιμωρητική εκ μέρους των δανειστών αλλά και των θεσμών.

Με τις τράπεζες υπό καθεστώς κεφαλαιακών ελέγχων, με τον ΕΛΑ παγωμένο εκ μέρους της ΕΚΤ, με την απειλή για κούρεμα των ελληνικών ομολόγων που εξασφαλίζουν τα δάνεια της ΕΚΤ προς τις ελληνικές τράπεζες και την Τράπεζα της Ελλάδος, με το ΔΝΤ να πιέζει για την αποπληρωμή της καθυστερημένης δόσης της 30^{ης} Ιουνίου υπό την απειλή ότι θα κηρύξει την Ελλάδα σε κατάσταση χρεοκοπίας, με την πρόσβαση στις αγορές να είναι φυσικά αδύνατη και με το σύνολο σχεδόν των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων να εκβιάζουν την ελληνική κυβέρνηση βρεθήκαμε απέναντι στο εξής δίλημμα: Είτε να υπογράψουμε μια συμφωνία η οποία ήταν βελτιωμένη σε ό,τι αφορά το θεσμικό πλαίσιο και τις προβλέψεις χρηματοδότησης (86 δις για τρία χρόνια αντί για 5 δις σε πέντε μήνες) και προβληματική - το λιγότερο - σε ό,τι αφορά τα μέτρα, είτε να οδηγήσουμε τη χώρα σε άτακτη χρεοκοπία με απρόβλεπτες συνέπειες για το μέλλον (πιθανή κατάρρευση συστημικών τραπεζών, κούρεμα καταθέσεων στις εναπομείνουσες, έξοδο από το Ευρώ χωρίς κάλυψη του νέου νομίσματος άρα ταχύτατη και κατακόρυφη νομισματική υποτίμηση και επομένως οξύτατη κοινωνική και πολιτική κρίση που θα οδηγούσε με πιθανότατα στην κατάρρευση της κυβέρνησης και την ανθρωπιστική κρίση. Το δίλημμα εξάλλου που μας τέθηκε δεν ήταν Μνημόνιο ή δραχμή αλλά Μνημόνιο είτε με Ευρώ είτε με Δραχμή (πρόταση Σόιμπλε) ή άτακτη χρεοκοπία.

Είχαμε να επιλέξουμε δηλαδή είτε μια τακτική υποχώρηση για να διατηρήσουμε την ελπίδα κατίσχυσης σε έναν ασύμμετρο πολιτικό αγώνα είτε να χρεώσουμε ιστορικά την Αριστερά με το βάρος ότι μετέτρεψε τη χώρα σε κοινωνική έρημο. Σηκώσαμε λοιπόν το βάρος της ευθύνης που μας αναλογούσε και πράξαμε το πρώτο. Γι αυτό ζητάμε να κριθούμε και από τον ελληνικό λαό.

4. Η Συμφωνία με τους δανειστές

Τι πράγματι περιλαμβάνει αυτή η νέα συμφωνία που υπογράψαμε με τους δανειστές; Είναι πράγματι, όπως ισχυρίζονται κάποιοι, το χειρότερο από τα τρία Μνημόνια; Αληθεύει ο ισχυρισμός ότι επιταχύνει και ολοκληρώνει ένα πρόγραμμα διαρθρωτικών αλλαγών που όχι μόνο θα συντηρήσει την φτώχεια και την ανθρωπιστική κρίση αλλά θα

οργανώσει και τους όρους διαχείρισης της στο μέλλον; Χωρίς να έχουμε αυταπάτες για το περιεχόμενο της συμφωνίας, οι παραπάνω ισχυρισμοί αποτελούν απλώς πολιτικές υπερβολές που είναι βεβαίως κατανοητές δεδομένων των συνθηκών. Σε καμία περίπτωση, όμως, δεν αποτυπώνουν το σύνολο της πραγματικότητας. Επιπλέον, επειδή συνήθως είναι ατεκμηρίωτες δεν συμβάλλουν στην αναγκαία συγκεκριμένη ανάλυση της συγκεκριμένης κατάστασης που έχει διαμορφωθεί τόσο για την Αριστερά όσο και για τις κοινωνικές δυνάμεις που θέλει να εκπροσωπεί.

Η συγκεκριμένη Συμφωνία, λοιπόν, που υπογράφηκε με πραξικοπηματικούς όρους μετά από έναν άνευ προηγουμένου εκβιασμό στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων αποτυπώνει τον συγκεκριμένο συσχετισμό δυνάμεων που διαμορφώθηκε το τελευταίο διάστημα στο πλαίσιο της ΕΖ. Και ως γνωστόν είναι αδύνατον να αποδράσει κανείς από τον συσχετισμό, δηλαδή από την πραγματικότητα. Έτσι σε κάθε της πτυχή, σε κάθε κεφάλαιο και σε κάθε διάταξη της η Συμφωνία αντανακλά αποτελέσματα της ασύμμετρης διαπραγμάτευσης, την βούληση των δανειστών για ολοκληρωτική αποδιάρθρωση του συστήματος κοινωνικής και εργασιακής προστασίας αλλά και την βούληση της ελληνικής κυβέρνησης να αντισταθεί σε αυτή την προοπτική.

Σε ότι αφορά το πρώτο σκέλος της Συμφωνίας, τη Δανειακή Σύμβαση δηλαδή, η ελληνική κυβέρνηση πέτυχε να αποτρέψει το σχέδιο διαρκούς χρηματοδοτικού εκβιασμού που υποστηριζόταν από τους ακραίους συντηρητικούς ευρωπαϊκούς κύκλους – κυρίως την ομάδα Σόιμπλε – και το οποίο παρέμενε ενεργό μέχρι και το ΕΓ της 14ης Αυγούστου. Σύμφωνα με το σχέδιο αυτό η Ελλάδα θα έπρεπε είτε να αρκεστεί σε ένα πεντάμηνο πρόγραμμα παράτασης της προηγούμενης δανειακής σύμβασης είτε μετά την 12^η Ιουλίου να προχωρήσει σε συνεχόμενες χρηματοδοτήσεις – γέφυρες που θα παρέτειναν την αβεβαιότητα αλλά και θα ενίσχυαν διαρκώς τις δυνατότητες εκβιασμού των δανειστών για την εφαρμογή και άλλων υφεσιακών και αντικοινωνικών μέτρων.

Αντίθετα μετά από σθεναρή αντίσταση αλλά και λόγω συγκεκριμένων πολιτικών κινήσεων που κινητοποίησαν όσα δημοκρατικά αντανακλαστικά έχουν απομείνει στην υπαρκτή Ευρώπη καταφέραμε να εξασφαλίσουμε αφενός την αλλαγή του θεσμικού – νομικού πλαισίου με μια νέα δανειακή σύμβαση και αφετέρου μια χρηματοδότηση με ορίζοντα τριετίας που καλύπτει τόσο τις εξωτερικές χρηματοδοτικές ανάγκες όσο και εσωτερικές υποχρεώσεις κυρίως οφειλών του Δημοσίου σε προμηθευτές και συμβασιούχους.

Συγκεκριμένα το νέο νομικό θεσμικό πλαίσιο της δανειακής σύμβασης δίνει ένα τέλος στο αίσχος των προηγούμενων αποικιοκρατικού χαρακτήρα συμβάσεων με τον ΕFSF (ανώνυμη εταιρεία) αφού πλέον η Ελλάδα έχει συμβληθεί με τον ΕSM, έναν διεθνή δηλαδή οργανισμό, η συμβατική δε σχέση της χώρας με αυτόν διέπεται από το διεθνές και το Ευρωπαϊκό δίκαιο, ενώ ανακτώνται η προστασία που εγγυώνται οι ασυλίες και τα προνόμια της Ελληνικής Δημοκρατίας αλλά και της Τράπεζας της Ελλάδος έναντι των διεθνών πιστωτών. Πρόκειται δηλαδή εδώ για μια εντελώς νέα σχέση που πληροί όλα τα στάνταρ διεθνούς προστασίας που προβλέπονται σε ομοειδείς περιπτώσεις.

Την ίδια στιγμή και ενώ το δεύτερο σκέλος της Συμφωνίας, το παράρτημα δηλαδή της δανειακής σύμβασης, αποτελεί πράγματι ένα σκληρό πρόγραμμα συνέχισης της πολιτικής της λιτότητας υπάρχουν κάποια - περιορισμένα βέβαια - κέρδη για την κοινωνική πλειοψηφία ενώ σε πολλά σημεία η κατεύθυνση εφαρμογής θα εξαρτηθεί από την μελλοντική διαπραγμάτευση της ελληνικής πλευράς με τους δανειστές και επομένως προκύπτει εδώ ένα μεγάλο πεδίο ανάπτυξης πολιτικών και κοινωνικών αγώνων υπεράσπισης των μισθωτών στρωμάτων, των αυτοαπασχολούμενων αλλά και της δημόσιας περιουσίας (ισοδύναμα για το συνταξιοδοτικό, εργασιακές σχέσεις, φορολογικό σύστημα αλλά και αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας).

Θετικό σημείο της συμφωνίας εξάλλου είναι η αναπροσαρμογή του ύψους των πρωτογενών πλεονασμάτων που επιτεύχθηκε μετά από τις ισχυρές διαπραγματευτικές πιέσεις της ελληνικής κυβέρνησης. Με βάση τη συμφωνία, οι δημοσιονομικοί στόχοι που έχουν τεθεί είναι πρωτογενές έλλειμμα 0,25% για το 2015, και πρωτογενή πλεονάσματα 0,5% για το 2016, 1,75% για το 2017, και 3,5 για το 2018. Πρόκειται για μεγάλη μείωση των υποχρεώσεων της χώρας καθώς το προηγούμενο πρόγραμμα προέβλεπε πρωτογενή πλεονάσματα ύψους 3% για το 2015 και περίπου 4,5% μέχρι το 2018. Και επειδή το ύψος του πρωτογενούς πλεονάσματος δεν είναι τίποτα άλλο παρά ο δείκτης αριθμητικής αποτίμησης της λιτότητας συγκριτικά έχουμε εξασφαλίσει μια σαφώς ηπιότερη προσαρμογή που μειώνει την πιθανότητα νέων εκβιασμών για λήψη νέων οριζόντιων μέτρων για τα επόμενα χρόνια.

Τέλος, η συμφωνία για πρώτη φορά θέτει σαφές χρονοδιάγραμμα για την εκκίνηση συζητήσεων που θα αφορούν την απομείωση και τους όρους αποπληρωμής του δημόσιου χρέους. Είναι ακριβώς αυτό το πεδίο στο οποίο θα κληθούμε να δώσουμε έναν σκληρό αγώνα του οποίου η θετική έκβαση θα αναμορφώσει το πλαίσιο της σχέσης της χώρας με τους δανειστές. Διότι μια θετική συμφωνία για την απομείωση του ελληνικού χρέους θα διαβρώσει την τεχνολογία εξουσίας στη βάση της οποίας έχουν επιβληθεί τα προγράμματα σκληρής λιτότητας και εσωτερικής υποτίμησης της τελευταίας πενταετίας. Στον αγώνα αυτό είναι κρίσιμο να αξιοποιηθεί η νέα πολιτική κατάσταση που διαμορφώνεται στην Ευρώπη μετά τη διαπραγμάτευση καθώς το τελευταίο εξάμηνο αναδείχτηκαν νέες διαχωριστικές γραμμές στο εσωτερικό των ευρωπαϊκών πολιτικών οικογενειών.

5. Υπάρχει εναλλακτική;

Πολλοί βεβαίως κατηγορούν το ΣΥΡΙΖΑ ότι η επιλογή υπογραφής της νέας Συμφωνίας δικαιώνει την θατσερική αποστροφή ότι δεν υπάρχει εναλλακτική οδός πέρα και εναντίον των επιταγών του νεοφιλελευθερισμού (there is no alternative). Ποτέ δεν έχει υπάρξει πιο συνειδητή και ακραία διαστρέβλωση από αυτή στην σύντομη ιστορία του ΣΥΡΙΖΑ. Η θατσερική αυτή φράση δεν σημαίνει τίποτα περισσότερο και τίποτα λιγότερο από το ότι ο νεοφιλελευθερισμός, ο ακραίος ατομισμός και το κυνήγι του καπιταλιστικού κέρδους αποτελεί την μοναδική λύση, το μοναδικό δρόμο για την κοινωνική ευημερία. Σύμφωνα με όλα όσα κρύβονται πίσω από αυτή την αποστροφή κάθε άλλος δρόμος οδηγεί στην ανελευθερία, τον ολοκληρωτισμό και την κοινωνική δυστυχία.

Ο ΣΥΡΙΖΑ αλλά και η κυβέρνησή του ποτέ δεν υιοθέτησε, αυτήν την πολιτική και ιδεολογική σκοπιά. Διότι είναι άλλο πράγμα να αποδέχεται κανείς τον νεοφιλελευθερισμό ως στρατηγικό ορίζοντα, ως τον μοναδικό δρόμο προς την κοινωνική ευημερία, και άλλο πράγμα να αναγνωρίζει ότι **σε μια δεδομένη χρονική στιγμή, με δεδομένους πολιτικούς συσχετισμούς οφείλει να κάνει έναν τακτικό και πρόσκαιρο συμβιβασμό ώστε να είναι σε θέση να συνεχίζει να αγωνίζεται με στρατηγικό στόχο τον σοσιαλισμό, διατηρώντας ζωντανή τη δυνατότητα κατίσχυσης.**

Επομένως ναι, υπάρχει εναλλακτική, υπάρχει άλλος δρόμος για την οργάνωση των κοινωνιών και της οικονομίας. Ο δρόμος αυτός περνάει μέσα από την αναδιανομή πλούτου και ισχύος υπέρ των υποτελών τάξεων, των μισθωτών δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, των αυτοαπασχολούμενων και των συνταξιούχων, μέσα από την ενίσχυση μορφών κοινωνικής οικονομίας που αμφισβητούν το πρότυπο απροκάλυπτης ή συγκαλυμμένης ιεραρχίας (και άρα εξουσίας) στο εσωτερικό της επιχείρησης και δίνουν διέξοδο στη δημιουργικότητα μιας υπερπροσποντούχας αλλά άνεργης νεολαίας, μέσα από την προστασία των κοινών αγαθών που ένα ένα μπαίνουν στο στόχαστρο του κεφαλαίου, μέσα από τη στήριξη του κοινωνικού κράτους αλλά και την διεύρυνση και την εμβάθυνση των κοινωνικών δικαιωμάτων και των δημοκρατικών ελευθεριών. Προϋποθέτει αυτός ο δρόμος και μια διαρκή και οργανική σχέση με τα κινήματα των υποτελών τάξεων, στενή επαφή με τις θεωρητικές επεξεργασίες των διανοούμενων της Αριστεράς αλλά και ένα κόμμα οργανωμένο, μαζικό, ανοιχτό στον κόσμο της εργασίας και της νεολαίας. Αυτό το κόμμα πρέπει να βοηθήσουμε να οικοδομηθεί αν θέλουμε να έχουμε πιθανότητες επιτυχίας στον μακρύ και δύσκολο ταξικό πολιτικό αγώνα που βρίσκεται μπροστά μας.

Γιατί ο δρόμος για την κοινωνική χειραφέτηση και ιδιαίτερα μέσα σε συνθήκες κρίσης δεν είναι εύκολος και πολύ περισσότερο δεν πρόκειται να είναι σύντομος. Έχει επιταχύνσεις και πιασμούς, έχει στροφές, επιστροφές και αδιέξοδα, δεν είναι γραμμικός αλλά διχαλωτός και ανώμαλος. Αυτόν τον δρόμο ακριβώς πρέπει να τον ανοίξουμε βασισμένοι στις εμπειρίες του εργατικού και αριστερού κινήματος του 19^{ου}, του 20^{ου} και του 21^{ου} αιώνα αλλά και στις δικές μας εμπειρίες. Σε αυτές που συσσωρευτήκαν κατά τη διάρκεια του προηγούμενου εξαμήνου με τα λάθη και τα ορθά, με τις αστοχίες και τις ευστοχίες με τις αποτυχίες και τις επιτυχίες του.

Διότι ο αγώνας που δώσαμε καθόλη τη διάρκεια αυτού του εξαμήνου ήταν σκληρός, επίπονος και κατά κοινή ομολογία εμβληματικός για όλους τους λαούς της Ευρώπης και του κόσμου που προσδοκούν και αγωνίζονται για την ανατροπή της παγκόσμιας νεοφιλελεύθερης ηγεμονίας. Η μικρή Ελλάδα έδωσε (και εξακολουθεί να δίνει) έναν πολιτικό αγώνα με εμβέλεια πολλαπλάσια του μεγέθους της και ως τέτοιος θα καταγραφεί στην Ιστορία.

Έτυχε σε εμάς να είμαστε οι πρωταγωνιστές στην αντίσταση απέναντι στο παγκοσμιοποιημένο χρηματοπιστωτικό κεφάλαιο στην πιθανή αυγή μιας νέας ιστορικής περιόδου που **θα έχει εκκινήσει** με την χρηματοπιστωτική κρίση του 2008. Το αν τελικά θα αποδειχτεί αυτός ο αγώνας η αρχή μιας νέας περιόδου ή το τέλος της προηγούμενης δεν μπορεί να ειπωθεί παρά μόνο εκ των υστέρων και εξαρτάται από την έκβαση των κοινωνικών και πολιτικών αγώνων. Γιατί η ιστορία παράγεται μόνο

αναδρομικά, όταν ο αχός της μάχης έχει κατακάτσει και όταν μια νέα ισορροπία επανέρχεται. Και η ισορροπία αυτή είναι πολύ μακριά ακόμα.

6. Η κατάσταση στην Ευρώπη: Προς μια πορεία αναδιάταξης των συσχετισμών

Ήταν ακριβώς η διαπραγμάτευση της ελληνικής κυβέρνησης τους τελευταίους μήνες που έδειξε τα σημερινά όρια της υπαρκτής Ευρώπης, την σκληρότητα των μηχανισμών επιβολής του νεοφιλελευθερισμού αλλά και τον εξαιρετικά δυσμενή πολιτικό συσχετισμό δυνάμεων τόσο στο επίπεδο των θεσμών όσο και των επιμέρους κυβερνήσεων.

Παρόλα αυτά για πρώτη φορά μια κυβέρνηση κράτους μέλους της ΕΕ και της ΕΖ αμφισβήτησε ευθέως τον πολιτικό αυτό συσχετισμό καθώς και την πολιτική που επιβάλλει, την πολιτική δηλαδή της επιθετικής λιτότητας, της σκληρής δημοσιονομικής προσαρμογής και της εσωτερικής υποτίμησης. Ήταν ακριβώς η αμφισβήτηση αυτή που, όχι τυχαία, μονοπώλησε το παγκόσμιο ενδιαφέρον για ένα ολόκληρο εξάμηνο ενώ πυροδότησε ταυτόχρονα μια μεγάλη πολιτική συζήτηση στο εσωτερικό της Ευρώπης αλλά και των θεσμών.

Η συζήτηση αυτή ανέδειξε βαθιά ρήγματα στο εσωτερικό των σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων της Ευρώπης, πόλωσε τμήματα των Ευρωπαίων Πρασίνων προς την Αριστερά, κινητοποίησε ευρύτερες κοινωνικές δυνάμεις που συμπαραστάθηκαν έμπρακτα στον αγώνα της ελληνικής κυβέρνησης ενώ ταυτόχρονα συσπείρωσε ευρύτατες δυνάμεις της παγκόσμιας διανόησης που όχι μόνο στήριξαν πολιτικά αλλά και βάθυναν με θεωρητικούς όρους την κριτική απέναντι στον ακραίο νεοφιλελευθερισμό και την πολιτική της λιτότητας.

Την ίδια στιγμή το ελληνικό ζήτημα αποκάλυψε τον ηγεμονικό ρόλο της Γερμανίας στην διαδικασία επιβολής των προγραμμάτων δημοσιονομικής προσαρμογής και ανάγκασε την πολιτική της ελίτ να ξοδέψει αρκετό από το πολιτικό της κεφάλαιο για να δημιουργήσει τους όρους αποτελεσματικού εκβιασμού της πρώτης αριστερής κυβέρνησης στην Ευρωπαϊκή ήπειρο στις σημερινές συνθήκες.

Η διαπραγματευτική προσπάθεια αποκάλυψε όμως και τους σκόπιμους δομικούς περιορισμούς και την πολιτική φύση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας η οποία ακριβώς επειδή δεν λειτουργεί ως δανειστής τελευταίας καταφυγής για τα μέλη της ΕΖ στην πραγματικότητα επιτελεί ρόλο θεσμικού χρηματοδοτικού εκβιαστή για όσα μέλη του Ευρωσυστήματος αμφισβητούν τις νεοφιλελεύθερες κατευθύνσεις της ευρωπαϊκής πολιτικής.

Είναι ακριβώς αυτά τα σημεία τα οποία πυροδοτούν μια ευρύτατη συζήτηση αλλά και πολιτικές συγκρούσεις που είναι πιθανόν στο μέλλον να εξελιχθούν σε γενικότερη κρίση του όλου ευρωπαϊκού οικοδομήματος δεδομένης και της βούλησης τμημάτων της ευρωπαϊκής ελίτ να προχωρήσουν σε διαδικασίες ομοσπονδιοποίησης της Ευρώπης με όρους εμβάθυνσης του νεοφιλελεύθερου σχεδίου. Σε αυτές τις συγκρούσεις η Ελλάδα οφείλει να παίξει πρωταγωνιστικό ρόλο επιδιώκοντας να οξύνει τις αντιφάσεις της

ένωσης και της ζώνης του Ευρώ, κινητοποιώντας δυνάμεις πολιτικές και κοινωνικές στην κατεύθυνση αντίστασης, αμφισβήτησης και μετασχηματισμού των ευρωπαϊκών θεσμών.

Προϋπόθεση όμως για να δοθεί αυτός ο αγώνας είναι η παραμονή της Αριστεράς στην κυβερνητική εξουσία. Διότι είναι αποκλειστικά και μόνο η αριστερά που μπορεί να παίξει ρόλο καταλύτη ριζοσπαστικών εξελίξεων στο πεδίο μάχης που είναι σήμερα η Ευρώπη. Αντίθετα μια παλινόρθωση των πολιτικών δυνάμεων του παλιού πολιτικού συστήματος στην χώρα μας θα αποκλείσει για αρκετά χρόνια την πιθανότητα συγκρότησης ενός μεγάλου και διεθνιστικού πανευρωπαϊκού κινήματος με αξιώσεις επιτυχίας στις μεγάλες μάχες που έρχονται.

7. Η πολιτική κατάσταση στην Ελλάδα

Το πραγματικό πολιτικό δίλημμα που έχει να αντιμετωπίσει η Αριστερά σήμερα είναι αν θα επιτρέψει την παλινόρθωση του αστικού πολιτικού συστήματος στη χώρα ή αν θα δώσει συσπειρωμένη τον αγώνα για την απεμπλοκή από το νεοφιλελευθερισμό και την μνημονιακή πολιτική της λιτότητας και από κυβερνητική θέση.

Η απάντηση σε αυτό το ερώτημα πρέπει να λάβει υπόψη ότι μια πιθανή παλινόρθωση των αστικών κομμάτων στην χώρα θα αποτελέσει ιστορικού χαρακτήρα ήττα της Αριστεράς που πιθανά θα κλείσει για μεγάλο χρονικό διάστημα τις προοπτικές που άνοιξε η εκλογική - πολιτική νίκη της 25^{ης} Ιανουαρίου. Αυτό δεν σημαίνει επουδενί ότι η επιβεβλημένη νίκη στις εκλογές της 20^{ης} Σεπτεμβρίου δεν ενέχει τους δικούς της κινδύνους: Τους κινδύνους της πολιτικής μετάλλαξης του κόμματος κάτω από την πίεση των δυσμενών συσχετισμών αλλά και των δεσμεύσεων που επιβάλλει το νέο Μνημόνιο, την απονεύρωση του κόμματος και της αποκοπής του από τα λαϊκά και εργαζόμενα στρώματα που επιδιώκει να εκπροσωπεί, την μετατροπή του σε ήπιο διαχειριστή του μνημονιακού νεοφιλελευθερισμού.

Πρόκειται για κινδύνους υπαρκτούς που πρέπει να λάβουμε υπόψη στην προσπάθεια μας να παίξουμε πρωταγωνιστικό ρόλο, και μάλιστα από κυβερνητικές θέσεις, στον αγώνα του ελληνικού λαού για την ανατροπή των συσχετισμών μέσα και έξω από τη χώρα μας. Η άλλη όμως επιλογή μπορεί να αποδειχθεί ιστορικά ολέθρια για τον κόσμο της εργασίας καθώς η επιστροφή του παλιού πολιτικού συστήματος στην εξουσία είναι βέβαιο πως θα δώσει το έναυσμα για τιμωρητικές και εκδικητικές επιλογές απέναντι στην Αριστερά, αλλά και τα λαϊκά στρώματα, μετατοπίζοντας ανεπίστρεπτα τον κοινωνικό και πολιτικό συσχετισμό σε βάρος της κοινωνικής πλειοψηφίας. Είναι ακριβώς για αυτό το λόγο που παρά τα υπαρκτά προβλήματα του κόμματος είμαστε αναγκασμένοι από τα πράγματα να δώσουμε αποφασιστικά τον αγώνα για τη νίκη στις επερχόμενες εκλογές. Με συσπείρωση και με πείσμα αλλά και αναγνωρίζοντας τόσο τις υπαρκτές αδυναμίες μας όσο και τα στρατηγικά διλήμματα που αντιμετωπίζουμε μετά την επιβολή του νέου Μνημονίου.

Στόχος του ΣΥΡΙΖΑ είναι να υλοποιήσει με άλλους όρους πλέον μετά την επτάμηνη διαπραγματευτική και κυβερνητική εμπειρία ένα κυβερνητικό πρόγραμμα με ορίζοντα

τετραετίας για την απεμπλοκή από το νεοφιλελευθερισμό και τη λιτότητα, για το ριζοσπαστικό δημοκρατικό μετασχηματισμό του κράτους, βρίσκοντας ταυτόχρονα λύσεις για τον περιορισμό των συνεπειών της Συμφωνίας. Να υλοποιήσει μια πολιτική που θα στηρίζει την κοινωνική πλειοψηφία και θα μετατοπίζει διαρκώς τον δείκτη των συσχετισμών προς όφελος των δυνάμεων της εργασίας.

Είναι ακριβώς για την υλοποίηση αυτού του προγράμματος που η κυβέρνηση της Αριστεράς αποτελεί εγγύηση δημοκρατίας. Κρίσιμο οχυρό στον μακρόχρονο αγώνα εναντίον του νεοφιλελευθερισμού που προωθείται από το άρχον συγκρότημα σε Ελλάδα και Ευρώπη.

Το κράτος, ωστόσο, δεν είναι φρούριο αλλά δίκτυο, σχέση και στρατηγικό πεδίο του πολιτικού αγώνα. Δεν αλλάζει από τη μια μέρα στην άλλη αλλά αντίθετα ο επιβεβλημένος μετασχηματισμός του προϋποθέτει συνεχείς και συνεχόμενες μάχες, εμπλοκή του λαϊκού παράγοντα, διαρκή εκδημοκρατισμό. Όπως ο νεοφιλελευθερισμός κατέκτησε τον κόσμο μέσα από διαρκείς αναδιαρθρώσεις και τομές που κράτησαν τέσσερις ολόκληρες δεκαετίες έτσι και ο στρατηγικός στόχος της ριζοσπαστικής Αριστεράς, η οικονομία των αναγκών που είναι σύστοιχη με την διεύρυνση και εμβάθυνση της άμεσης και έμμεσης δημοκρατίας σε όλα τα δυνατά πεδία, χρειάζεται χρόνο, επιμονή και επιμονή για να κερδίσει έδαφος στην υπαρκτή Ευρώπη της λιτότητας και του νεοφιλελευθερισμού μέσα σε έναν κόσμο που κυριαρχείται από την λογική της παραγωγής για την ανταλλαγή και το κέρδος.

Σε αυτές τις συνθήκες λοιπόν το κυβερνητικό πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ προσπαθεί να δώσει λύσεις, να βρει απαντήσεις και να ανοίξει δρόμους έχοντας σαν αδιαπραγμάτευτο ορίζοντα του την κοινωνική και πολιτική χειραφέτηση του κόσμου της εργασίας και της νεολαίας.

ΤΟ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΣΥΡΙΖΑ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σταθερός στρατηγικός στόχος του ΣΥΡΙΖΑ παραμένει η προοπτική του κοινωνικού μετασχηματισμού στην κατεύθυνση του Σοσιαλισμού με Δημοκρατία και Ελευθερία. Γι' αυτό επιδιώκουμε την ουσιαστικοποίηση των θεσμών της έμμεσης αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας, τη δημιουργία και ενίσχυση θεσμών άμεσης δημοκρατίας, την κατοχύρωση όλων των ελευθεριών χωρίς εξαιρέσεις και ιεραρχήσεις, την ενίσχυση των κοινωνικών κινημάτων και τη δημιουργία αυτοδιαχειριστικών εστιών στην όλη την παραγωγική διαδικασία. Στην πορεία αυτού του δημοκρατικού μετασχηματισμού μέσα και έξω από τους θεσμούς, ο ΣΥΡΙΖΑ οικοδομείται ως πλουραλιστικό, ανανεωτικό και ριζοσπαστικό κόμμα της Ευρωπαϊκής Αριστεράς του 21^{ου} αιώνα, στην υπηρεσία των καταπιεζόμενων κοινωνικών τάξεων και στρωμάτων ενάντια, σε κάθε μορφή εκμετάλλευσης και αλλοτρίωσης.

Αναφορικά με τη συγκυρία, επαναλαμβάνουμε ότι μετά από μία σκληρή διαπραγμάτευση, η οποία άφησε σημαντική παρακαταθήκη στον αγώνα κατά του νεοφιλελευθερισμού και υπέρ της δημοκρατίας στην Ευρώπη, η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ αναγκάστηκε να υπογράψει μία επώδυνη συμφωνία. Ο νεοφιλελεύθερος πυρήνας αυτής της συμφωνίας βρίσκεται στον αντίποδα των ιδεολογικών, πολιτικών και προγραμματικών χαρακτηριστικών και στοχεύσεων του κόμματός μας, είναι αντίθετος στην αριστερή, ριζοσπαστική μας ταυτότητα.

Η συμφωνία με τους δανειστές: Δεσμεύσεις και ανοιχτά μέτωπα

Η συμφωνία με τους δανειστές, στην γενική της κατεύθυνση, αντανakλά τις προτεραιότητες του άρχοντος συγκροτήματος στην Ευρώπη για την αναδιάρθρωση της οικονομίας. Παρά το γεγονός αυτό, η συμφωνία δεν αποτελεί ένα περικλειστο κείμενο αλλά εμπεριέχει αντιφάσεις και ανοιχτά μέτωπα. Ενώ επιβάλλει προβληματικές δεσμεύσεις, σε αρκετά σημεία της αντανakλά τις αντιστάσεις του ελληνικού λαού και της κυβέρνησης στην πολιτική της λιτότητας και της εσωτερικής υποτίμησης.

Η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ θα υλοποιήσει αυτές τις δεσμεύσεις. Παράλληλα, όμως, είμαστε αποφασισμένοι να αναζητήσουμε ισοδύναμα και αντισταθμιστικά για την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων ενώ θα διαπραγματευτούμε σκληρά και για όλα εκείνα τα σημεία της συμφωνίας που έχουν παραμείνει ανοιχτά.

Οι βασικές διαπραγματευτικές προτεραιότητες για την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ είναι δύο:

➤ **Το δημόσιο χρέος**

Η πρώτη κυβέρνησης της Αριστεράς κατάφερε το ζήτημα του ελληνικού χρέους να έχει πλέον ανοίξει διεθνώς και με δεσμευτικό τρόπο. Το ζήτημα αυτό μπαίνει επιτέλους στις πραγματικές του διαστάσεις ως ένα πρόβλημα:

- Υπερεθνικό, διότι αφορά όλη την Ευρώπη.
- Οικονομικό, διότι χωρίς την αντιμετώπισή του δεν θα επιστρέψουμε στην ανάπτυξη και την ευημερία.
- Πολιτικό, διότι συνολική επίλυσή του θέτει τα θεμέλια μιας νέας οικονομικής και χρηματοπιστωτικής αρχιτεκτονικής για όλη την Ευρώπη.

Η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ θα είναι σε θέση, μετά την πρώτη αξιολόγηση, να καταθέσει την πρότασή της για μια συνολική και ριζική λύση του προβλήματος.

➤ **Κομβικά ζητήματα της πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ**

Αναφερόμαστε σε πεδία όπως είναι: οι εργασιακές σχέσεις, το ασφαλιστικό σύστημα και οι συντάξεις, η αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας, το φορολογικό σύστημα και φυσικά η ρύθμιση του ανοιχτού ζητήματος των «κόκκινων δανείων». Τα πεδία αυτά συνιστούν γκρίζες ζώνες, με την έννοια ότι το περιεχόμενο των αλλαγών που θα γίνουν παραμένει ακόμη εν πολλοίς ανοιχτό, αν και οι διατυπώσεις της συμφωνίας, σε πολλά σημεία, είναι προβληματικές.

Η συμφωνία επίσης περιλαμβάνει και δεσμεύσεις που αντανακλούν θέσεις της πρώτης κυβέρνησης της Αριστεράς. Τέτοια ζητήματα είναι π.χ. τα ακόλουθα: καταπολέμηση της διαφθοράς, ανασυγκρότηση της δημόσιας διοίκησης, ενίσχυση της φορολογικής διοίκησης, εκκαθάριση ανοιχτών φορολογικών υποθέσεων, προστασία της πρώτης κατοικίας. Επιπλέον, στη συμφωνία δεν περιλαμβάνεται καμία απολύτως δέσμευση για περαιτέρω απολύσεις στον δημόσιο τομέα.

Δέσμευση του ΣΥΡΙΖΑ είναι η εφαρμογή ενός παράλληλου προγράμματος σε ζητήματα που δεν άπτονται του πεδίου εφαρμογής της συμφωνίας με διπλό στόχο: αφενός την άμβλυνση των συνεπειών της για τα μισθωτά και άνεργα στρώματα, τους αυτοαπασχολούμενους και τους συνταξιούχους, και αφετέρου την ενίσχυση της θέσης αυτών των στρωμάτων τόσο πολιτικά (δημοκρατικές αλλαγές και μεταρρυθμίσεις) όσο και οικονομικά, ώστε να ανοίξει ο δρόμος για την απεμπλοκή από το νεοφιλελευθερισμό και την μνημονιακή πολιτική της λιτότητας.

Επομένως, με δεδομένες τις αντιφάσεις και τα ανοικτά μέτωπα της συμφωνίας, ο ΣΥΡΙΖΑ πέραν των δεσμευτικών υποχρεώσεων που έχει αναλάβει θα επιδιώξει να τις υπερβεί τόσο με αντισταθμιστικά και ισοδύναμα μέτρα όσο και στο πλαίσιο ενός παράλληλου προγράμματος. Ταυτόχρονα, θα επιδιώξει με σχέδιο να αξιοποιήσει κάθε δυνατότητα που θα δημιουργήσουν στο μέλλον οι οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές εξελίξεις στην Ελλάδα και την Ευρώπη, με στόχο βήμα – βήμα απεγκλωβισμό του από τη νεοφιλελεύθερη πολιτική σε συνεννόηση και με τη συνεργασία ευρωπαϊκών κομμάτων, συνδικάτων και κινημάτων. Σε κάθε περίπτωση, θα επιδιώξουμε η εφαρμογή της συμφωνίας να γίνει με τρόπο που να μην επιφέρει παραπέρα αύξηση των κοινωνικών ανισοτήτων όπως έγινε στο παρελθόν.

1. ΘΕΣΜΙΚΗ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΕΚΔΗΜΟΚΡΑΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ο νεοφιλελεύθερος μετασχηματισμός του κράτους στις τελευταίες τρεις δεκαετίες, που στη χώρα μας τον προώθησε το παλιό πολιτικό σύστημα, συνδέεται με την αναδιάρθρωση των κοινωνικών σχέσεων εξουσίας και την αλλαγή των ταξικών συσχετισμών προς όφελος του κεφαλαίου. Η ιδιωτικοποίηση δημόσιων υπηρεσιών, η μείωση των κοινωνικών δαπανών, η ελαστικοποίηση των εργασιακών σχέσεων και η παράλληλη δημιουργία αγορών και πεδίων κερδοφορίας στον ίδιο το δημόσιο τομέα συνιστούν σαφείς πολιτικές επιλογές για την ενίσχυση, διασφάλιση και επέκταση των όρων της καπιταλιστικής συσσώρευσης. Επιπλέον, οι διαδικασίες νεοφιλελευθεροποίησης προϋποθέτουν και συνεπάγονται το αυταρχικό κράτος στο κοινωνικοπολιτικό πεδίο. Ιδιαίτερα στην Ελλάδα της κρίσης, το κράτος αποκαλύπτει καθημερινά τον παραδοσιακά ταξικό χαρακτήρα του και τον αρνητικό συσχετισμό δυνάμεων που έχει ενσωματώσει για τον κόσμο της εργασίας.

Για τον ΣΥΡΙΖΑ, ο δημοκρατικός μετασχηματισμός του κράτους είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με τον ταξικό αναπροσανατολισμό της δημόσιας πολιτικής σε όλα τα πεδία. Ο ΣΥΡΙΖΑ παλεύει αταλάντευτα για να ανατραπεί ο σημερινός συσχετισμός προς όφελος της εργασίας. Γι' αυτό η πολιτική μας αποσκοπεί σε δύο κυρίως πράγματα: (α) να προασπίσει τον κόσμο της μισθωτής εργασίας, τους συνταξιούχους, τους μικροεπαγγελματίες, τους αγρότες και τη νεολαία από τις επαχθέστερες ρυθμίσεις της νέας συμφωνίας επιβαρύνοντας, αντ' αυτών των κοινωνικών στρωμάτων, τα μεγάλα εισοδήματα και τη διαπλεκόμενη οικονομική ολιγαρχία και (β) να θεμελιώσει σταδιακά ένα κράτος καθολικών κοινωνικών εγγυήσεων.

Η νεοφιλελεύθερη πολιτική δεν δημιουργεί μόνο κοινωνική εξαθλίωση και ανθρωπιστική κρίση, αλλά και μια γενικευμένη κατάρπτωση των θεσμών και της αξιοπιστίας της πολιτικής. Για το λόγο αυτό χρειάζεται μια συνολική επανεκκίνηση του πολιτικού συστήματος, με νέους θεσμούς που θα προστατεύουν τα δικαιώματα και θα ενισχύουν τη συμμετοχή των πολιτών στον έλεγχο και την άσκηση της εξουσίας. Ο ΣΥΡΙΖΑ, ως κυβέρνηση, δεσμεύεται να κατοχυρώσει τον κοινωνικό χαρακτήρα της πολιτείας, σε αντίθεση με τη νεοφιλελεύθερη απορρύθμιση.

Αν δεν πραγματοποιηθούν οι ριζοσπαστικές αλλαγές και οι δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις στο πολιτικό σύστημα, το κράτος και τη δημόσια διοίκηση που περιλαμβάνονται στο κυβερνητικό πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ, τότε είναι αδύνατον η χώρα μας να εξέλθει από την κρίση με όρους κοινωνικής δικαιοσύνης. Είναι αδύνατον, δηλαδή, να πραγματοποιηθούν οι δύο άλλοι στρατηγικοί στόχοι του κυβερνητικού προγράμματος του ΣΥΡΙΖΑ: η παραγωγική ανασυγκρότηση της ελληνικής οικονομίας (και άρα η αποτελεσματική καταπολέμηση της ανεργίας) και η επαναθεμελίωση του κοινωνικού κράτους.

1.1. Δημοκρατική αναδιάρθρωση του πολιτικού συστήματος

Κληρονομήσαμε ένα πολιτικό σύστημα και ένα κράτος που έχουν πολλαπλώς στιγματιστεί από φαινόμενα διαφθοράς και διαπλοκής, ένα πλέγμα αδιαφανών σχέσεων εξουσίας που έχουν σε μεγάλο βαθμό διαβρώσει και τη δημόσια διοίκηση. Η έξοδος από την κρίση, η ανασυγκρότηση και ο δημοκρατικός μετασχηματισμός της χώρας μας είναι αδύνατον να επιτευχθούν αν το σύστημα διαπλοκής και διαφθοράς δεν ξεριζωθεί αποφασιστικά. Έχουμε ήδη αποδείξει την πολιτική μας βούληση να το ξεριζώσουμε. Δεν διστάσαμε να συγκρουστούμε, ως κυβέρνηση, με τον πυρήνα των συμφερόντων που ευθύνονται για την Ελλάδα της κρίσης και της παρακμής. Ο αγώνας αυτός συνεχίζεται διότι τον θεωρούμε καθήκον μας απέναντι στη δημοκρατία και τους πολίτες.

1.1.1. Πόλεμος ενάντια στη διαπλοκή και τη διαφθορά

Είναι σαφές ότι η διαφθορά αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του καπιταλιστικού οικονομικού μοντέλου. Πλην όμως, οι παλιές πολιτικές δυνάμεις είναι αυτές που στη χώρα μας δημιούργησαν τις συνθήκες διαπλοκής και διαφθοράς. Κατ' αυτό τον τρόπο, καθυπόταξαν τη χώρα και τους πολίτες, και δημιούργησαν προς όφελος των ίδιων και των οικονομικών συμφερόντων που εκπροσωπούν, μια κατάσταση η οποία, εν πολλοίς, είναι αυτή που οδήγησε την Ελλάδα στο χείλος του γκρεμού και σε μεγάλο βαθμό κρατά σε ομηρία το σύνολο της παραγωγικής ζωής του τόπου.

Είναι κοινός τόπος ότι η διαφθορά έχει εξαπλωθεί και στη δημόσια διοίκηση. Μια διοίκηση που δεν πάσχει από έλλειψη ικανών στελεχών, αλλά από έλλειψη διαφανών διαδικασιών. Αυτό επιτρέπει την εύκολη και ανεξέλεγκτη λειτουργία κυκλωμάτων που λυμαίνονται στην κυριολεξία πολλούς τομείς της.

Ο στρατηγικός προσανατολισμός του ΣΥΡΙΖΑ

Η κυβερνητική πολιτική του ΣΥΡΙΖΑ επιδιώκει τα ακόλουθα:

- Να εντοπιστούν και να παταχθούν αποφασιστικά φαινόμενα διαφθοράς και διαπλοκής, ώστε να τιμωρηθούν οι παρανομούντες, και να εξοικονομηθούν δημόσιοι και άλλοι πόροι που σήμερα κατασπαταλούνται αντικοινωνικά και αντιπαραγωγικά.
- Να αποκτήσει η χώρα μας ένα αποτελεσματικό σύστημα αποτροπής ανάλογων φαινομένων στο μέλλον.

Ο συμβιβασμός και οι προοπτικές που διανοίγονται

Διαπραγματευτήκαμε σκληρά ώστε η νέα συμφωνία όχι μόνο να μην περιλαμβάνει κανέναν όρο αποδόμησης του στρατηγικού σχεδιασμού του ΣΥΡΙΖΑ για την πάταξη της διαφθοράς και της διαπλοκής, αλλά, απεναντίας, να ενισχύει κάποιες από τις πτυχές του. Η επιτυχία αυτή συντελέστηκε παρά το γεγονός ότι, κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων, το παλιό πολιτικό σύστημα επιχείρησε τα πάντα για να ακυρώσει

το σχέδιο μας. Θα εκμεταλλευτούμε λοιπόν τις δυνατότητες που δίνει η νέα συμφωνία και, επίσης, θα παλέψουμε για να τις διευρύνουμε. Αυτό σημαίνει ότι τα σχέδια δράσης κατά της διαφθοράς που έχουμε συμφωνήσει ή θα συμφωνήσουμε θα τα υλοποιήσουμε άμεσα και αποφασιστικά. Το έργο αυτό, άλλωστε, το έχουμε ήδη αρχίσει.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

Η πάταξη της διαφθοράς υπήρξε βασικό στοιχείο της εντολής που λάβαμε από τον ελληνικό λαό την 25^η του Γενάρη. Και ήδη από την επομένη εκείνων των εκλογών μια νέα σελίδα άρχισε να χαράσσεται στην ελληνική δημόσια ζωή.

- ✓ Αναθέσαμε σε Υπουργό Επικρατείας την ευθύνη για την καταπολέμηση της διαφθοράς και δημιουργήσαμε νέα Γενική Γραμματεία ως διοικητική δομή, προκειμένου να οργανωθεί καλύτερα η μάχη κατά της διαφθοράς. Αυτή η δομή αποδεικνύεται πολύ πιο αποτελεσματική από επιλογές που έκαναν οι κυβερνήσεις του παρελθόντος και η τρόικα (όπως π.χ. Εθνικός Συντονιστής Κατά της Διαφθοράς), καθώς οι επιλογές εκείνες είχαν κυρίως επικοινωνιακή στόχευση και δεν έφεραν κανένα αποτέλεσμα. Αυτό το καταδεικνύει το γεγονός ότι την προηγούμενη περίοδο διακυβέρνησης τα φαινόμενα της διαφθοράς δεν υποχώρησαν, αλλά πολλαπλασιάστηκαν.
- ✓ Ποτέ άλλοτε σε τόσο μικρό χρονικό διάστημα δεν υπήρξαν τόσο μεγάλες αποκαλύψεις: σκανδαλώδεις παραχωρήσεις του ΤΑΙΠΕΔ, Παγγαία, παράνομες δανειοδοτήσεις Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, θαλασσοδάνεια μεγαλοσχημόνων, το σκάνδαλο στην ΑΤΕ, το όργιο των κατευθυνόμενων κρατικών διαφημίσεων από την ΔΕΗ και το ΚΕΕΛΠΝΟ, τα σκάνδαλα στο ΙΚΑ ... Όλα αυτά και πολλά άλλα έχουν ήδη πάρει το δρόμο τους. Σήμερα βρισκόμαστε μπροστά σε μια νέα πραγματικότητα. Η δικαιοσύνη πλέον αναπνέει. Τηρήσαμε κατά γράμμα τη λαϊκή εντολή για ανηλεή πόλεμο ενάντια στη διαφθορά και τη διαπλοκή.
- ✓ Λάβαμε μέτρα ενάντια στη διαπλοκή όπως αυτή εκδηλώνεται στο χώρο των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης. (Βλέπε επόμενο κεφάλαιο).

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

Συνεχίζουμε τον πόλεμο ενάντια στη διαπλοκή και τη διαφθορά ακόμη πιο αποφασιστικά, ακόμη πιο αποτελεσματικά .

Χαράσσουμε και υλοποιούμε το Εθνικό Σχέδιο Δράσης κατά της διαφθοράς, το θεσμικό πλαίσιο που θα διατρέχει οριζόντια και κάθετα το σύνολο του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα. Ο στόχος μας είναι σαφής: να διαλύσουμε κάθε θύλακα διαφθοράς, κάθε θύλακα πλουτισμού σε βάρος του λαού και των εθνικών συμφερόντων. Ήδη έχουμε προσδιορίσει 47 στόχους με 123 δράσεις για βαθιές παρεμβάσεις-τομές στο σύνολο της δημόσιας διοίκησης. Αναφέρουμε ενδεικτικά κάποιους από τους στόχους του Σχεδίου:

- Αναβάθμιση του ρόλου και των δυνατοτήτων των ελεγκτικών μηχανισμών και η συγχώνευση των κυριοτέρων εξ αυτών με στόχο τα καλύτερα και ταχύτερα

αποτελέσματα, την καλύτερη οργάνωση καθώς και την εξοικονόμηση οικονομικών πόρων.

- Καλύτερος συντονισμός και η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ελεγκτικών μηχανισμών.
- Υιοθέτηση διεθνών ελεγκτικών προτύπων από τα ελεγκτικά σώματα και η διενέργεια τακτικών ελέγχων.
- Εισαγωγή πληροφοριακών συστημάτων ώστε σε πραγματικό χρόνο να υπάρχει διάχυση και διαχείριση πληροφοριών μεταξύ των ελεγκτικών μηχανισμών
- Χάραξη τομεακής στρατηγικής κατά της διαφθοράς στο σύνολο της δημόσιας διοίκησης και ιδίως στους τομείς υψηλού κινδύνου (υγεία, άμυνα, δημόσιες συμβάσεις - προμήθειες, ΟΤΑ, δημόσια έργα κλπ).
- Νέο νομικό πλαίσιο για την πάταξη της λαθρεμπορίας (καύσιμα, καπνικά, αλκοόλ) με ταυτόχρονη δημιουργία ενιαίου επιχειρησιακού κέντρου δίωξης του λαθρεμπορίου.
- Τήρηση στατιστικών στοιχείων από τα ελεγκτικά σώματα και την Δικαιοσύνη σχετικά με υποθέσεις διαφθοράς και ανά έτος δημοσιοποίησή τους για την ενημέρωση της κοινωνίας.
- Δημιουργία ενιαίου συστήματος υποδοχής καταγγελιών για περιπτώσεις διαφθοράς στο σύνολο της δημόσιας διοίκησης και των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων. Δ διαβίβασή τους για έλεγχο στα αρμόδια ελεγκτικά σώματα και έλεγχος της ταχύτητας και της ποιότητας των διαδικασιών.
- Δημιουργία νέου νομικού πλαισίου για το πολιτικό χρήμα και για το πόθεν έσχες των κρατικών λειτουργών.

Ειδικότερα για τις Δημόσιες Συμβάσεις ο ΣΥΡΙΖΑ δεσμεύεται για:

- Τη θεσμοθέτηση και πλήρη εφαρμογή ενός ενιαίου και κωδικοποιημένου κανονιστικού πλαισίου για τις διαγωνιστικές διαδικασίες, τη σύναψη και εκτέλεση των Συμβάσεων από όλους τους φορείς του Δημοσίου για έργα, μελέτες, υλικά και υπηρεσίες.
- Τη χάραξη εθνικής στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις. Εκεί θα εντάσσεται και η λειτουργική αναβάθμιση των ηλεκτρονικών συστημάτων διαχείρισης των διαγωνισμών ΕΣΗΔΗΣ και ΚΗΜΔΗΣ, ο εξορθολογισμός του πλέγματος των φορέων του Δημοσίου που διενεργούν διαγωνισμούς, ο έλεγχος των προδιαγραφών και η ανάπτυξη δημιουργικού ανταγωνισμού στις διαγωνιστικές διαδικασίες. Στόχος μας είναι η πλήρης εξυγίανση και θωράκιση όλου του συστήματος προμηθειών, η ορθολογική διαχείριση των οικονομικών πόρων, η βελτίωση της ποιότητας των δημόσιων προμηθειών και η ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

1.1.2. Σύγχρονα, δημοκρατικά ΜΜΕ

Η δέσμευση ΣΥΡΙΖΑ για το τέλος της διαπλοκής της πολιτικής εξουσίας με το μιντιακό κατεστημένο υλοποιείται.

Η άρρηκτη σχέση μεταξύ των επιχειρηματικών συμφερόντων των ΜΜΕ και της πολιτικής αποτέλεσε το κομβικό σημείο για την εφαρμογή της νεοφιλελεύθερης πολιτικής και των μέτρων λιτότητας.

Η πενταετία που προηγήθηκε ανέδειξε την ιδιωτική ενημέρωση σε εκπρόσωπο τύπου των μνημονιακών συγκυβερνήσεων, ενώ ταυτόχρονα απαξιώθηκε η δημόσια ραδιοτηλεόραση, καταλήγοντας στο Μαύρο της ΕΡΤ. Η διαπλοκή, υπηρέτησε και υπηρετεί, ως βασικός παίκτης, το σενάριο της αριστερής παρένθεσης. Επιδιώκει να επιστρέψει.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

Η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ έδρασε με αποφασιστικότητα. Για πρώτη φορά, βεβαιώθηκαν τα τέλη αναλογικών συχνοτήτων των ιδιωτικών τηλεοπτικών σταθμών, αφού από το 2010 η είσπραξη απολάμβανε της προστασίας διαρκών τροπολογιών, με την ανοχή της τρόικα.

Η κυβέρνηση άνοιξε την ΕΡΤ. Χωρίς τα προνόμια και τις παθογένειες του παρελθόντος, με αξιοκρατία και διαφανείς όρους λειτουργίας, 2.000 εργαζόμενοι που σε μια νύχτα βρέθηκαν στην ανεργία, επέστρεψαν στις δουλειές τους, χωρίς ο φορολογούμενος να επιβαρυνθεί οικονομικά, αφού ανταποδοτικό τέλος παρέμεινε στα 3 ευρώ. Η εμπιστοσύνη των πολιτών προς το δημόσιο ραδιοτηλεοπτικό φορέα αποκαθίσταται μέρα τη μέρα. Με ποιοτικό πρόγραμμα και πλουραλιστική ενημέρωση. 4 τηλεοπτικά κανάλια, οι περιφερειακοί ραδιοφωνικοί σταθμοί, τα Μουσικά Σύνολα και η Χορωδία εκπέμπουν το σήμα δημοκρατίας.

Η νέα συμφωνία δεν αγγίζει τις δράσεις αυτές.

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

Ο αγώνας του ΣΥΡΙΖΑ συνεχίζεται:

- Το σχέδιο νόμου για τις τηλεοπτικές άδειες των καναλιών βρίσκεται ήδη σε δημόσια διαβούλευση. Μετά από 25 χρόνια άναρχης λειτουργίας των τηλεοπτικών σταθμών, προσωρινών αδειών και άλλων μεθοδεύσεων ασυλίας, ένα νέο, σύγχρονο νομικό πλαίσιο είναι έτοιμο να υλοποιηθεί. Διαγωνιστική διαδικασία από μηδενική βάση, χωρίς προνομιακή μοριοδότηση, οικονομική διαφάνεια και πλήρωση των οικονομικών υποχρεώσεων προς το Κράτος, εγγυημένο εργασιακό καθεστώς, ασφαλιστική, φορολογική και τραπεζική ενημερότητα βρίσκονται στον βασικό πυρήνα του νέου νόμου.
- Η ΕΡΤ είναι πάροχος ψηφιακού σήματος. Ο νέος νόμος προβλέπει την ίδρυση της θυγατρικής ΕΡΤnet, η οποία θα λειτουργήσει στον επόμενο χρόνο και θα καλύψει και τις περιοχές της χώρας που εξακολουθούν να βλέπουν “μαύρο”. Το ψηφιακό μονοπώλιο των καναλαρχών τελειώνει εδώ.
- Μια ακόμη νομοθετική πρωτοβουλία, το Εθνικό Σχέδιο για την Επικοινωνία και την Ενημέρωση, είναι έτοιμη να υλοποιηθεί. Ο νέος νόμος προβλέπει τη λειτουργία Συμβουλίου Επικοινωνιακής πολιτικής της χώρας, την δημιουργία Μητρώου “online Media”, τη σύσταση του Εθνικού Κέντρου Οπτικοακουστικών Μέσων και χαράσσει τη νέα στρατηγική της Επικοινωνιακής Διπλωματίας.

1.1.3. Άλλες αλλαγές για τον εκδημοκρατισμό του πολιτικού συστήματος

Το πολιτικό σύστημα της χώρας μας βρίσκεται σε μια κατάσταση απαξίωσης και παρακμής. Σε αυτή την κρίση αντιπροσώπευσης, νομιμοποίησης και εμπιστοσύνης των πολιτών προς το πολιτικό σύστημα ο ΣΥΡΙΖΑ απαντάει με μια πολιτική που στόχο έχει να επαναφέρει το λαό στο προσκήνιο των πολιτικών εξελίξεων. Μόνο έτσι είναι δυνατόν να υπηρετηθούν τα συμφέροντα των εργαζόμενων, της νεολαίας και των λαϊκών στρωμάτων.

Ο στρατηγικός προσανατολισμός του ΣΥΡΙΖΑ

Οι αρχές που διέπουν την πολιτική μας είναι οι ακόλουθες:

- Η υπεράσπιση και εμβάθυνση της Δημοκρατίας. Η αναβάθμιση της θεσμικής της λειτουργίας ως πλαισίου εγγύησης του δημοσίου συμφέροντος και του δημόσιου χώρου.
- Ο βαθύς εκδημοκρατισμός της σημερινής αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας, με εισαγωγή της συμμετοχής των πολιτών στη διαμόρφωση και υλοποίηση όλων των κρατικών πολιτικών σε όλες τις βαθμίδες της διοίκησης.
- Η επαναφορά της «πολιτικής στο πηδάλιο». Η Πολιτική παράγεται από το λαό και ελέγχεται από αυτόν. Η παραγωγή των πολιτικών αποφάσεων ανήκει στη δημόσια πολιτική σφαίρα.
- Η ολοκληρωτική αποδυνάμωση της εξάρτησης της πολιτικής εξουσίας από την εξωθεσμική οικονομική εξουσία.

Με έμφαση υπογραμμίζουμε ότι στην Ελλάδα και την Ευρώπη του 21ου αιώνα, η πάλη ενάντια στην ξеноφοβία, το ρατσισμό και το νεοναζισμό αποτελούν ένα από τα κρίσιμότερα πεδία για την Αριστερά. Όχι σαν αφηρημένα ζητήματα, αλλά ως απολύτως συγκεκριμένα πολιτικά επίδικα, που διαπλέκονται με την καθημερινότητα της κοινωνίας, και ως κομμάτι ενός συνολικότερου αγώνα για κοινωνική δικαιοσύνη και απελευθέρωση. Ειδικότερα στην Ελλάδα, όπου ο νεοναζισμός εκδηλώθηκε με επιθετική μορφή και μαζική απεύθυνση, με την άνοδο της Χρυσής Αυγής, τα καθήκοντα είναι επείγοντα: κάθαρση του κρατικού μηχανισμού, αντιρατσιστική εκπαίδευση, αντιπαράθεση με τους νεοναζί σε όλα τα πεδία (κοινωνικά, ιδεολογικά, πολιτικά, σε χώρους δουλειάς, σχολεία, γειτονιές κ.ο.κ.), υποστήριξη ευρύτερων αντιφασιστικών πρωτοβουλιών, μέριμνα για την απρόσκοπτη διεξαγωγή της δίκης της Χρυσής Αυγής.

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

Πέρα από τον πόλεμο ενάντια στη διαπλοκή και τη διαφθορά, και τις παρεμβάσεις με στόχο τα σύγχρονα και δημοκρατικά Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, στα οποία αναφερθήκαμε σε προηγούμενα κεφάλαια, ο ΣΥΡΙΖΑ προγραμματίζει πρόσθετες αλλαγές και μετασχηματισμούς που αποσκοπούν στον εκδημοκρατισμό του πολιτικού συστήματος. Ενδεικτικά αναφέρουμε τα ακόλουθα:

- Συνταγματική αναθεώρηση. Ανοίγουμε άμεσα ένα πλατύ δημοκρατικό διάλογο με όλες τις κοινωνικές και πολιτικές δυνάμεις για τα περιεχόμενα της αναθεώρησης αυτής.
- Ενδυνάμωση του Κοινοβουλίου ως νομοθετικού και ελεγκτικού θεσμού της εκτελεστικής εξουσίας, με μια μεγάλη αναμόρφωση του Κανονισμού της Βουλής, με την οποία, μεταξύ άλλων:
 - Κατοχυρώνεται το δικαίωμα πρότασης της πλειοψηφίας των βουλευτών για διεξαγωγή δημοψηφίσματος για ψηφισμένο νομοσχέδιο που ρυθμίζει σοβαρό κοινωνικό ζήτημα.
 - Διασφαλίζεται η δυνατότητα σύστασης εξεταστικής επιτροπής εφόσον το ζητά αιτιολογημένα το 1/3 των βουλευτών.
 - Προβλέπεται ότι οι Υπουργοί και ο Πρωθυπουργός, πριν από τη συμμετοχή τους σε ευρωπαϊκά όργανα και διεθνείς οργανισμούς, θα ενημερώνουν τις αρμόδιες επιτροπές της Βουλής και την Ολομέλεια, όπως επίσης και μετά τις συνεδριάσεις.
- Κατάργηση βουλευτικών προνομίων.
- Περιστεύεται δραστικά το ακαταδίωκτο του βουλευτή (βουλευτική ασυλία) και συνδέεται ρητώς και κατηγορηματικώς με ό,τι αφορά την άσκηση του ελεγκτικού και νομοθετικού του έργου καθώς και την έκφραση γνώμης και μόνον. Τα ποινικά αδικήματα υπουργών δεν έχουν χρόνο παραγραφής, μπορούν να διερευνηθούν οποτεδήποτε προκύψουν αποδεικτικά στοιχεία. Στη περίπτωση που η Δικαιοσύνη διερευνά ποινικές υποθέσεις στις οποίες εμπλέκονται Υπουργοί, δεν αποστέλλει το φάκελο στη Βουλή ώστε αυτή να αποφασίσει την πορεία της υπόθεσης, αλλά συνεχίζει κανονικά το έργο της και απαγγέλλει κατηγορίες, εφόσον θεμελιώνει ανάλογη πεποίθηση.
- Ριζική αλλαγή του νόμου περί χρηματοδότησης των κομμάτων με γνώμονα την απόλυτη διαφάνεια των οικονομικών τους. Με τις αλλαγές προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι:
 - Το Κράτος δεν χρηματοδοτεί τα κόμματα αλλά αποζημιώνει μέρος των πραγματοποιημένων και αποδεδειγμένων δαπανών τους, βάσει φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας
 - Δικαίωμα στην κρατική αποζημίωση έχουν όλα τα κόμματα που παρουσίασαν συνδυασμούς στο 50% των εκλογικών περιφερειών και έλαβαν τουλάχιστον το 1% των εγκύρων ψήφων.
 - Απαγορεύεται: (i) ο τραπεζικός δανεισμός να υπερβαίνει το 10% της κρατικής αποζημίωσης (ii) η υποθήκευση της κρατικής αποζημίωσης σε Τράπεζες και (iii) η χορηγία κάθε είδους εταιρειών προς κόμματα.
 - Επεκτείνονται οι αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου στον έλεγχο των οικονομικών των κομμάτων καθώς και των χρηματοδοτήσεων σε πρόσωπα πολιτικούς, Υπουργούς, κ.λπ.
- Σύστημα απλής αναλογικής καθιερώνεται συνταγματικά ως πάγιο εκλογικό σύστημα όλων των εκλογικών αναμετρήσεων (Βουλή, Ευρωβουλή, Αυτοδιοίκηση). Για τις Βουλευτικές Εκλογές το σύστημα απλής αναλογικής εφαρμόζεται σε κατά το δυνατόν πιο ισόρροπες πληθυσμιακά εκλογικές περιφέρειες. Καταργείται το εκλογικό όριο (σήμερα είναι 3%) για την κοινοβουλευτική εκπροσώπηση ενός κόμματος.

- Εισαγωγή και συνταγματική καθιέρωση των θεσμών: της λαϊκής νομοθετικής πρωτοβουλίας, της λαϊκής αρνησικυρίας και των δημοψηφισμάτων με πρωτοβουλία των πολιτών. Κεντρικός στόχος είναι η εισαγωγή των ώριμων πλέον θεσμών άμεσης δημοκρατίας στη λειτουργία του πολιτικού συστήματος και η θέσμιση της σύμπραξης των κοινωνικών κινημάτων και των λαϊκών πρωτοβουλιών βάσης στη νομοθετική λειτουργία.
- Ενδυνάμωση της διαφάνειας στη διοίκηση του κράτους και δυνατότητα ελέγχου των αποφάσεων από όλους τους πολίτες χωρίς διαμεσολαβήσεις. Αναγνωρίζεται σε κάθε πρόσωπο το δικαίωμα πρόσβασης σε όλες τις κρατικές αποφάσεις και αρχεία χωρίς να απαιτείται έννομο συμφέρον, εξαιρουμένων των προσωπικών δεδομένων και των πνευματικών δικαιωμάτων. Αναγνωρίζεται το δικαίωμα στην ελεύθερη πρόσβαση σε όποια πληροφορία ή περιεχόμενο παράγεται ή διακινείται από δημόσιους φορείς ή από δημόσια χρηματοδότηση.
- Ριζική αλλαγή στο περιεχόμενο της διοικητικής αρχιτεκτονικής του κράτους, με τα τρία επίπεδα Κεντρικό Κράτος – Περιφέρειες – Δήμοι να έχουν σαφώς προσδιορισμένες αρμοδιότητες και οικονομικά μέσα. (Βλέπε παρακάτω τα αντίστοιχα κεφάλαια).
- Εμβάθυνση της διάκρισης μεταξύ δικαστικής και εκτελεστικής εξουσίας. Καταργείται η επιλογή των κορυφών της Δικαιοσύνης από το Υπουργικό Συμβούλιο. Ο Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος του ΣτΕ, του Αρείου Πάγου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου εκλέγονται από Ειδικό Εκλεκτορικό Σώμα με συμμετοχή όλων των μελών του αντίστοιχου δικαστικού σώματος.
- Στο πλαίσιο της πάγιας θέσης μας για διαχωρισμό εκκλησίας και κράτους συνεχίζουμε το διάλογο με την εκκλησία ώστε να αντιμετωπιστούν τα συναφή ζητήματα με τρόπο αμοιβαία επωφελή.

1.2. Θεσμική ανασυγκρότηση της διοίκησης

Ο ΣΥΡΙΖΑ δεσμεύεται για μια βαθιά δημοκρατική μεταρρύθμιση που θα αντιστρέψει εντελώς τους ρόλους μεταξύ κεντρικού κράτους και τοπικών θεσμών. Στο ενιαίο διοικητικό σύστημα της χώρας πρέπει να υπάρξει εκτεταμένη μεταφορά εξουσιών, αρμοδιοτήτων και πόρων από το κέντρο προς τους περιφερειακούς και τοπικούς δημόσιους θεσμούς. Η αποκέντρωση με αποτελεσματική διοίκηση - ισχυρή αυτοδιοίκηση, η επικουρικότητα και ο δημοκρατικός προγραμματισμός είναι τα βασικά στοιχεία του σχεδιασμού μας. Ειδικότερα, σχεδιάζουμε τα ακόλουθα:

[α] Τα επίπεδα διοίκησης της χώρας να είναι τρία: ο Κεντρικός Τομέας, η Περιφέρεια και οι Δήμοι. Η αντίληψη ότι όλα προγραμματίζονται και αποφασίζονται στο κέντρο και η Αυτοδιοίκηση απλά υλοποιεί, ως απλό εξάρτημά του, πρέπει να ανατραπεί. Θα υπάρχουν σαφώς προσδιορισμένες αρμοδιότητες και οικονομικά μέσα. Κεντρική Διοίκηση και Αυτοδιοίκηση, ως δύο διακριτοί πόλοι του ενιαίου πολιτικού και διοικητικού συστήματος, θα αποτελούν τον Δημόσιο Τομέα και θα έχουν ως κοινό στόχο την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη.

[β] Η Κεντρική Διοίκηση να χαράζει τις κατευθυντήριες γραμμές σε θέματα όπως οικονομία και ανάπτυξη, περιβάλλον, κοινωνική πολιτική κ.λπ. Δηλαδή θα επικεντρώνεται σε θέματα όπως είναι: (i) ο καθορισμός των βασικών αναπτυξιακών στόχων, (ii) η κατάρτιση και ο συντονισμός του γενικού κοινωνικού και οικονομικού προγραμματισμού, (iii) ο εθνικός χωροταξικός σχεδιασμός, (iv) ο δημόσιος σχεδιασμός κλαδικών και χωρικών πολιτικών και (v) ο σχεδιασμός της κατανομής επενδύσεων. Βασική αρχή που θα χαρακτηρίζει τη Δημόσια Διοίκηση (κεντρική και αποκεντρωμένες υπηρεσίες) είναι μικρότερες και επιτελικά προσανατολισμένες κεντρικές διοικήσεις και μεγαλύτερες τοπικές υπηρεσίες, κοντά στους πολίτες.

[γ] Η Αυτοδιοίκηση να αναδιοργανωθεί ριζικά. Σκοπεύουμε να αντικαταστήσουμε τον «Καλλικράτη» και να εγκαθιδρύσουμε μια νέα αρχιτεκτονική και ένα νέο θεσμικό πλαίσιο που θα προσδιορίζει με σαφήνεια τις αρμοδιότητες κάθε επιπέδου και θα προβλέπει με ακρίβεια την κατανομή των απαιτούμενων πόρων και των αντίστοιχων επενδυτικών μέσων.

1.2.1. Δημόσια Διοίκηση στην υπηρεσία των πολιτών

Σε όλη τη μεταπολιτευτική περίοδο, η δημόσια διοίκηση λειτούργησε ως βασικός θεσμός αναπαραγωγής της διαπλοκής, της οικονομικής ολιγαρχίας και του εξαρτημένου από αυτήν παλιού πολιτικού συστήματος. Τα κόμματα του παλαιού πολιτικού συστήματος διάβρωσαν τη διοίκηση με τις πελατειακές σχέσεις, τη διαφθορά και τις κλεπτοκρατικές πρακτικές, την αναξιοκρατία και το ρουσφέτι. Η υποταγή του δημόσιου συμφέροντος και του δημόσιου ήθους στα οργανωμένα μεγάλα συμφέροντα που εξυπηρετούν τα παλιά κόμματα συνεχίστηκε και στα χρόνια των Μνημονίων, με την ανοχή της τρόικας.

Η προοδευτική μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης θα την θέσει στην υπηρεσία των πολλών και όχι των λίγων μεγάλων συμφερόντων. Παρά τις νεοφιλελεύθερες ιδεοληψίες, το πρόβλημα της ελληνικής δημόσιας διοίκησης δεν ήταν ποτέ το μέγεθος της, αλλά η ανορθολογική κατανομή του προσωπικού της και η κακή της οργάνωση, ως συνέπεια των πελατειακών πολιτικών.

Ο στατηγικός προσανατολισμός του ΣΥΡΙΖΑ

Κεντρικός στόχος της Αριστεράς είναι να ανατρέψουμε το πελατειακό σύστημα και να αναστρέψουμε την νεοφιλελεύθερη απορρύθμιση. Να φτιάξουμε μια δημοκρατική, και αποτελεσματική δημόσια διοίκηση, μοχλό για την κοινωνική και οικονομική ανασυγκρότηση της χώρας.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

Ως κυβέρνηση, δώσαμε συγκεκριμένα και αξιόπιστα δείγματα γραφής για την πολιτική μας, καθώς:

- ✓ Εξορθολογίσαμε το πειθαρχικό δίκαιο των δημοσίων υπαλλήλων και ενισχύσαμε την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ως μέσο βελτίωσης της αποτελεσματικότητας και καταπολέμησης της διαφθοράς.
- ✓ Ξεκινήσαμε τη μάχη για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και τον εκδημοκρατισμό του κράτους.
- ✓ Θεσπίσαμε την αυτεπάγγελτη και υποχρεωτική αναζήτηση χαρτιών και εγγράφων εντός του δημοσίου, που μέχρι σήμερα καλείτο ο ίδιος ο πολίτης να αναζητήσει και να μετακινήσει.
- ✓ Περιορίσαμε κατά 60% τη δυνατότητα πρόσληψης μετακλητών συμβούλων στα Πολιτικά Γραφεία Υπουργών ή Αναπληρωτών Υπουργών ή Υφυπουργών, Γενικών και Ειδικών Γραμματέων.
- ✓ Προωθούμε νέους θεσμούς άμεσης δημοκρατίας, όπως οι γενικές συνελεύσεις διεύθυνσης και τμημάτων στις δημόσιες Υπηρεσίες.
- ✓ Σπάμε τα στεγανά της διαπλοκής και ενισχύουμε δικαιώματα και ελευθερίες.
- ✓ Αποκαταστήσαμε αδικίες της προηγούμενης κυβέρνησης, με την επαναπρόσληψη των σχολικών φυλάκων, των καθαριστριών του υπουργείου Οικονομικών, όπως και άλλων κατηγοριών δημοσίων υπαλλήλων σε καθεστώς διαθεσιμότητας, αλλά και με την επανασύσταση της δημοτικής Αστυνομίας.
- ✓ Με τη σκληρή και επίπονη διαπραγμάτευση με τους δανειστές: Αποτρέψαμε προγραμματισμένες περικοπές στις αποδοχές των δημοσίων υπαλλήλων και διασφάλισαμε ότι το ενιαίο μισθολόγιο που θα εφαρμοστεί το 2016 θα έχει ως αφετηρία τις σημερινές αποδοχές τους.
- ✓ Τερματίσαμε τις απολύσεις και καταργήσαμε το θεσμό της διαθεσιμότητας.
- ✓ Καταργήσαμε την πολιτική επιστράτευση ως απεργοσπαστικό μηχανισμό.

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

Συνεχίζουμε στο νέο δρόμο που ανοίξαμε για τη δημόσια διοίκηση μετά τις 25 Γενάρη. Καταθέτουμε σήμερα πέντε βασικούς άξονες ριζοσπαστικών τομών για την προοδευτική μεταρρύθμισή της:

- **Γραφειοκρατία και Διαφθορά:** Είμαστε έτοιμοι για ένα μεγάλο άλμα στο πεδίο της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και του αποφασιστικού χτυπήματος της γραφειοκρατίας. Είναι ήδη έτοιμο το ηλεκτρονικό ΚΕΠ «ΕΡΜΗΣ», που δίνει αυτοστιγμεί περίπου 20 πιστοποιητικά και σε δύο-τρεις μέρες στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο του κάθε πολίτη περίπου 150 χαρτιά και πιστοποιητικά. Εξοικονομούμε έτσι τεράστιους πόρους από τη μείωση των διοικητικών βαρών, αλλά και τη μείωση των άχρηστων μετακινήσεων των πολιτών για λόγους γραφειοκρατίας και μόνο. Η μέλετη του Υπουργείου αναφέρει με τα σημερινά δεδομένα εξοικονόμηση περίπου 2.5 εκατ. ευρώ μηνιαίως, μόνο από τη σημερινή χρήση του ΕΡΜΗ. Και κάθε μέρα θα εντάσσονται καινούργιες υπηρεσίες. Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση θα κάνει άλματα τα επόμενα χρόνια. Παράλληλα, καταργούνται άμεσα μια σειρά από παράβολα και άχρηστες διοικητικές πράξεις που ταλαιπωρούν τους πολίτες, ενώ θα καταργηθούν αμέσως εντός του νέου συστήματος κινητικότητας όλες οι διαδικασίες αποσπάσεων, μετατάξεων και εργασιακών μεταβολών.

- **Διοικητική πολιτική στηριγμένη στις γνώσεις και τον πλούτο του δημόσιου τομέα:** Στηριζόμαστε στη γνώση και τη διοικητική εμπειρία των ανθρώπων που εργάζονται σήμερα στον δημόσιο τομέα. Ένας τεράστιος αριθμός δημοσίων υπαλλήλων, ένα υψηλού εκπαιδευτικού επιπέδου ανθρώπινο δυναμικό, με μεγάλη και σύγχρονη διοικητική εμπειρία και κατάρτιση, μένει αναξιοποίητο μέσα σε ένα διοικητικό σύστημα που υποβαθμίζεται ως προς τις αρμοδιότητές του. Το δυναμικό αυτό θα αναδειχθεί. Η δημόσια διοίκηση στην Ελλάδα πρέπει να επιστρέψει στους δημόσιους λειτουργούς της.
- **Βαθιά οργανωτική αλλαγή** σε όλη την πυραμίδα του δημόσιου τομέα, από την Κεντρική διοίκηση έως τον τελευταίο εποπτευόμενο φορέα, με οργανογράμματα σύγχρονα. Βασικό τους χαρακτηριστικό η περιγραφή θέσεων εργασίας ανά επιστημονική ή τεχνική ειδικότητα και συγκεκριμένου ανά υπάλληλο καθηκοντολογίου.
- **Κινητικότητα.** Τα νέα οργανογράμματα δημιουργούν τις συνθήκες για ένα σύστημα κινητικότητας μέσα στον δημόσιο τομέα που στηρίζεται: α) στην εθελούσια μετακίνηση των ανθρώπων του δημοσίου, β) στην κάλυψη των συγκεκριμένων ανά κλάδο και επιστημονική ειδικότητα ελλείψεων σε προσωπικό, γ) στην πλήρη διαφάνεια, μέσω ανοικτού, αυτολειτουργούντος και προσβάσιμου σε όλους /ες πληροφοριακού συστήματος παρακολούθησης της «εσωτερικής αγοράς εργασίας» στο δημόσιο τομέα. Το σύστημα κινητικότητας θα βοηθήσει καταλυτικά σε ένα παραγωγικό προγραμματισμό της πολιτικής προσλήψεων στο δημόσιο, αφού όλες οι από δω και στο εξής προσλήψεις θα κατευθύνονται κατά κύριο λόγο εκεί που υπάρχουν μεγάλες και επείγουσες ανάγκες, δηλαδή στην υγεία και στην κοινωνική πρόνοια και στην παιδεία.
- **Αποτίμηση / Αξιολόγηση του παραγόμενου έργου της δημόσιας διοίκησης.** Οργάνωση συστήματος αξιολόγησης με τελικό στόχο την αναβάθμιση των υπηρεσιών του δημόσιου τομέα προς τους πολίτες. Η δική μας αξιολόγηση δεν είναι τιμωρητική. Η δική μας αξιολόγηση εμπεριέχει την αξιολόγηση των υφισταμένων από τους προϊσταμένους, αλλά και αντίστροφα, των προϊσταμένων από τους υφισταμένους, όπως επιτάσσουν όλα τα σύγχρονα και δημοκρατικά συστήματα διοίκησης. Η δική μας αξιολόγηση εμπεριέχει επίσης την αυτοαξιολόγηση των δημοσίων υπαλλήλων, αλλά και την αξιολόγηση των υπηρεσιών του δημοσίου από τους πολίτες. Για το λόγο αυτό και σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης θα καθιερώσουμε ερευνητικά εργαλεία συνεχούς παρακολούθησης του έργου των υπηρεσιών από την ίδια την κοινωνία σε συνεχή βάση. Αξιολόγηση, τέλος για εμάς, είναι η αξιολόγηση των τεχνολογικών και υλικών υποδομών του δημοσίου, του περιβάλλοντος εργασίας, των σχέσεων μέσα στο εργασιακό περιβάλλον. Καμία αξιολόγηση δεν είναι ξεκομμένη από τις συνολικές συνθήκες εργασίας ενός χώρου.
- **Αναβάθμιση του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης:** Μετεξελίσσεται σε όργανο παραγωγής, εφαρμογής και αξιολόγησης του διοικητικού βραχίονα του κράτους. Το Κέντρο, με νέο οργανόγραμμα και αναβαθμισμένο πολιτικό ρόλο, θα είναι ο επίσημος Σύμβουλος του Κράτους σε ζητήματα Δημόσιας Διοίκησης.
- **Διαφάνεια, Ανοικτή Πρόσβαση:** Εμπεδώνουμε την αντίληψη ότι η δημόσια διοίκηση είναι υπόλογη στους πολίτες και λειτουργεί προς το συμφέρον του κοινωνικού συνόλου. Κατοχυρώνουμε το δικαίωμα του πολίτη στην ελεύθερη πρόσβαση σε όποια

πληροφορία ή περιεχόμενο παράγεται ή διακινείται από δημόσιους φορείς ή ακόμα και από φορείς που έχουν δημόσια χρηματοδότηση. Θα θεσπίσουμε με νόμο ότι κάθε άρνηση της διοίκησης ή του πολιτικού προσωπικού σε αυτό το δικαίωμα καθιστά άκυρη κάθε πράξη τους.

1.2.2. Αυτοδιοίκηση με αρμοδιότητες και πόρους

Η Αυτοδιοίκηση αποτελεί το σημαντικότερο θεσμό τοπικής δημοκρατίας και συμμετοχής και για τη ριζοσπαστική Αριστερά αναδεικνύεται ως ένας από τους κύριους πυλώνες του δημοκρατικού αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, της υλοποίησης της κοινωνικής αλληλεγγύης, αλλά και της αναζωογόνησης του πολιτικού ενδιαφέροντος και της ενεργού συμμετοχής των πολιτών στις αποφάσεις που τους αφορούν.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

- ✓ Εγκαινιάσαμε μία νέα σχέση συνεργασίας με τα αιρετά όργανα της Αυτοδιοίκησης, στο πλαίσιο μίας πολιτικής με «ανοιχτές πόρτες» προς όλους τους αιρετούς, χωρίς αποκλεισμούς με πολιτικά κριτήρια.
- ✓ Δόθηκε έμφαση στην υπεράσπιση της συνταγματικά κατοχυρωμένης διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
- ✓ Στο πλαίσιο της διαπραγμάτευσης και της μείωσης των συνολικών πλεονασμάτων που θα κληθεί να επιτύχει η χώρα, μειώθηκε δραστικά το ποσό που αναλογεί στην Αυτοδιοίκηση, ως προς την επίτευξη πρωτογενούς πλεονάσματος, με αποτέλεσμα να απελευθερωθούν σημαντικοί πόροι που θα διατεθούν για έργα και δράσεις σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.
- ✓ Αναλήφθηκαν πρωτοβουλίες για την ενίσχυση των αρμοδιοτήτων των Ο.Τ.Α. και των δύο βαθμών (Δήμοι – Περιφέρειες), τόσο στο πλαίσιο του ν. 4320/2015, για την αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης, όσο και συνολικά με τις πρωτοβουλίες του ΥΠΕΣΔΑ για την εκπόνηση ενός σχεδίου αναβάθμισης της κοινωνικής υπηρεσίας των Δήμων.
- ✓ Στηρίχθηκαν κατά προτεραιότητα οι κοινωνικές δομές των Ο.Τ.Α. (παιδικοί σταθμοί, κέντρα Ρομά, ΚΗΦΗ, ΚΔΑΠ-ΜΕΑ κ.λπ.)
- ✓ Επανασυστήθηκαν σημαντικές για τη λειτουργία των Ο.Τ.Α. υπηρεσίες και κλάδοι (Δημοτική Αστυνομία, Σχολικοί Φύλακες), που είχαν καταργηθεί στο πλαίσιο της πολιτικής των οριζόντιων απολύσεων των προηγούμενων κυβερνήσεων και που έχουν θετική επίδραση και στην καθημερινότητα των πολιτών και στη διασφάλιση των εσόδων και την προστασία της παρουσίας των Ο.Τ.Α.
- ✓ Έπαυσαν οι διώξεις κατά των αιρετών που υπερασπίστηκαν τους εργαζομένους, έναντι της πολιτικής των απολύσεων.
- ✓ Εξορθολογίστηκε το θεσμικό πλαίσιο σχετικά με τη στελέχωση των Ο.Τ.Α., ώστε οι σχετικές διαδικασίες να ολοκληρώνονται όσο γίνεται πιο γρήγορα και να ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες των Ο.Τ.Α. και των τοπικών κοινωνιών.

Προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

Προς την ίδια κατεύθυνση, συνεχίζουμε ακόμα πιο δυναμικά και αποφασιστικά, σε άμεση συνεργασία με τα όργανα της Αυτοδιοίκησης και τους ενεργούς πολίτες.

- Ολοκληρώνουμε την ψήφιση του σχεδίου νόμου για τα διαχειρίσιμα των οικονομικών των ΟΤΑ, το οποίο έχει ήδη κατατεθεί στη Βουλή. Με αυτό το νομοσχέδιο καταργείται το «Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας Ο.Τ.Α.» που λειτούργησε ως βρόγχος για τους Δήμους και τις Περιφέρειες, και αντικαθίσταται από μία δομή με διαφανή και δημοκρατική λειτουργία, η οποία θα βοηθήσει τους Ο.Τ.Α. να βελτιώσουν τα οικονομικά τους. Επίσης, οργανώνεται και ξεκινάει τη λειτουργία της η Αυτοτελής Υπηρεσία Ελέγχου και ο Ελεγκτής Νομιμότητας των Ο.Τ.Α., ένας θεσμός που θα διασφαλίσει τη νόμιμη δράση των Δήμων και των Περιφερειών, με τρόπο αντικειμενικό και ανεξάρτητο από πολιτικές παρεμβάσεις. Τέλος, με μία σειρά ρυθμίσεων, βελτιώνεται ο αποδοτικός τρόπος στελέχωσης και λειτουργίας των Δήμων και των Περιφερειών, αποκαθίστανται αδικίες σε βάρος μεγάλων κατηγοριών εργαζομένων, ενώ παράλληλα επιλύεται σειρά μικρότερων, αλλά χρονιζόντων προβλημάτων.
- Συνεχίζουμε και ολοκληρώνουμε την πρωτοβουλία αναβάθμισης της κοινωνικής υπηρεσίας των Δήμων.
- Ξεκινάμε το δημόσιο διάλογο σε όλη την Ελλάδα για την κατάργηση του «Καλλικράτη» και την αντικατάστασή του από ένα απλό, σύγχρονο, ορθολογικό θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας της Αυτοδιοίκησης, το οποίο θα έχει ολοκληρωθεί ως το 2017 και πολύ πριν τις επόμενες αυτοδιοικητικές εκλογές. Βασικοί άξονες του νέου πλαισίου θα είναι :
 - Η εμβάθυνση της δημοκρατίας, με καθιέρωση της απλής αναλογικής στην εκλογή των δημοτικών και περιφερειακών συμβουλίων και όλων των αυτοδιοικητικών οργάνων, με ενίσχυση των συλλογικών οργάνων έναντι των μονοπρόσωπων.
 - Η ενθάρρυνση της συμμετοχής στις τοπικές υποθέσεις, μέσω τοπικών δημοψηφισμάτων, αλλά και μέσω της ενίσχυσης των θεσμών ενδοδημοτικής και ενδοπεριφερειακής αποκέντρωσης.
 - Η αποσαφήνιση των αρμοδιοτήτων κάθε επιπέδου διοίκησης, με τον αντίστοιχο επιμερισμό των διαθέσιμων πόρων και επενδυτικών μέσων.
 - Η δημιουργία ενός αποτελεσματικού και δίκαιου μηχανισμού παρακολούθησης και είσπραξης των ιδίων εσόδων των Δήμων και των Περιφερειών, σε συνδυασμό με τον αναγκαίο ανασχεδιασμό των κριτηρίων κατανομής της κρατικής χρηματοδότησης των Ο.Τ.Α., σε συνεργασία με την ΚΕΔΕ και την ΕΝΠΕ.
 - Η παροχή βοήθειας και η καθιέρωση τρόπων αποτελεσματικής, διαφανούς και ορθολογικής αξιοποίησης της υπάρχουσας περιουσίας των Ο.Τ.Α., με αποκλειστικό γνώμονα το τοπικό δημόσιο συμφέρον και τις ανάγκες των τοπικών κοινωνιών.
 - Η ενίσχυση της επιχειρησιακής ικανότητας και η αναβάθμιση της διοικητικής αποτελεσματικότητας των Δήμων και των Περιφερειών, ώστε να μην είναι απλοί μάντες μεταβίβασης και υλοποίησης των κεντρικών πολιτικών σε τοπικό επίπεδο, αλλά να είναι σε θέση αυτοδύναμα να σχεδιάζουν, να υλοποιούν και να αξιολογούν τοπικές και περιφερειακές πολιτικές.

-Η εξειδίκευση των θεσμών και των πολιτικών, με γνώμονα τις ανάγκες αφενός της μητροπολιτικής διοίκησης, όπως ιδίως στην Αττική, αφετέρου των παραμεθόριων, καθώς και των ορεινών και νησιωτικών περιοχών.

- Αναδεικνύουμε το ρόλο της Αυτοδιοίκησης στο σχεδιασμό του νέου ΕΣΠΑ (ΣΕΣ 2014-2020) και το ρόλο της στον ευρύτερο αναπτυξιακό σχεδιασμό σε εθνικό, περιφερειακό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

1.3. Διεύρυνση ατομικών δικαιωμάτων και δημοκρατικών ελευθεριών

Η επέλαση του νεοφιλελευθερισμού δεν δημιουργεί μόνο κοινωνική εξαθλίωση, αλλά και δραστικό περιορισμό των δημοκρατικών ελευθεριών και των δικαιωμάτων των πολιτών. Αυτή είναι η γενικότερη ιστορική εμπειρία, άλλωστε, από την επικράτηση του ακραίου νεοφιλελευθερισμού: όταν αδυνατίζει το χέρι του κράτους που παρέχει κοινωνικά δικαιώματα και υπηρεσίες, μοιραία δυναμώνει το άλλο της καταστολής και της περιστολής των ελευθεριών.

Σήμερα μαζί με την κυριαρχία του νεοφιλελευθερισμού στην Ευρώπη ζούμε και την ανάδυση ενός νέου αυταρχισμού. Παράλληλα η διάδοση ακροδεξιών και φιλοναζιστικών αντιλήψεων ολοκληρώνει την εικόνα των κινδύνων για τη δημοκρατία και τις ελευθερίες. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο έχουμε ζήσει μια μετατόπιση του συνόλου των δυνάμεων του παλιού πολιτικού συστήματος προς ακραίες συντηρητικές αντιλήψεις. Νομιμοποίηση της καταστολής απέναντι στις δίκαιες κοινωνικές διεκδικήσεις, στοχοποίηση των πιο αδύναμων κομματιών της κοινωνίας όπως οι μετανάστες και οι πρόσφυγες.

Η συγκεκριμένη στάση έρχεται σε σύγκρουση με την ιστορία του ελληνικού λαού και την ίδια στιγμή είναι τελείως αναποτελεσματική στο να μπορέσει να δημιουργήσει ένα πλαίσιο απαντήσεων στα ερωτήματα που θέτει η μεγαλύτερη μεταναστευτική κρίση μετά τον Β΄ παγκόσμιο πόλεμο.

Απέναντι σε αυτή τη ζοφερή πραγματικότητα ο ΣΥΡΙΖΑ συνεχίζει τον αγώνα του για μια δημοκρατική κοινωνία, με δικαιώματα και ελευθερίες. Για μία κοινωνία που θα αποδέχεται το διαφορετικό και δεν θα στηρίζεται στην καταστολή. Παράλληλα δρομολογούμε γενναίες αλλαγές για τη δημιουργία ενός γρήγορου και δίκαιου συστήματος απονομής δικαιοσύνης και για την μετατροπή των σωμάτων ασφαλείας από κατασταλτικό μηχανισμό του κράτους σε σώματα προστασίας των πολιτών.

1.3.1. Δικαστήρια και σωφρονιστικό σύστημα σε ένα σύγχρονο κράτος δικαίου

Η δικαιοσύνη, η ασφάλεια δικαίου, η ισονομία και η εγγύηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων είναι οι θεσμικές και πολιτικές προτεραιότητες για τον ΣΥΡΙΖΑ. Η ελληνική κοινωνία γνωρίζει εδώ και δεκαετίες ως άλυτα προβλήματα τη βραδύτητα της απονομής

της δικαιοσύνης, καθώς και τη συμφόρηση και τις κακές και αναποτελεσματικές συνθήκες στις φυλακές. Η στρατηγική μας για τη διέξοδο αποτυπώνεται σε ό,τι πράξαμε ως κυβέρνηση και σε ό,τι δεσμευόμαστε να πράξουμε :

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

- ✓ Θεσπίσαμε την ταχεία διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής κατά του δημοσίου.
- ✓ Αναμορφώσαμε το πτωχευτικό δίκαιο ώστε να είναι πιο φιλικό προς τους οικονομικά ασθενέστερους και πιο σύντομο στις διαδικασίες του.
- ✓ Αυξήσαμε τις οργανικές θέσεις των ειρηνοδικών κατά 140 και συστήσαμε 190 νέες θέσεις δικαστικών υπαλλήλων για την ταχύτερη αντιμετώπιση υποθέσεων υπερχρεωμένων νοικοκυριών.
- ✓ Καταρτίσαμε ένα νέο τύπο Συμφώνου συμβίωσης (για ετερόφυλα και ομόφυλα ζευγάρια).
- ✓ Καταργήσαμε τις φυλακές τύπου Γ'.
- ✓ Για πρώτη φορά κατά την τελευταία εικοσιπενταετία θεσπίσαμε ένα σταθμισμένο και επιτυχές πρόγραμμα αποσυμφόρησης των φυλακών, χάρη στο ποίο ο (υπερ)πληθυσμός τους μειώθηκε κατά 2000 κρατούμενους.
- ✓ Συγκροτήσαμε ομάδα εργασίας για την αναβάθμιση των δομών που αφορούν ευάλωτες ομάδες κρατουμένων (ανηλίκους, εξαρτημένους, ασθενείς), η οποία ήδη εκπονεί ένα μακρόπνοο έργο.
- ✓ Καταργήσαμε τον εγκλεισμό ανηλίκων (με ελάχιστες εξαιρέσεις).
- ✓ Αναδιοργανώνουμε και αναβαθμίζουμε τις αγροτικές φυλακές.
- ✓ Ενισχύουμε την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση στις φυλακές.
- ✓ Αποτυπώνουμε – καταγράφουμε τα οικονομικά στοιχεία δαπάνες των φυλακών.
- ✓ Προωθούμε – ολοκληρώνουμε την ηλεκτρονική διασύνδεση των φυλακών.
- ✓ Προωθούμε την ενημέρωση των κρατουμένων για τα δικαιώματά τους, με την έκδοση σχετικού «Οδηγού».

Προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

- Ολοκληρώνουμε τη νομοθεσία για τον Ποινικό Κώδικα για τα Οικονομικά και Φορολογικά εγκλήματα καθώς και την ποινική και την πολιτική Δικονομία, για τη Διοικητική Δικαιοσύνη και για το Σωφρονιστικό δίκαιο.
- Διασφαλίζουμε την επιτάχυνση διεξαγωγής των δικών με πλήρη διαφάνεια στην διεξαγωγή διαδικαστικών πράξεων και συμμετοχή των παραγόντων της δίκης σε όλα τα στάδια της διαδικασίας
- Ετοιμάζουμε μεταρρυθμίσεις διατάξεων σχετικές με τους δικηγόρους, τους συμβολαιογράφους και τους υποθηκοφύλακες, πάντοτε με συμμετοχή εκπροσώπων των αντίστοιχων λειτουργιών στις νομοπαρασκευαστικές εργασίες.

- Αναβαθμίζουμε οργανωτικά την Εθνική Σχολή Δικαστών, τονώνουμε το θεσμό της αυτοδιοίκησης των δικαστηρίων και ενισχύουμε το πλαίσιο των δικαστικών υπαλλήλων.
- Εκσυγχρονίζουμε τη νομοθεσία για τα περί Τύπου εγκλήματα, το θεσμό της διαμεσολάβησης και άλλους θεσμούς ανθρώπινων δικαιωμάτων.
- Με χρηματοδότησης των ΕΣΠΑ, διαμορφώνουμε υποστηρικτικούς της Δικαιοσύνης μηχανισμούς (ηλεκτρονικής διασύνδεσης, διαμεσολάβησης κλπ), συνεχίζουν απρόσκοπτα και εντατικά το έργο τους.
- Θεσπίζουμε ειδικό νόμο για τα ρατσιστικά εγκλήματα, σύμφωνα και με την ήδη κατατεθειμένη πρόταση Νόμου και τις σχετικές τροπολογίες του ΣΥΡΙΖΑ.
- Αναθεωρούμε περαιτέρω το νομοθετικό πλαίσιο περί εξαρτησιογόνων ουσιών.
- Το έργο των ομάδων εργασίας για τη δημιουργία υποστηρικτικών δομών για τους αδυνάτους στο πλαίσιο του σωφρονιστικού συστήματος συνεχίζεται. Ολοκληρώνεται η νέα πτέρυγα στις φυλακές Διαβατών (Θεσσαλονίκης), όπου θα προσφέρονται υπηρεσίες απεξάρτησης από ναρκωτικά.
- Συνεχίζουμε τη ριζική αναμόρφωση του σωφρονιστικού συστήματος, ολοκληρώνοντας το σχεδιασμό μας για:
 - Άμεση και ουσιαστική βελτίωση των καθημερινών συνθηκών διαβίωσης των κρατουμένων
 - Επέκταση και εφαρμογή εναλλακτικών κυρώσεων και εναλλακτικών τρόπων έκτισης ποινής: ημιελεύθερη διαβίωση, κοινωφελής εργασία, κατ' οίκον έκτιση με δυνατότητα εργασίας, εκπαίδευσης, κ.λπ.
 - Ενίσχυση του θεσμού των Αγροτικών Φυλακών. Κατάργηση των φυλακών ανηλίκων
 - Αυστηροποίηση των προϋποθέσεων επιβολής προσωρινής κράτησης και περιορισμός της μόνο στις περιπτώσεις όπου δεν αρκεί κανένας περιοριστικός όρος
 - Αντικατάσταση των στερητικών της ελευθερίας ποινών και απόλυση από τις φυλακές των ατόμων με αναπηρίες και των πασχόντων από σοβαρές/ανίατες ασθένειες.
 - Εφαρμογή των διατάξεων περί αδειών και, γενικότερα, ενίσχυση θεσμών της «ανοιχτής» φυλακής, δηλαδή των θεσμών και διαδικασιών που διευκολύνουν την κοινωνική επανένταξη (άδειες, επισκεπτήριο, ενημέρωση, εκπαίδευση, πολιτιστική δραστηριότητα κλπ.).
 - Κατάργηση του άβατου των φυλακών: πρόσβαση και έλεγχος από ανεξάρτητες αρχές και κοινωνικούς φορείς. Σύσταση ανεξάρτητου οργάνου για τη διερεύνηση των καταγγελιών των κρατούμενων για βασανιστήρια και κακομεταχείριση. Θεσμοθέτηση του Συνηγόρου του Κρατούμενου σε κάθε σωφρονιστικό κατάστημα.
 - Προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων στις φυλακές, σωφρονιστικών υπαλλήλων, κοινωνικών λειτουργών, ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού, εξωτερικών φρουρών και θεσμική θωράκισή τους κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.
 - Ενίσχυση των δομών κοινωνικής επανένταξης.

1.3.2. Αξιόπιστη μεταναστευτική πολιτική

Ο ΣΥΡΙΖΑ προωθεί μια νέα στρατηγική που θεωρεί το μεταναστευτικό και το προσφυγικό όχι μόνο εθνικό αλλά και ευρωπαϊκό και διεθνές ζήτημα, που δεν αντιμετωπίζεται με αποσπασματικές λύσεις αλλά με πολυεπίπεδη ευρωπαϊκή συνεργασία. Στο πλαίσιο αυτής της στρατηγικής υπερασπιζόμαστε τις μη διαπραγματεύσιμες αρχές της κοινωνικής αλληλεγγύης, ισότητας και δικαιοσύνης, προωθώντας λύσεις ενάντια στην περιθωριοποίηση και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Η στρατηγική αυτή βρίσκεται στον αντίποδα μιας απάνθρωπης, δαπανηρής και αναποτελεσματικής πολιτικής, που ευτελίζει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, ακυρώνει εγγυήσεις του κράτους δικαίου και απενοχοποιεί το νεοναζισμό, ενώ αναπαράγει και εκμεταλλεύεται ένα φτηνό και ανασφάλιστο εργατικό δυναμικό.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

Ως κυβέρνηση βρεθήκαμε αντιμέτωποι με την έλλειψη σχεδιασμού, τήρησης διεθνών δεσμεύσεων και συστηματικής παραβίασης της διεθνούς και εθνικής νομοθεσίας για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία. Η προηγούμενη κυβέρνηση δεν είχε υλοποιήσει τις στοιχειώδεις δεσμεύσεις της, έναντι και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την δημιουργία 2500 θέσεων φιλοξενίας αιτούντων άσυλο στην ενδοχώρα και για τη λειτουργία υπηρεσιών Πρώτης Υποδοχής στα σύνορα. Επιπλέον, δεν είχε ολοκληρώσει την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης για το πολυετές πρόγραμμα του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ασύλου Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME), το οποίο έπρεπε να έχει υποβληθεί τον Οκτώβριο του 2014 – πρόγραμμα που υποβάλαμε με επιτυχία εμείς- με αποτέλεσμα να βρεθούμε σε ένα χρηματοδοτικό κενό για όλες τις παρεχόμενες υπηρεσίες που αφορούν τον προσφυγικό πληθυσμό.

Παρά την εν λόγω κατάσταση, ως κυβέρνηση καταφέραμε να πράξουμε τα ακόλουθα:

- ✓ Αναδείξαμε ως μείζον ζήτημα, σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, την ένταση του προσφυγικού ζητήματος και τις αυξημένες πιέσεις που δέχεται η χώρα μας. Απευθυνθήκαμε στα αρμόδια όργανα προκειμένου να ενεργοποιηθούν οι μηχανισμοί αλληλεγγύης για το δίκαιο καταμερισμό ευθυνών μεταξύ των κρατών μελών και της οικονομικής ενίσχυσης, ενόψει της έκτακτης αυτής συνθήκης.
- ✓ Εξασφαλίσαμε την ενίσχυση των θαλάσσιων επιχειρήσεων και στην περιοχή του Αιγαίου, την πρόβλεψη για έκτακτη ενίσχυση στις χώρες που αντιμετωπίζουν αυξημένες εισροές (πχ Ελλάδα, Ιταλία) καθώς και πρόβλεψη προγράμματος μετεγκατάστασης 40.000 πολιτών τρίτων χωρών από την Ελλάδα και την Ιταλία.
- ✓ Εξασφαλίσαμε πολύτιμους πόρους 455 εκ. για την περίοδο 2014-2020.
- ✓ Υποβάλαμε και ήδη εγκρίθηκαν δύο αιτήματα για έκτακτη χρηματοδότηση, τα οποία προορίζονται για την αντιμετώπιση των οξυμένων αναγκών στα νησιά και την Αθήνα.
- ✓ Σχεδιάσαμε και θεσμοθετήσαμε την Ενιαία Διαχειριστική Αρχή υπό τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Η νέα αρχή αποτελεί ουσιαστικό εργαλείο στην μεγιστοποίηση της απορρόφησης διαθέσιμων ευρωπαϊκών πόρων.

- ✓ Σε συνεργασία με φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, διεθνείς οργανισμούς και ανθρωπιστικές οργανώσεις αντιμετωπίσαμε τα άμεσα και οξυμένα προβλήματα στα ακριτικά νησιά με δράσεις όπως:
 - Ταχεία διεκπεραίωση των διαδικασιών και την άμεση αναχώρηση των προσφύγων από τα νησιά, εξασφαλίζοντας την ενίσχυση του αστυνομικού προσωπικού.
 - Κέντρο Πρώτης Υποδοχής στη Μόρια της Λέσβου. Χώρο προσωρινής φιλοξενίας στη Λέρο και διαδικασίες για να λειτουργήσει και άλλος εκεί, πιο κατάλληλος. Ενέργειες για δημιουργία χώρου πρώτης υποδοχής στην Κω. Πλωτό καταλύμα επί του πλοίου "ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ", στο λιμάνη της Κω με σκοπό να παρέχει προσωρινή στέγη και σίτιση σε μεγάλο αριθμό μεταναστών/προσφύγων και μεταφορά σε λιμάνια της ενδοχώρας. Μίσθωση δεύτερου πλοίου για τον ίδιο σκοπό. Ενέργειες για εκτέλεση έκτακτων δρομολογίων για την αποφόρτιση των νησιών και τη μετάβαση των προσφύγων στην ενδοχώρα. Λειτουργία νέας δομής ασυνόδευτων ανηλίκων στην Αθήνα, ενώ θα λειτουργήσουν άλλες τρεις δομές ανηλίκων στην επαρχία. Δημιουργία Χώρου Προσωρινής Φιλοξενίας Νεοεισερχόμενων Πολιτών Τρίτων Χωρών 700 ατόμων, στην περιοχή της Αττικής.
- ✓ Θεσμοθετήσαμε, προωθούμε και εφαρμόζουμε μέτρα για την ένταξη των μεταναστών και προσφύγων που διαμένουν στη χώρα μας με την ψήφιση του νόμου 4332/2015 που ρυθμίζει τη χορήγηση ελληνικής ιθαγένειας στα «παιδιά δεύτερης γενιάς», σε παιδιά δηλαδή, που γεννιούνται, ανατρέφονται και φοιτούν στα σχολεία μας και τα οποία αποτελούν το πλέον ενταγμένο τμήμα της μεταναστευτικής κοινότητας.
- ✓ Διασφαλίσαμε την τήρηση της νομιμότητας και την επιβολή της διοικητικής κράτησης, ως εξαίρεσης, όπως προβλέπει η κείμενη νομοθεσία. Αποτέλεσμα της πολιτικής που ακολούθησε η προηγούμενη κυβέρνηση στον τομέα της διοικητικής κράτησης ήταν η διεθνής καταδίκη της χώρας σε αποζημιώσεις εκατομμυρίων ευρώ και η επιβολή κυρώσεων από την Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τις οποίες αναστρέψαμε με την επαναφορά στη νομιμότητα.

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

Για την προσφυγική κρίση και τους πρόσφυγες

Η πρόκληση απελπισμένων ανθρώπων που αναζητούν ένα ασφαλές καταφύγιο μας εγκαλεί όλους, κράτη και πολίτες. Χιλιάδες πρόσφυγες μετακινούνται μαζικά, σε όλες τις χώρες της Ευρώπης και η Ευρώπη Φρούριο δεν μπορεί να αντέξει την πίεση. Κανένα από τα παλιά μέσα δεν αρκεί να αντιμετωπίσει το μεγάλο προσφυγικό ρεύμα. Τα Δουβλίνα καταλύθηκαν στην πράξη και οι ηγέτες της ΕΕ υποχρεώνονται να τα αναστέλλουν επίσημα. Χρειάζονται γενναίες αποφάσεις, όχι μόνο από την Ευρώπη, αλλά και από τη διεθνή κοινότητα. Όλα τα κράτη πρέπει να αναλάβουν δράση για να σταματήσει ο πόλεμος και η βία στις εμπόλεμες ζώνες και παράλληλα να αναλάβουν τις ευθύνες τους παρέχοντας προστασία στους πρόσφυγες.

Ο ΣΥΡΙΖΑ και η κυβέρνηση της Αριστεράς δεσμευόμαστε να πάρουμε πρωτοβουλίες στην Ευρώπη και στους διεθνείς οργανισμούς για την ανάπτυξη ενός νέου κινήματος Ειρήνης με στόχο διεθνείς παρεμβάσεις για το τέλος του πολέμου στη Συρία και το Ιρακ.

Ο ΣΥΡΙΖΑ, επίσης, συνεχίζει να προτάσσει –όπως το έπραξε ως κυβέρνηση- την ενεργοποίηση των υπαρκτών στην Ευρωπαϊκή Ένωση μηχανισμών αλληλεγγύης και συνακόλουθα την άμεση έκτακτη ενίσχυση της χώρας μας και την λήψη μέτρων για άμεσο επιμερισμό ευθύνης μεταξύ όλων των κρατών μελών. Ειδικότερα, στο Ευρωπαϊκό πλαίσιο, διεκδικούμε:

- Να προστατεύεται η ζωή των προσφύγων στη θάλασσα με ενίσχυση της έρευνας και της διάσωσης. Η ανθρώπινη ζωή είναι το πολυτιμότερο αγαθό.
- Να εφαρμοστούν προγράμματα ευρείας χορήγησης ανθρωπιστικής θεωρήσης (βίζα), διότι αυτό συνιστά τη μόνη εγγύηση για ασφαλή είσοδο των προσφύγων στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Να παρθούν επείγοντα μέτρα για την προστασία των προσφύγων: (α) παροχή καθεστώτος ασύλου στους πρόσφυγες, (β) αμοιβαία αναγνώριση του καθεστώτος και (γ) ελεύθερη κυκλοφορία προσφύγων στις χώρες της Ε.Ε.
- Να ενεργοποιηθεί άμεσα το ήδη αποφασισμένο πρόγραμμα μετεγκατάστασης (relocation) σε διάφορες χώρες ανά την Ευρώπη των προσφύγων που φτάνουν στις χώρες εισόδου (π.χ. Ελλάδα και Ιταλία). Το πρόγραμμα αυτό να βασίζεται σε ένα δίκαιο σύστημα επιμερισμού ευθυνών. Να θεσπιστεί πάγιος μηχανισμός μετεγκατάστασης.

Μέτρα όπως τα παραπάνω θα εξασφαλίσουν την κοινωνική συνοχή και θα αποτρέψουν τον εκφασισμό των κοινωνιών. Είναι καταδικασμένη σε αποτυχία κάθε ιδέα οι χώρες που δέχονται τη μεγαλύτερη πίεση να μετατραπούν σε γκέτο φιλοξενίας, ενώ οι όμορες χώρες θα υψώνουν τείχη για να εμποδίσουν τις ροές προς τις πλούσιες χώρες του βορά.

Για τους μετανάστες χωρίς χαρτιά

Παρά το ότι οι προσφυγικές ροές είναι αυξημένες, ποτέ δεν σταμάτησαν οι μεταναστευτικές ροές. Οι άνθρωποι που μετακινούνται λόγω φτώχειας και κλιματικών αλλαγών, λόγω ασθενειών και θρησκευτικών διώξεων. Αυτοί οι σύγχρονοι πρόσφυγες της φτώχειας, όσο οι ροές είναι μεγάλες καταφέρνουν και φθάνουν στον προορισμό τους. Όταν όμως αποφασιστεί ο αυστηρός διαχωρισμός προσφύγων και μεταναστών, θα δεχθούν όλη τη συσσωρευμένη καταστολή. Είναι ανεπιθύμητοι, γιατί ζητάνε δουλειά στην Ευρώπη της λιτότητας και της ανεργίας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΗΕ, 50 εκατ. είναι οι πρόσφυγες που αναζητούν σε όλο τον κόσμο διεθνή προστασία, ενώ οι μετανάστες είναι 236 εκατ. Αν και αυτοί αποφασίσουν να μετακινηθούν μαζικά και να μοιραστούν τα αγαθά του ανεπτυγμένου κόσμου, τότε η κρίση δεν θα τελειώσει ποτέ για τον αναπτυγμένο κόσμο. Ειρήνη, αυτοδύναμη ανάπτυξη, καταπολέμηση της φτώχειας, διαγραφή των χρεών του τρίτου κόσμου συνιστούν το μόνο τρόπο ώστε οι άνθρωποι να παραμένουν στις πατρίδες τους.

Η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ θα υλοποιήσει την πρόβλεψη του ν. 3907/2011, για τους μετανάστες που επιτάσσει την καταγραφή τους. Μετά το πρώτο αυτό βήμα θα διερευνήσουμε τις δυνατότητες επαναπατρισμού ή νομικής τακτοποίησης των μεταναστών χωρίς χαρτιά. Η ολοκλήρωση αυτής της καταγραφής θα μας επιτρέψει να διεκδικήσουμε την έναρξη μιας σοβαρής διαπραγμάτευσης στο πλαίσιο της ΕΕ για τον

δίκαιο και ρεαλιστικό επιμερισμό τμήματος του μεταναστευτικού πληθυσμού σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, ανάλογα με τις δυνατότητες τους.

Οι πρακτικές της μαζικής σύλληψης και κράτησης μεταναστών χωρίς χαρτιά είναι παράνομες, απάνθρωπες και εξαιρετικά δαπανηρές, ενώ έχουν επικριθεί κατ' επανάληψη, τόσο από ελληνικά δικαστήρια και οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όσο και το Συμβούλιο της Ευρώπης. Η επιμονή στην κράτησή μεταναστών, ακόμα και πέραν του 18μηνου, είχε δημιουργήσει ανθρωπιστική κρίση στα κέντρα κράτησης και αστυνομικά τμήματα, θέτοντας σε κίνδυνο την υγεία και τη ζωή μεταναστών και αστυνομικών υπαλλήλων, ενώ είχε προκαλέσει αλληπάλληλες καταδίκες της χώρας από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Ο ΣΥΡΙΖΑ προκρίνει έναν διαφορετικό δρόμο στο πλαίσιο της νέας μεταναστευτικής πολιτικής, τον οποίο δρομολόγησε, ήδη:

- Οργανώνουμε τη λειτουργία κέντρων πρώτης υποδοχής, που θα πληρούν τις προϋποθέσεις του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Εκεί θα εντοπίζονται και αντιμετωπίζονται άμεσα οι ιδιαίτερες ανάγκες των προσώπων που φθάνουν στη χώρα μας. Στη συνέχεια, θα τους χορηγούνται έγγραφα που θα κατοχυρώνουν τα δικαιώματά τους και θα παραπέμπονται σε κατάλληλα ανοιχτά κέντρα υποδοχής. Για τα κέντρα αυτά υπάρχουν ευρωπαϊκοί πόροι που, ωστόσο, μένουν αναξιοποίητοι.
- Θέτουμε τέρμα στην πρακτική των παράνομων απελάσεων. Η απέλαση είναι μια σύνθετη διοικητική διαδικασία, για την υλοποίηση της οποίας χρειάζεται και η συμφωνία του κράτους προέλευσης ή του κράτους διέλευσης, που στην ελληνική περίπτωση δεν είναι δεδομένη.
- Λαμβάνουμε μέριμνα ώστε να γενικευθούν τα προγράμματα εθελοντικού επαναπατρισμού, για νόμιμη αποχώρηση από τη χώρα, μέσω του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης, με τις εγγυήσεις των διεθνών συμβάσεων. Ο εθελοντικός επαναπατρισμός είναι άλλωστε η βιωσιμότερη και αποτελεσματικότερη πολιτική επιστροφών.

1.3.3. Ισότητα φύλων – Σεξουαλικός προσανατολισμός και ταυτότητα φύλου – Δικαιώματα μειονοτήτων και αντιρρησιών συνείδησης

[α] Ισότητα Φύλων

Ως γνωστόν, οι πολιτικές και τα μέτρα στήριξης και προώθησης της Ισότητας των Φύλων και της Ίσης Μεταχείρισης μεταξύ ανδρών και γυναικών απαιτούν γνώση και κατανόηση της έμφυλης κοινωνικής πραγματικότητας στην Ελλάδα της κρίσης. Ο ΣΥΡΙΖΑ διατηρεί στο κέντρο της πολιτικής- αγωνιστικής του ατζέντας τη διεκδίκηση της έμφυλης ισότητας.

Προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

Επιδιώκουμε, στο μέτρο του δυνατού, την οριζόντια ένταξη της διάστασης του φύλου στα μέτρα και την πολιτική που θα υλοποιήσουμε ως Κυβέρνηση, μέσω ενός αναμορφωμένου και επικαιροποιημένου σε τομείς άμεσης προτεραιότητας, Εθνικού

Σχεδίου Δράσης Ισότητας των Φύλων (ΕΣΔΙΦ), που θα εστιάζει σε θέματα όπως (ενδεικτικά):

- Βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου προστασίας της μητρότητας, ιδιαίτερα για τις εργαζόμενες με ευέλικτες μορφές απασχόλησης (συμβάσεις ορισμένου χρόνου).
- Ενίσχυση των θετικών και ολοκληρωμένων δράσεων υπέρ ανέργων γυναικών, με προτεραιότητα τις ομάδες εκείνες που βρίσκονται στη δυσκολότερη θέση (μονογονείς, μακροχρόνια άνεργες, μετανάστριες), αλλά και τη γυναικεία νεανική ανεργία.
- Άρση των εμποδίων που συνδέονται με το φύλο στο πεδίο της εργασίας και της επαγγελματικής ανέλιξης των γυναικών και μέτρα για τη συμφιλίωση της επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής.
- Αναγνώριση και στήριξη του δικαιώματος πρόσβασης κάθε γυναίκας στις μεθόδους αντισύλληψης και στην τεχνητή διακοπή κύησης, όσο και σε υψηλού επιπέδου φροντίδα υγείας που αφορά την εγκυμοσύνη, τον τοκετό, την λοχεία, αλλά και την ιατρικά υποβοηθούμενη αναπαραγωγή, σύμφωνα με τις αποφάσεις της Διεθνούς Ομοσπονδίας Οικογενειακού Προγραμματισμού (IPPF).
- Επίτευξη μιας ποιοτικής Εκπαίδευσης που εξασφαλίζει στις μαθήτριες και στους μαθητές, ανεξάρτητα από φύλο, φυλή, θρησκεία, κουλτούρα, σεξουαλικό προσανατολισμό, αρτιμέλεια κ.λπ. ίσα δικαιώματα, και στηρίζεται στην ισότητα των φύλων και των ευκαιριών.
- Ενημέρωση-ευαισθητοποίηση της ελληνικής κοινής γνώμης στα θέματα ισότητας και άρσης των έμφυλων διακρίσεων και κυρίως στην κατανόηση της σημασίας που έχει αυτή για την κοινωνική δικαιοσύνη, την ελευθερία, και τη δημοκρατία.
- Αναβάθμιση και ενίσχυση της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων, καθώς και αναβάθμιση-εκσυγχρονισμός του ΚΕΘΙ, με αναθεώρηση του θεσμικού του πλαισίου.

Ειδικότερα για τον ΣΥΡΙΖΑ η αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών, αποτελεί βασική προτεραιότητα και θα προχωρήσει στη λήψη σχετικών νομοθετικών και θεσμικών μέτρων αρχίζοντας με την άμεση κύρωση από τη Βουλή της Σύμβασης του Συμβούλιου της Ευρώπης «για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας» (Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης), τη συνέχιση και αναβάθμιση των υποστηρικτικών δομών κακοποιημένων γυναικών (Συμβουλευτικοί Σταθμοί και Ξενώνες Φιλοξενίας) σε όλη την Επικράτεια, με τη συνδρομή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην αποτελεσματική τους λειτουργία, αλλά και τη βελτίωση και την ενίσχυση της νομοθεσίας που αφορά στην αντιμετώπιση εγκλημάτων όπως ο βιασμός και η εμπορία ανθρώπων (trafficking), υπό το φως νέων, πιο σύγχρονων επεξεργασιών (όπως οι νέες μορφές ηλεκτρονικής σεξουαλικής παρενόχλησης/ bullying).

[β] Σεξουαλικός προσανατολισμός και ταυτότητα φύλου

Ο αγώνας για τα δικαιώματα και την ισότητα των ατόμων της ΛΟΑΔ κοινότητας είναι συστατικό κομμάτι του αγώνα για την κοινωνική απελευθέρωση. Στην Ελλάδα οι ετεροφυλοφιλικές σχέσεις ορίζονται ως οι μόνες φυσιολογικές, με αποτέλεσμα την καταπίεση των λεσβιών, των ομοφυλόφιλων, των αμφισεξουαλικών και των διεμφυλικών ατόμων (ΛΟΑΔ), αλλά και οποιωνδήποτε άλλων απειλούν την ετεροφυλοφιλική κανονικότητα. Χρειαζόμαστε άμεσα μέτρα που ανατρέπουν αυτή την πραγματικότητα και κατοχυρώνουν την ισότητα των δικαιωμάτων για όλες και όλους.

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

- Άμεση ψήφιση του νομοσχεδίου για το διευρυμένο σύμφωνο συμβίωσης, που ήδη έχει καταρτιστεί και δοθεί στη διαβούλευση.
- Αναγνώριση για όλα τα ζευγάρια, ανεξαρτήτως φύλου των δύο συντρόφων, του δικαιώματος στον πολιτικό γάμο. Επίσης και του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας των ομοφυλόφιλων ζευγαριών στις χώρες της Ε.Ε., καθώς και αυτών που απορρέουν από τη θεσμική αναγνώριση της σχέσης τους σε άλλη χώρα.
- Τροποποίηση του αντιρατσιστικού νόμου με ποινικοποίηση κάθε διάκρισης λόγω βιολογικού ή κοινωνικού φύλου, σεξουαλικού προσανατολισμού και ταυτότητας φύλου και απαγόρευση της ρητορικής μίσους.
- Προσθήκη στους νόμους 3304/2005, 3896/2010 και 3769/2009 και των διακρίσεων λόγω ταυτότητας φύλου στο χώρο της εργασίας και υπηρεσιών.
- Κατάθεση νόμου που να επιτρέπει την αλλαγή εγγράφων στα διεμφυλικά άτομα χωρίς προϋποθέσεις.

[γ] Δικαιώματα μειονοτήτων και αντιρρησιών συνείδησης

Μειονότητες

Η υπεράσπιση και κατοχύρωση των δικαιωμάτων των μειονοτήτων αποτελούν λυδία λίθος της εφαρμογής των αξιών ενός δημοκρατικού κράτους δικαίου και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του χειραφετητικού προτάγματος της Αριστεράς. Άλλωστε, η ειρηνική επίλυση των μειονοτικών ζητημάτων αποτελεί, όπως κατέδειξε η αιματηρή ιστορία του 20ου αιώνα, πρόκριμα για τη μελλοντική συνοχή και ανάπτυξη όλων των κοινωνιών.

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

- Επικύρωση της ήδη υπογραφείσας από την Ελλάδα Σύμβασης- Πλαίσιο για τα Δικαιώματα των Μειονοτήτων του Συμβουλίου της Ευρώπης.
- Υπογραφή και κύρωση του Ευρωπαϊκού Χάρτη για τις Περιφερειακές ή Μειονοτικές Γλώσσες.
- Σταδιακή αύξηση της ειδικής ποσόστωσης για την είσοδο μειονοτικών στα ΑΕΙ-ΤΕΙ μέχρι πλήρους ισοτιμίας των μειονοτικών με τους υπόλοιπους έλληνες πολίτες.

Για τους Ρομά, ειδικότερα:

- Διαχείριση των κοινοτικών κονδυλίων που αφορούν Ρομά με τη συμμετοχή εκπροσώπων τους.
- Ειδικά προγράμματα για την εξασφάλιση αξιοπρεπούς στέγης για τους σκηνίτες.
- Θέσπιση ενιαίου τύπου άδειας εμπορίας προϊόντων, που να ισχύει σε πανελλαδικό επίπεδο.
- Αναβάθμιση των Ιατροκοινωνικών Κέντρων που λειτουργούν για Ρομά και ίδρυση νέων όπου χρειάζεται

Αντιρρησίες συνείδησης

- Υπαγωγή του θεσμού της εναλλακτικής κοινωνικής υπηρεσίας σε μη στρατιωτική Αρχή

- άλλου Υπουργείου εκτός της δικαιοδοσίας του Υπουργείου Άμυνας.
- Κατάργηση της επιτροπής ελέγχου συνείδησης και αυτόματη εξίσωση της διάρκειας της εναλλακτικής υπηρεσίας με αυτήν της στρατιωτικής θητείας.
- Δικαίωμα στην αναγνώριση της ιδιότητας του αντιρρησία συνείδησης πριν και μετά την κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις και δυνατότητα εναλλακτικής υπηρεσίας σε ΜΚΟ και κοινωνικούς φορείς.

1.3.4. Σώματα ασφαλείας: από την καταστολή στην προστασία των πολιτών

Ο ΣΥΡΙΖΑ επιδιώκει τη μετατροπή των σωμάτων ασφαλείας από κατασταλτικούς μηχανισμούς του κράτους σε σώματα που διασφαλίζουν αποτελεσματικά την προστασία των πολιτών. Γι' αυτό το λόγο η ανασυγκρότηση και αναδιοργάνωση της Δημόσιας Τάξης και Ασφάλειας, και της Πολιτικής Προστασίας ανήκει στις προτεραιότητες της κυβερνητικής πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

Σε αυτή την κατεύθυνση, το προηγούμενο διάστημα έγιναν τα ακόλουθα βήματα:

- ✓ Επανασχεδιασμός - Επανεκκίνηση, πιλοτική λειτουργία και επέκταση του θεσμού «Αστυνομικός της Γειτονιάς», σε 36 νέες περιοχές, με θεαματικά αποτελέσματα και τεράστια αποδοχή από τους πολίτες και την τοπική κοινωνία.
- ✓ Πεζές περιπολίες σε στοχευμένες περιοχές Δήμων της Αττικής.
- ✓ Κινητές αστυνομικές μονάδες που δραστηριοποιούνται σε απομακρυσμένες, δυσπρόσιτες, περιοχές της χώρας.
- ✓ Ενίσχυση της υπηρεσίας καταπολέμησης της Εμπορίας Ανθρώπων (anti-trafficking).
- ✓ Ενίσχυση των υπηρεσιών για την αντιμετώπιση της ρατσιστικής βίας.
- ✓ Σύσταση γραφείου αντιμετώπισης αστυνομικής αυθαιρεσίας.

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

Χρειάζεται όμως να γίνουν πολύ περισσότερα, στο πλαίσιο της πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ η οποία συναρθρώνεται στους ακόλουθους άξονες:

- **Αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας:** Υπαγωγή της ΕΛ.ΑΣ. σε διακομματική κοινοβουλευτική επιτροπή που θα επιλέγει την ηγεσία της, για την οποία θα υπάρχουν αντικειμενικά κριτήρια αστυνομικής και επιστημονικής επάρκειας. Κατ' αυτόν τον τρόπο τα στελέχη της ΕΛ.ΑΣ. θα απεγκλωβιστούν από τον κομματικό έλεγχο και τις πελατειακές σχέσεις, θα αξιοποιηθούν οι γνώσεις και η πείρα τους και θα διασφαλιστεί η ανεξαρτησία της ηγεσίας της ΕΛ.ΑΣ. ώστε να μπορεί να επιδοθεί απερίσπαστη στο έργο της.

Η ΕΛ.ΑΣ. θα απαλλαγεί σταδιακά από όλα τα στρατοκρατικά κατάλοιπα (βαθμοί, οργάνωση, εμφάνιση, εκπαίδευση) και θα μετατραπεί σε πολιτική υπηρεσία υψηλής ειδίκευσης με δικές της επιστημονικές υπηρεσίες, διατηρώντας, βέβαια, την πειθαρχία που απαιτείται για σώματα με ιδιαίτερα καθήκοντα.

Άμεση διάλυση των νεοναζιστικών θυλάκων της Χρυσής Αυγής που παραμένουν στα σώματα Ασφαλείας. Εκπόνηση και εφαρμογή ολοκληρωμένου σχεδίου εκδημοκρατισμού. Έμφαση, τόσο προληπτικά όσο και κατασταλτικά, στις προσπάθειες συγκρότησης νεοναζιστικών πυρήνων και της δράσης τους, στους κόλπους των σωμάτων Ασφαλείας.

Επιδιώκουμε να συγκροτηθεί διακομματική κοινοβουλευτικής επιτροπή, με συμμετοχή κομμάτων, ηγεσίας και εκπροσώπων των εργαζομένων στο Πυροσβεστικό Σώμα, εκπροσώπων της Αυτοδιοίκησης και επιστημόνων, για την καταγραφή των αναγκών και την κατάρτιση ολοκληρωμένου σχεδίου για τη βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών του Πυροσβεστικού Σώματος.

- **Αστυνόμευση και όχι αστυνομοκρατία:** Απαγορεύεται η χρησιμοποίηση ειδικών δυνάμεων για την καταστολή λαϊκών κινητοποιήσεων. Το προσωπικό των συγκεκριμένων ειδικών δυνάμεων εντάσσεται στα αστυνομικά τμήματα ή συγχωνεύεται σε ταχυκίνητη αστυνομία που θα βρίσκεται σε 24ωρη βάση στο πλευρό των πολιτών ή στελεχώνει αποκεντρωμένες υπηρεσίες για την αντιμετώπιση κρίσεων (φυσικές καταστροφές, ακραία εγκληματικότητα κ.λπ.). Απαγορεύεται η χρήση μέσων που είναι επικίνδυνα για την υγεία (π.χ. χημικά, εκτοξευτήρες νερού κ.λπ.). Η αστυνόμευση διαχωρίζεται από τις προανακριτικές αρμοδιότητες και την υποβοηθητική λειτουργία για τις δικαστικές αρχές. Γι' αυτό στελεχώνουμε τη Δικαστική Αστυνομία με ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό.
- **Σύγχρονη αντεγκληματική πολιτική:** Η εγκληματικότητα δεν αντιμετωπίζεται μόνο με αστυνομικά μέτρα. Το τετράπτυχο της αντεγκληματικής πολιτικής, «πρόληψη, αποτροπή, καταστολή, διαλεύκανση» χρειάζεται συνδυασμένη πολιτική με πρώτο μέλημα να πάψει η κοινωνική περιθωριοποίηση μεγάλου μέρους του πληθυσμού (προπάντων των νέων) και η απώθηση στην παρανομία ανθρώπων που χρειάζονται βοήθεια, όπως οι τοξικο-εξαρτημένοι. Η καταπολέμηση του οργανωμένου, και ιδίως του οικονομικού εγκλήματος, απαιτεί υψηλή ειδικευση, επιστημονικό δυναμικό και τεχνικά μέσα. Η καθημερινή μικρο-εγκληματικότητα απαιτεί διάθεση περισσότερων και ειδικά εκπαιδευμένων αστυνομικών στα αστικά κέντρα και ιδίως στις οικονομικά και κοινωνικά υποβαθμισμένες περιοχές.
- **Σύγχρονη εκπαίδευση υψηλού επιπέδου:** Είναι απαραίτητη μια Αστυνομική Ακαδημία ενταγμένη στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση για την εκπαίδευση και μετεκπαίδευση όλων των βαθμίδων του προσωπικού της ΕΛ.ΑΣ. Επίσης είναι απαραίτητη η αναβάθμιση της Πυροσβεστικής Ακαδημίας. Αποστολή τους θα είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες στέρεες γνώσεις τόσο σε αμιγώς αστυνομικά και πυροσβεστικά πεδία όσο και σε πεδία των κοινωνικών και νομικών επιστημών..
- **Διαφανές και αξιοκρατικό σύστημα αξιολόγησης, κρίσεων και προαγωγών:** Το σύστημα αξιολόγησης των στελεχών της ΕΛ.ΑΣ. και το Πυροσβεστικού Σώματος είναι συγκεντρωτικό και αδιαφανές. Χρειάζεται η αλλαγή του με τη σύσταση Συμβουλίου Αξιολόγησης, στο οποίο θα συμμετέχει και εκπρόσωπος των εργαζομένων, όπου θα

είναι δυνατή η κοινοποίηση της βαθμολογίας στον κρινόμενο όπως και το δικαίωμα ένστασης σε δευτεροβάθμιο όργανο.

- **Ψυχολογική υποστήριξη:** Η ψυχολογική υποστήριξη που καθιερώθηκε μετά το 2011 είναι αναποτελεσματική. Αστυνομικοί που τη ζητούν είναι δακτυλοδεικτούμενοι και γίνονται στην υπηρεσία τους αντικείμενα απαξιωτικών σχολίων. Πρέπει να παρέχεται υποχρεωτικά στο σύνολο του προσωπικού σε τακτά χρονικά διαστήματα και εκτάκτως, όσες φορές απαιτείται, στο προσωπικό που εμπλέκεται σε βίαια περιστατικά κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας του.
- **Αποτελεσματικός έλεγχος ρατσιστικής βίας, απάνθρωπης συμπεριφοράς και βασανισμού πολιτών:** Τέτοια περιστατικά υπέρβασης καθήκοντος δεν αντιμετωπίζονται σήμερα με αποτελεσματικό τρόπο. Η συνήθης διαδικασία των Ε.Δ.Ε., αντί να αποκαλύπτει και να αντιμετωπίζει τέτοια περιστατικά, τα συγκαλύπτει με αποτέλεσμα να τα ενθαρρύνει. Επομένως, σχεδιάζουμε αφενός τη δημιουργία ανεξάρτητης υπηρεσίας, εκτός εποπτείας Υ.Δ.Τ., που θα δέχεται τις καταγγελίες, θα συλλέγει τα στοιχεία, θα τα επεξεργάζεται και θα τα παραπέμπει στη δικαιοσύνη. Αφετέρου, την υποχρεωτική επιμόρφωση του προσωπικού, το διάλογο και επιβράβευση σε περιπτώσεις αποτροπής και εξιχνίασης τέτοιων φαινομένων.
- **Συνήγορος του αστυνομικού:** Ο θεσμός του συνηγόρου του αστυνομικού λειτουργεί επιτυχώς σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Ο συνήγορος του αστυνομικού θα διερευνά αναφορές και καταγγελίες για παραβιάσεις των υπηρεσιακών δικαιωμάτων των αστυνομικών, θα κάνει προτάσεις για την επίλυση προβλημάτων που προκύπτουν για λόγους γραφειοκρατίας και θα συντάσσει ετήσια έκθεση που θα την υποβάλλει στην εποπτική διακομματική κοινοβουλευτική επιτροπή.
- **Επανασχεδιάζουμε και ενισχύουμε την Πολιτική Προστασία.** Η Πολιτική Προστασία ενεργεί με βάση το τρίπτυχο: πρόληψη-αντιμετώπιση-αποκατάσταση. Ο σχεδιασμός και οι δράσεις της αναπτύσσονται κυρίως σε επίπεδο περιφερειών και δήμων, ως εκ τούτου οι κύριοι φορείς Π.Π. είναι η Τοπική Αυτοδιοίκηση α' και β' βαθμού. Το μοντέλο υπαγωγής της Π.Π. στο υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη είναι ελληνική πρωτοτυπία. Επανεξετάζουμε το θεσμό ως προς την υπαγωγή του στην Κεντρική Διακυβέρνηση, όπως συμβαίνει σε πολλές άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

1.4. Φορολογία: εργαλείο αναδιανομής

Η κυρίαρχη νεοφιλελεύθερη αντίληψη για τη φορολογία προτιμάει να επιβαρύνει τα χαμηλά εισοδήματα και να παρέχει απαλλαγές στα υψηλά, με το επιχείρημα ότι τα υψηλά εισοδήματα μπορούν να μετακινηθούν σε χώρες με ευνοϊκότερα φορολογικά καθεστώτα.

Η πολιτική του ΣΥΡΙΖΑ αντιμετωπίζει τη φορολογία ως **εργαλείο αναδιανομής** που εξασφαλίζει την δίκαιη συνεισφορά όλων των πολιτών, ανάλογα με τις δυνατότητές τους, στην χρηματοδότηση των δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών, χωρίς να στρεβλώνει την οικονομική δραστηριότητα.

1.4.1. Δίκαιο, απλό και σταθερό φορολογικό σύστημα

Η κυβέρνησή μας αναγκάστηκε να επιβάλλει μια σειρά από δύσκολα φορολογικά μέτρα, κατάφερε όμως πολλά από αυτά να έχουν στοιχεία κοινωνικής δικαιοσύνης: **Η αύξηση της εισφοράς αλληλεγγύης, η φορολογία των κερδών και των πλοίων, η αύξηση των φόρων πολυτελείας είναι μέτρα που επιβαρύνουν σχεδόν αποκλειστικά τα υψηλά εισοδήματα.**

Στον σχεδιασμό μας εντάσσεται μια συνολικότερη φορολογική μεταρρύθμιση που θα καθιερώσει ένα **απλό, δίκαιο και σταθερό φορολογικό σύστημα** που θα εξασφαλίζει διαφάνεια και ευκολότερη διαχείριση, θα παρέχει στους πολίτες το αίσθημα ισότητας απέναντι στο κράτος αλλά και βεβαιότητας για τις μελλοντικές τους υποχρεώσεις.

Όσον αφορά τους **φόρους κατανάλωσης** (όπως ο ΦΠΑ) σκοπεύουμε να απλοποιήσουμε τις διαδικασίες απόδοσης και επιστροφής αλλά και να διορθώσουμε σταδιακά όσες αδικίες προέκυψαν από την αύξηση των συντελεστών και την κατάργηση των εκπτώσεων στα νησιά. Παράλληλα θα προχωρήσουμε σε ενίσχυση των ηλεκτρονικών συναλλαγών ώστε να βελτιωθεί η φορολογική συμμόρφωση και η εισπραξιμότητα.

Όσον αφορά τη **φορολογία εισοδήματος**, θα προχωρήσουμε σε ριζική αναμόρφωση με αλλαγή των τεκμηρίων, εξίσωση των συντελεστών για κάθε πηγή εισοδήματος και έντονη προοδευτικότητα ώστε να μεταφερθεί το βάρος από τα χαμηλότερα εισοδήματα προς τα υψηλότερα. Παράλληλα θα προχωρήσουμε σε περιορισμούς των εξαιρέσεων και των προνομιακών καθεστώτων που προσφέρουν δυνατότητες φοροαποφυγής.

Όσον αφορά τους **φόρους περιουσίας**, και ειδικότερα τον ΕΝΦΙΑ, θα προχωρήσουμε σε αναπροσαρμογή των αντικειμενικών αξιών και επιβολή προοδευτικών συντελεστών ώστε να μην υπάρξει απώλεια εσόδων. Επιπλέον, θα προχωρήσουμε στην επιβολή του περιουσιολογίου εντός του 2015 όπου θα καταγράφεται το σύνολο της κινητής και ακίνητης περιουσίας προκειμένου να διαπιστωθεί η φοροδοτική ικανότητα όλων των πολιτών.

1.4.2. Πόλεμος ενάντια στη φοροδιαφυγή

Η αποκατάσταση της φορολογικής δικαιοσύνης και συνείδησης είναι μια μεγάλη πρόκληση που προϋποθέτει την επιτυχή πάταξη της φοροδιαφυγής. Παρότι πολλοί το έχουν υποσχεθεί, είμαστε οι μόνοι που διαθέτουμε την **πολιτική βούληση** για να το πραγματοποιήσουμε καθώς δεν έχουμε εξαρτήσεις από μεγάλα οικονομικά συμφέροντα, όπως αποδείχθηκε από την επιβολή του φόρου τηλεοπτικών διαφημίσεων που αναβάλλονταν επί πέντε χρόνια από τις προηγούμενες κυβερνήσεις. Πέρα από την πολιτική βούληση, χρειάζονται και συγκεκριμένες προϋποθέσεις, πολλές από τις οποίες εντάξαμε ήδη στη συμφωνία με τους εταίρους και θα αποτελέσουν προτεραιότητα το επόμενο διάστημα:

Χρειάζεται **αυστηροποίηση των ποινών και απλοποίηση των διαδικασιών επιβολής τους**. Οι ποινές πρέπει να φτάνουν σε πλήρη δήμευση εισοδημάτων που δεν

δηλώθηκαν ή περιουσιακών στοιχείων που δεν δικαιολογούνται. Οι επιβολές κυρώσεων πρέπει να γίνουν απλές και διαφανείς και να θεσμοθετηθούν διαδικασίες που θα επιταχύνουν την εκδίκαση.

Επιπλέον χρειάζεται **ισχυρή και στελεχωμένη φορολογική διοίκηση με τεχνικά μέσα και επιχειρησιακό σχεδιασμό**. Σε αυτό το μέτωπο έχουμε δώσει ήδη δείγματα γραφής με την διασταύρωση στοιχείων τραπεζικών λογαριασμών και δηλώσεων εισοδήματος, την απόκτηση λογισμικού ώστε να εντοπίζονται οι απάτες ΦΠΑ, την εκπόνηση σχεδίου νόμου και επιχειρησιακής στρατηγικής για το λαθρεμπόριο καυσίμων, καπνικών προϊόντων και οиноπνευματωδών.

Τέλος απαιτείται **διεθνής συνεργασία**, τόσο για την μεταφορά τεχνογνωσίας και την υιοθέτηση καλών πρακτικών όσο και για την παροχή πληροφοριών για την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων στο εξωτερικό. Η κυβέρνησή μας σκοπεύει να καταθέσει αίτημα στις χώρες του εξωτερικού προκειμένου να γνωστοποιηθούν τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν από έλληνες κατά τη διάρκεια της κρίσης. Επιπρόσθετα, θα προχωρήσουμε σε εθελοντική αποκάλυψη αδήλωτων καταθέσεων και άλλων χρηματοοικονομικών στοιχείων ώστε να επιβληθούν οι προβλεπόμενοι φόροι.

2. ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Ο στρατηγικός ορίζοντας του νεοφιλελευθερισμού είναι αδιαμφισβήτητη η μείωση του εργατικού κόστους / μεριδίου μισθών, η εκκαθάριση των μη ανταγωνιστικών επιχειρήσεων, η νέου τύπου κεφαλαιακή συσσώρευση, η συγκέντρωση και αναδιάρθρωση της οικονομίας για μεγιστοποίηση της κερδοφορίας του κεφαλαίου.

Απέναντι σε αυτή τη στρατηγική που είναι η στρατηγική του κεφαλαίου ο ΣΥΡΙΖΑ αγωνίζεται με όλες του τις δυνάμεις με σκοπό να καταστεί κοινωνικά κυρίαρχος ένας άλλος προσανατολισμός. Αυτός της ενίσχυση της εργασίας, με στροφή στην καινοτομία και την ποιότητα για ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, με τόνωση της ρευστότητας όσο είναι δυνατόν, αλλά και με ενίσχυση συνεργατικών εγχειρημάτων κοινωνικής οικονομίας. Δύο διαφορετικοί προσανατολισμοί συγκρούονται σε μια μάχη η οποία το επόμενο διάστημα θα είναι διαρκής, ανοιχτή και υπό συνεχή διαπραγμάτευση.

Η πολιτική του ΣΥΡΙΖΑ για την παραγωγική ανασυγκρότηση δεν απαντάει μόνο στην ανάγκη για αντιστροφή της πορείας κατάρρευσης της ελληνικής οικονομίας αλλά απαντάει και σε διαχρονικά ζητήματα που αφορούν στα αίτια της κρίσης του νεοφιλελεύθερου μοντέλου ανάπτυξης στην Ελλάδα. Γι' αυτόν το λόγο συμπυκνώνει το σύνολο σχεδόν των ζητημάτων που αντιμετωπίζουν η ελληνική οικονομία και η κοινωνία: διαχρονικά προβλήματα διάρθρωσης του παραγωγικού μοντέλου, θεσμικό πλαίσιο ανάπτυξης των παραγωγικών δραστηριοτήτων, σχέσεις ανάμεσα σε παραγωγικούς φορείς και αυτών με το κράτος, αξιοποίηση του υποαπασχολούμενου ανθρώπινου και φυσικού παραγωγικού δυναμικού, νέα θέση της Ελλάδας στο διεθνές καταμερισμό εργασίας και διαμόρφωση νέου συσχετισμού δυνάμεων στην ελληνική οικονομία και κοινωνία με στόχο τον δημοκρατικό μετασχηματισμό τους. Με αυτή την έννοια η παραγωγική ανασυγκρότηση δεν θα είναι μια εύκολη και τεχνοκρατική υπόθεση αλλά μια μακρά, κοινωνική-πολιτική και συγκρουσιακή διαδικασία τομών, ρήξεων και μετασχηματισμών.

2.1. Νέο παραγωγικό πρότυπο με πυλώνες την εργασία, τη γνώση και την καινοτομία

2.2.1. Ο χαρακτήρας και οι στόχοι της παραγωγικής ανασυγκρότησης

Στρατηγικός προσανατολισμός του ΣΥΡΙΖΑ είναι ένα νέο παραγωγικό – αναπτυξιακό πρότυπο, το οποίο βρίσκεται σε ανοιχτή και διαρκή αντιπαράθεση προς το νεοφιλελευθερισμό καθώς παρουσιάζει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Διαμορφώνει νέα κριτήρια, προτεραιότητες και μέσα για την ανάπτυξη της χώρας με βάση το πολυτιμότερο κεφάλαιο που διαθέτουμε: την ανθρώπινη εργασία.
- Προκρίνει τη λαϊκή συμμετοχή και τη λαϊκή πρωτοβουλία ως ικανή παραγωγική δύναμη.

- Αναδιανέμει εισοδήματα, πλούτο και εξουσίες προς την εργασία για λόγους κοινωνικής δικαιοσύνης αλλά και για αναπτυξιακούς λόγους, αντί για την «εσωτερική υποτίμηση» των μνημονίων που ενισχύει τις ανισότητες, πράγμα εξόχως αντιαναπτυξιακό.
- Αναβαθμίζει την εργασία, και αξιοποιεί και επενδύει στο υψηλής εξειδίκευσης παραγωγικό δυναμικό της Ελλάδας, αντί για την αντιπαραγωγική κατεδάφιση μισθών και εργασιακών σχέσεων που οδηγεί σε ύφεση, υψηλή ανεργία και μετανάστευση επιστημόνων και άρα περιορίζει τις αναπτυξιακές δυνατότητες.
- Θεμελιώνει το δυναμισμό του στην επιστημονική γνώση και έρευνα, την εξειδικευμένη τεχνολογία, σε παραγωγικές και οργανωτικές καινοτομίες, και στη δημιουργία προϊόντων και υπηρεσιών που είναι ποιοτικά, διαφοροποιημένα και υψηλής προστιθέμενης αξίας, αντί να επιδιώκει τη συνεχή μείωση του «εργατικού κόστους» και την ιδιωτικοποίηση δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών.
- Διασφαλίζει και διευρύνει τα δημόσια αγαθά. Προστατεύει και αξιοποιεί με αναπτυξιακά και κοινωνικά κριτήρια τη δημόσια περιουσία, αντί να την εκποιεί.
- Χρησιμοποιεί το θεσμικά ανασυγκροτημένο κράτος ως αρωγό της ανασυγκρότησης, μοχλό ανάπτυξης και εγγυητή της ισονομίας για υγιή επιχειρηματικότητα, αντί να περιορίζει τον ρόλο του στη δημιουργία «ευνοϊκού» επιχειρηματικού περιβάλλοντος βάλλοντας συστηματικά ενάντια στα δικαιώματα των εργαζομένων και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.
- Εδράζεται σε ένα πλουραλιστικό οικονομικό σύστημα που το συναπαρτίζουν ένας αναδιαρθρωμένος δημόσιος τομέας, ένας ιδιωτικός τομέας όπου κυριαρχούν οι σαφείς κανόνες και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, και, όπως επιδιώκει ο ΣΥΡΙΖΑ, ένας νέος, εύρωστος τομέας κοινωνικής οικονομίας που επενδύει στις αρχές της αλληλεγγύης και της συνεργατικότητας, αντί για τη μονοκαλλιέργεια μεγάλων πολυεθνικών εταιρειών.
- Προστατεύει το περιβάλλον και διαχειρίζεται αειφορικά τους φυσικούς πόρους ώστε να διασφαλίζεται η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του νέου προτύπου, αντί για την κατασπατάληση των πόρων και τη διαρκή υποβάθμισή του περιβάλλοντος.
- Στηρίζεται στην αρχή της περιφερειακής σύγκλισης της χώρας με συστηματική προσπάθεια για τη μείωση των αποκλίσεων και ανισορροπιών που επικρατούν.
- Ενεργεί δραστήρια για την αναβάθμιση της χώρας στο διεθνές περιβάλλον με την ανάπτυξη πρακτικών και αμοιβαία επωφελών παραγωγικών συμμαχιών και συγκλίσεων τόσο με τις χώρες του ευρωπαϊκού νότου όσο και με άλλες χώρες διεθνώς.

Με την παραγωγική ανασυγκρότηση ο ΣΥΡΙΖΑ επιδιώκει τα ακόλουθα:

- Την κάλυψη βασικών κοινωνικών αναγκών, με τη μείωση και το σταδιακό μηδενισμό της αναντιστοιχίας ανάμεσα στις βασικές ανάγκες του πληθυσμού και τον προσανατολισμό της παραγωγικής δραστηριότητας προς την κάλυψή τους. Αυτό αφορά την παραγωγή γεωργικών, αγροτο-κτηνοτροφικών διατροφικών και βιομηχανικών αγαθών έντασης εργασίας και γνώσης, και την παραγωγή ποιοτικών αγαθών και υπηρεσιών για στέγαση, ένδυση, μεταφορές και υγεία. Σε επίπεδο προσφοράς, θα αξιοποιήσουμε την υψηλή εκπαίδευση και κατάρτιση του ελληνικού εργατικού δυναμικού περιορίζοντας τη διαρροή του. Σε επίπεδο ζήτησης, σχεδιάζουμε την ανακατάληψη μέρους της εσωτερικής αγοράς υποκαθιστώντας τμήμα των εισαγωγών και, σε συνδυασμό με κατάλληλες πολιτικές έρευνας και σχεδιασμού, την αύξηση των εξαγωγών με έμφαση στην ποιότητα, την τυποποίηση, την τεχνολογική επάρκεια και την καινοτομία.

- Την ολόπλευρη ανάπτυξη της χώρας και τη δημιουργία νέου πλούτου που θα κατανέμεται δίκαια στο σύνολο των πολιτών.
- Τη βιώσιμη εξισορρόπηση του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών. Αξιοποιούμε τα περιθώρια εξαγωγικού προσανατολισμού πολλών κλάδων της ελληνικής οικονομίας. Η πολιτική μας έχει στόχο τον διαρθρωτικό μετασχηματισμό της σχέσης εισαγωγών-εξαγωγών τον οποίο προωθεί με βάση τα ποιοτικά συγκριτικά πλεονεκτήματα της ελληνικής οικονομίας. Δηλαδή, δεν επιδιώκουμε απλώς τη βελτίωση του εμπορικού ισοζυγίου, αλλά την αλλαγή του μείγματος προϊόντων που παράγονται στην Ελλάδα. Ο μετασχηματισμός αυτός θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες των εργαζομένων και του περιβάλλοντος, και όχι το αντίστροφο.
- Την εκβιομηχάνιση. Επιδιώκουμε την ανάπτυξη μιας σύγχρονης, ενδογενούς ελληνικής βιομηχανίας. Στόχος μας είναι η αύξηση της συμμετοχής της μεταποίησης στο ΑΕΠ από το σημερινό 9% στο 15%.
- Την καταπολέμηση της ανεργίας και την αναβάθμιση της εργασίας.
- Την προστασία των φυσικών πόρων. Η εξοικονόμηση και αειφορική χρήση των πεπερασμένων διαθέσιμων εγχώριων πόρων αποτελεί σχεδόν αναγκαστική επιλογή προκειμένου να λειτουργεί η οικονομία με βάση τις εσωτερικές της ανάγκες και να διασφαλίζεται η μακροπρόθεσμη αναπτυξιακή βιωσιμότητάς της. Η καλή κατάσταση του περιβάλλοντος, η διατήρηση των τοπίων, η διαρκής βελτίωση του αστικού και δομημένου περιβάλλοντος, οι περιβαλλοντικές υποδομές, στο βαθμό που αποκατασταθούν και ενισχυθούν, συνιστούν βασικό συγκριτικό, αλλά και ανταγωνιστικό, πλεονέκτημα της Ελλάδας σε τομείς όπως η γεωργία, η κτηνοτροφία και τα τρόφιμα, η παραγωγή ενέργειας, ο τουρισμός και άλλες υπηρεσίες ποιότητας, αλλά ακόμη και η μεταποίηση και βιομηχανία αν μετασχηματίσουμε κατάλληλα τις μεθόδους παραγωγής με εξοικονόμηση και αύξηση της αποδοτικότητας των πόρων (ενέργεια, πρώτες ύλες κ.λπ.) και τις οργανώσουμε σε ορθολογικά χωροθετημένες βιομηχανικές περιοχές.

2.1.2. Σχεδιασμός για την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας

Ο σχεδιασμός του ΣΥΡΙΖΑ για την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα στοιχεία:

- Τη διασφάλιση των απαραίτητων χρηματοδοτικών πόρων και εργαλείων.
- Την προσπάθεια να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας μέσω διαρθρωτικών αλλαγών, αντί μέσω της μείωσης των μισθών.
- Συγκεκριμένες αναπτυξιακές προτεραιότητες αναφορικά με τους φορείς της παραγωγικής δραστηριότητας.

Χρηματοδοτικοί πόροι και εργαλεία

Η προοπτική ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας περνάει μέσα από την ανατροπή της συνθήκης χρηματοδοτικής ασφυξίας. Τα χρηματοδοτικά εργαλεία που θα έχουμε πλέον στην διάθεση μας θα περιλαμβάνουν:

- Την ανακεφαλαιοποίηση του τραπεζικού συστήματος, συμπεριλαμβανομένων και των μικρότερων και συνεταιριστικών τραπεζικών ιδρυμάτων, που θα ολοκληρωθεί μέχρι την 1-1-2016.
- Το νέο ΕΣΠΑ στο οποίο εξασφαλίσουμε τον διπλασιασμό της προκαταβολής για την νέα προγραμματική περίοδο 2014-20.
- Τη δημιουργία μιας νέας αναπτυξιακής τράπεζας.
- Την αξιοποίηση του νέου επενδυτικού προγράμματος Γιούνκερ.
- Τη χρηματοδότηση που εξασφαλίσουμε μέσα από τη συμφωνία με την EBRD, την ενεργοποίηση του επενδυτικού σκέλους της Παγκόσμιας Τράπεζας και τη νέα συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας

Η προσπάθεια να μετατοπιστεί η πίεση για την ανάκτηση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας από το σκέλος των μισθών σε αυτό των διαρθρωτικών αλλαγών θα προωθηθεί μέσα από:

- Την υλοποίηση του νόμου για την απλοποίηση της αδειοδότησης των επιχειρήσεων,
- Την ίδρυση Κέντρων Εξυπηρέτησης Επιχειρήσεων,
- Το σχέδιό μας για την μείωση των τιμών περιλαμβάνει, α) την επανεξέταση του πλαισίου λειτουργίας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, β) τις μεταρρυθμίσεις σε στοχευόμενους κλάδους στους οποίους κυριαρχούν ολιγοπωλιακά συμφέροντα, όπως το λιανεμπόριο και τα καύσιμα,
- Την αναβάθμιση της θεσμικής υποδομής αναφορικά με την προσέλκυση Άμεσων Ξένων Επενδύσεων, ώστε να επωφεληθούμε από τις δυνατότητες που παρέχει το σχέδιο Γιούνκερ, να αξιοποιήσουμε τη δημόσια περιουσία μέσα από το νέο ταμείο που θα αντικαταστήσει το ΤΑΙΠΕΔ, και να διευκολύνουμε τις συμπράξεις ελληνικών επιχειρήσεων με στρατηγικούς επενδυτές από το εξωτερικό.

Φορείς παραγωγικής δραστηριότητας

Οι φορείς παραγωγικής δραστηριότητας στους οποίους προσανατολίζεται ο αναπτυξιακός σχεδιασμός του ΣΥΡΙΖΑ είναι:

- Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις που μια ενεργητική πολιτική διεύρυνσης της εξαγωγικής βάσης θα τις διευκολύνει να κάνουν το βήμα πέρα από τα σύνορα της χώρας μας,
- Οι νεοφυείς και καινοτόμες επιχειρήσεις που θα εκμεταλλευτούν το νέο οικοσύστημα πέριξ της ερευνητικής υποδομής των ελληνικών πανεπιστημίων,
- Οι νέες μορφές συνεργατισμού στον αγροτικό τομέα που θα είναι προσανατολισμένες προς την επιχειρηματικότητα και προς την μεταποίηση του προϊόντος,
- Οι ξένες επενδύσεις με σεβασμό στο εργατικό δυναμικό και το περιβαλλοντική ιδιαιτερότητα της χώρας μας και
- Οι νέες κοινωνικές επιχειρήσεις που θα δημιουργηθούν όταν ολοκληρωθεί το νέο θεσμικό πλαίσιο που ετοιμάζουμε.

2.2. Θεσμικές αλλαγές και δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις για την παραγωγική ανασυγκρότηση

Τις διαδικασίες παραγωγικής ανασυγκρότησης στηρίζουμε, μεταξύ άλλων, με οριζόντιες κυβερνητικές παρεμβάσεις υπό τη μορφή ριζοσπαστικών αλλαγών και δημοκρατικών μεταρρυθμίσεων που αφορούν τα πάντα: την κοινωνία, την οικονομία, το κράτος. Έχουμε ήδη παρουσιάσει τη δέσμη αλλαγών για την θεσμική ανασυγκρότηση του πολιτικού συστήματος και του κράτους, όπου μετασχηματισμοί όπως εκείνοι που αφορούν το πολιτικό σύστημα, τη Δημόσια Διοίκηση και την Αυτοδιοίκηση είναι κομβικής σημασίας και για την παραγωγική ανασυγκρότηση. Το ίδιο ισχύει και για αλλαγές και μεταρρυθμίσεις που παρουσιάζονται σε άλλες ενότητες του παρόντος προγράμματος όπως είναι εκείνες για την παιδεία, την επιστημονική έρευνα και τον πολιτισμό. Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται μετασχηματισμοί που στηρίζουν με ακόμη πιο άμεσο τρόπο την παραγωγική ανασυγκρότηση: οι μετασχηματισμοί που αφορούν τις εργασιακές σχέσεις, το χρηματοπιστωτικό σύστημα, τη χωροταξία, την καινοτομία, την κοινωνική οικονομία, τα δημόσια έργα, την ψηφιακή πολιτική κ.α.

2.2.1. Προστασία της εργασίας και ενίσχυση της απασχόλησης

Χαρακτηριστικό των δύο προηγούμενων μνημονίων ήταν η γενικευμένη απορρύθμιση των εργασιακών σχέσεων σε μια προσπάθεια να αλλάξει βίαια το μοντέλο της απασχόλησης. Στόχος δεν ήταν άλλος από την κυριαρχία του μοντέλου της υποαμειβόμενης και υπερευέλικτης εργασιακής σχέσης χωρίς προσωπική αξιοπρέπεια για τον εργαζόμενο και χωρίς κατοχυρωμένα θεμελιώδη συνδικαλιστικά δικαιώματα. Η διάλυση των εργασιακών σχέσεων συνιστά τον πυρήνα του ακραίου νεοφιλελεύθερου πειράματος που εφαρμόστηκε κατά τρόπο βίαιο σε βάρος του λαού μας. Η διάλυση αυτή ήταν πολιτική επιλογή. Μια επιλογή που μάταια προσπάθησε να δικαιώσει την παράλογη νεοφιλελεύθερη συνταγή, η οποία ανάγει στρεβλά τη μείωση του κόστους εργασίας σε θεμελιώδη παράγοντα της αύξησης της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας. Έτσι, η επονομαζόμενη «εσωτερική υποτίμηση», η μείωση δηλαδή του εργατικού κόστους, κυρίως με την περικοπή των μισθών των εργαζομένων στον ιδιωτικό και στον δημόσιο τομέα, αλλά και με τον εν γένει περιορισμό των εργατικών δικαιωμάτων αποτέλεσε το *credo* των νεοφιλελεύθερων πολιτικών που εφαρμόστηκαν τα προηγούμενα χρόνια.

Ο στρατηγικός προσανατολισμός του ΣΥΡΙΖΑ

Σε απόλυτη αντίθεση με το νεοφιλελεύθερο δόγμα, στο στρατηγικό όραμα του ΣΥΡΙΖΑ, η εγγύηση της αυτοδύναμης προστασίας των εργαζομένων σε συνδυασμό με την θεσμική αναβάθμιση των όρων εργασίας συνιστούν τους βασικούς παράγοντες αυξημένης παραγωγικότητας με την οικονομική και την κοινωνική της διάσταση.

Ως εκ τούτου, ο στρατηγικός στόχος του ΣΥΡΙΖΑ στο πεδίο της εργασίας συνοψίζεται στα ακόλουθα:

- Διασφάλιση πλήρους και σταθερής εργασίας για όλους, με παράλληλη εγγύηση αξιοπρεπούς μισθού που θα επιτελεί τη βιοποριστική του λειτουργία.
- Διασφάλιση των συνδικαλιστικών ελευθεριών και της συλλογικής αυτονομίας.

Τα παραπάνω συγκροτούν τον πυρήνα του παραδείγματος που επιδιώκουμε να κυριαρχήσει στην εργασία.

Ο συμβιβασμός και οι προοπτικές που διανοίγονται

Η αποκατάσταση των συλλογικών διαπραγματεύσεων βρέθηκε στο επίκεντρο μιας μάχης που δεν κατορθώσαμε να κερδίσουμε το σύντομο διάστημα της διακυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ. Ωστόσο, παρά τις εσφαλμένες εντυπώσεις που σκοπίμως δημιουργούνται από τους υπερασπιστές του παλιού πολιτικού κατεστημένου, η συμφωνία του Αυγούστου, αφήνει ανοιχτό το πεδίο για την αποκατάσταση και αναβάθμιση του θεσμικού πλαισίου προστασίας της εργασίας, ιδίως στο πεδίο του συλλογικού εργατικού δικαίου, το οποίο έχει υποστεί και τη μεγαλύτερη απορρύθμιση.

Διαπραγματευτήκαμε σκληρά και καταφέραμε:

- ✓ Η νέα συμφωνία να μην περιλαμβάνει μέτρα απορρύθμισης της εργασίας,
- ✓ Το απορρυθμισμένο πεδίο των συλλογικών διαπραγματεύσεων να τεθεί σε τροχιά επαναρρύθμισης,
- ✓ Η μόνη μας δέσμευση για το μέλλον στο πεδίο των συλλογικών εργασιακών σχέσεων να είναι η ρύθμισή του σε αρμονία με τις «ευρωπαϊκές καλές πρακτικές» και σύμφωνα με τις αρχές της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας,
- ✓ Η μόνη μας δέσμευση για το μέλλον στο πεδίο των ατομικών εργασιακών σχέσεων να είναι η καταπολέμηση των πολλαπλών εκδοχών της αδήλωτης και ανασφάλιστης εργασίας.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

Δείγματα της πολιτικής που επιδιώκουμε να ασκούμε έγιναν ήδη φανερά το προηγούμενο διάστημα της διακυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ, παρά την εξαντλητική διαπραγμάτευση στο εξωτερικό. Μεταξύ άλλων πετύχαμε:

- ✓ Την ανάσχεση της γενικευμένης απορρύθμισης των εργασιακών σχέσεων.
- ✓ Την προστασία των θεσμικών όρων της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας για όλο το 2015.
- ✓ Την κατάργηση του αντιδημοκρατικού θεσμού της πολιτικής επιστράτευσης των απεργών
- ✓ Την αναδιάρθρωση του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των ελέγχων, ώστε να περιοριστεί η μαύρη εργασία και η τρομοκρατία στους χώρους δουλειάς.
- ✓ Την ακύρωση των απολύσεων στον δημόσιο τομέα. Την επαναπρόσληψη των αδίκως απολυθέντων και την κατάργηση της διαθεσιμότητας στο δημόσιο.
- ✓ Την ακύρωση των ομαδικών απολύσεων στο Μετρό Θεσσαλονίκης.
- ✓ Την άμεση απόκρουση της προσπάθειας των ΜΜΕ να επιδεινώσουν τις εργασιακές σχέσεις των εργαζόμενων σε αυτά, με την απειλή απολύσεων.

- ✓ Τον περιορισμό των συμβάσεων εργολαβικών εταιρειών καθαρισμού στο Δημόσιο με την επαναπρόσληψη καθαριστριών και την ανάθεση έργων απευθείας σε εργαζόμενους-ες των συνεργείων καθαρισμού.
- ✓ Την ένταξη μέχρι και τον Αύγουστο 2015 106.693 ανέργων, σε επιδοτούμενα προγράμματα. Τους επόμενους δύο μήνες ο αριθμός αυτός θα ανέλθει σε 123.000 ανέργους, ενώ μέχρι τον Φεβρουάριο του 2016 οι θέσεις αυτές θα ανέλθουν σε 210.000 χιλιάδες.
 --Χαρακτηριστικά εντάξαμε 65.000 νέους στο Προγράμματα «Εγγύηση για την Νεολαία» και έχουμε διασφαλίσει την ένταξη μέσα στο επόμενο έτος για άλλους 69.800.
 --Βελτιώσαμε και προκηρύξαμε το Πρόγραμμα Κοινωνικού Εργασίας στους Δήμους, Υπουργεία και Περιφέρειες, για 52.626 θέσεις εργασίας.
- ✓ Βάλαμε φραγμό στην κατασπατάληση πόρων στα προγράμματα κατάρτισης και πρακτικής άσκησης και ο επανασχεδιασμός μας αύξησε σημαντικά τα ποσά που εισπράττουν οι άνεργοι από 25-40% σε 60-75%.
- ✓ Βρήκαμε 75.000 ΑΠΛΗΡΩΤΟΥΣ ανέργους κατά τη συμμετοχής τους σε διάφορα προγράμματα. Πληρώσαμε ήδη 45.000 ανέργους (παρά τη μεγάλη υποστελέχωση των υπηρεσιών, οι υπάλληλοι δουλεύουν εντατικά, με υπευθυνότητα και πλήρη επίγνωση της αποστολής τους).
- ✓ Την εφ' άπαξ επιδότηση ανέργων, απολυμένων εργαζομένων μέσω των σχετικών πιστώσεων του ΟΑΕΔ.

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

Στόχος του ΣΥΡΙΖΑ είναι να αδρανοποιήσει το μέχρι σήμερα κυρίαρχο νεοφιλελεύθερο σχέδιο για την εργασία, ασκώντας επιθετικά πολιτικές με αριστερό και κοινωνικό πρόσημο. Ως εκ τούτου, η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, αμέσως μετά τις εκλογές επικεντρώνεται στα παρακάτω βήματα:

- Ξεκινάμε άμεσα τη διαδικασία διαβούλευσης με διεθνούς κύρους εμπειρογνώμονες υπό την εποπτεία της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ώστε να ισχύσει ένα νέο νομοθετικό πλαίσιο για τις συλλογικές διαπραγματεύσεις, το συνδικαλιστικό νόμο και την προστασία των εργαζομένων από τις ομαδικές απολύσεις, σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Μοντέλου.
- Φέρνουμε άμεσα προς ψήφιση τον αναθεωρημένο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη του Συμβουλίου της Ευρώπης, που αποτελεί σήμερα το πιο προωθημένο διεθνές κείμενο προστασίας των κοινωνικών και εργατικών δικαιωμάτων.
- Υιοθετούμε νέο νομοθετικό πλαίσιο που επαναρρυθμίζει το πεδίο των συλλογικών διαπραγματεύσεων. Η επαναρρύθμιση αυτή θα αποτελέσει από μόνη της εγγύηση για την ομαλή αύξηση του κατώτατου μισθού.
- Συνεχίζουμε την αναβάθμιση του ΣΕΠΕ με πρωτοβουλίες άμεσης ενίσχυσης σε προσωπικό, αναδιοργάνωση υπηρεσιών και νομοθετικές παρεμβάσεις για καλύτερη λειτουργία του Σώματος.

- Διασφαλίζουμε την αποτελεσματική δικαστική και εξωδικαστική προστασία των μισθωτών και την επιτάχυνση διαδικασιών με παρεμβάσεις όπως:
 --Συγκρότηση εξωδικαστικών ή προδικαστικών θεσμών απονομής δικαιοσύνης σε πρώτο βαθμό, στα πρότυπα αντίστοιχων, που λειτουργούν με επιτυχία σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.
 --Ενεργοποίηση ενισχυμένων και δεσμευτικών μορφών μεσολάβησης και διαιτησίας ατομικών εργατικών διαφορών στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του αναβαθμισμένου ΣΕΠΕ.
 --Απλοποίηση και κωδικοποίησή της εργατικής νομοθεσίας.
 --Μεταρρύθμιση των αντίστοιχων διατάξεων του κώδικα πολιτικής δικονομίας για την κατά προτεραιότητα εκδίκαση των εκκρεμών εργατικών υποθέσεων από εξειδικευμένους δικαστές σε όλους τους βαθμούς.
- Θεσπίζουμε νέο θεσμικό πλαίσιο για τον εσωτερικό έλεγχο των επιχειρήσεων σε θέματα Υγιεινής και Ασφάλειάς της εργασίας στην κατεύθυνση της μεγαλύτερης αποτελεσματικότητας, διαφάνειας και συμμετοχής των εργαζόμενων και των σωματείων, με έμφαση στην ενημέρωση και την πρόληψη. Νέο νομοθετικό πλαίσιο για τους εμπλεκόμενους με την προώθηση και τον έλεγχο της Υγιεινής και Ασφάλειας δημόσιους φορείς και οργανισμούς του Δημοσίου.
- Συστήνουμε Εθνικό Σύστημα Υγιεινής και Ασφάλειας των Εργαζομένων, το οποίο θα λειτουργήσει στα πλαίσια των αρμόδιων Υπουργείων με τη συμβολή και τον έλεγχο των Συλλογικών Οργάνων των Εργαζομένων και των συναφών δημόσιων ελεγκτικών υπηρεσιών. Στο πλαίσιο αυτό, θα δημιουργηθεί ειδικό ταμείο «Ασφάλισης του Επαγγελματικού Κινδύνου» για όλους τους εργαζόμενους.

2.2.2. Αποκατάσταση ρευστότητας – Τραπεζικό σύστημα στην υπηρεσία της πραγματικής οικονομίας και της κοινωνίας

Ο νεοφιλελευθερισμός έχει στρέψει τον τραπεζικό τομέα σε δραστηριότητες μακριά από τον παραδοσιακό του ρόλο, που είναι να υποστηρίζει τις χρηματοδοτικές ανάγκες της πραγματικής οικονομίας προς όφελος της κοινωνίας. Η ανεξέλεγκτη λειτουργία των αγορών και η υπερμόχλευση των τραπεζών οδήγησαν στην παγκόσμια οικονομική κρίση, από την οποία οι τράπεζες επέζησαν χάρη στην άφθονη κρατική χρηματοδότηση.

Παράλληλα, σύμφωνα με το νεοφιλελεύθερο μοντέλο τα “κόκκινα” δάνεια αποτελούν μια μεγάλη αγορά, που προσφέρει τεράστια περιθώρια κερδοφορίας, μέσα από την άλωση της ιδιωτικής περιουσίας των δανειοληπτών, που τους θέλουν να μένουν απροστάτευτοι απέναντι στην δικαιοδοσία των τραπεζών και των επιθετικών κεφαλαίων (hedge και vulture funds), και μέσα από τον έλεγχο της αναδιάρθρωσης του επιχειρηματικού τομέα της οικονομίας και την ολιγοπωλιακή συγκέντρωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, προς όφελος της διαπλοκής και της ολιγαρχίας.

Στην Ελλάδα, οι άφθονες ροές χρήματος, που έφταναν στη χώρα στα χρόνια πριν την κρίση, αντί να αξιοποιηθούν για ένα βιώσιμο μοντέλο οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, κατασπαταλήθηκαν για τη γιγάντωση του αμαρτωλού τριγώνου διαπλοκής

τράπεζες - ΜΜΕ - πολιτικό σύστημα και του πελατειασμού ευρύτερα στην κοινωνία. Με τρόπο που λειτούργησαν οι τράπεζες στα χρόνια πριν την κρίση, ενισχύθηκε η αποδιάρθρωση της παραγωγικής βάσης, επιδιώχθηκε το εύκολο, άμεσο και υπερβολικό κέρδος, προς όφελος μεγαλομετόχων και διοικήσεων, και μεγεθύνθηκε η φοροδιαφυγή και η “μαύρη” οικονομία.

Όταν ξέσπασε η κρίση, οι τράπεζες συνέχισαν να χρηματοδοτούν τους “ημετέρους”, εξασφαλίζοντας την επιβίωση της διαπλοκής και των μεγάλων και μικρών συμφερόντων, τη στιγμή που λόγω της πιστωτικής στενότητας βιώσιμες επιχειρήσεις και δραστηριότητες ξέμειναν από χρηματοδότηση και ρευστότητα. Παράλληλα, μέσω των τραπεζών διέφυγε στο εξωτερικό μεγάλο μέρος του κινητού πλούτου και των συσσωρευμένων κερδών, χωρίς να διασταυρωθούν στοιχεία και χωρίς να γίνει έλεγχος αν είναι νόμιμα και αν έχουν φορολογηθεί.

Οι αποφάσεις των προηγούμενων κυβερνήσεων για τον τραπεζικό τομέα

Μετά τις εκλογές του 2012 οι τράπεζες ανακεφαλαιοποιήθηκαν με δημόσιο χρήμα μέσω του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, χωρίς η ανακεφαλαιοποίηση να συνδυαστεί με την αντιμετώπιση του προβλήματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων, ώστε να εξυγιανθούν οι ισολογισμοί των τραπεζών και να μπορέσουν να παράσχουν ρευστότητα στην πραγματική οικονομία. Την ίδια στιγμή προστατεύθηκαν οι παλαιές διοικήσεις, χωρίς να αξιολογηθούν και να κριθούν για τα πεπραγμένα τους, και επικράτησε η олиγοπωλιακή αναδιάρθρωση του τραπεζικού τομέα και η υπερσυγκέντρωση της τραπεζικής αγοράς, με τις τέσσερις συστημικές να απορροφούν τις περισσότερες από τις υπόλοιπες τράπεζες, μεταξύ αυτών την Αγροτική και το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

Στη συνέχεια ξεκίνησε η επαναϊδιωτικοποίηση των τραπεζών, η οποία έγινε με τρόπο, που προκάλεσε σημαντική απαξίωση των μετοχών του ΤΧΣ, δηλαδή της περιουσίας του Δημοσίου στις τράπεζες. Παράλληλα, δρομολογήθηκαν τραπεζοκεντρικές λύσεις για το πρόβλημα των “κόκκινων” δανείων και προετοιμάστηκε η ανεξέλεγκτη πώληση πακέτων δανείων σε επιθετικά κεφάλαια, χωρίς καμία προστασία για την κύρια κατοικία και τα ευάλωτα νοικοκυριά.

Ο στρατηγικός προσανατολισμός και οι στόχοι της πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ

Το πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ, που διαφοροποιείται τόσο από το νεοφιλελεύθερο μοντέλο όσο και από τις αποφάσεις των προηγούμενων κυβερνήσεων, στοχεύει στην απελευθέρωση του τραπεζικού τομέα από τις γενεσιουργές αιτίες της κρίσης, με οικονομικά βιώσιμες αλλά και κοινωνικά δίκαιες λύσεις, και στην αποκατάσταση της υγιούς λειτουργίας του, προκειμένου να μπορέσει να επιτελέσει ξανά το ρόλο του αιμοδότη της οικονομίας προς όφελος της κοινωνίας. Οι στόχοι της πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ είναι οι ακόλουθοι:

- Συνδυασμός της ανακεφαλαιοποίησης με την ολοκληρωμένη και οριστική επίλυση του σύνθετου προβλήματος των μη εξυπηρετούμενων (“κόκκινων”) δανείων, με οικονομικά βιώσιμο και κοινωνικά δίκαιο τρόπο, προκειμένου να εξυγιανθούν οι ισολογισμοί των

τραπεζών και να απελευθερωθεί ρευστότητα στην πραγματική οικονομία. Λόγω της κρίσης και της λιτότητας τα μη εξυπηρετούμενα (“κόκκινα”) δάνεια έχουν φτάσει σε εκρηκτικά επίπεδα, επιβαρύνοντας το ενεργητικό των τραπεζών, που δεν μπορούν να παράσχουν ρευστότητα στην πραγματική οικονομία. Η αποτελεσματική αντιμετώπιση των “κόκκινων” δανείων, αποτελεί κομβικό σημείο για την ενίσχυση της βιωσιμότητας του τραπεζικού συστήματος και απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάκαμψη της οικονομίας.

- Διευθέτηση συνολικά των χρεών προς τράπεζες, Δημόσιο και ασφαλιστικά ταμεία, που θα δώσει μια ουσιαστική ανάσα σε εκατοντάδες χιλιάδες οφειλέτες και θα οδηγήσει στην επανεκκίνηση της οικονομίας.
- Προστασία της κύριας κατοικίας και των ευάλωτων νοικοκυριών, με εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια.
- Προσαρμογή των υποχρεώσεων στις ανάγκες διαβίωσης και την πραγματική οικονομική δυνατότητα των οφειλετών, ώστε η αποπληρωμή να γίνεται από το περίσσειμα και όχι από το υστέρημα των νοικοκυριών, χωρίς οριζόντιες διαγραφές, που οφελούν τους εσκεμμένα κακοπληρωτές.
- Ενεργή υποστήριξη των δανειοληπτών, ώστε να μην είναι μόνοι και απροστάτευτοι απέναντι στις τράπεζες.
- Σπάσιμο της διαπλοκής τράπεζες – ΜΜΕ – πολιτικό σύστημα και τερματισμός της κακοδιαχείρισης και της διακριτικής μεταχείρισης φυσικών και νομικών προσώπων. Τέλος στις χαριστικές χρηματοδοτήσεις και αναδιαρθρώσεις δανείων, που συντηρούν τη διαπλοκή και τον πελατειασμό. Οι διαθέσιμοι πόροι θα κατευθύνονται σε παραγωγικούς τομείς και δραστηριότητες της πραγματικής οικονομίας.
- Αποφυγή περαιτέρω συγκέντρωσης του τραπεζικού κλάδου. Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα είναι ήδη υπερσυγκεντρωμένο και δεν χωράει νέες συγχωνεύσεις.
- Διασφάλιση του δημόσιου συμφέροντος και της περιουσίας του Δημοσίου στις τράπεζες.

Ο συμβιβασμός και οι προοπτικές που διανοίγονται

Με την νέα συμφωνία διασφαλίστηκε η ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών εντός του 2015. Μάλιστα, μετά τη δήλωση του Eurogroup απομακρύνθηκαν οριστικά οι ανησυχίες των καταθετών για bail in, δημιουργώντας τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης και την επιστροφή των καταθέσεων. Παράλληλα, ανοίγει ο δρόμος για την πρόσβαση των τραπεζών στην παροχή ρευστότητας μέσω της ΕΚΤ και για την αύξηση της αξίας των επιλέξιμων ενεχύρων. Ως αποτέλεσμα, έχουν τεθεί οι βάσεις για τη σταδιακή αποκατάσταση των επιπέδων ρευστότητας του τραπεζικού συστήματος και για την άρση των κεφαλαιακών ελέγχων, με ορίζοντα τις αρχές του 2016.

Επιπλέον, η επικείμενη συμμετοχή της χώρας στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης και η διευθέτηση του δημόσιου χρέους μετά την πρώτη αξιολόγηση θα προκαλέσουν ραγδαία αποκλιμάκωση των επιτοκίων δανεισμού της χώρας. Έτσι, θα επιτευχθεί σταδιακά η επανασύνδεση των τραπεζών με τη διεθνή διατραπεζική αγορά, αυξάνοντας περαιτέρω τη ρευστότητα του συστήματος και μειώνοντας σημαντικά το κόστος χρηματοδότησης των τραπεζών. Με τον τρόπο αυτό διαμορφώνονται κατάλληλες

συνθήκες για τη μείωση των επιτοκίων χορηγήσεων για τους δανειολήπτες.

Τέλος, με βάση τη συμφωνία προβλέπεται η σταδιακή επαναφορά των τραπεζών στον ιδιωτικό τομέα. Αυτό, όμως, προβλέπεται να γίνει σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, όταν θα έχει ανακάμψει η οικονομία και συνεπώς θα έχει αυξηθεί η αξία των τραπεζών. Έτσι, με την ένταξη των τραπεζικών μετοχών στο ενεργητικό του νέου ταμείου αξιοποίησης της δημόσιας περιουσίας θα υπάρξουν σημαντικά έσοδα για το Ελληνικό Δημόσιο, που θα μειώσουν ισόποσα το κόστος της ανακεφαλαιοποίησης και το δημόσιο χρέος.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

- ✓ Σταματήσαμε στην πράξη τους πλειστηριασμούς κύριας κατοικίας. Κανένα νοικοκυριό δεν έχασε το σπίτι του. Μάλιστα, ενώ οι Θεσμοί επέμεναν για τον περιορισμό της προστασίας της πρώτης κατοικίας και την ανεξέλεγκτη πώληση πακέτων δανείων σε επιθετικά κεφάλαια, οι εξελίξεις αυτές αποτράπηκαν μετά από σκληρή διαπραγμάτευση.
- ✓ Επιμείναμε για τη διατήρηση των ορίων του Νόμου 3869/2010 (“Κατσέλη”) για τα υπερχρεωμένα νοικοκυριά, επεκτείνοντας την προστασία που προσφέρει στους αδύναμους δανειολήπτες. Μάλιστα, στον νόμο εντάχθηκαν όχι μόνο οι οφειλές προς τις τράπεζες αλλά και προς το Δημόσιο, προκειμένου να ρυθμίζονται συνολικά τα χρέη των νοικοκυριών, διασφαλίζοντας ότι θα μπορούν να καλύπτονται οι εύλογες δαπάνες διαβίωσης. Επίσης, διασαφηνίστηκε ότι ο νόμος προστατεύει και όσους έχουν χρέη από μια μικροεπιχείρηση, που έχει κλείσει, όπως πρώην μικροέμποροι κλπ. Επιπλέον, με τις πρόσφατες αλλαγές στον ίδιο νόμο δίνεται η δυνατότητα διαγραφής συνολικού χρέους (τράπεζες, δημόσιο και ασφαλιστικά ταμεία) έως 20.000 € για νοικοκυριά χωρίς εισοδήματα και περιουσία. Η νέα ρύθμιση προσφέρει σε δεκάδες χιλιάδες νοικοκυριά μια οριστική ανακούφιση από τα βάρη του παρελθόντος, δίνοντάς τους μια ουσιαστική ευκαιρία επανεκκίνησης.
- ✓ Αποτρέψαμε την ανεξέλεγκτη πώληση πακέτων δανείων σε επιθετικά κεφάλαια. Μέσα στο 2015 θα ολοκληρωθεί ειδική μελέτη σχετικά με την εξεύρεση των πλέον κατάλληλων μηχανισμών για τη μεταφορά των πιο προβληματικών μη εξυπηρετούμενων δανείων εκτός των ισολογισμών των τραπεζών, θωρακίζοντας νομικά τα δικαιώματα των δανειοληπτών.
- ✓ Σε αντίθεση με το παρελθόν, διασφαλίσαμε τη δυνατότητα συμμετοχής στο πρόγραμμα ανακεφαλαιοποίησης και των μικρών μη συστημικών τραπεζών (Αττικής και Συνεταιριστικές), που είναι σημαντικές για την ύπαρξη ανταγωνισμού στον τραπεζικό τομέα και για την στήριξη της τοπικής κοινωνίας και επιχειρηματικότητας.
- ✓ Δρομολογήσαμε την ίδρυση Αναπτυξιακής Τράπεζας, ενός εθνικού αναπτυξιακού οργανισμού σύμφωνα με τα πιο επιτυχημένα ευρωπαϊκά πρότυπα, με στόχο να αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα της επαρκούς χρηματοδότησης της πραγματικής οικονομίας και να στηρίξουμε την παραγωγικής ανασυγκρότησης της χώρας μας.

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

- Συνεχείς παρεμβάσεις και βελτιώσεις στους όρους των κεφαλαιακών ελέγχων, διαδικασία που έχει ξεκινήσει και συνεχίζεται, κυρίως προς την κατεύθυνση της ουσιαστικής διευκόλυνσης των συναλλαγών των επιχειρήσεων.
- Ενεργοποίηση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Ιδιωτικού Χρέους και ουσιαστική υποστήριξη του έργου με τη σύσταση Ειδικής Γραμματείας, για τη συνεχή παρακολούθηση του προβλήματος των “κόκκινων δανείων”.
- Εφαρμογή και βελτίωση του Κώδικα Δεοντολογίας, που οφείλουν να τηρούν οι τράπεζες απέναντι στους διανειολήπτες για τη ρύθμιση των δανείων τους, έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι θα καλύπτονται οι εύλογες δαπάνες διαβίωσης όσων βρίσκονται σε πραγματική αδυναμία να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους, χωρίς οριζόντιες διαγραφές, που οφελούν τους εσκεμμένα κακοπληρωτές.
- Αντικειμενικός προσδιορισμός της πιστοληπτικής ικανότητας και της δυνατότητας αποπληρωμής με την ίδρυση νέας ανεξάρτητης αρχής. Θα τεθεί ένα διάφανο θεσμικό πλαίσιο, το οποίο θα λαμβάνει υπ’ όψιν εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια, καθώς και το σύνολο των υποχρεώσεων.
- Ενεργή υποστήριξη των διανειοληπτών με την ίδρυση ενός δικτύου ενημέρωσης για οικονομικά και νομικά ζητήματα.
- Μέριμνα για τα πιο ευάλωτα νοικοκυριά, μέσα από τη δημιουργία ενός μόνιμου δικτύου κοινωνικής προστασίας.
- Διαφάνεια και λογοδοσία στο ΤΧΣ.
- Αξιολόγηση των διοικήσεων και των ανώτερων διευθυντικών στελεχών και αποτελεσματικός έλεγχος της εταιρικής διακυβέρνησης και των αμοιβών στις τράπεζες, μέσω του ΤΧΣ. Ενίσχυση της διαφάνειας στην τραπεζική λειτουργία.
- Ενεργοποίηση του θεσμού του Συμβουλίου Εποπτείας, με ουσιαστικό τον ρόλο των Εκπροσώπων του Ελληνικού Δημοσίου, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η ρευστότητα θα χρησιμοποιείται προς όφελος των καταθετών, των διανειοληπτών και γενικότερα της Ελληνικής οικονομίας, όπως προβλέπει ο Ν. 3723/2008.
- Νέο μοντέλο για τη στελέχωση και την αξιοποίηση του ανθρώπινου προσωπικού στις τράπεζες, με διαφάνεια και αξιοκρατία.

Παράλληλα, για την εμπέδωση αισθήματος κοινωνικής δικαιοσύνης και ενός νέου δημοκρατικού και κοινωνικού ήθους, θα ελεγχθούν όλες οι περιπτώσεις κακοδιαχείρισης στις τράπεζες και θα αποδοθούν ευθύνες προς όλες τις κατευθύνσεις, ενώ ήδη έχει ξεκινήσει η διασταύρωση των στοιχείων για τον έλεγχο των τραπεζικών λογαριασμών και των διαφόρων λιστών, με σκοπό τον εντοπισμό αδήλωτων εισοδημάτων, αξιοποιώντας την τραπεζική τεχνογνωσία.

2.2.3. Αποτελεσματική χρήση των αναπτυξιακών κοινοτικών πόρων

Το βασικό πρόβλημα με τη χρήση των αναπτυξιακών κονδυλίων των διαρθρωτικών ταμείων όλα τα προηγούμενα χρόνια ήταν η αδυναμία των δημόσιων κεντρικών και περιφερειακών θεσμών για μακροπρόθεσμο αναπτυξιακό σχεδιασμό και διαχείριση, και για την παρακολούθηση της υλοποίησης των όποιων αναπτυξιακών στόχων. Η απουσία σχεδιασμού οδηγούσε στην υλοποίηση προγραμμάτων που διακρίνονταν για την

αποσπασματικότητά τους ενώ ευνοούσε την αναπαραγωγή κατεστημένων θυλάκων πολιτικής και οικονομικής ισχύος σε όλα τα επίπεδα του Κράτους και της Αυτοδιοίκησης.

Επιπρόσθετα, η συρρίκνωση των πόρων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) αποτέλεσε διαχρονική πολιτική επιλογή των προηγούμενων κυβερνήσεων. Πριν από 10 χρόνια, το ετήσιο ΠΔΕ ήταν μεγαλύτερο σε απόλυτους αριθμούς από το σημερινό. Επίσης, το 50% του υψηλότερου ΠΔΕ ήταν εθνικοί πόροι. Σήμερα, το συνολικό ΠΔΕ έχει σημαντικά λιγότερους πόρους ενώ, επιπλέον, το εθνικό σκέλος του ΠΔΕ είναι μόλις το 1/10 του συνολικού.

Ο στρατηγικός προσανατολισμός του ΣΥΡΙΖΑ

Το ΕΣΠΑ καλύπτει ένα πολύ ευρύ φάσμα έργων και παρεμβάσεων, από πολύ μικρές μέχρι τεράστια έργα υποδομής. Ανεξαρτήτως του μεγέθους, το ΕΣΠΑ θα πρέπει να ιδωθεί ως εργαλείο υλοποίησης στρατηγικού σχεδιασμού – μέσο, όχι αυτοσκοπός. Η λογική μας για την οργάνωση των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ είναι η υλοποίηση των παρεμβάσεων που προδιαγράφονται για την παραγωγική ανασυγκρότηση στην κατεύθυνση του προγράμματος του ΣΥΡΙΖΑ για τη σταθεροποίηση, την αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης και της παραγωγικής ανασυγκρότησης. Επίσης, πρέπει να ξεφύγουμε από την λογική των σημειακών παρεμβάσεων που πολύ συχνά συνδέονται με πελατειακά συμφέροντα.

Στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ δίνεται η δυνατότητα για υλοποίηση μεταρρυθμίσεων στρατηγικής σημασίας που σχετίζονται με την αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης, με τον εκσυγχρονισμό του δημοσίου τομέα και την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, με την επανεκκίνηση της οικονομίας, την απλοποίηση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και την πρόσβαση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην χρηματοδότηση.

Η ανατροπή του νεοφιλελεύθερου αναπτυξιακού υποδείγματος - το οποίο βασίζεται στην ανταγωνιστικότητα των χαμηλών μισθών - πρέπει να συνοδευτεί από την αξιοποίηση της 'οικονομίας της γνώσης', τη δυνατότητά μας να καινοτομούμε και να παράγουμε υψηλής ποιότητας και προστιθέμενης αξίας προϊόντα και υπηρεσίες. Οι στρατηγικές που αφορούν την οικονομία της γνώσης μπορούν να αποτελέσουν το όχημα για αυτή την αλλαγή υποδείγματος, την ευκαιρία για μια διαφορετική διαδρομή ανάπτυξης και το πλαίσιο για την αντιμετώπιση διαρθρωτικών αδυναμιών της ελληνικής οικονομίας και κυρίως της ανεργίας των νέων επιστημόνων. Σε αυτή την κατεύθυνση, θα δημιουργήσουμε ένα ολοκληρωμένο θεσμικό πλαίσιο ενημέρωσης, υποστήριξης και καθοδήγησης που θα διευκολύνει την πρόσβαση των νέων επιστημόνων και επαγγελματιών στους απαραίτητους οικονομικούς πόρους και στην κατάλληλη τεχνογνωσία. Θα σπάσουμε έτσι την προνομιακή πρόσβαση σε οικονομικούς πόρους και προγράμματα που είχαν όλο το προηγούμενο διάστημα μεγάλα οικονομικά συμφέροντα και θα μεγιστοποιήσουμε την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων με βάση κοινωνικά κριτήρια.

Συνολικότερα, οι πολιτικές χρηματοδότησης της οικονομίας θα πρέπει να είναι ένα σύνολο αποφάσεων που συνιστούν από κοινού μια συνεκτική στρατηγική. Δεν

πρόκειται μόνο για κινητοποίηση χρηματικών πόρων αλλά για μια ευρύτερη κινητοποίηση ανθρώπινων πόρων, αργούντος παραγωγικού δυναμικού, αποθέματος ιδεών και συνδυασμού σωστών και αποτελεσματικών διοικήσεων, και δημόσιων υπηρεσιών με την ιδιωτική και κοινωνική πρωτοβουλία.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

- ✓ Επισπεύσαμε την υλοποίηση των ουσιαστικών προϋποθέσεων ενεργοποίησης των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014 – 2020 (Επιτροπές Παρακολούθησης, έγκριση κριτηρίων επιλογής πράξεων και εξειδίκευση Προγραμμάτων, δευτερογενές δίκαιο, ικανοποίηση αιρεσιμοτήτων, έγκριση εθνικής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης, έγκριση Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου). Με την ολοκλήρωση όλων των προπαρασκευαστικών ενεργειών στην παρούσα φάση, τα Προγράμματα βρίσκονται πλέον σε πλήρη επιχειρησιακή ετοιμότητα.
- ✓ Αντιμετωπίσαμε αποτελεσματικά το ζήτημα της ρευστότητας ενεργώντας αποφασιστικά στην κατεύθυνση της πλήρους αποκατάστασης της κανονικότητας στη ροή πληρωμών των έργων του ΕΣΠΑ. Σε συντονισμό με το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, η ροή της χρηματοδότησης αυξήθηκε σταδιακά και ανήλθε για τον μήνα Αύγουστο στα 350 εκ.€.
- ✓ Υπογράψαμε νέες δανειακές συμβάσεις με ευνοϊκούς όρους με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για τη χορήγηση δανείου 1 δισ. ευρώ. Τα κεφάλαια αυτά θα αξιοποιηθούν για την κάλυψη του σκέλους της εθνικής συμμετοχής των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ της περιόδου 2014-2020. Αξίζει να σημειωθεί ότι σημαντικό μέρος των πόρων (300 εκατ. ευρώ – μερίδιο διπλάσιο εκείνου που συνηθίζεται να προκαταβάλλεται) θα εκταμιευτεί άμεσα, προκειμένου να ενισχυθεί η ρευστότητα των προγραμμάτων των Διαρθρωτικών Ταμείων.
- ✓ Διαπραγματευτήκαμε και επιτύχαμε να προωθηθούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ειδικές προτάσεις για την Ελλάδα με στόχο τη διευκόλυνση της παρεχόμενης ρευστότητας από τα διαρθρωτικά ταμεία. Πιο συγκεκριμένα, τις επόμενες ημέρες αναμένεται να ψηφιστεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και να εγκριθεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο η αναθεώρηση του Κανονισμού 1303/2013, ώστε να ισχύσουν οι παρακάτω ρυθμίσεις:
 - Αύξηση του ποσοστού συγχρηματοδότησης σε 100% για την περίοδο 2007-2013 (από 95% που ίσχυε μέχρι τώρα). Η αύξηση αυτή θα οδηγήσει στην εισροή περίπου 500 εκ. κοινοτικής συνδρομής.
 - Άμεση απόδοση του 5% του τρέχοντος ΕΣΠΑ που κανονικά παρακρατείται μέχρι τη δήλωση ολοκλήρωσης των προγραμμάτων τον Μάρτιο του 2017. Αυτό το μέτρο μπορεί να προσθέσει άλλα 500 εκ. επιπλέον.
 - Ειδικότερα, για την προγραμματική περίοδο 2014-2010, η Επιτροπή προτείνει την αύξηση της προ-χρηματοδότησης (προκαταβολή) των προγραμμάτων Συνοχής κατά 7 ποσοστιαίες μονάδες, κάτι που μπορεί να προσθέσει 1 δισ. ευρώ στα διαθέσιμα κεφάλαια των πρώτων ετών της περιόδου.

Όπως ήδη ανακοίνωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα επιπλέον αυτά ποσά για την Ελλάδα θα είναι διαθέσιμα εντός του Οκτωβρίου 2015.

Επιπλέον όμως των παραπάνω, η νέα κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ θα συνεχίσει να διατυπώνει στο ανώτατο δυνατό επίπεδο, όπως άλλωστε έπραξε καθόλη τη διάρκεια της 7μηνιας διακυβέρνησης, το εύλογο αίτημα για την παράταση της καταβολής κοινοτικών δαπανών για τα προγράμματα της περιόδου 2007-2013.

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

- Βραχυπρόθεσμα, αποκαθιστούμε πλήρως τη ροή πληρωμών και υλοποίησης των έργων έτσι ώστε το ΕΣΠΑ 2007–2013 να ολοκληρωθεί χωρίς να επιβαρύνει υπέρμετρα τη δημοσιονομική βάση των επόμενων χρόνων. Ο στόχος είναι διπλός: η ομαλή ολοκλήρωση των προγραμμάτων με την ελάχιστη δυνατή επιβάρυνση τόσο της νέας περιόδου όσο και του κρατικού προϋπολογισμού.
- Μεσοπρόθεσμα, διασφαλίζουμε τη συνέχεια υλοποίησης κρίσιμων έργων της προηγούμενης περιόδου χωρίς όμως να θιγούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας της νέας περιόδου και χωρίς να καταργείται πλήρως η προγραμματική αυτοτέλεια του ΕΣΠΑ 2014 – 2020. Στόχος είναι το ξεκαθάρισμα του αναπτυξιακού τοπίου από τις υποχρεώσεις και τις επιβαρύνσεις του παρελθόντος. Έτσι θα προχωρήσουμε σε ένα νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα που θα στηρίζεται σε:
 - μικρά και μεσαία χρήσιμα έργα,
 - παρεμβάσεις με έντονο κοινωνικό και οικολογικό αποτύπωμα
 - μια νέα επιχειρηματικότητα που θα συνδυάζει την παραγωγή υψηλής ποιότητας και προστιθέμενης αξίας προϊόντων και υπηρεσιών με μια νέα μορφή επιχειρηματικής διακυβέρνησης μέσα από συνεργατικά σχήματα και μορφές κοινωνικής και συνεταιριστικής οικονομίας.

2.2.4. Στήριξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων

Η έκταση και η δομή της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα διαμορφώθηκε στη βάση της διαχρονικής ανάπτυξης του ελληνικού καπιταλισμού και του ελληνικού κοινωνικού σχηματισμού. Τα τελευταία χρόνια, το τοπίο αυτό αναδιαρθρώθηκε ραγδαία διαμέσου, και ως αποτέλεσμα της πολιτικής της λιτότητας, τόσο λόγω της μείωσης της ζήτησης και των προβλημάτων ρευστότητας, όσο και εξ' αιτίας της κατεύθυνσης που επιβάλλει η στρατηγική των Μνημονίων.

Πυρήνας της στρατηγικής αυτής είναι η υπόθεση ότι η ένταση του ανταγωνισμού και η απορρύθμιση των αγορών θα «εξυγιάνει» τους παραγωγικούς κλάδους της οικονομίας μειώνοντας το κόστος των παραγόμενων προϊόντων και υπηρεσιών, και ότι με αυτό τον τρόπο θα αυξηθεί η κοινωνική ωφέλεια. Στην πραγματικότητα, η διαδικασία αυτή διευρύνει τα πεδία κερδοφορίας του μεγάλου κεφαλαίου και διευκολύνει τη δημιουργία ολιγοπωλίων με υποτίμηση της μισθωτής εργασίας στη λογική της ανταγωνιστικότητας κόστους, υποτίμηση της ποιότητας των προϊόντων και, εξίσου συχνά, αύξηση αντί για μείωση των τιμών για τους καταναλωτές.

Ο στρατηγικός προσανατολισμός του ΣΥΡΙΖΑ

Για τον ΣΥΡΙΖΑ, η αξιοποίηση των στρατηγικών πλεονεκτημάτων της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας -λαμβάνοντας υπόψη την μεγάλη συνεισφορά της στην απασχόληση- αποτελεί βασικό στοιχείο της πολιτικής του στην προσπάθεια ανάκαμψης της οικονομίας, και ανάδειξης αντιπροσωπευμάτων στην οργάνωση, στη διαδικασία της παραγωγής, στη σχέση με το κράτος, στη χρήση νέων τεχνολογιών, στην ανάπτυξη της καινοτομίας. Ταυτόχρονα, η δημιουργία οικονομιών κλίμακας μέσω της δημιουργίας και προώθησης συνεταιρισμών νέας μορφής θα μπορούσε να τις καταστήσει ευθέως ανταγωνιστικές με μεγαλύτερες επιχειρήσεις.

Ο συμβιβασμός και οι προοπτικές που διανοίγονται

Οι δεσμεύσεις που ανέλαβε η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ στο πλαίσιο της συμφωνίας με τους δανειστές δημιουργούν εξ αντικειμένου ζητήματα σύγκρουσης σε επίπεδο στρατηγικής κατεύθυνσης, ιδίως όσον αφορά την απορρύθμιση συγκεκριμένων κλάδων στους οποίους στοχεύει ρητά. Ωστόσο, θεωρούμε ότι είναι ανοιχτή η μάχη της ανάδειξης μιας καινοτομικής, εξωστρεφούς, παραγωγικής και περισσότερο συλλογικής μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας με στόχο την ποιοτική διαφοροποίηση και την αξιοποίηση των συγκριτικών ανθρωπινων και φυσικών πλεονεκτημάτων της ελληνικής οικονομίας.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

Αν και δεν καταφέραμε εξαιτίας των δυσμενών οικονομικών συνθηκών και της μεθοδευμένης ασφυξίας να προχωρήσουμε στις αναγκαίες φοροελαφρύνσεις υπέρ και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων πήραμε μέτρα ανακούφισης και μάλιστα πολλές φορές σε σφοδρή σύγκρουση με τους θεσμούς. Ειδικότερα:

- ✓ Υλοποιήσαμε την μεγάλη μας δέσμευση για τις 100 δόσεις για τις ληξιπρόθεσμες οφειλές του δημοσίου και των ασφαλιστικών ταμείων δίνοντας ταυτόχρονα ασφαλιστική και φορολογική ενημερότητα σε όσους και όσες εντάχθηκαν.
- ✓ Αποποινικοποιήσαμε τις οφειλές προς το Δημόσιο μέχρι και του ποσού των 50.000 Ευρώ σταματώντας το αισχρό ανθρωποκυνηγητό που είχε εξαπολύσει η προηγούμενη κυβέρνηση εναντίον οφειλετών που είχαν αντικειμενική αδυναμία να αποπληρώσουν τα χρέη τους.
- ✓ Νομοθετήσαμε τη “Δεύτερη Ευκαιρία”, δηλαδή την πλήρη απαλλαγή χρεών για τα φυσικά πρόσωπα που εντίμως πτώχευσαν. Έτσι, χιλιάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις και επαγγελματίες που πτώχευσαν έντιμα θα έχουν τη δυνατότητα να ξεκινήσουν νέα επιχείρηση απαλλαγμένοι από το βρόγχο των χρεών.

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

Στις νέες συνθήκες που διαμορφώνει η νέα συμφωνία, ο ΣΥΡΙΖΑ δεσμεύεται να παλέψει για την ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Έχουμε αναφέρει ήδη το σχεδιασμό μας για την αποκατάσταση της ρευστότητας και το τραπεζικό σύστημα, καθώς και για

τον νέο τρόπο αξιοποίησης του ΕΣΠΑ. Ο σχεδιασμός αυτός είναι τέτοιος ώστε να στηρίζονται οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Το ίδιο δεσμευόμαστε να πράξουμε, μεταξύ άλλων, με τους ακόλουθους τρόπους:

- **Νέος Αναπτυξιακός Νόμος.** Έχουμε ήδη προετοιμάσει ένα νέο αναπτυξιακό νόμο που στοχεύει να:
 - Διευκολύνει τη μετάβαση από μια οικονομία χαμηλής σε μια οικονομία υψηλής ανταγωνιστικότητας / τεχνολογικής εξειδίκευσης / καινοτομίας / εγχώριας προστιθέμενης αξίας, και θα συμβάλλει στη βελτίωση του εμπορικού ισοζυγίου.
 - Ενισχύει υφιστάμενες παραγωγικές δομές όπου διαπιστώνονται κρίσιμες αδυναμίες και κίνδυνοι κατάρρευσης.
 - Κινητοποιεί νέες ομάδες δρώντων: επιστήμονες της διασποράς-πρωτοβουλίες κοινωνικής / αλληλεγγύας / εναλλακτικής / συνεταιριστικής οικονομίας, επιχειρηματικά δίκτυα, εγχειρήματα νεανικής επιχειρηματικότητας, καινοτόμες / νεοφυείς επιχειρήσεις.
- **Αναπτυξιακή τράπεζα.** Μέσα στο πρώτο τετράμηνο του 2016 αναμένεται να έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες για τη λειτουργία της Αναπτυξιακής Τράπεζας, που αρχικά θα έχει κάτω από την ομπρέλα της το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και το ΕΤΕΑΝ. Η δημιουργία ενός εθνικού αναπτυξιακού οργανισμού, σύμφωνα με τα πιο επιτυχημένα ευρωπαϊκά πρότυπα, θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο (α) στην βελτιστοποίηση της απορροφητικότητας και της αποτελεσματικής αξιοποίησης των ευρωπαϊκών κονδυλίων, (β) στην ενισχυμένη συμμετοχή της Ελλάδας στο “Επενδυτικό Σχέδιο για την Ευρώπη” (σχέδιο Juncker), (γ) στην ανάπτυξη συνεργιών με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και με αντίστοιχα ιδρύματα του εξωτερικού, και (δ) στην προσέλκυση ιδιωτών επενδυτών. Μέσω της Αναπτυξιακής Τράπεζας θα αναπτυχθούν ειδικά προγράμματα για τους δήμους και τις περιφέρειες, και θα στηριχτεί η πρωτογενής παραγωγή, οι πολύ μικρές επιχειρήσεις και η συνεταιριστική οικονομία.
- **Νέα χρηματοδοτικά εργαλεία.** Αναδιαμορφώνουμε τα υφιστάμενα χρηματοδοτικά εργαλεία και σχεδιάζουμε νέα με στόχο την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας. Τα νέα αυτά εργαλεία θα τα διαχειριστούν άλλοι φορείς (πλην των Συστημικών Τραπεζών), όπως η νέα Αναπτυξιακή Τράπεζα και άλλοι μη Τραπεζικοί Οργανισμοί και θα αφορούν:
 - Μικροπιστώσεις επιχειρήσεων, το οποίο είναι ένα ιδιαίτερα διαδεδομένο εργαλείο ανάπτυξης και περιορισμού της ανεργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και μέχρι σήμερα δεν έχει αξιοποιηθεί στην Ελλάδα.
 - Δάνεια έως 25.000€ χωρίς εμπράγματα εγγυήσεις υψηλής εξασφάλισης και χωρίς αυστηρά τραπεζικά κριτήρια αξιολόγησης του δανειολήπτη. Αυτά μπορούν να συμβάλλουν σημαντικά ώστε να ενισχυθούν πολύ μικρές και ατομικές επιχειρήσεις, κοινωνικές επιχειρήσεις καθώς να στηριχτούν άνεργοι και άλλες ευάλωτες κοινωνικές ομάδες για να ξεκινήσουν μια νέα επιχειρηματική δραστηριότητα ή να εξελίξουν μια υφιστάμενη.
 - Παροχή εγγυήσεων των κεφαλαίων κίνησης προς τις εξαγωγικές επιχειρήσεις και τους προμηθευτές τους με μειωμένο χρηματοοικονομικό κόστος .
 - Προχρηματοδότηση Επενδυτικών Σχεδίων Επιχειρήσεων αμέσως μετά την ένταξή τους για χρηματοδότηση στα Επιχειρησιακά Προγράμματα ώστε οι επιχειρήσεις να μπορούν να λαμβάνουν το ισόποσο της επιχορήγησης (εφόσον το επιθυμούν) με εκχώρηση της

απόφασης ένταξης και με μόνη εγγύηση το αντίστοιχο ποσό από τα κονδύλια του προγράμματος του νέου ΕΣΠΑ υπό τον όρο της άμεσης υλοποίησης του έργου.

- **Φορολογική ελάφρυνση.** Παρά τα στενά δημοσιονομικά περιθώρια εξαιτίας της νέας συμφωνίας, έχουμε επεξεργαστεί μια δέσμη μέτρων για έμμεση φορολογική ελάφρυνση των ΜμΕ. Ενδεικτικά, αναφέρουμε:
 - Μείωση των συντελεστών φορολόγησης για όσες επιχειρήσεις εντατικοποιούν τις ηλεκτρονικές συναλλαγές και ακολουθούν πρότυπα φορολογικής συμμόρφωσης.
 - Σταδιακή κατάργηση ειδικών εισφορών στα πλαίσια ενός δίκαιου και προοδευτικού φορολογικού συστήματος.
 - Σταδιακή κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος. Μέχρι την κατάργησή του, εφαρμογή απαλλαγής για τα πρώτα πέντε χρόνια από την ίδρυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.
 - Αναδρομική διακοπή ανενεργών επιχειρήσεων(απο το 2009) με σωρευτική ισχύ κριτηρίων μη λειτουργίας. Απαλλαγή κάθε πρόστιμου που έπεται της διακοπής με καταβολή τέλους διακοπής. Ρύθμιση των στοιχείων του ενεργητικού των παραπάνω επιχειρήσεων.
 - Πάγια ρύθμιση οφειλών σε 24δόσεις ή 36 υπό προϋποθέσεις για όλες τις οφειλές.
 - Επέκταση των κινήτρων για την ίδρυση νέων μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Μείωση του φορολογικού συντελεστή κατά 50% (ενδεικτικά 13% από 26%) για τα πρώτα 5 χρόνια και για εισόδημα μέχρι 25.000 ευρώ.
 - Επιτάχυνση επιστροφής φόρου εισοδήματος και ΦΠΑ.
 - Σύστημα "μεταφοράς" του χρέους μεταξύ Δημοσίου και φορολογούμενου, ώστε να ισορροπήσουν τα προβλήματα χρεών - συμψηφισμού που υπάρχουν σήμερα.
- **Μείωση του γραφειοκρατικού κόστους** με συντονισμένες δράσεις της Γ.Γ. Βιομηχανίας, και των Υπουργείων Οικονομίας και Διοικητικής Μεταρρύθμισης στην κατεύθυνση της απλοποίησης της αδειοδότησης, ελαχιστοποίησης των σημείων επαφής με τη δημόσια διοίκηση και χρήση της τεχνολογίας για όσο το δυνατόν απλούστερες ηλεκτρονικές διαδικασίες σχετικές με τη λειτουργία των επιχειρήσεων.
- **Ενίσχυση του ανταγωνισμού και καταπολέμηση των καρτέλ** με θεσμική και λειτουργική αναβάθμιση της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

2.2.5. Ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας

Το οικονομικό σύστημα που επιχειρεί να επιβάλει ο νεοφιλελευθερισμός χαρακτηρίζεται από τη μονοκαλλιέργεια του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας, όπου κυριαρχούν οι ιδιωτικές τράπεζες και οι πολυεθνικές επιχειρήσεις. Γι' αυτό το λόγο, η νεοφιλελεύθερη πολιτική επιδιώκει αφενός τη διαρκή και δραστική συρρίκνωση του δημόσιου τομέα της οικονομίας και αφετέρου υπονομεύει συστηματικά τις αναπτυξιακές δυνατότητες του κοινωνικού τομέα. Αποτέλεσμα και αιτία αυτής της μονοκαλλιέργειας, είναι η ιδεολογική επικράτηση της λογικής του κέρδους και των σύστοιχων κοινωνικών πρακτικών του ατομικισμού, του ανταγωνισμού, του αυταρχισμού κ.α.

Ο στρατηγικός προσανατολισμός του ΣΥΡΙΖΑ

Κινούμενος στον αντίποδα του νεοφιλελευθερισμού, ο ΣΥΡΙΖΑ επιδιώκει ένα πλουραλιστικό οικονομικό σύστημα που το συναπαρτίζουν και οι τρεις τομείς της οικονομίας. Ως εκ τούτου, στην πολιτική του ΣΥΡΙΖΑ, η κοινωνική οικονομία συνιστά έναν από τους κεντρικούς αναπτυξιακούς μοχλούς της παραγωγικής ανασυγκρότησης αλλά και ένα εναλλακτικό μοντέλο οργάνωσης της παραγωγής και διανομής των αποτελεσμάτων της. Γι' αυτό το λόγο, η πολιτική του ΣΥΡΙΖΑ θέτει τους ακόλουθους στόχους:

- Να διευρυνθεί δραστικά ο ισχνός σήμερα στη χώρα μας κοινωνικός τομέας της οικονομίας ώστε αυτός να μπορεί στο μέλλον να συνεισφέρει σημαντικό μερίδιο στο ΑΕΠ. Επιδιώκουμε τα συνεργατικά εγχειρήματα να μην κινούνται στο περιθώριο αλλά να βρίσκονται στο επίκεντρο της οικονομίας, με δραστηριότητα σε τομείς και κλάδους όπως ο αγροτοδιατροφικός, η μεταποίηση, η παραγωγή ενέργειας, ο τουρισμός κ.α. Σε αυτό θα βοηθήσει η δικτύωση των εγχειρημάτων αυτών, ακόμη και για ζητήματα που αφορούν τη χρηματοδότησή τους.
- Τα εγχειρήματα κοινωνικής οικονομίας να στηρίζονται στη συμμετοχή των εργαζομένων σε όλα τα στάδια της παραγωγής, τη δημοκρατική λήψη αποφάσεων και το έλεγχο από τα μέλη, και τη δίκαιη κατανομή του οικονομικού αποτελέσματος.
- Κοινωνικές πρακτικές όπως η δημοκρατική οργάνωση, η αυτοδιαχείριση, η συνεργατικότητα και αλληλεγγύη που χαρακτηρίζουν την κοινωνική οικονομία να διαχυθούν και σε άλλους τομείς της οικονομίας και ευρύτερα στην κοινωνία.

Ο συμβιβασμός και οι προοπτικές που διανοίγονται

Όσον αφορά την επίτευξη των παραπάνω στόχων, η συγκυρία σήμερα είναι ιδιαίτερα ευνοϊκή για δύο, κυρίως, λόγους:

(α) Διότι, αντίθετα από την τραυματική εμπειρία διαχείρισης αγροτικών κυρίως συνεταιρισμών από τον παλαιοκομματισμό, το προηγούμενο διάστημα, ως αντίδραση στο κενό κάλυψης κοινωνικών αναγκών που δημιούργησε η μνημονιακή όξυνση της νεοφιλελεύθερης επίθεσης, αναπτύχθηκαν στη χώρα μας κινήματα και δομές συνεργατικής και αλληλέγγυας οικονομίας που κατέγραψαν εξαιρετικά ενθαρρυντικές επιτυχίες. Η τεχνογνωσία, οι εμπειρίες των δομών αυτών και η συνεργασία μαζί τους είναι δυνατόν να διευκολύνουν μια κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ να προωθήσει αποφασιστικά την πολιτική της.

(β) Διότι η κοινωνική οικονομία απουσιάζει από τις δεσμεύσεις που υπάρχουν στη νέα συμφωνία με τους δανειστές της χώρας. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι το πεδίο είναι ελεύθερο να εφαρμοστεί η πολιτική του ΣΥΡΙΖΑ, διότι είναι στρατηγική η επιλογή του νεοφιλελευθερισμού για συρρίκνωση του δημόσιου και κοινωνικού τομέα της οικονομίας χάριν του ιδιωτικού. Σημαίνει όμως ότι για την κοινωνική οικονομία μια κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ θα μπορεί να δώσει τις απαραίτητες μάχες από πολύ καλύτερες θέσεις σε σχέση με άλλα πεδία που περιλαμβάνονται ρητά στη νέα συμφωνία.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

- ✓ Προχωρήσαμε στις πρώτες ενέργειες με στόχο της βελτίωση και την απλοποίηση του θεσμικού πλαισίου για τη σύσταση και τη λειτουργία εγχειρημάτων κοινωνικής οικονομίας. Ειδικότερα, κατά την περίοδο της δικής διακυβέρνησης:
 - Συνεργάστηκαν τα συναρμόδια υπουργεία για την ενοποίηση της συνεταιριστικής νομοθεσίας. Έτσι ετοιμάστηκε σχέδιο νόμου για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς και προχώρησε η εκπόνηση σχεδίου νόμου για του δασικούς συνεταιρισμούς.
 - Σε συνεργασία με υπαρκτά εγχειρήματα κοινωνικής οικονομίας, δρομολογήσαμε την τροποποίηση του Ν.4019/2011 για τις κοινωνικές-συνεταιριστικές επιχειρήσεις στην κατεύθυνση επίλυσης των προβλήματων που έχει αναδείξει η εφαρμογή του.
 - Απλοποιήσαμε τις διαδικασίες εγγραφής στο Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας.
- ✓ Ολοκληρώσαμε τις διαδικασίες για την ενσωμάτωση των κοινοτικών οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις κοινωνικής αναφοράς στο ελληνικό θεσμικό πλαίσιο και φτάσαμε στο τελικό στάδιο τη διαμόρφωση πλαισίου για τις προγραμματικές συμβάσεις και τις διαδικασίες παραχώρησης χώρων.
- ✓ Δρομολογήσαμε τη δημιουργία του Ταμείου Κοινωνικής Οικονομίας που προβλέπεται από το Ν. 4019/2011.
- ✓ Ρυθμίσαμε ζητήματα που αφορούν τη BIOME ώστε να διασφαλίσουμε τη συνέχιση της λειτουργία της από τους εργαζόμενους.

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

- Συγκροτούμε ευέλικτη διυπουργική επιτροπή για την προώθηση της κοινωνικής οικονομίας ως οριζόντιας προτεραιότητας σε κυβερνητικό επίπεδο. Η εμπειρία διακυβέρνησης έδειξε ότι αυτό είναι απαραίτητο και επείγον.
- Βελτιώνουμε και απλοποιούμε το θεσμικό πλαίσιο για τη σύσταση και λειτουργία δομών κοινωνικής οικονομίας, ενσωματώνοντας αφενός την εμπειρία άλλων κρατών και αφετέρου τις προτάσεις και συστάσεις των διεθνών οργανισμών. Στόχος μας είναι να καταλήξουμε σταδιακά σε έναν ενιαίο νόμο για τους συνεταιρισμούς και τα άλλα συνεργατικά σχήματα, όπου θα υπάρχει εξειδίκευση ανάλογα με το αντικείμενο τους. Επίσης, επιδιώκουμε να ευθυγραμμίσουμε τη νομική μορφή των δομών κοινωνικής οικονομίας με τη φορολογική αντιμετώπισή τους.
- Διαμορφώνουμε το πλαίσιο συνεργασίας του κράτους με τις δομές της κοινωνικής οικονομίας κατά τρόπο που ευνοεί και να στηρίζει τα αντίστοιχα εγχειρήματα. Λαμβάνουμε μέριμνα ώστε να διευκολυνθεί και στηριχτεί η συμμετοχή συνεργατικών εγχειρημάτων σε δημόσιους διαγωνισμούς και διαμορφώνουμε ευνοϊκό φορολογικό πλαίσιο για τα εγχειρήματα αυτά.
- Δημιουργούμε ειδικές υποστηρικτικές δομές, αρχικά σε κεντρικό, κατόπιν και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, που θα στηρίζουν τα εγχειρήματα κοινωνικής οικονομίας σε όλα τα στάδια λειτουργίας τους. Ελλείψει ισχυρού συνεταιριστικού κινήματος στην Ελλάδα η κρατική στήριξη κρίνεται απαραίτητη στο αρχικό στάδιο.

Έχουμε ήδη διερευνήσει δυνατότητες συνεργασίας με φορείς που μπορούν και ενδιαφέρονται να αναλάβουν παρόμοιο ρόλο.

- Εκπονούμε και εφαρμόζουμε συγκεκριμένα σχέδια κυβερνητικής δράσης που διευκολύνουν εγχειρήματα κοινωνικής οικονομίας να δραστηριοποιηθούν σε δυναμικούς κλάδους και τομείς της ελληνικής οικονομίας. Ολοκληρώσαμε ήδη ένα τέτοιο σχέδιο για την αξιοποίηση της αργούσας αγροτικής γης και των αγρουσών βιομηχανιών τροφίμων και ποτών, και αρχίσαμε την εφαρμογή του με την κατάρτιση νομοσχεδίου για τη σύσταση συναφούς φορέα. Επεξεργαζόμαστε αντίστοιχα σχέδια για την αξιοποίηση αγρουσών ξενοδοχειακών μονάδων, καθώς και για παρεμβάσεις στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, στη βιομηχανία-μεταποίηση, στις νέες τεχνολογίες και στον τομέα των κατασκευών.
- Διασφαλίζουμε τους απαραίτητους χρηματοδοτικούς πόρους για να στηρίξουμε τα εγχειρήματα κοινωνικής οικονομίας. Έχουμε ήδη κινηθεί σε αυτή την κατεύθυνση κατά τον ανασχεδιασμό του νέου ΕΣΠΑ 2014-2020 καθώς επίσης και για τη δημιουργία του Ταμείου Κοινωνικής Οικονομίας που προβλέπεται από το Ν. 4019/2011.
- Ρυθμίζουμε ζητήματα που αφορούν εγκαταλελειμμένες επιχειρήσεις ώστε αυτές να συνεχίσουν τη λειτουργία τους με ανάληψη διαχείρισης από τους εργαζόμενους.
- Συγκροτούμε ειδικό ελεγκτικό μηχανισμό για να διασφαλίσουμε την ορθή λειτουργία των συνεταιρισμών και των άλλων συνεργατικών εγχειρημάτων, και να αποφύγουμε τη δημιουργία «ψευδο-συνεταιρισμών» και άλλα παρατράγουδα.
- Διασφαλίζουμε την προβολή και διάδοση των εγχειρημάτων κοινωνικής οικονομίας (διαδραστικός χάρτης με πληροφορίες για κάθε εγχείρημα) ακόμη και με ετήσιες εκθέσεις κοινωνικής οικονομίας (Social Economy Expo).

2.2.6. Αξιοπίστος χωρικός σχεδιασμός

Ο χωρικός σχεδιασμός, η χωροταξία, αποτελεί ίσως το πιο σημαντικό εργαλείο για την παραγωγική ανασυγκρότηση και ένα κρίσιμο εργαλείο πολιτικής για την άμβλυση των ανισοτήτων σε όλες τις κλίμακες και την αναδιανομή της υπεραξίας που προκύπτει τοπικά και πολύ προσδιορισμένα στο χώρο από την άνιση εκμετάλλευση της γης και των πόρων. Είναι επίσης και εργαλείο για την διασφάλιση της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος και των κοινών αγαθών και κληρονομιάς και κατά τούτο προσδιορίζεται και απ' το Σύνταγμα ως υποχρέωση του Δημοσίου.

Το σύστημα χωρικού σχεδιασμού με το οποίο εισήλθαμε στην πρόσφατη περίοδο της «κρίσης χρέους» και των Μνημονιακών μεταρρυθμίσεων, είχε ήδη και προ Μνημονίου υπονομευθεί σταδιακά στην πράξη με ποικίλους τρόπους, ορισμένοι απ' τους οποίους αξίζει να αναφερθούν : εσωτερικές του αντιφάσεις και αντινομίες, σωρεία «παρεκκλίσεων» για το τι επιτρέπεται ως χρήση και ως δόμηση και που, ανυπαρξία συγκροτημένης πολιτικής τόσο για τις πόλεις όσο και για τις εκτός σχεδίου περιοχές (αγροτική και προστατευόμενη γη), αδυναμία ελέγχου και διαφθορά στο σύστημα

ελέγχου τόσο σε προληπτικό επίπεδο (άδειες δόμησης ή εγκατάστασης χρήσεων) όσο και σε κατασταλτικό επίπεδο (επιδίκαση προστίμων, απομάκρυνση ανεπιθύμητων κτισμάτων ή χρήσεων), υπερεπαλληλία ρυθμίσεων που παρέμεναν απεριφρούρητες από έλεγχο ιδιαίτερα στην εξωαστική γη και εγκληματική καθυστέρηση στην έγκριση των σχεδίων κάθε επιπέδου (Περιφερειακά Χωροταξικά, Γενικά Πολεοδομικά, Πολεοδομικές Μελέτες, κλπ) γεγονός που αφενός επέτεινε την αυθαιρεσία, αφετέρου καθιστούσε τα σχέδια ανεπίκαιρα όταν ερχόταν ο χρόνος της έγκρισης και, πάντως, δυσφημούσε τον σχεδιασμό και τους φορείς του (μελετητές και διοίκηση) στα μάτια των πολιτών.

Κυρίως όμως ο σχεδιασμός υπονομεύτηκε από κάποιες πολύ συγκεκριμένες πολιτικές επιλογές καθ' υπαγόρευση πολύ συγκεκριμένων συμφερόντων :

(α) τον προγραμματισμό έργων και μικρότερων ή μεγάλων υποδομών ερήμην του συνολικού χωρικού σχεδιασμού (και, φυσικά, των όρων προστασίας του περιβάλλοντος)

(β) το καθεστώς «εξαίρεσης» και «κατεπείγουσας» θεσμοθέτησης πραγμάτων που πηγαινούν κόντρα στον σχεδιασμό, στους νόμους ή ακόμα και κόντρα στο ίδιο το Σύνταγμα

(γ) την εσκεμμένη καθυστέρηση καταγραφής των ορίων της ιδιωτικής και δημόσιας περιουσίας μέσω του Κτηματολογίου, των Δασικών Χαρτών και των κυρώσεων των γραμμών αιγιαλού και παραλίας σε ολόκληρη τη χώρα.

Το συγκεκριμένο μοντέλο πολιτικής υπονόμευσης του Χωρικού Σχεδιασμού εμβαθύνθηκε περαιτέρω με την μνημονιακή νομολογία της τελευταίας 5ετίας, συσσωρεύοντας περισσότερα προβλήματα.

Ο στρατηγικός προσανατολισμός του ΣΥΡΙΖΑ

Επιδιώκουμε να ανασυγκροτήσουμε ένα νέο υπόδειγμα δημόσιου χωρικού σχεδιασμού δημοκρατικού, απλού και για το σύνολο του χώρου. Η αποκατάσταση της δημοκρατίας και της χωροκοινωνικής δικαιοσύνης περνά κατεξοχήν μέσα από τη διαπραγμάτευση με την κοινωνία για το μέλλον του χώρου και της χώρας. Και αυτό τον κρίκο διαπραγμάτευσης συνιστά ακριβώς ο χωρικός σχεδιασμός. Με το νέο υπόδειγμα ερχόμαστε να δώσουμε βοήθεια στο εγχείρημα της ανάπτυξης και της παραγωγικής ανασυγκρότησης τροφοδοτώντας τις πολιτικές της με τις απαραίτητες πληροφορίες και δεσμεύσεις που υποβάλλει ο χώρος, οι τόποι, οι κοινωνίες, τα οικοσυστήματα.

Επιδιώκουμε οι πολίτες και οι επενδυτές, να μπορούν να χτίζουν και να εκμεταλλεύονται την γη εκεί όπου επιτρέπεται για όλους χωρίς εξαιρέσεις για ορισμένους, χωρίς πλαστά δικαιώματα δόμησης ή εκμετάλλευσης, χωρίς κατίσχυση του δικαιώματος του ισχυρότερου. Αυτό θα πει ασφάλεια δικαίου, ισονομία, οργανωμένο κράτος και προστασία περιβάλλοντος.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

Στους πρώτους μήνες της διακυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ υλοποιήθηκαν:

- ✓ Προώθηση μελετών Μορφολογικών Κανόνων Δόμησης και Αρχιτεκτονικής στις περιοχές εντός και εκτός οικισμών μέχρι 2.000 κατοίκων, 23 Περιφερειακών Ενοτήτων της χώρας

(στάδιο διαβούλευσης)

- ✓ Καταγραφή οικοδομικών συνεταιρισμών του ν. Αττικής
- ✓ Διαμόρφωση Υπουργικών Αποφάσεων για τη σύσταση ομάδων εργασίας για τα παρακάτω ζητήματα:
 - Την αντιμετώπιση της αυθαίρετης δόμησης
 - Την τροποποίηση του οικοδομικού κανονισμού, των διατάξεων περί έκδοσης αδειών δόμησης, αρμοδίων συμβουλίων και άλλες πολεοδομικές ρυθμίσεις
 - Την οριοθέτηση οικισμών κάτω από 2.000 κατοίκους.
 - Την τροποποίηση διατάξεων του ν. 4315/2014 «πράξεις εισφοράς σε γη και χρήμα – ρυμοτομικές απαλλοτριώσεις και άλλες διατάξεις»
- ✓ Κατάρτιση μητρώου πολεοδομικών και χωροταξικών μελετών που βρίσκονται σε εκκρεμότητα
- ✓ Ενεργοποίηση της εφαρμογής του ν. 3882/2010 «Εθνικής Υποδομής Γεωχωρικών Πληροφοριών» και οδηγίας INSPIRE.

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

- Προχωράμε μετά από επιστημονική και κοινωνική διαβούλευση στην ουσιαστική αναθεώρηση της υφιστάμενης πολιτικής χωρικού σχεδιασμού και χρήσεων γης με άξονες την απλοποίηση των επιπέδων σχεδιασμού, τον εκδημοκρατισμό του με ενίσχυση της συμμετοχής των τοπικών κοινωνιών και τον δημόσιο χαρακτήρα.
- Ολοκληρώνουμε την αναθεώρηση των Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης που έχουν βαρύνουσα σημασία για την οργάνωση του χώρου, μπορούν να συνθέσουν τις επιμέρους τομεακές κατευθύνσεις στον χώρο αμβλύνοντας έτσι τις συγκρούσεις χρήσεων, ενώ συνδέονται με τον αναπτυξιακό προγραμματισμό σε επίπεδο Περιφέρειας και το ΕΣΠΑ. Για την επίτευξη αυτού του στόχου κρίθηκε απαραίτητη και προωθείται η αναθεώρηση/ επαναπροσέγγιση των προβλεπόμενων από τα σχέδια κατευθύνσεων πολιτικής για τη χωρική ανάπτυξη και οργάνωση των περιφερειών.
- Αντιμετωπίζονται μεθοδικά μέσα από τη συγκρότηση ειδικών νομοπαρασκευαστικών επιτροπών σειρά εκκρεμών πολεοδομικών ζητημάτων.
- Η κωδικοποίηση των νομοθεσιών είναι ευρύτερος στόχος και προτεραιότητα της κυβέρνησης. Στο δικό μας αντικείμενο εμπίπτουν οι νομοθεσίες που αφορούν τον χώρο και περιλαμβάνουν την πολεοδομική νομοθεσία και την οικοδομική νομοθεσία
- Μετά τον πρόσφατο ορισμό νέας διοίκησης στην ΕΚΧΑ ΑΕ, προωθείται η ολοκλήρωση του Κτηματολογίου σε όλη τη χώρα, μέσα από:
 - την επίσπευση της ανάθεσης με διαφάνεια και ισονομία των μελετών κτηματογράφησης σε όλη τη χώρα.
 - την προτεραιότητα στην ολοκλήρωση, ανάρτηση και κύρωση των Δασικών Χαρτών και η συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών για την παράλληλη ολοκλήρωση και κύρωση των γραμμών αιγιαλού με τον αναγκαίο επιστημονικό τρόπο. Η σωστή οριοθέτηση προστατευόμενων περιοχών, ακτών και ευαίσθητων οικοσυστημάτων είναι

παράλληλα πολιτική που εμπίπτει στην εθνική στρατηγική μας για την αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής.

- Από την ΕΚΧΑ ΑΕ, δίνεται επίσης έμφαση στην ανάπτυξη της εθνικής υποδομής γεωχωρικών δεδομένων. Υλοποίηση έργων δικτυακών υπηρεσιών του Πληροφοριακού Συστήματος ΕΥΓΕΠ και της γεωπύλης. Θεσμοθέτηση της πολιτικής διαμοιρασμού και της διαλειτουργικότητας γεωχωρικών δεδομένων

2.2.7. Αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας

Το πρόγραμμα των ιδιωτικοποιήσεων αποτέλεσε ένα από τα πεδία της σύγκρουσης του ΣΥΡΙΖΑ με το νεοφιλελεύθερο υπόδειγμα. Σύμφωνα με τις προηγούμενες συμφωνίες οι ελληνικές κυβερνήσεις ήταν υποχρεωμένες να προχωρήσουν σε ένα ευρύ πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων τηρώντας συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα και ποσοτικούς στόχους (22 δισ. ευρώ έως το 2020), τα οποία στο σύνολο τους θα χρησιμοποιούνταν για την αποπληρωμή του δημόσιου χρέους.

Σύμφωνα με τη νεοφιλελεύθερη αφήγηση οι ιδιωτικοποιήσεις συμβάλλουν στην αύξηση των επενδύσεων και της απασχόλησης, στην ενίσχυση του ανταγωνιστικότητας της οικονομίας, ενώ το δημόσιο θεωρείται ουσιαστικά ανίκανο να διοικήσει με τον βέλτιστο τρόπο τις κρατικές εταιρείες και γι' αυτόν το λόγο θα πρέπει να αποχωρήσει από την όποια επιχειρηματική δραστηριότητα.

Για τον ΣΥΡΙΖΑ οι αποκρατικοποιήσεις αποτελούσαν ταχύτατη εκποίηση της περιουσίας του ελληνικού λαού μέσω σκανδαλωδών διαδικασιών καθώς επί της ουσίας ήταν αναγκαστικές πωλήσεις. Απόδειξη αποτελεί το γεγονός της συνεχούς αναθεώρησης επί τα χείρω των ποσοτικών στόχων των εσόδων και η πρόκληση δικαστικής διερεύνησης σε πολλές περιπτώσεις (πχ. πώληση και ενοικίαση 28 ακινήτων του δημοσίου). Η προγραμματική θέση του ΣΥΡΙΖΑ έκανε λόγο για αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας, με τη χρήση όλων των σύγχρονων μεθόδων (πχ. συμπράξεις με ιδιώτες επενδυτές του εσωτερικού και του εξωτερικού και δημόσιες επιχειρήσεις τρίτων χωρών) αποσκοπώντας στην τόνωση της ελληνικής οικονομίας, τη μείωση της ανεργίας, την προσέλκυση επενδύσεων. Όσον αφορά τα καθαρά έσοδα η πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ ήταν η χρήση τους ως επιπρόσθετος πόρος χρηματοδότησης του συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων, πρόταση που αποτελούσε μια ακόμη απόδειξη της συνεκτικότητας του συνολικού οικονομικού προγράμματός του.

Σύμφωνα με το νέο πρόγραμμα το ελληνικό δημόσιο υποχρεούται να προχωρήσει σε εννέα (9) ιδιωτικοποιήσεις εντός της επόμενης τριετίας, στοιχείο που αποτελεί μέρος του αναγκαίου συμβιβασμού της κυβέρνησης για το κλείσιμο της συμφωνίας και την αποτροπή του προηγούμενου σχεδίου για την πώληση 23 περιουσιακών στοιχείων, μεταξύ των οποίων επιχειρήσεις στρατηγικού και ενδιαφέροντος και υψηλής κοινωνικής σημαντικότητας όπως τα ΕΛΠΕ, η ΔΕΠΑ η ΕΥΔΑΠ και η ΕΥΑΘ.

Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνεται με ξεκάθαρο τρόπο η σημαντική διαφορά για τις επικείμενες ιδιωτικοποιήσεις που περιλαμβάνονται στο νέο πρόγραμμα σε σύγκριση με τις δεσμεύσεις των προηγούμενων κυβερνήσεων (31.12.2014).

Πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων έως 31.12.2014	Νέο πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων
1. Περιφερειακά Αεροδρόμια	1. Περιφερειακά Αεροδρόμια
2. Ελληνικό	2. Ελληνικό
3. Αστέρας Βουλιαγμένης	3. Αστέρας Βουλιαγμένης
4. Αφάντου, Ρόδος	4. Αφάντου, Ρόδος
5. Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΔΕΣΦΑ)	5. Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΔΕΣΦΑ)
6. Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς (ΟΛΠ)	6. Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς (ΟΛΠ)
7. Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης (ΟΛΘ)	7. Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης (ΟΛΘ)
8. ΤΡΑΙΝΟΣΕ ΑΕ & ΕΕΣΣΤΥ ΑΕ (ROSCO)	8. ΤΡΑΙΝΟΣΕ ΑΕ & ΕΕΣΣΤΥ ΑΕ (ROSCO)
9. Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών (Ελευθέριος Βενιζέλος)	9. Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών (Ελευθέριος Βενιζέλος)
10. Ηλεκτρονικές Δημοπρασίες Ακινήτων	
11. Μαρίνες	
12. Εγνατία Οδός ΑΕ	
13. Λοιποί Διαγωνισμοί Παραχώρησης Ακινήτων	
14. Real Estate Monetisation (Αξιοποίηση Ακινήτων του Ελληνικού Δημοσίου)	
15. Ποσειδί, Χαλκιδική	
16. Ιππικό Κέντρο Μαρκοπούλου (Ολυμπιακά Ακίνητα)	
17. Ελληνικά Πετρέλαια ΑΕ (ΕΛΠΕ ΑΕ)	
18. ΟΤΕ ΑΕ	
19. Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού (ΔΕΗ)	
20. ΕΥΑΘ	
21. ΕΥΔΑΠ	
22. Δημόσια Επιχείρηση Παραγωγής Αερίου (ΔΕΠΑ)	
23. Ελληνικά Ταχυδρομεία (ΕΛΤΑ)	

Μέρος του νέου προγράμματος αποτελεί η δημιουργία ενός νέου ανεξάρτητου ταμείου αξιοποίησης της περιουσίας του δημοσίου, στα πρότυπα των αντίστοιχων κρατικών ταμείων του εξωτερικού (sovereign funds) στο οποίο θα μεταφερθούν στοιχεία ενεργητικού με σκοπό:

- την αξιοποίηση τους,
- την προστασία και τη μεγέθυνση της αξίας τους,
- την ουσιαστική ένταξη τους στον παραγωγικό μετασχηματισμό της χώρας, αντί της αναγκαστικής εκποίησης τους που ίσχυε έως σήμερα.

Η αποσαφήνιση των σημαντικών παραμέτρων για τη λειτουργία του ταμείου αποτέλεσε το κομβικό σημείο για την επίτευξη (ή μη) της συμφωνίας του EuroSummit της 12ης Ιουλίου της κυβέρνησης με τους θεσμούς.

Το ταμείο θα έχει έδρα την Ελλάδα, η διοίκηση και η διαχείριση του θα γίνεται από τις ελληνικές αρχές, με τους θεσμούς να περιορίζονται σε ρόλους εποπτείας και χορήγησης τεχνικής βοήθειας.

Σημαντική διαφοροποίηση από το παρελθόν αποτελεί το γεγονός ότι η κατεύθυνση των προσόδων από το νέο ταμείο δεν θα αφορά αποκλειστικά την αποπληρωμή του δημόσιου χρέους, αλλά επιτεύχθηκε μια βασική προγραμματική πρόταση για χρήση μέρους των εσόδων για χρηματοδότηση των δημοσίων επενδύσεων. Συγκεκριμένα:

- Το 50% θα χρησιμοποιηθεί για την επιστροφή της ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών και άλλων περιουσιακών στοιχείων
- 25% θα χρησιμοποιηθεί για τη μείωση της αναλογίας χρέους/ΑΕΠ,
- 25% θα χρησιμοποιηθεί για επενδύσεις.

Ο τρόπος λειτουργίας του νέου ταμείου, η εσωτερική δομή του, ο κώδικας εταιρικής διακυβέρνησης, η πιθανή σύνθεση των στοιχείων του ενεργητικού του (πχ. μετοχές εταιρειών και τραπεζών, η ΕΤΑΔ, ακίνητα, το ΤΑΙΠΕΔ κ.α.) και η μεθοδολογία της βέλτιστης αξιοποίησης της δημόσιας περιουσίας θα αποτελέσουν αντικείμενο μιας ανεξάρτητης Ομάδας Δράσης που θα συστήσει η ελληνική κυβέρνηση.

Πέραν των ανωτέρω, θεωρείται και είναι απαραίτητη η εκπόνηση ενός προγράμματος καταγραφής και προστασίας της Δημόσιας Περιουσίας. Συγκεκριμένα το ελληνικό δημόσιο δεν έχει έως σήμερα καταγράψει τις μεθόδους της πλήρης αξιοποίησης του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων του, της αποτελεσματικής και λιγότερο κοστοβόρας κατανομής των πόρων που διαθέτει καθώς πλείστα στοιχεία ιδιοκτησίας του καταπατούνται, ενώ η διασπορά της διαχείρισης τους σε διάφορες υπηρεσίες και φορείς οδηγεί στην ελλιπή αξιοποίηση τους με τα γνωστά φαινόμενα κακοδιαχείρισης και σπατάλης, ζωτικών στα χρόνια της κρίσης, δημοσίων πόρων.

Η κυβέρνηση σε συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών καλείται να δράσει για την δημιουργία μητρώου καταγραφής της δημόσιας περιουσίας, την δημιουργία θεσμών ελέγχου για την προστασία της και την καλύτερη αξιοποίηση της προς όφελος όχι μόνο των κρατικών εσόδων αλλά και για την δημιουργία κοινωνικών υποδομών που θα βελτιώνουν την καθημερινότητα των πολιτών.

2.2.8. Φιλόδοξη πολιτική για την καινοτομία

Στο πλαίσιο της νεοφιλελεύθερης αντίληψης και ειδικά κατά τα τελευταία χρόνια της δημοσιονομικής λιτότητας, ασκήθηκε σοβαρή ιδεολογική πίεση να παρουσιαστεί η επιχειρούμενη πλήρης απορύθμιση του χώρου της έρευνας και της διαδικασίας παραγωγής και αξιοποίησης νέας γνώσης έναντι της αγοράς, ως απάντηση στην κρίση. Αντίστοιχες επιθετικές πολιτικές εφαρμόστηκαν στο όνομα της «ανάπτυξης» και της «χρήσιμης έρευνας» προκειμένου σχεδόν να ταυτιστεί η έρευνα με την

επιχειρηματικότητα. Οι πολιτικές αυτές παρόλα αυτά, έχουν φέρει καθόλου ή πενιχρά αποτελέσματα. Επιχειρήθηκε επίσης να ενοχοποιηθεί το επιστημονικό δυναμικό της χώρας για τη μη ικανοποιητική διασύνδεση της έρευνας με την παραγωγή, γεγονός που πράγματι παρατηρείται στη χώρα και που πρωτίστως οφείλεται στο πρότυπο οικονομικής ανάπτυξης που ακολουθείται επί χρόνια και, ειδικότερα, στη δομή και τον προσανατολισμό των ελληνικών επιχειρήσεων.

Η κρίση επιβάλλει σήμερα διαφορετικές προτεραιότητες και παρεμβάσεις σε ολόκληρη την αλυσίδα της καινοτομίας, στο ένα άκρο της οποίας υπάρχει η γνώση με την έννοια του τριγώνου που την συναποτελεί: παιδεία, έρευνα και καινοτομία. Ο αδύναμος κρίκος της αλυσίδας της καινοτομίας για τη χώρα είναι κυρίως παράγοντες που βρίσκονται σε αντιδιαστολή με την ανάπτυξη υγιούς επιχειρηματικότητας.

Ο στρατηγικός προσανατολισμός του ΣΥΡΙΖΑ

Στους αντίποδες των πολιτικών που ασκήθηκαν, ο ΣΥΡΙΖΑ καλείται να χαράξει πολιτική de novo και σε αυτόν τον τομέα:

- Μπροστά στην ανάγκη επεξεργασίας ενός νέου παραγωγικού μοντέλου της χώρας, στις συνθήκες της βαθιάς κοινωνικής και οικονομικής κρίσης που διανύουμε, η Έρευνα, η και η Καινοτομία που προκύπτει, πρέπει να αποτελέσουν φάρο ελπίδας και προοπτικής και κορμό της παραγωγικής ανασυγκρότησης.
- Μεγάλη παρακαταθήκη εδώ είναι το σημαντικότερο κεφάλαιο που διαθέτει η χώρα: το επιστημονικό δυναμικό και ιδιαίτερα οι νέοι επιστήμονες. Καίριας σημασίας επομένως είναι η πολιτική δυναμικής αξιοποίησής του που θα αναστρέψει την αναστροφή του έντονου κλίματος φυγής στο εξωτερικό που παρατηρείται τα τελευταία 5 χρόνια και είναι το αποτέλεσμα των πολιτικών λιτότητας που ακολουθήθηκαν.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

Όσον αφορά τα χρηματοδοτικά εργαλεία, και εφόσον οι διαθέσιμοι εθνικοί πόροι για την Έρευνα σήμερα αναγκαστικά προέρχονται κατά κύριο λόγο μέσα από την εθνική συμμετοχή στο ΕΣΠΑ, αναζητούμε νέους δρόμους. Πέρα από τη δημόσια χρηματοδότηση της έρευνας, θεωρούμε καίριας σημασίας την ύπαρξη ιδιωτικών επενδύσεων. Μια πολιτική θέσπισης κινήτρων και όχι μόνο επιδοτήσεων, για την ουσιαστική και υπεύθυνη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στο επενδυτικό ρίσκο, θα ήταν χρήσιμη προς την κατεύθυνση αυτή. Στο πλαίσιο αυτό:

- ✓ Σχεδιάσαμε και θέσαμε σε κίνηση σχέδιο χρηματοδότησης της έρευνας και της καινοτομίας, με βάση ένα μίγμα δημόσιων και ιδιωτικών πόρων και με τη δημιουργία Ειδικού Ταμείου στήριξης δράσεων έρευνας και καινοτομίας βασισμένου στη μόχλευση δημόσιων και ιδιωτικών πόρων, προερχόμενων κατά κύριο λόγο από νέα χρηματοδοτικά σχήματα της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων. Το ταμείο θα παρέχει:
 - Επιχορηγήσεις σε ερευνητικά έργα.
 - Κεφάλαια Συμμετοχών (κεφάλαια σποράς και επενδυτικά κεφάλαια).
 - Χαμηλότοκα δάνεια (περίπου 2%) τα οποία μειώνουν σημαντικά το κόστος του

χρήματος για επενδύσεις ΜμΕ σε δράσεις Έρευνας & Καινοτομίας.

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

Στόχος μας είναι ένα αποτελεσματικό σχήμα στήριξης της Οικονομίας της Γνώσης με την ανάπτυξη συνεργειών μεταξύ θεματικών συστάδων επιχειρήσεων με κοινοπραξίες Πανεπιστημίων και Ερευνητικών Κέντρων μέσα σε περιβάλλοντα που διέπονται από την επιδίωξη της επιστημονικής ποιότητας και αριστείας, που παρέχουν έμπνευση και ευνοούν τη μόχλευση ιδεών και τη δημιουργικότητα με ταυτόχρονη εξασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος και την ανεξαρτησία της έρευνας.

Τέτοια περιβάλλοντα μπορεί να αποτελέσουν το υπόστρωμα και για την άνθιση των νέων επιστημονικών ιδεών και την ανάπτυξη καινοτόμου επιχειρηματικότητας που εν δυνάμει μπορεί να μετασχηματίσει την πραγματική Οικονομία.

Για την υποστήριξη των παραπάνω, απαιτούνται ανάμεσα στα άλλα:

- Θεσμικό πλαίσιο για την προστασία του ερευνητικού έργου και της πνευματικής ιδιοκτησίας (πνευματικά δικαιώματα, θέματα δεοντολογίας, βιοηθικής). Θεσμικές παρεμβάσεις σχετικά με τον αναπτυξιακό ρόλο των ερευνητικών φορέων και τη διασύνδεσή τους με τον ιδιωτικό τομέα, που να διαθέτει την απαιτούμενη ευελιξία αλλά διασφαλίζει το δημόσιο συμφέρον και την ανεξαρτησία της έρευνας.
- Πλήρης αξιολόγηση και διαφάνεια στη διαχείριση των πόρων αλλά και του ερευνητικού αποτελέσματος και διασφάλιση του δημόσιου χαρακτήρα την έρευνας και των υποδομών καθώς και σοβαρός μηχανισμός ελέγχου, παρακολούθησης & αξιολόγησης του φυσικού αντικείμενου των ερευνητικών προγραμμάτων που εκπονούνται.
- Υποστήριξη δομών που προωθούν τη συνέργεια και δικτύωση δημοσίου και ιδιωτικού τομέα στον χώρο της έρευνας και της καινοτομίας και σχεδιασμός με περιφερειακή διάσταση.

2.2.9. Συνεκτική ψηφιακή πολιτική

Η Αριστερά είχε πάντοτε ως αξία τη διάχυση της γνώσης και της πληροφορίας σε όλη την κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς. Η ψηφιακή τεχνολογία είναι άλλωστε αυτή που επέτρεψε στα κινήματα να αναπτυχθούν, να συντονισθούν, να επικοινωνήσουν, να «μολύνουν» με τις ιδέες τους και να δείξουν ότι ένας άλλος κόσμος είναι εφικτός.

Ο στρατηγικός προσανατολισμός του ΣΥΡΙΖΑ

Στόχος της νέας αρχής είναι η αντιμετώπιση του κατακερματισμού στην χάραξη πολιτικών για τις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) και η αντιμετώπιση τους ως ένα διακριτό πεδίο άσκησης πολιτικής. Η νέα αρχή θα επιτρέψει την

αποτελεσματική εφαρμογή της πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ για τις ΤΠΕ η οποία έχει τους ακόλουθους στόχους:

- Μείωση της γραφειοκρατίας και βελτίωση των προσφερόμενων υπηρεσιών στον πολίτη και τις επιχειρήσεις.
- Αποτελεσματική επένδυση των δημοσίων και κοινοτικών πόρων στις ΤΠΕ για μια ισόρροπη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη
- Ενιαία ψηφιακή πολιτική και διακυβέρνηση, και εκπροσώπηση της Ελλάδας σε διεθνή fora.
- Διασφάλιση των δικαιωμάτων των πολιτών στον ψηφιακό κόσμο, προστασία της ιδιωτικότητας τους και του προσωπικού απορρήτου.
- Διασφάλιση του ανοιχτού και ελεύθερου χαρακτήρα του διαδικτύου.

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

Ο ΣΥΡΙΖΑ δεσμεύεται να δημιουργήσει μία και μόνη ενιαία δημόσια αρχή, στο υψηλότερο επίπεδο της Κυβέρνησης, με αντικείμενο την ψηφιακή πολιτική και την ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Αυτή η ενιαία Αρχή θα έχει τις παρακάτω κύριες αρμοδιότητες και προτεραιότητες:

- **Δράσεις συντονισμού ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (e-government)**
 - Καθοδήγηση του κεντρικού σχεδιασμού και συντονισμού της εφαρμογής όλων των, εθνικά και κοινοτικά συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων ΤΠΕ
 - Ενοποίηση και εξορθολογισμός όλων των Δημόσιων Φορέων που υλοποιούν για χάρη του Δημοσίου προγράμματα ΤΠΕ (π.χ. ΗΔΙΚΑ, ΚΤΠ Α.Ε.)
 - Κοινά πρότυπα για την ασφάλεια, τη διαλειτουργικότητα και τα δεδομένα
 - Διαλειτουργικότητα δημόσιων αρχείων, μητρώων και βάσεων δεδομένων
 - Άνοιγμα της αγοράς ΤΠΕ με την εισαγωγή ανοικτών προτύπων, λογισμικού και τεχνολογιών σε όλα τα προγράμματα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης
 - Μοναδική ταυτότητα χρήστη (Single sign-on) για τις δημόσιες υπηρεσίες
- **Καθιέρωση μετρήσιμων δεικτών (benchmarking) ΤΠΕ και βελτίωσή τους**
 - Τριετές σχέδιο δράσης για τη ριζική βελτίωση υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης από το δημόσιο προς τους πολίτες, με στόχο, κατ' ελάχιστο, το μέσο όρο της ΕΕ στους αντίστοιχους δείκτες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
- **Δημόσιες Συμβάσεις**
 - Ενιαίο σημείο ελέγχου (SPOC) για όλες τις δημόσιες συμβάσεις ΤΠΕ
 - Υποχρεωτική χρήση της δημόσιας υπηρεσίας ηλεκτρονικών συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ – ΚΗΜΔΗΣ) με άμεση σύνδεση με τη Δι@ύγεια για όλες τις δημόσιες συμβάσεις με στόχο τη μεγαλύτερη διαφάνεια.
- **Διοίκηση**
 - Δημιουργία και κεντρική διαχείριση μιας κοινής, ασφαλούς και ευέλικτης υποδομής που θα είναι διαθέσιμη σε όλο τον δημόσιο τομέα (δίκτυο τηλεπικοινωνιών δημοσίου – ΣΥΖΕΥΞΙΣ, “Government-Cloud”, εξορθολογισμός των κέντρων δεδομένων, κοινές και προσβάσιμες εφαρμογές και υπηρεσίες για όλους τους δημόσιους φορείς κλπ.)

-- Υιοθέτηση της αρχής της "εφάπαξ παροχής δεδομένων" (once only principle) για την μείωση της γραφειοκρατίας στην Δημόσια Διοίκηση
-- εισαγωγή της αρχής της ιδιωτικότητας στον σχεδιασμό των συστημάτων της δημόσιας διοίκησης

- **Διαφάνεια, Πρόσβαση στην Πληροφορία και Επαναχρησιμοποίηση Πληροφοριών**

--Κατάργηση όλων των εξαιρέσεων του προγράμματος Δι@ύγεια και προώθηση της εφαρμογής του σε όλες τις δημόσιες επιχειρήσεις
--Άνοιγμα των πληροφοριών και δεδομένων του δημόσιου τομέα για επαναχρησιμοποίηση από ιδιωτικούς φορείς και το κοινό
--Άνοιγμα των γεωχωρικών δεδομένων του δημοσίου, με έμφαση στα κτηματολογικά δεδομένα
--Εναρμόνιση όλων των πολιτικών δημόσιων δεδομένων
--Αδιάλειπτη και ενιαία χρήση δεδομένων, λογισμικού και υπηρεσιών "cloud" μεταξύ όλων των φορέων του δημοσίου τομέα
-- Εισαγωγή υποχρεώσεων διαφάνειας στα πρότυπα της Διαύγειας, σε περιπτώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας από ιδιώτες (παραχωρησιούχους, σχήματα ΣΔΙΤ κτλ)
-- Δυνατότητα ηλεκτρονικής παρακολούθησης της εξέλιξης των αιτημάτων των πολιτών

- **Ενιαίες Αγορές Ψηφιακής Τεχνολογίας και Τηλεπικοινωνιών**

--Επιχορήγηση και συντονισμός της εφαρμογής δράσεων ενιαίας ψηφιακής αγοράς από τους φορείς του δημόσιου τομέα.
-- Εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου της Ενιαίας Ψηφιακής και Τηλεπικοινωνιακής Αγοράς,
-- Ενίσχυση του νομικού πλαισίου για προσωπικό απόρρητο στο διαδίκτυο και τις τηλεπικοινωνίες.
-- Βελτίωση του νομικού πλαισίου για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές.
-- Δημιουργία θεσμικού πλαισίου για την οικονομία του διαμοιρασμού (sharing economy).
-- Προάσπιση της αρχής της ουδετερότητας των δικτύων.
-- Εκσυγχρονισμός των ταχυδρομείων για την ενίσχυση του ηλεκτρονικού εμπορίου στην Ελλάδα.

Η δημιουργία της ενιαίας Δημόσιας Αρχής θα μας επιτρέψει να προχωρήσουμε ταχύτερα το κυβερνητικό πρόγραμμά μας. Ενδεικτικά:

- Απελευθερώνουμε τα κοινοτικά κονδύλια για έργα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών
- Ενισχύουμε, απλοποιούμε και επεκτείνουμε τη Διαύγεια
- Ελέγχουμε όλες τις δημόσιες συμβάσεις με ενιαίο τρόπο και ηλεκτρονικά
- Διασφαλίζουμε τη διαλειτουργικότητα των ψηφιακών μητρώων του δημοσίου.
- Ολοκληρώνουμε και επεκτείνουμε το άνοιγμα των δημοσίων δεδομένων
- Μειώνουμε το ψηφιακό χάσμα παρέχοντας πρόσβαση στο διαδίκτυο σε κάθε γωνιά της Ελλάδας
- Ανασχεδιάζουμε το ψηφιακό σχολείο
- Δίνουμε κίνητρα για την καθολική επέκταση των ηλεκτρονικών πληρωμών για την ενίσχυση του ηλεκτρονικού εμπορίου και την πάταξη της φοροδιαφυγής

- Θέτουμε τις θεσμικές βάσεις για τον Ελληνικό, Ασφαλή Κυβερνοχώρο, σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς

2.2.10. Νέα νησιωτική πολιτική: Νησιά Ίσων Ευκαιριών

Ο μέχρι τώρα σχεδιασμός των πολιτικών των προηγούμενων κυβερνήσεων παραγνώριζε την ιδιαιτερότητα των νησιών μας, παρόλο που υπάρχει σχετική συνταγματική πρόβλεψη (άρθρο 101 & 4 του ισχύοντος συντάγματος) καθώς και αντίστοιχες Ευρωπαϊκές Συνθήκες (Άμστερνταμ, Λισσαβώνα).

Το μοντέλο ανάπτυξης που ακολουθήθηκε μέχρι τώρα και οι νεοφιλελεύθερες πολιτικές που εφαρμόστηκαν βίαια τα τελευταία χρόνια είχαν ως συνέπεια τα ήδη υπάρχοντα δομικά και λειτουργικά προβλήματα να διογκωθούν και οι ταξικές ανισότητες να ενταθούν. Ελλείψεις δυναμικού και βασικών υποδομών σε υπηρεσίες υγείας και εκπαίδευσης, δυσκολίες και κόστος στις μεταφορές, υψηλή ανεργία, φυγή των νέων, δημογραφική γήρανση, υποβάθμιση οικιστικού και φυσικού περιβάλλοντος (π.χ. διαχείριση απορριμμάτων), μη επάρκεια πόσιμου νερού, και ενεργειακό πρόβλημα συνθέτουν το νησιωτικό τοπίο.

Ο βασικός στόχος του ΣΥΡΙΖΑ είναι η βιώσιμη ή αειφόρος ανάπτυξη των νησιών και είναι κάτι παραπάνω από υποχρέωση μας να εξετάσουμε τα νομοθετήματα και τις ασκούμενες πολιτικές ως προς τις επιπτώσεις τους στο νησιωτικό χώρο, και όπου απαιτείται να γίνονται οι αναγκαίες προσαρμογές. Η επίλυση πολλών τοπικών θεμάτων προϋποθέτει συνολική ρύθμισή τους στο πλαίσιο μιας εθνικής νησιωτικής πολιτικής.

Επιπλέον, είναι ανάγκη να βρεθούν τα κατάλληλα αντίρροπα μέτρα που θα εξισορροπήσουν μια σειρά πολιτικών από την εφαρμογή της συμφωνίας (κατάργηση του ειδικού καθεστώτος του ΦΠΑ στα νησιά, ιδιωτικοποίηση περιφερειακών αεροδρομίων, κτλ).

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

- Προώθηση του μεταφορικού ισοδύναμου ώστε να ικανοποιείται το δικαίωμα του νησιώτη να απολαμβάνει μεταφορικές υπηρεσίες με το ίδιο κόστος που το απολαμβάνουν οι των άλλων περιοχών. Πρόνοια για τη δυνατότητα μετακίνησης των ανέργων και των οικονομικά ασθενέστερων μονίμων κατοίκων με το ελάχιστο δυνατό κόστιστρο.
- Προώθηση της σύστασης ενός δημόσιου-κοινωνικού φορέα ακτοπλοΐας με συνεργασία κράτους και αυτοδιοίκησης κατά τα πρότυπα των σκανδιναβικών χωρών. Ενίσχυση της ακτοπλοϊκής επικοινωνίας μεταξύ των νησιών μέσα από ένα ελάχιστο δημόσιο δίκτυο συνδυασμένων μεταφορών.
- Βελτίωση όλων των δομών υγείας (Νοσοκομείων, Πολυδύναμων Περιφερειακών Ιατρείων, Κέντρων Υγείας και των του ΕΚΑΒ με αιχμή την επαρκή στελέχωσή τους με γιατρούς και νοσηλευτικό προσωπικό, λαμβάνοντας υπόψη την υψηλή εποχικότητα λόγω τουρισμού.

- Έμφαση στην προληπτική ιατρική και στη πρωτοβάθμια υγεία με την αξιοποίηση των σύγχρονων μεθόδων τηλεπικοινωνιών (υπηρεσίες τηλεϊατρικής που ήδη έχουν ενταχθεί για χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ και έχει καθυστερήσει η ολοκλήρωση τους) τόσο για τη γνωμάτευση και θεραπεία όσο και για την επιμόρφωση του νοσηλευτικού προσωπικού.
- Στήριξη της πρωτογενούς παραγωγής με υποδομές (σφαγεία, ελαιοτριβεία κλπ), αλλά και με πολιτικές μείωσης του κόστους παραγωγής και διακίνησης, κίνητρα σε νέους παραγωγούς και στη δημιουργία συνεργατικών δικτύων, συστηματοποίηση αγροτικών καλλιεργειών και κτηνοτροφικών προϊόντων, υποστήριξη της επαγγελματικής αλυσίδας με τις αναγκαίες υποδομές και τη σωστή διαχείριση του αλιευτικού πλούτου. Έμφαση στην αξιοποίηση των τοπικών προϊόντων χωρίς εντατικοποίηση καλλιεργειών.
- Χωροταξικός σχεδιασμός με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος, καθορισμός των χρήσεων γης και έλεγχος της εκτός οικισμού δόμησης που θα συμβάλει στη διατήρηση του μοναδικού τοπίου των νησιών με σεβασμό στις πολεοδομικές διατάξεις
- Προτεραιότητα στην κατασκευή ή την ολοκλήρωση των σημαντικών υποδομών, που λείπουν από τα νησιά (λιμάνια, αποχέτευση, ύδρευση κλπ)
- Στελέχωση και ανασχεδιασμός των υπηρεσιών εκπαίδευσης αλλά και της κατάρτισης ώστε να υπάρχει ουσιαστική αναβάθμισή τους. Στόχος η παύση του κατακερματισμού και η ανάπτυξη συνεκτικότητας και συνέργειας μεταξύ των υπηρεσιών, με αξιοποίηση των σύγχρονων τεχνολογιών και με την πολύτιμη βοήθεια των Πανεπιστημίων των νησιών.
- Πολιτική για το νερό συμβατή με το περιβάλλον και με ελαχιστοποίηση του κόστους. Ορθολογική διαχείριση των υδατικών πόρων.
- Ορθολογική διαχείριση των στερεών και υγρών αποβλήτων σύμφωνα με το νέο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων. Ενθάρρυνση κινημάτων βάσης.
- Άμεση αποκατάσταση δομών καταργημένων δημόσιων υπηρεσιών, με προώθηση ειδικών ωφελημάτων -όχι αναγκαστικά οικονομικών- για όσους δημόσιους υπαλλήλους - λειτουργούς επιλέγουν να υπηρετήσουν σε νησιά.
- Ενίσχυση των ΚΕΠ και διεύρυνση των υπηρεσιών τους ώστε να αποφεύγεται η μετακίνηση των πολιτών.
- Αξιοποίηση του υπάρχοντος δικτύου ενέργειας με σύνδεση με την ηπειρωτική χώρα και προώθηση των εναλλακτικών πηγών ενέργειας με σεβασμό στο φυσικό και οικιστικό περιβάλλον. Προώθηση της ενεργειακής αυτονομίας στα μικρά νησιά.
- Προβολή, ενίσχυση και ανάδειξη πολιτιστικών θεσμών και εκδηλώσεων των νησιών. Αξιοποίηση των φυσικών και πολιτιστικών ιδιοτεροτήτων των νησιών για την ανάπτυξη νέων τουριστικών προϊόντων σχετικών με τα τοπικά χαρακτηριστικά.
- Ενίσχυση της υπάρχουσας βιομηχανικής-βιοτεχνικής παραγωγής και των ναυπηγείων και κίνητρα για παραδοσιακή ναυπήγηση.
- Κυβερνητικά: Αναβάθμιση της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολίτιης με την δημιουργία Υφυπουργείου Νησιωτικής Πολιτικής Κοινοβουλευτικά: Αναβάθμιση της Επιτροπής Νησιωτικών και Ορεινών Περιοχών
- Ενίσχυση των κέντρων φιλοξενίας μεταναστών στα νησιά, με παροχή των απαραίτητων συνθηκών διαβίωσης και ιατροφαρμακευτικών αναγκών, ενίσχυση του δυναμικού της αστυνομίας και του λιμενικού, συνεργασία με Ευρωπαϊκή Ένωση για αξιοποίηση ή ανεύρεση κονδυλίων.

- Εξομάλυνση επιπτώσεων των επιβαρύνσεων που έφερε στους νησιώτες η άρση του ειδικού καθεστώτος του ΦΠΑ με την εφαρμογή φοροαπαλλαγών-εκπτώσεων με στόχο την επιστροφή της συνολικής επιβάρυνσης στους μόνιμους κατοίκους με εισοδηματικά κριτήρια.
- ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΣΤΑ ΝΗΣΙΑ: 1. Ενισχύσεις μέσω ΕΣΠΑ για τον εκσυγχρονισμό των τουριστικών επιχειρήσεων όλων των λειτουργικών μορφών και κλάδων με έμφαση στα νησιά κάτω των 2300 κατοίκων. 2. Αξιοποίηση των τουριστικών πόρων, φυσικών και πολιτιστικών, με τη δημιουργία οργανωμένων προϊόντων εναλλακτικών μορφών τουρισμού και στοχευμένη προβολή τους. Αφορά σε προϊόντα επαγγελματικού τουρισμού, αγροτουρισμού, οικοτουρισμού, πολιτιστικού τουρισμού, θρησκευτικού τουρισμού, καταδύσεων κλπ. Αυτό μπορεί να γίνει με: α) Δημιουργία προϊόντων-προτύπων. β) Παροχή σχετικής τεχνογνωσίας σε περιφέρειες, δήμους ή άλλους φορείς που εμπλέκονται. γ) Καταγραφή των εναλλακτικών προϊόντων, που ενδεχομένως υφίστανται σε άρτια μορφή. 3. Θαλάσσιος τουρισμός: -Προώθηση τουριστικών ή και αλιευτικών αγκυροβολίων (ανεξάρτητων ή σε υφιστάμενα λιμάνια) σε όλα τα νησιά, όπου δεν υφίστανται ανάλογες εγκαταστάσεις. -Οργάνωση on line συστήματος ενημέρωσης θαλάσσιων τουριστών για τη διαθεσιμότητα θέσεων σε λιμάνια και αγκυροβόλια και γενικά για την αναγκαία πληροφόρηση,- Στήριξη κρουαζιερών εκτός των συνήθων δρομολογίων που να συνδέουν τα νησιά με μικρά κρουαζιερόπλοια. 4. Ενίσχυση της διείσδυσης των τοπικών προϊόντων των νησιών στον Τουρισμό και της αξιοποίησής τους μέσω αυτού με πρόσφορα μέτρα , όπως ειδικό πρόγραμμα για τη διάσωση και προώθηση των προϊόντων, που τείνουν να εγκαταλειφθούν, υιοθέτηση του «τοπικού πρωινού» και γενικά των τοπικών προϊόντων από τα καταλύματα και τα κέντρα εστίασης των νησιών με σχετική οικονομική στήριξη κλπ

2.3. Παραγωγικές προτεραιότητες

2.3.1. Αγροτική-κτηνοτροφική παραγωγή και αλιεία

Οι ρυθμίσεις της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2014–2020 κινούνται με απόλυτη προσήλωση στο νεοφιλελεύθερο δόγμα και την υπηρετήση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», υπό σκληρή επιτήρηση για την εφαρμογή του Συμφώνου Δημοσιονομικής Σταθερότητας.

Ταυτόχρονα, χωρίς κανένα διάλογο με τον αγροτικό κόσμο αλλά και με τις πολιτικές δυνάμεις της χώρας, η κυβέρνηση Σαμαρά νομοθέτησε τις εθνικές επιλογές εφαρμογής της, οι οποίες θα φέρουν πρόσθετο πλήγμα στον ήδη αποδιαρθρωμένο πρωτογενή τομέα της χώρας μας.

Η μείωση της χρηματοδότησης κατά 11,2%, η διατήρηση της κατανομής των ενισχύσεων σε όφελος των μεγάλων γεωργικών εκμεταλλεύσεων, που ενώ αποτελούν το 20% του συνόλου καρπώνονται το 80% των άμεσων ενισχύσεων, η απουσία εργαλείων ρύθμισης των τιμών και ελέγχου της κερδοσκοπίας και οι οριζόντιες ρυθμίσεις σε όλα τα κράτη μέλη, αγνοώντας τα επιμέρους εθνικά παραγωγικά χαρακτηριστικά, είναι το κεντρικό

περιεχόμενο της ΚΑΠ 2014-2020. Ο αποκλειστικός στόχος της είναι η εξάλειψη των μικρών οικογενειακών εκμεταλλεύσεων και η διασφάλιση της κερδοφορίας των μεγάλων βιομηχανιών μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, των μεγάλων αλυσίδων λιανικής πώλησης τροφίμων και των εξαγωγικών επιχειρήσεων, ιδίως των χωρών του Βορρά.

Η Διατλαντική Εταιρική Σχέση Εμπορίου και Επενδύσεων (TTIP) σε συνδυασμό με τις πρόσφατες αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Κομισιόν επιτείνουν τους διατροφικούς κινδύνους για τους πολίτες και κινούνται ακριβώς στην λογική της ολοκλήρωσης της ακραίας φιλελευθεροποίησης της αγοράς γεωργικών προϊόντων, του ελέγχου των σπόρων από τις πολυεθνικές, της ανεξέλεγκτης χρήσης στην παραγωγή και την εμπορία τροφίμων των γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών και της κατάλυσης των ιδιαίτερων παραγωγικών και διατροφικών προτύπων των λαών της Ευρώπης.

Ο στρατηγικός προσανατολισμός του ΣΥΡΙΖΑ

Ο ΣΥΡΙΖΑ επιδιώκει να εδραιωθεί στη χώρα μας ένα νέο παραγωγικό και διατροφικό πρότυπο που θα βασίζεται σε μια μακροπρόθεσμα βιώσιμη γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία και βιομηχανία τροφίμων και ποτών, που θα καλύπτει τις βασικές διατροφικές εγχώριες ανάγκες και ταυτόχρονα θα επανακαθορίζει το μερίδιο των ελληνικών προϊόντων στον ευρωπαϊκό αλλά και τον διεθνή καταμερισμό, κυρίως με προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας και ισχυρά αναγνωρίσιμης ταυτότητας. Θα βασίζεται στην παραγωγή που σέβεται το περιβάλλον, καθορίζεται συνεργατικά και σχεδιάζεται ώστε να υπηρετεί τις κοινωνικές ανάγκες και όχι να ορίζεται αποκλειστικά από τις δυνάμεις της αγοράς.

Θεμελιώδη συστατικά της στρατηγικής μας για την πρωτογενή παραγωγή αποτελούν η διασφάλιση της πρόσβασης όλων σε τρόφιμα υγιεινά, ασφαλή, υψηλής διατροφικής αξίας, σε προσιτές τιμές, η βράχυνση της αλυσίδας μεταξύ παραγωγών-καταναλωτών και η αναδιανομή του παραγόμενου πλούτου σε όφελος των μικρομεσαίων παραγωγών.

Ο συμβιβασμός και οι προοπτικές που διανοίγονται

Η νέα συμφωνία με τους δανειστές προβλέπει την φορολογική επιβάρυνση των αγροτών και της παραγωγής σε τρία πεδία. Πρώτον την φορολόγηση του εισοδήματος των κατ' επάγγελμα αγροτών αντίστοιχα με τους ελεύθερους επαγγελματίες και με συντελεστή 26%. Δεύτερον την σταδιακή αύξηση της προκαταβολής φόρου στο 100%, επίσης αντιστοίχως με τους ελεύθερους επαγγελματίες. Και τρίτον την κατάργηση της έκπτωσης στο αγροτικό πετρέλαιο.

Η συμφωνία αφήνει αρκετά ανοιχτά μέτωπα καθώς επίσης προβλέπει:

- Βελτιώσεις στην απορρόφηση των κονδυλίων της Ε.Ε μέχρι το τέλος του 2015.
- Μέτρα που αποσκοπούν στη βελτίωση της εμπορίας γεωργικών προϊόντων.
- Καθιέρωση πρωτοβουλίας για την εξαγωγή ελληνικών προϊόντων και στην προώθηση και διαχείριση των εξαγωγικών δικτύων διανομής.

- Διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για τη θέσπιση νέου πλαισίου για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς.
- Ενθάρρυνση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που ευνοούν τους νέους και δραστήριους αγρότες.
- Μεγαλύτερη συγκέντρωση της αγροτικής εκμετάλλευσης.
- Πρόγραμμα για τη βελτίωση της αποδοτικότητας των πόρων κατά τη χρήση ενέργειας και τη διαχείριση των υδάτων.
- Στήριξη ορθών γεωργικών πρακτικών χρηματοδοτούμενες με κονδύλια της ΕΕ.

Τα παραπάνω οκτώ σημεία αποτελούν τις μάχες που είναι μπροστά μας και που θα πρέπει η Κυβέρνηση να δώσει από κοινού με τον αγροτικό κόσμο. Οι μάχες θα καθορίσουν το περιεχόμενο των προτάσεων και των παρεμβάσεων και άρα αν αυτές θα εξυπηρετούν ένα αντιπαραθετικό προς το κυρίαρχο σχέδιο και αν θα αποτελέσουν τελικά μεταρρυθμίσεις που βήμα βήμα να μετασχηματίζουν την πρωτογενή παραγωγή.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

- ✓ Επεξεργαστήκαμε και νομοθετήσαμε μέτρα που περιόρισαν την φορολογική επιβάρυνση των αγροτικών εισοδημάτων και είχαν περιληφθεί στον φορολογικό νόμο της κυβέρνησης Σαμαρά :
 - Οι αποζημιώσεις για φυσικές καταστροφές στην αγροτική οικονομία έμειναν αφορολόγητες. Προβλεπόταν φορολόγηση τους από το πρώτο ευρώ με συντελεστή 13%.
 - Οι αγροτικές επιδοτήσεις έμειναν αφορολόγητες έως ύψους 12.000 ευρώ. Με την ρύθμιση αυτή καλύφθηκε περισσότερο από το 90% των αγροτών, κυρίως μικρής και μεσαίας αγροτιάς. Προβλεπόταν φορολόγηση από το πρώτο ευρώ με συντελεστή 13%.
 - Μειώθηκε η προκαταβολή φόρου από 55% σε 27,5%
- ✓ Επαναλειτούργησε η Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης, δίνοντας διέξοδο σε χιλιάδες τευτοπαραγωγούς .
- ✓ Ολοκληρώθηκε η επεξεργασία και είναι έτοιμο να τεθεί σε διαβούλευση το νομοσχέδιο για την συνεταιριστική οργάνωση των αγροτών.
- ✓ Σχεδιάστηκε η καταγραφή της ακίνητης περιουσίας του υπουργείου, με στόχο την ίδρυση φορέα αξιοποίησης της δημόσιας αγροτικής γης και των αγροτικών ακινήτων.
- ✓ Μειώσαμε σημαντικά τα έξοδα και απλοποιήσαμε τις διαδικασίες για την έκδοση πιστοποιητικού ορθής χρήσης φυτοπροστατευτικών σκευασμάτων.
- ✓ Λαμβάνουμε μέτρα προστασίας της φέτας, ως Προϊόν Γεωγραφικής Ένδειξης, στις συμφωνίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τρίτες χώρες.
- ✓ Αντιμετωπίζουμε το πρόβλημα των επιλέξιμων εκτάσεων για βοσκοτόπους καθώς και την διαφανή και δίκαιη διανομή τους στους κτηνοτρόφους, με στόχο την ομαλή και απρόσκοπτη ροή των κοινοτικών πόρων, ύψους 450 εκ. ευρώ το χρόνο.
- ✓ Βρίσκεται σε εξέλιξη η αποτύπωση των εκτάσεων βοσκήσιμων εκτάσεων και η ολοκλήρωση του σχετικού νομοσχεδίου που αφορά τις βοσκήσιμες γαίες, ώστε να διασφαλισθεί η αειφορική παραγωγική χρήση τους.
- ✓ Ολοκληρώσαμε τον σχεδιασμό για το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 – 2020, με συνολικό προϋπολογισμό ύψους 4,7 δισ. ευρώ.
- ✓ Διασφαλίστηκε η απορρόφηση των 800 εκ. ευρώ που κινδύνευαν να χαθούν στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 – 2013.

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

- **Αγωνιζόμαστε να αμβλύνουμε την φορολογική επιβάρυνση** που προβλέπει η συμφωνία με παρεμβάσεις για την προστασία του εισοδήματος των αγροτών και την δίκαιη κατανομή των βαρών, με παράλληλη προσπάθεια της παραγωγικής ανασυγκρότησης του πρωτογενούς τομέα. Ενδεικτικά:
--Όλοι οι κάτοχοι γεωργικής εκμετάλλευσης τηρούν βιβλία εσόδων - εξόδων εκτός των μικρών παραγωγών με εισόδημα έως 5.000 ευρώ. Η αυστηροποίηση και ο έλεγχος του συστήματος θα βοηθήσει σημαντικά τους επαγγελματίες παραγωγούς φορολογικά, θα συμβάλλει στην άνοδο των τιμών παραγωγού, θα περιορίσει την φοροδιαφυγή, θα περιορίσει τις παράνομες εισαγωγές και ελληνοποιήσεις, θα συμβάλλει στην ιχνηλασιμότητα των προϊόντων και θα μειώσει αισθητά τις τιμές καταναλωτή.
--Επιχειρούμε την κατηγοριοποίηση του αγροτικού εισοδήματος και της φορολόγησής του, με βάση τον επανακαθορισμό της έννοιας της "αγροτικής επιχείρησης" και "γεωργικής εκμετάλλευσης" αλλά και της έννοιας του "αγρότη" σε συνεργασία με τους φορείς των αγροτών:
 - Στις "γεωργικές εκμεταλλεύσεις" ορίζουμε γενικό αφορολόγητο όριο.
 - Αναγνωρίζουμε ως τεκμαρτή δαπάνη την αμοιβή της οικογενειακής εργασίας καθώς και, βάσει νέου επικαιροποιημένου υπολογισμού, τις αποσβέσεις κεφαλαίου και πάγιων.
 - Προκειμένου να υπάρξει ουσιαστική ελάφρυνση των οικονομικά ασθενέστερων, θα επιδιώξουμε κλιμακωτούς μεσοσταθμικούς συντελεστές σύμφωνα με το μέγεθος των αποκτηθέντων εισοδημάτων.
 - Αυτόματη διαδικασία επιστροφής ΦΠΑ.
 - Ειδικούς ευνοϊκούς συντελεστές σε ορεινές και δυσπρόσιτες περιοχές, νέους αγρότες, ειδικές καλλιέργειες, δράσεις που σχετίζονται με την αειφόρο ανάπτυξη ΚΟΚ.
 - Ευνοϊκή μεταχείριση συνεταιριστικών δομών, ομάδων αγροτών με διαφάνεια και ορθή διαχείριση.
 - Αντιμετώπιση από κοινού με τους αγρότες και μετά από διάλογο, των προβλημάτων που δημιουργούν η απασχόληση μεταναστών εργατών γης και τα τεκμήρια διαβίωσης, αποσβέσεων, η μεταφοράς ζημιών
- **Προστατεύουμε το αγροτικό εισόδημα από την ασυδοσία της αγοράς**, με την καταπολέμηση των ενδοομιλικών συναλλαγών από τις εταιρείες γεωργικών εφοδίων, με έλεγχο των παράνομων εισαγωγών και ελληνοποιήσεων, των εναρμονισμένων πρακτικών και των υπερτιμολογήσεων, με θέσπιση και τήρηση αυστηρών χρονικών ορίων αποπληρωμής των παραγωγών
- **Ενισχύουμε τη διαπραγματευτική δύναμη των αγροτών**. Μειώνουμε την αλυσίδα παραγωγών – καταναλωτών, ξαναδίνοντας στους αγρότες το μερίδιο που τους αναλογεί από την αξία των προϊόντων τους με στήριξη των συνεργατικών σχημάτων, θεσμοθέτηση αγορών παραγωγών και τοπικών δικτύων παραγωγών- καταναλωτών.

- **Αντιμετωπίζουμε το μεγάλο πρόβλημα της ρευστότητας** σε πρώτη φάση με την θέσπιση της Αγροτικής Κάρτας και, σε δεύτερη, στον σχεδιασμό ενός εξειδικευμένου πλαισίου του αναπτυξιακού φορέα που δημιουργούμε.
- **Αναδιοργανώνουμε τις δημόσιες υπηρεσίες και τους φορείς αγροτικής πολιτικής**, σε ένα ενιαίο, συνεκτικό και αντιγραφειοκρατικό σύνολο, που θα παρέχει συμβουλευτικές, εκπαιδευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες προς τους αγρότες και θα διαχειρίζεται με διαφάνεια τις κοινοτικές ενισχύσεις και τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης
- **Δημιουργούμε δημόσιο φορέα για την παραγωγική αξιοποίηση της αγροτικής γης** (δημόσιας, μη καλλιεργούμενης ιδιωτικής, εκκλησιαστικής κ.α.), παράλληλα με σχεδιασμό μέτρων και κινήτρων ώστε να επωφεληθούν άνεργοι, νέοι γεωργοί, ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Ο σχεδιασμός μας επιδιώκει να ενισχύσει δομές κοινωνικής οικονομίας, να κινητοποιήσει όχι μόνο αγρότες αλλά επιστήμονες με συναφείς γνώσεις, να διευκολύνει την επαναδραστηριοποίηση αργουσών βιομηχανιών τροφίμων και ποτών, τυποποίησης, διάθεσης και εμπορίας αγροτοδιατροφικών προϊόντων.
- **Ενισχύουμε τη διατροφική επάρκεια της χώρας** με συγκεκριμένα κλαδικά σχέδια αύξησης της παραγωγής, αξιοποιώντας σαν συγκριτικό μας πλεονέκτημα την μικρής κλίμακας παραγωγή και την οικογενειακή γεωργία που αναδεικνύουν τα ιδιαίτερα και μοναδικά ποιοτικά χαρακτηριστικά των αγροτικών προϊόντων.
- **Μακρόπνοος στρατηγικός σχεδιασμός για την ανάπτυξη της κτηνοτροφίας** ως απαραίτητης προϋπόθεσης για την αύξηση της παραγωγής και τη διατροφική επάρκεια, την ισόρροπη ανάπτυξη, τη συγκράτηση του πληθυσμού και τη συμπληρωματική απασχόληση των κατοίκων ιδίως των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών. Πιο συγκεκριμένα:
 - στήριξη της εκτατικής (ποιμενικής) κτηνοτροφίας
 - ενίσχυση της καλλιέργειας σανοδοτικών φυτών και ψυχανθών με στόχο την αντικατάσταση εισαγόμενων ζωοτροφών
 - ειδικά προγράμματα ανάπτυξης πτηνοτροφίας, χοιροτροφίας, γαλακτοπαραγωγού και κρεατοπαραγωγού αγελαδοτροφίας.
 - δημιουργία κατάλληλης μεταποιητικής υποδομής για προϊόντα κτηνοτροφίας (σφαγεία, μονάδες διαχείρισης υποπροϊόντων).
- **Διασφαλίζουμε τη βιωσιμότητα του κλάδου της αλιείας**, ταυτόχρονα με προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, με:
 - αποτίμηση της πραγματικής κατάστασης των ιχθυοποθεμάτων σε συνεργασία με τους αλιείς και τον επιστημονικό κόσμο, ώστε να μπορέσουν να εφαρμοστούν ρεαλιστικά διαχειριστικά σχέδια και να εξασφαλιστεί η δυνατότητα μελλοντικών παραγωγών.
 - καταγραφή της δυναμικότητας όλων των τύπων αλιείας (μέση, παράκτια, ερασιτεχνική) και του ανθρώπινου δυναμικού.
 - διαρθρωτικές αλλαγές και εκσυγχρονισμό όλου του αλιευτικού νομοθετικού πλαισίου, σε συνδυασμό με την εφαρμογή καινοτόμων συστημάτων ελέγχου σε όλα τα στάδια παραγωγής και πώλησης.

-ανασύσταση των οργανώσεων των αλιέων σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο καθώς και η εκπαίδευση του κόσμου της αλιείας,
-αναδιοργάνωση του τομέα της ιχθυοκαλλιέργειας με αιχμή τον σεβασμό στο περιβάλλον και την συνεργατική παραγωγή ποιοτικών προϊόντων.

- **Παίρνουμε πρόσθετα μέτρα πολιτικής**

--Ανασυγκροτούμε την Τράπεζα Γενετικού Υλικού και διατήρησης εγχώριων ποικιλιών, με στόχο τον περιορισμό της εξάρτησης σε κρίσιμους τομείς της πρωτογενούς παραγωγής

--Παρεμβαίνουμε ώστε να εξορθολογιστεί η χρήση και το κόστος των ενεργειακών και υδάτινων πόρων στην γεωργία

--Κατοχυρώνουμε Εθνικό Σύστημα Πιστοποιημένης Ποιότητας αγροτικών προϊόντων σε άμεση σύνδεση με αντίστοιχα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα.

- **Έγκαιρη εφαρμογή του Πρόγραμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020.** Συνεχίζουμε και εντείνουμε τις παρεμβάσεις που έχουν ως βασική επιδίωξη τη στήριξη της απασχόλησης και την ενίσχυση του αγροτικού εισοδήματος, καθώς και τη συμπλήρωση του με εναλλακτικές δραστηριότητες στα πλαίσια της πολυτομεακής και πολυλειτουργικής γεωργίας.

--Υλοποιούμε 'έμπροσθοβαρώς' τα μέτρα που θα συμβάλλουν στην ενίσχυση της ρευστότητας και του εισοδήματος των αγροτικών νοικοκυριών

--Δίνουμε έμφαση στην παροχή κινήτρων στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης για τους Μικρούς Γεωργούς, αλλά και μεγαλύτερη απλοποίηση και λιγότερους, αλλά πιο ουσιαστικούς ελέγχους

--Προχωρούμε στη δημιουργία συμβουλευτικών δομών για την επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των παραγωγών, ώστε να καλυφθεί το μεγάλο κενό που διαπιστώνεται στον τομέα των γεωργικών εφαρμογών στην ελληνική περιφέρεια.

- **Στοχεύουμε στη βελτίωση της ποιότητας, τη διαφοροποίηση, τη προστιθέμενη αξία, τις εξαγωγές και το θετικό οικολογικό αποτύπωμα των αγροτοδιατροφικών προϊόντων.** Ενδεικτικά:

--Ανάπτυξη βιολογικής γεωργίας/κτηνοτροφίας

--Ενίσχυση της παραγωγής των ήδη πιστοποιημένων προϊόντων (ΠΟΠ-ΠΓΕ) και προώθηση νέων

--Νέο αξιόπιστο σύστημα ελέγχων για την ποιότητα τροφίμων.

--Ειδικές κλαδικές πολιτικές και αναπτυξιακά σχέδια για κάθε στρατηγικό προϊόν (ελαιουργικά, γαλακτοκομικά, οπωροκηπευτικά, σιτάρι-αρτοποιία, αμπελοοινικά κ.α.).

--Πρόγραμμα διαχείρισης των υδατικών πόρων

--Καθολική απαγόρευση χρήσης και καλλιέργειας γενετικά μεταλλαγμένων προϊόντων.

--Προώθηση του προτύπου της μεσογειακής διατροφής στη χώρα μας και διεθνώς.

- **Επιδιώκουμε διαρκώς την αναθεώρηση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής** προς όφελος των μικρομεσαίων παραγωγών της χώρας μας.

2.3.2. Ενέργεια

Η κρίση του προηγούμενου αναπτυξιακού προτύπου, που οδήγησε και στη κρίση χρέους, παροξύνθηκε την πενταετία του Μνημονίου οδηγώντας στη μείωση της κατανάλωσης και της ενεργειακής ζήτησης. Μέσα σε αυτό το κλίμα, μεθοδεύθηκαν πολιτικές ιδιωτικοποίησης με επίκεντρο την ΔΕΗ και το δίκτυο μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας.

Το προηγούμενο πολιτικό σύστημα, με βάση τις ιδιοτελείς δεσμεύσεις και εξαρτήσεις του, δεν μπόρεσε να προσεγγίσει τις σύγχρονες τεχνολογικές εξελίξεις, να επεξεργαστεί και να υλοποιήσει ένα σύγχρονο μακρόπνοο ενεργειακό σχεδιασμό. Η ανεξέλεγκτη και αγοραία ανάπτυξη της παραγωγικής υποδομής της ηλεκτρικής ενέργειας δημιούργησε τη σημερινή υπερεπάρκεια ισχύος παραγωγής και διαμόρφωσε μια ψευδεπίγραφη εγχώρια αγορά ενέργειας. Ενεργοποιήθηκαν ποικίλοι μηχανισμοί αποζημιώσεων, ενισχύσεων και εν τέλει εγγυημένων κερδών για ένα κρατικοδίαιτο ιδιωτικό τομέα παραγωγής και διάθεσης στην αγορά ενέργειας.

Η ενίσχυση του μεριδίου Φυσικού Αερίου στο ενεργειακό μίγμα αντί να διοχετευτεί στην άμεση καύση, στη βιομηχανία και στα νοικοκυριά, χρησιμοποιήθηκε στην παραγωγή ηλεκτρισμού στις μονάδες ΦΑ των Ιδιωτών παραγωγών επιβαρύνοντας το ενεργειακό κόστος με τις αντίστοιχες κοινωνικές συνέπειες. Ταυτόχρονα ο τρόπος που αναπτύχθηκαν οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ), που αποτέλεσαν μία ακόμη αναπτυξιακή «μεγάλη ιδέα», τις μετέτρεψε σε παράγοντα επιβάρυνσης του γενικού ενεργειακού κόστους και ιδιωτικής χειραγώγησης της αγοράς.

Η χώρα λοιπόν παραμένει μέχρι σήμερα σε συνθήκες ενός αντιφατικού, και αβέβαιου ενεργειακού τοπίου, με ένα ασταθές και μεταβαλλόμενο ενεργειακό μίγμα καυσίμου, χωρίς κανέναν απολύτως ενεργειακό σχεδιασμό. Η προσαρμογή του εγχώριου ενεργειακού συστήματος στα ευρωπαϊκά δεδομένα δεν έχει γίνει δυνατή μέχρι σήμερα, με ευθύνη του παλιού πολιτικού συστήματος. Η όποια εναρμόνιση της εγχώριας αγοράς στα ευρωπαϊκά πρότυπα, όπως αυτά έχουν ορισθεί από την ευρωπαϊκή πολιτική της τρίτης δέσμης μέτρων και του Target model παραμένει υπό την ομηρία ιδιοτελών ιδιωτικών συμφερόντων της κρατικοδίαιτης επιχειρηματικότητας.

Ο στρατηγικός προσανατολισμός του ΣΥΡΙΖΑ

- Στρατηγικός στόχος του ΣΥΡΙΖΑ στον ενεργειακό τομέα είναι ένα νέο δημοκρατικό ενεργειακό μοντέλο με προτεραιότητα στις κοινωνικές και περιβαλλοντικές ανάγκες σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Στην κατεύθυνση αυτή προκρίνεται η σταδιακή απεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα, η αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας και ο κοινωνικά προσανατολισμένος σχεδιασμός της αύξησης της διείσδυσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.
- Η κυβερνητική πολιτική πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ αναγνωρίζει τη δυνατότητα του ενεργειακού τομέα να αποτελέσει κομβικό εθνικό τομέα παραγωγής, ανάπτυξης και καινοτομίας συμβάλλοντας στη προοπτική του κοινωνικού και οικολογικού μετασχηματισμού του παραγωγικού υποδείγματος. Στο πλαίσιο αυτό στόχος είναι συγκρότηση ενός νέου μοντέλου δημόσιας και κοινωνικής διαχείρισης και ιδιοκτησίας

μέσα από σύνθετες μορφές οργάνωσης του δημοσίου, του κοινωνικού και του ιδιωτικού του ενεργειακού δυναμικού της χώρας.

- Η ενεργειακή πολιτική του ΣΥΡΙΖΑ στοχεύει στην αδήριτη ανάγκη της μείωσης του ενεργειακού κόστους για οικιακούς καταναλωτές, επαγγελματικές και βιομηχανικές δραστηριότητες σε συνδυασμό με την προστασία του περιβάλλοντος, ως απαραίτητες προϋποθέσεις για την επανεκκίνηση της ελληνικής οικονομίας, την παραγωγική ανασυγκρότηση στη κατεύθυνση ενός νέου αναπτυξιακού υποδείγματος με κοινωνικό πρόσημο. Θα εξαντλήσουμε όλα τα περιθώρια ώστε να ενταχθούν σ' αυτή τη στρατηγική, οι σχετικές δεσμεύσεις του μνημονίου με την κατάλληλη εφαρμογή τους και την εξεύρεση εναλλακτικών λύσεων και επιλογών.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

- ✓ Παρά τις προαναφερθείσες δυσκολίες, την έλλειψη ρευστότητας και την υπερχρέωση της ενεργειακής αγοράς , πάρθηκαν μέτρα αντιμετώπισης των ελλειμμάτων και ρυθμίστηκαν οφειλές οικιακών καταναλωτών και επιχειρήσεων προς τη Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού.
- ✓ Επανατροφοδοτήθηκαν με ηλεκτρικό ρεύμα εκατοντάδες χιλιάδες άποροι πολίτες. Χορηγήθηκαν γενναίες ρυθμίσεις οφειλών από τη νέα Διοίκηση της ΔΕΗ σε εκατοντάδες χιλιάδες νοικοκυριά και επιχειρήσεις, καθώς και σημαντικές εκπτώσεις τιμολογίων.
- ✓ Ακυρώθηκαν οι αυξήσεις στα τιμολόγια του ηλεκτρικού ρεύματος, που είχαν προωθηθεί εν κρυπτώ από την απελθούσα συγκυβέρνηση, μέσω της απόφασης της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας για αύξηση του Ειδικού Τέλους Μείωσης Εκπομπών Αερίων Ρύπων (ΕΤΜΕΑΡ).
- ✓ Σε συνεργασία με τη ΔΕΠΑ, μειώθηκαν σημαντικά, κατά τουλάχιστον 16%, οι τιμές φυσικού αερίου.
- ✓ Πάγωσαν οι αυξήσεις στα ρυθμιζόμενα τιμολόγια των δικτύων (χρέωση χρήσης δικτύου υψηλής, μέσης και χαμηλής τάσης), οι οποίες ετοιμαζόταν να επιβληθούν από την προηγούμενη κυβερνητική πολιτική ενόψει ιδιωτικοποιήσεων των δικτύων, ιδίως του ΑΔΜΗΕ.
- ✓ Τέθηκαν οι βάσεις για την κατασκευή του Νότιου Ευρωπαϊκού Αγωγού που θα μεταφέρει ρωσικό φυσικό αέριο, μέσω της ελληνικής επικράτειας, στις χώρες της Κεντρικής Ευρώπης. Υπεγράφη μεταξύ της ελληνικής και ρωσικής κυβέρνησης, Μνημόνιο Συνεργασίας για την κατασκευή και λειτουργία του αγωγού.

Ο συμβιβασμός και οι προοπτικές που διανοίγονται

Με σκληρή διαπραγμάτευση, μετά από μεγάλη προετοιμασία, αποκρούστηκε εκτός των άλλων η άμεση ιδιωτικοποίηση του ΑΔΜΗΕ, ενώ η πρόταση της κυβέρνησης καταγράφηκε στη συμφωνία στα πλαίσια της αναζήτησης εναλλακτικής λύσης.

Το ρητό χρονοδιάγραμμα διαχωρισμού και ιδιωτικοποίησης της «Μικρής ΔΕΗ», που επανέφεραν με επιμονή οι δανειστές και τα εγχώρια συμφέροντα, και που είχε νομοθετήσει και δρομολογήσει η κυβέρνηση ΝΔ-ΠΑΣΟΚ, τέθηκε εκτός συζήτησης και ακυρώθηκε.

Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των διάφορων μηχανισμών που θα ρυθμίζουν κανονιστικά την παραγωγή και προμήθεια ηλεκτρικού ρεύματος, στη βάση των γενικών πολιτικών ενέργειας της Ε.Ε., παραμένουν ανοικτά πεδία διαπραγμάτευσης και διεκδίκησης για τη διασφάλιση της ενέργειας ως κοινωνικού αγαθού και αναπτυξιακού μεγέθους με αποφασιστικό δημόσιο έλεγχο της οργάνωσης και διαχείρισης του όλου συστήματος.

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

- Το διεθνές ενεργειακό περιβάλλον δεν εξαντλείται στα όρια της ΕΕ. Στη βάση της ιδιαίτερης γεωπολιτικής θέσης της χώρας επιβάλλεται ένα συνεκτικό και μακρόπνοο σχέδιο στρατηγικής που θα έχει ως στόχο την Ενεργειακή Κυριαρχία της χώρας, με πλουραλισμό ενεργειακών πηγών, συνεργασιών και εταιρικών συμμαχιών. Η κυβερνητική πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ φιλοδοξεί να αξιοποιηθεί η θέση της χώρας στο διεθνές ενεργειακό πεδίο ως βάση επενδύσεων, τεχνολογικής ανανέωσης του υφιστάμενου παραγωγικού υποδομής και της μέγιστης δυνατής συνεισφοράς στα δημόσια έσοδα.
- Για τη συνολική οργάνωση του ενεργειακού πεδίου είναι απαραίτητη η χάραξη αλλά και η υλοποίηση Εθνικής Ενεργειακής Στρατηγικής εναρμονισμένης και με τις γενικές πολιτικές της Ε.Ε. αλλά κυρίως προσαρμοσμένης στις οικονομικές, κοινωνικές, παραγωγικές, γεωφυσικές και γεωπολιτικές ιδιαιτερότητες της χώρας μας. Για το σκοπό αυτό θα συστήσουμε Εθνικό Συμβούλιο Ενέργειας στο οποίο θα κληθούν να συμμετάσχουν όλοι οι φορείς του Τομέα και όλες οι κατηγορίες των καταναλωτών.
- Ο τομέας των ΑΠΕ είναι στρατηγικής σημασίας για τη χώρα μας, παράγοντας που εναρμονίζεται με τη γενικότερη Ευρωπαϊκή πολιτική. Η αξιοποίηση του εγχώριου δυναμικού των στην ΑΠΕ συμβάλλει στη διαφοροποίηση του εθνικού ενεργειακού μίγματος, στην ενεργειακή ασφάλεια της χώρας και στην συμμετοχή της στην προστασία του κλίματος.
- Προκρίνεται η διαμόρφωση ενός πλουραλιστικού στις μορφές του κοινωνικού / δημόσιου τομέα παραγωγής ενέργειας με πυρήνα την ΔΕΗ (προστατευμένη από πρακτικές ιδιωτικοποίησης). Στα επιβαλλόμενα πλαφόν παραγωγής και διανομής Η.Ε που προβλέπονται από την συμφωνία ώστε να δημιουργηθεί τεχνητά χώρος σε ιδιώτες, οφείλουμε να σχεδιάσουμε τους θεσμικούς και χρηματοδοτικούς όρους για τη σύσταση βιώσιμων εταιρικών σχημάτων με κοινωνική συνεργατική συγκρότηση – συσχετισμένα πχ με την ενεργειακή αυτονομία επιλεγμένων νησιών, τις τεχνολογίες ΑΠΕ η υβριδικών συστημάτων... Ακόμα και μορφές συμπράξεων η και πραγματικών ιδιωτικών παραγωγικών επενδύσεων, αυτοπαραγωγής βιομηχανικών μονάδων και συστάδων αγροτικής παραγωγής μπορούν να αμβλύνουν τις επιπτώσεις από τον επιβεβλημένο με ποσοστά «ανταγωνισμό».
- Καθοριστικός παράγοντας της ενεργειακής μας πολιτικής και στρατηγικής είναι η εξοικονόμηση ενέργειας και η ριζική αλλαγή του σημερινού ενεργειακού ισοζυγίου. Η δημόσια κατάρτιση ενός προγράμματος επενδύσεων στην εξοικονόμηση ενέργειας θα συντελέσει στη μείωση του ενεργειακού κόστους, στην προστασία του περιβάλλοντος,

στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών, στη δημιουργία χιλιάδων νέων θέσεων εργασίας με την επαναδραστηριοποίηση μεγάλου αριθμού μικρομεσαίων επιχειρήσεων του κατασκευαστικού κλάδου. Απαιτείται η μεταρρύθμιση των συστημικών πρακτικών εξοικονόμησης ενέργειας σε κοινωνική πολιτική που αξιοποιεί το σε αργία επιστημονικό δυναμικό και τις γνώσεις του, δημιουργεί θέσεις ειδικευμένης εργασίας και προσανατολίζεται στη μικρή κλίμακα με εμβρυουλκό τις δημόσιες υποδομές. Στη μεγάλη κλίμακα απαιτείται η μεσοπρόθεσμη αντικατάσταση με οικονομοτεχνικά κριτήρια των παλαιών ρυπογόνων λιγνιτικών μονάδων με σύγχρονες πολύ καλύτερου βαθμού απόδοσης και αντιρρυπαντικής τεχνολογίας.

- Απαιτείται εκ των πραγμάτων η ανασυγκρότηση των «ανεξαρτήτων» αρχών ώστε να ενισχυθεί ο ανεξάρτητος και υπέρ του δημοσίου συμφέροντος ρόλος τους. Να αναστραφεί η μέχρι τις μέρες μας επίκληση κανόνων απελευθέρωσης της αγοράς για την πριμοδότηση ιδιωτών, σε αυστηρό έλεγχο τιμών, λειτουργιών προσφοράς και παραγωγής με στόχο τη μείωση του γενικού κόστους και των τιμών. Στόχος είναι η ένταξη τους σε μια δημόσια ενεργειακή πολιτική, που θα κατευθύνει και ελέγχει την αγορά σε πρακτικές που θα είναι συμβατές με κοινωνικές ανάγκες έναντι της ενεργειακής φτώχειας και παραγωγικής αποδόμησης.
- Η ανασύνταξη του ενεργειακού πεδίου μπορεί να απελευθερώσει το καθηλωμένο ερευνητικό δυναμικό της χώρας με δημόσιους όρους και κοινωνικά ωφέλιμα ερευνητικά αποτελέσματα. Μια συνεκτική στρατηγική παρέμβασης και σχεδιασμού στο ενεργειακό πεδίο οφείλει να αξιοποιήσει και να τροφοδοτήσει περαιτέρω τη δημόσια έρευνα σε κατευθύνσεις όπως: καθαρές τεχνολογίες άνθρακα, αποταμιευτήρες ενέργειας σε αυτόνομα συστήματα (νησιά / ΑΠΕ), υβριδικά συστήματα για την κάλυψη της στοχαστικότητας των ΑΠΕ, τεχνολογίες έξυπνων δικτύων μετρητών. Μελέτες εφαρμογής δυνατοτήτων ανάπτυξης μονάδων μικρής έως μεσαίου μεγέθους ισχύος παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.
- Επιδίωξη και στόχος της προτεινόμενης αναμόρφωσης της λιανικής αγοράς του ΦΑ, παραμένει η ταχύτερη δυνατή μείωση του ενεργειακού κόστους στη βιομηχανία και στην οικιακή κατανάλωση, η αύξηση της χρήσης του ΦΑ με άμεση καύση, διαφοροποίηση των πηγών προμήθειας. Η αύξηση της διασύνδεσης σε περιφερειακό και Ευρωπαϊκό επίπεδο, την επαναδιαπραγμάτευση των υφισταμένων συμβάσεων με στόχο τη μείωση των τιμών. Η επέκταση της χρήσης του ΦΑ σε περισσότερες περιοχές της χώρας μαζί με τη διασφάλιση της δυνατότητας των καταναλωτών να επιλέγουν προμηθευτή, οδηγούν σε εκλογίκευση των τιμών με στόχο να προσεγγίσουν το μέσο Ευρωπαϊκό επίπεδο και οι μειωμένες και τιμές του ΦΑ να φτάσουν στους τελικούς καταναλωτές.
- Ολοκληρώνεται η διευθέτηση των ανοικτών θεμάτων σχετικά με τον αγωγό ΤΑΡ προκειμένου να διασφαλισθούν σε νέα βάση τα κατά το δυνατόν μεγαλύτερα οφέλη τόσο δημοσιονομικά όσο και για τις τοπικές κοινωνίες.
- Η διατήρηση της στρατηγικής θέσης του Δημοσίου στα ΕΛΠΕ επιτρέπει διεθνείς συνεργασίες, τη μετεξέλιξη της εταιρείας σε διεθνή ενεργειακή εταιρεία με αυξημένο εξαγωγικό προσανατολισμό και τη συμβολή της εταιρείας στην Εθνική Ενεργειακή

Στρατηγική. Στη βάση της σημερινής διυλιστικής ικανότητας των ΕΛΠΕ, της τεχνολογικής υποδομής τους και της υψηλής τεχνογνωσίας του εργατικού δυναμικού τους μπορούν να προωθηθούν πολιτικές:

--Περαιτέρω αξιοποίησης επενδύσεων για τη μεγαλύτερη καθετοποίηση των δραστηριοτήτων λιανικής εμπορίας και πετροχημικών με κλάδο διύλισης, με τη προσέλκυση μεγάλων και φερέγγυων διεθνών εταιρίων.

--Διαφοροποίησης διεθνών πηγών προμήθειας καυσίμων και πρώτων υλών

--Βελτίωσης της παραγωγικότητας της εταιρείας μέσω του εξορθολογισμού λειτουργικών δαπανών, μείωσης του χρηματοδοτικού κόστους, ενσωμάτωσης της καινοτομίας

2.3.3. Βιομηχανία

Την χρονική περίοδο 2010 - 2015 στην ΕΕ και ΗΠΑ δίνεται όλο και μεγαλύτερο βάρος στην βιομηχανία με στόχο την αύξηση του ποσοστού της βιομηχανίας στο ΑΕΠ με συγκεκριμένα μέτρα και δράσεις.

Στην Ελλάδα δεν εφαρμόστηκε καμία βιομηχανική πολιτική. Η Μνημονιακή πενταετία παρόξυνε τα παραδοσιακά φαινόμενα βιομηχανικής αποδόμησης και απαξίωσης του παραγωγικού δυναμικού της χώρας. Εφαρμόστηκαν μέτρα που αφορούσαν την αγορά εργασίας με μείωση των μισθών και απελευθέρωση στην αγορά προϊόντων κλάδων που διευκόλυνε τις μεγάλες ντόπιες επιχειρήσεις και τις ξένες εισαγωγικές σε βάρος των μικρών ελληνικών.

Το αποτέλεσμα ήταν η μείωση του ήδη μικρού ποσοστού της βιομηχανίας στο ΑΕΠ από 11% το 2010 σε 8,8% το 2015. Η απασχόληση στη μεταποίηση συρρικνώθηκε κατά 40%, χάθηκαν πάνω από 300000 θέσεις εργασίας. Οι όποιες εξαγγελίες επενδύσεων στην νέα και νεανική επιχειρηματικότητα ήταν επικοινωνιακού χαρακτήρα.

Ο στρατηγικός προσανατολισμός του ΣΥΡΙΖΑ

Όραμα μιας σύγχρονης και αποτελεσματικής βιομηχανικής πολιτικής πρέπει να είναι η ανάπτυξη μιας σύγχρονης ελληνικής βιομηχανίας, ως ένας από τους κύριους πόλους της παραγωγικής ανασυγκρότησης της χώρας, που θα παράγει προϊόντα υψηλής ποιότητας και υψηλής εγχώριας προστιθέμενης αξίας. Κεντρική στρατηγική κατεύθυνση είναι η ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων που οριοθετούνται με μια γενικότερη αλληλεπίδραση δραστηριοτήτων από διαφορετικούς κλάδους και τομείς. Θα πρέπει να αναπτύσσονται δηλ. κατά μήκος αλυσίδων αξίας με μεγάλη προστιθέμενη αξία για τη χώρα και να περιλαμβάνουν λειτουργικές υποδομές (τεχνική υποστήριξη, πιστοποίηση, ...) όσο και λειτουργίες όπως ο εφοδιασμός και οι μεταφορές.

Η αξιοποίηση των δημιουργικού και παραγωγικού δυναμικού της ελληνικής κοινωνίας μπορεί να εγγραφεί σε μια συνεκτική πολιτική ενδογενούς ανάπτυξης, στη βάση των παραδοσιακών και νέων τοπικών εργασιακών εξειδικεύσεων, τεχνολογικών / τεχνικών γνώσεων και εμπειρικών ικανοτήτων του εκκινώντας από την κλίμακα του τοπικού.

Κύριος στόχος της βιομηχανικής πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ είναι η αύξηση του ποσοστού συμμετοχής της μεταποίησης στο ΑΕΠ της χώρας από 9%, που είναι σήμερα, σε 14,5%-15%, μέσα στα επόμενα επτά (7) έτη. Η αύξηση αυτή εκτιμάται ότι θα οδηγήσει πολλαπλασιαστικά σε αύξηση του συνολικού ΑΕΠ σε ποσοστό 1,5 -2% ανά έτος. Συγχρόνως, όμως, η αυξημένη συμμετοχή της μεταποίησης στο ΑΕΠ, εκτιμάται ότι θα έχει σαν θετική συνέπεια τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στη μεταποίηση της τάξης των 200.000 και της συνολικής απασχόλησης (λόγω του πολλαπλασιαστικού παράγοντα) κατά περίπου 500.000 νέες θέσεις εργασίας (η ΕΕ έχει θέσει ως κύριο στόχο την αύξηση της συμμετοχής της βιομηχανίας στο ΑΕΠ στο 20%, μέχρι το 2020, από 16% που είναι σήμερα).

Για την υλοποίηση αυτής της πολιτικής, η δημιουργία σε μια επταετία 200.000 νέων θέσεων εργασίας στη βιομηχανία, εκτιμάται ότι θα απαιτήσει συνολικά επενδυτικά κεφάλαια της τάξης των 20 δις.€ περίπου, δηλαδή περίπου 3 δις. € ετησίως. Η εξεύρεση των αναγκαίων επενδυτικών κεφαλαίων θα προέλθει από ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια (ξένα και ελληνικά), από αξιοποίηση ευρωπαϊκών κονδυλίων (ΕΣΠΑ, πρόγραμμα Γιούνγκερ) και από κεφάλαια δημοσίων επενδύσεων.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

- ✓ Με νομοθετική ρύθμιση δόθηκε ανάσα ζωής στην Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης, με την παροχή ρευστότητας ύψους 30 εκατομμυρίων ευρώ και τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας της επιχείρησης, προς όφελος των εργαζομένων της αλλά και των χιλιάδων τευτοπαραγωγών που συνεργάζονται μαζί της.
- ✓ Προκειμένου να διασφαλιστεί η νομιμότητα και να προστατευθεί το περιβάλλον και το δημόσιο συμφέρον ανακλήθηκαν για έλεγχο δύο άδειες που αφορούν το εργοστάσιο εμπλουτισμού της «Ελληνικός Χρυσός» στις Σκουριές Χαλκιδικής. Ανακλήθηκαν οι τεχνικές μελέτες της μεθόδου μεταλλουργίας της ακαριαίας τήξης (Flash Smelting) του έργου «Μεταλλευτικές – Μεταλλουργικές Εγκαταστάσεις Μεταλλείων Κασσάνδρας» που είχε προκριθεί ως βασική συνιστώσα του επενδυτικού σχεδίου μιας οι σχετικοί συμβατικοί όροι δεν έχουν εκπληρωθεί από την εργολήπτρια εταιρεία Ελληνικός Χρυσός.
- ✓ Υποστηρίχθηκε η προσπάθεια επαναλειτουργίας της Ενωμένης Κλωστοϋφαντουργίας, εντασσόμενη στο γενικότερο σχέδιο ανάπτυξης της βιομηχανίας στη χώρα. Οργανώθηκαν και προσδιορίστηκαν τα αναγκαία βήματα που πρέπει όλοι οι εμπλεκόμενοι - εργαζόμενοι, Τράπεζες, Δημόσιο- να υλοποιήσουν, ώστε η επαναλειτουργία της εταιρείας υπό το νέο συνεργατικό σχήμα να είναι γεγονός στο συντομότερο δυνατό χρόνο.

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

Το κυβερνητικό πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ δίνει ιδιαίτερη έμφαση:

- Στα πεδία παραγωγής που δημιουργούν σταθερές θέσεις απασχόλησης, αυξάνουν την εγχώρια προστιθέμενη αξία και περιορίζουν την εξωτερική εξάρτηση της οικονομίας (π.χ. τρόφιμα, εξειδικευμένες καλλιέργειες, οικονομικά βιώσιμη αξιοποίηση ορυκτού πλούτου).

- Στην αξιοποίηση των ορυκτών πρώτων υλών που διαθέτει η χώρα μας (μεταλλικά ορυκτά, βιομηχανικά ορυκτά και ενεργειακά κοιτάσματα).
- Στην ενίσχυση των στοιχείων της αλυσίδας “Γνώσεις για ανταγωνιστική παραγωγή-ποιότητα-τεχνολογία-έρευνα”, με την προώθηση κινήτρων και μηχανισμών ενίσχυσης της ικανότητας των επιχειρήσεων να στηρίζουν την οργάνωση μορφών παραγωγής τέτοιων που να αξιοποιούν περισσότερες γνώσεις, τεχνολογίες, ποιοτικά στοιχεία κ.λ.π.
- Στην προώθηση της καινοτομίας σε προϊόντα και παραγωγικές διαδικασίες, με αύξηση της συνολικής δαπάνης (δημόσιας και ιδιωτικής) για E+A και επενδύσεις σε νέες τεχνολογίες, καινοτόμο επιχειρηματικότητα, ανθρώπινο δυναμικό και δεξιότητες.
- Στη δημιουργία κέντρου (φυτώριο) καινοτομίας και επιχειρηματικότητας στις νέες τεχνολογίες έτσι ώστε να επιλύονται κεντρικά από εξειδικευμένα στελέχη-συμβούλους, σημαντικά ζητήματα, όπως έλλειψη επιχειρηματικού περιβάλλοντος, έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού, έλλειψη χρηματοδότησης και επένδυσης σε νέες τεχνολογίες, έλλειψη σταθερότητας νομοθετικού και φορολογικού πλαισίου.
- Στην ενίσχυση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων που αποτελούν τη ραχοκοκαλιά του εγχώριου παραγωγικού δυναμικού με στόχο την παραγωγή προϊόντων υψηλής αξίας (κοινωνικής και οικονομικής) με περιβαλλοντικό πρόσημο που τελικά ενισχύουν τη διεθνή ανταγωνιστικότητα της χώρας.
- Στη δημιουργία “Σήματος Ελληνικού Προϊόντος (ΣΕΠ)”, με αξιολογούμενα χαρακτηριστικά: την εγχώρια παραγόμενη προστιθέμενη αξία, την προέλευση Α΄ υλών, Β΄ υλών και υλικών συσκευασίας, την εντοπιότητα της παραγωγικής μονάδας, την προέλευση πιθανών ενδιάμεσων υλών (ημέτοιμο προϊόν), τη νομιμότητα της επιχείρησης σε σχέση με την εργατική νομοθεσία, την ύπαρξη συμφωνίας δικαιωμάτων (royalties) με τη μητρική εταιρία (σε περίπτωση ξένης μητρικής εταιρίας).
- Στην προσέλκυση ξένων άμεσων επενδύσεων, με αμοιβαία επωφελείς όρους σε τομείς με ισχυρό τεχνολογικό χαρακτήρα και αυξανόμενη ζήτηση στις παγκόσμιες αγορές, με την αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων εργαλείων οικονομικής πολιτικής.
- Στην αξιοποίηση του πιστωτικού συστήματος και δημιουργία κατάλληλου θεσμικού πλαισίου για την ενίσχυση των προσπάθειών παραγωγικής ανασυγκρότησης.
- Στη διαμόρφωση ρεαλιστικών κινήτρων με κύριο στόχο την επανάχρηση (στο βαθμό που είναι δυνατόν) αργουσών Βιομηχανιών και βιομηχανικών κτιρίων. Απαιτείται άμεσα η καταγραφή τους, η απελευθέρωσή τους από διάφορες δεσμεύσεις (ο κύριος όγκος ανήκει σε Τράπεζες) και η διάθεσή τους για την ανάπτυξη νέων επενδύσεων με ιδιαίτερα κίνητρα μέσω του επενδυτικού νόμου, και στα πλαίσια της κατεύθυνσης ανάπτυξης της κοινωνικής οικονομίας (συνεργατικά / συνεταιριστικά σχήματα εργαζομένων).

2.3.4. Μεταφορές

Οι επιλογές διαχρονικά των προηγούμενων κυβερνήσεων στον τομέα των μεταφορών περιγράφονται ως α) ανταναπτυξιακές λόγω της μη αξιοποίησής των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της χώρας με αντίστοιχη μείωση του ποσοστού συμμετοχής του κλάδου στο ΑΕΠ, β) αντικοινωνικές –αντιπεριβαλλοντικές λόγω της παντελούς απουσίας στρατηγικού σχεδιασμού για βιώσιμες αστικές μεταφορές. Από το σύνολο των μεταφορικών δικτύων η νεοφιλελεύθερη αντίληψη και η πολιτική των προηγούμενων κυβερνήσεων επικέντρωναν τις επενδύσεις σχεδόν αποκλειστικά στα μεγάλα οδικά έργα, που προβάλλονται σαν ο μοναδικός αναπτυξιακός μοχλός, με μοναδικό γνώμονα την εξυπηρέτηση των συμφερόντων των εγχώριων εργολαβικών συμφερόντων. Αξίζει να σημειώσουμε ότι τα μεταφορικά συστήματα έφτασαν να λειτουργούν οριακά λόγω έλλειψης προσωπικού, κακής συντήρησης της υποδομής, μη αναβάθμισης των συστημάτων κ.α.

Ο στρατηγικός προσανατολισμός και οι στόχοι της πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ

Η φυσική θέση της χώρας στο θαλάσσιο διάδρομο που ενώνει τις αγορές της Ασίας με εκείνες της Ευρώπης αποτελεί σημαντικό στρατηγικό πλεονέκτημα στον τομέα των μεταφορών. Στην Ελλάδα μόνο ο κλάδος της εφοδιαστικής αλυσίδας υπολογίζεται περίπου στο 10% του ΑΕΠ, τη στιγμή που η αξιοποίηση των δυνατοτήτων της χώρας βρίσκεται σε πολύ χαμηλό επίπεδο.

Για τον ΣΥΡΙΖΑ η ανάπτυξη και επέκταση του συστήματος μεταφορών επικεντρώνεται στην προώθηση συνδυασμένων μεταφορών. Το σιδηροδρομικό δίκτυο αποτελεί τον κορμό πάνω στον οποίο θα αναπτυχθούν οι συνδυασμένες μεταφορές, βασική αναπτυξιακή προτεραιότητα της χώρας μας. Σε ότι αφορά στις αστικές μεταφορές προωθούμε τις βιώσιμες μεταφορές οι οποίες πρέπει να διασφαλίζουν προσβασιμότητα και κινητικότητα σε όλους τους πολίτες ισορροπώντας περιβαλλοντική, οικονομική και τεχνική διάσταση.

Στο πλαίσιο αυτό οι στόχοι του ΣΥΡΙΖΑ για τον κλάδο των μεταφορών περιλαμβάνουν:

- Συμβολή στην ανάπτυξη βιώσιμης αστικής κινητικότητας και προώθηση συστημάτων μεταφορών φιλικών προς το περιβάλλον.
- Αναβάθμιση και βελτίωση των υποδομών μεταφορών με αξιοποίηση των πόρων του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020» και άλλων χρηματοδοτικών εργαλείων όπως το Πρόγραμμα CEF (Connecting Europe Facility) που αφορά σε έργα υποδομής για την ολοκλήρωση των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών.
- Προώθηση των συνδυασμένων μεταφορών με ολοκλήρωση του θεσμικού πλαισίου για την λειτουργία των συνδυασμένων μεταφορών
- Επενδύσεις για την ανάπτυξη και επέκταση του σιδηροδρομικού δικτύου
- Βελτιώσεις στο σιδηροδρομικό τροχαίο υλικό και συντήρηση σιδηροδρομικής υποδομής
- Ενίσχυση της χρήσης των τεχνολογιών πληροφορικής και των επικοινωνιών (ΤΠΕ)
- Βελτίωση της ασφάλειας των μεταφορών
- Περιορισμός της γραφειοκρατίας και βελτίωση του θεσμικού και του νομικού πλαισίου με έμφαση στην απλοποίηση διαδικασιών με σκοπό την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών και των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον κλάδο των μεταφορών

- Αντιμετώπιση των παραβάσεων της κοινοτικής νομοθεσίας και εναρμόνιση με το ευρωπαϊκό κοινοτικό δίκαιο στον τομέα των μεταφορών
- Υλοποίηση πολιτικών για την μετατόπιση του μεταφορικού όγκου από το οδικό δίκτυο στον σιδηρόδρομο.

Ο συμβιβασμός και οι προοπτικές που διανοίγονται

Η θέση του ΣΥΡΙΖΑ είναι ότι όπου υπεισέρχεται ο ιδιωτικός τομέας, είτε ως υποχρέωση στους θεσμούς είτε ως θετική συνεργασία δημόσιου - ιδιωτικού τομέα, αυτό θα γίνεται με προϋποθέσεις :

- (α) διαφανείς διαδικασίες,
- (β) ουσιαστικούς κανόνες διασφάλισης ποιότητας,
- (γ) αυστηρό και ουσιαστικό κοινωνικό έλεγχο,
- (δ) αποκλεισμό μονοπωλιακής συμπεριφοράς και προσανατολισμού

Οι πιο πάνω προϋποθέσεις μέσα στο πλαίσιο της συμφωνίας διαφοροποιούν ποιοτικά τις ιδιωτικοποιήσεις έχοντας σαφές κοινωνικό πρόσημο.

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

Κεντρικός στόχος της δικής μας κυβερνητικής πολιτικής υπήρξε η ενίσχυση της διαλειτουργικότητας όλων των έργων υποδομής, η πάταξη της λαθρεμπορίας και γενικότερα του παράνομου μεταφορικού έργου, η προώθηση της αστικής κινητικότητας και της οδικής ασφάλειας. Πολλές από αυτές τις δράσεις δεν έχουν ακόμα ολοκληρωθεί κι εκεί ακριβώς επικεντρώνεται ο προγραμματισμός μας:

Εμπορευματικές μεταφορές- Εφοδιαστική Αλυσίδα

Προχωράμε και ολοκληρώνουμε την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας ολόκληρου του συστήματος μεταφορών και της εφοδιαστικής αλυσίδας με στόχο την ανάδειξη της Ελλάδας σε διαμετακομιστικό κόμβο της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Ειδικότερα:

- Προωθούμε την αναβάθμιση των εμπορευματικών κέντρων και την διαγωνιστική διαδικασία για το Θριάσιο Πεδίο.
- Προωθούμε την πράσινη εφοδιαστική αλυσίδα και την αγροτική εφοδιαστική αλυσίδα συμβάλλοντας στην υλοποίηση του σχεδίου της παραγωγικής ανασυγκρότησης της χώρας με σεβασμό στο περιβάλλον.
- Αντιμετωπίζουμε μεθοδικά όλες τις ελλείψεις και τις στρεβλώσεις του θεσμικού και του νομικού πλαισίου.
- Θεσμοθετούμε μικτά κλιμάκια για ελέγχους στα οδικά δίκτυα μεταφορών. Οι έλεγχοι θα αφορούν τόσο στην οδική ασφάλεια όσο και στο μεταφορικό έργο.
- Αναλαμβάνουμε πρωτοβουλίες για την ενίσχυση της αποδοτικότητας και της εξωστρέφειας της ελληνικής εφοδιαστικής αλυσίδας.

Οδική Ασφάλεια

Στον τομέα της οδικής ασφάλειας ο ΣΥΡΙΖΑ δεσμεύεται στην υλοποίηση στρατηγικού σχεδίου για τη βελτίωση της Οδικής ασφάλειας στην Ελλάδα τη δεκαετία 2011-2020 με στόχο τη μείωση των θανάτων από τα τροχαία ατυχήματα κατά 50%. Ειδικότερα οι δράσεις που ξεκινήσαμε και ολοκληρώνουμε περιλαμβάνουν:

- Αναθεώρηση του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας με στόχο τον εκσυγχρονισμό των διατάξεων και τον εξορθολογισμό των προστίμων.
- Βελτίωση της ποιότητας εκπαίδευσης και καθορισμός αντικειμενικής και διαφανούς διαδικασίας εξέτασης υποψηφίων οδηγών.
- Προώθηση της συστηματικής και συνεχούς εκπαίδευσης οδικής ασφάλειας ιδίως στα σχολεία όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης.
- Ολοκλήρωση του συστήματος εισροών – εκροών στα πρατήρια καυσίμων με στόχο την αντιμετώπιση της λαθρεμπορίας καυσίμων.
- Ολοκλήρωση του νομοθετικού πλαισίου για τον καθορισμό των προδιαγραφών, των όρων και προϋποθέσεων για την εγκατάσταση συστημάτων εναλλακτικών καυσίμων (LPG και CNG) στα ήδη κυκλοφορούντα οχήματα.
- Επαναλειτουργία του συνόλου των δημόσιων ΚΤΕΟ

Αστική Κινητικότητα

Προωθείται η αστική κινητικότητα στις πόλεις μας, μέσω του σχεδιασμού ενός κατευθυντήριου πλαισίου που θα καθορίζει τις προδιαγραφές για το σχεδιασμό ολοκληρωμένων παρεμβάσεων μετακινήσεων στα αστικά κέντρα. Εργαλείο τα Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) που σκοπό έχουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Ευφυή Συστήματα Μεταφορών (ITS)

Με την υπό εκπόνηση Εθνική Αρχιτεκτονική για τα ITS αναμένεται να δημιουργηθεί σύντομα ένα ενιαίο εθνικό πλαίσιο ανάπτυξης εφαρμογών Ευφυών Συστημάτων Μεταφορών (Intelligent Transport Systems, ITS). Στόχος είναι η παροχή καινοτόμων υπηρεσιών που σχετίζονται με τους διαφόρους τρόπους μεταφοράς και τη διαχείριση της κυκλοφορίας ενώ ταυτόχρονα επιτρέπουν στους χρήστες να ενημερώνονται καλύτερα και να κάνουν ασφαλέστερη, πιο συντονισμένη και «εξυπνότερη» χρήση των δικτύων μεταφορών.

Αερομεταφορές

Οι άξονες της πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ είναι:

- Εκσυγχρονισμός της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ), εντός του συγχρόνου κανονιστικού πλαισίου και με στόχο το μέγιστο κοινωνικό αποτέλεσμα
- Βελτίωση του πλαισίου λειτουργίας των αερομεταφορών
- Συμπλήρωση / τροποποίηση του υπάρχοντος νομοθετικού πλαισίου για τα υδατοδρόμια, ώστε να βελτιστοποιηθεί η διαδικασία αδειοδότησης και να εξασφαλιστεί η εύρυθμη λειτουργία των υδατοδρομίων μετά την αδειοδότησή τους.
- Αναβάθμιση του Συστήματος Επεξεργασίας Δεδομένων μέσω του οποίου γίνεται η παρακολούθηση όλου του FIR της χώρας μας για τη διαχείριση της εναέριας κυκλοφορίας (Pallas).
- Υλοποίηση νέας διαδικασίας συντήρησης των αεροσκαφών της πολιτικής αεροπορίας από τους ίδιους τους εργαζόμενους της, αποκομίζοντας σοβαρό όφελος στην Υπηρεσία.

Ναυτιλία

Στο χώρο της ναυτιλίας οι ώριμοι και αναγκαίοι στόχοι είναι οι εξής:

- Επανασχεδιασμός ακτοπλοϊκού συστήματος για την πληρέστερη κάλυψη των κοινωνικών και οικονομικών αναγκών της νησιωτικής επικράτειας

- Εποπτεία και έλεγχος της λειτουργίας των λιμανιών σύμφωνα με τα Ευρωπαϊκά πρότυπα (δημιουργία δημόσιων λιμενικών αρχών σε Πειραιά και Θεσσαλονίκη) και ταυτόχρονη κατοχύρωση των δικαιωμάτων του δημοσίου, της αυτοδιοίκησης και των πόλεων με νέες συμβάσεις παραχώρησης
- Στοχευμένες πρωτοβουλίες για την κατοχύρωση και αύξηση θέσεων εργασίας ελλήνων ναυτικών στην ποντοπόρο ναυτιλία
- Περαιτέρω εξέλιξη των δράσεων που έχουν ήδη αναληφθεί για την εξάλειψη του φαινομένου της απλήρωτης ναυτικής εργασίας
- Αναβάθμιση της πλοηγικής υπηρεσίας με ενίσχυση της στελέχωσης και των υποδομών της για την υποστήριξη του αναπτυξιακού ρόλου ναυτιλίας και λιμένων
- Ανασχεδιασμός και αναβάθμιση του συστήματος της δημόσιας ναυτικής εκπαίδευσης και εξασφάλιση πόρων για την αντιμετώπιση ελλείψεων σε υποδομές και ανθρώπινο δυναμικό
- Σχεδιασμός οδικού χάρτη για την ανασυγκρότηση της ναυπηγικής βιομηχανίας στη χώρα μας
- Ενίσχυση των υποδομών του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής, στήριξη των αναγκών του προσωπικού του και θεσμοθέτηση συστήματος εισαγωγής στο Σώμα με διαφάνεια, ισοτιμία και αξιοκρατία.
- Αναβάθμιση του πολιτικού ρόλου του Υπουργείου και κατοχύρωση των δικαιωμάτων του πολιτικού προσωπικού
- Επιτάχυνση της μηχανοργάνωσης των υπηρεσιών και των εποπτευόμενων φορέων του Υπουργείου μέσω των προγραμμάτων που είναι σε εξέλιξη και χρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ.

2.3.5. Νέες τεχνολογίες

Η ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών αποτελεί προϋπόθεση και για την ανάπτυξη των παραγωγικών δυνατοτήτων της χώρας συνολικά. Στη σημερινή παγκοσμιοποιημένη οικονομία η χρήση νέων τεχνολογιών είναι αναγκαία όχι μόνο ως στρατηγικό παραγωγικό πλεονέκτημα αλλά και ως το βασικό ανάχωμα στη μείωση των μισθών και την επιδείνωση των συνθηκών εργασίας του εργαζομένου.

Ο στρατηγικός προσανατολισμός του ΣΥΡΙΖΑ

Ο ΣΥΡΙΖΑ πιστεύει ότι ειδικά στη σημερινή συγκυρία η Ελλάδα δεν μπορεί να βασιστεί μόνο σε παραγωγικά μοντέλα έντασης κεφαλαίου και θέλει να αποφύγει τον επιβαλλόμενο μονόδρομο των μοντέλων έντασης εργασίας. Η οικονομία έντασης γνώσης μπορεί να οδηγήσει σε παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας ενισχύοντας παράλληλα την οικονομική αυτοτέλεια της χώρας και τις τοπικές οικονομίες.

Ο ΣΥΡΙΖΑ αναγνωρίζει ότι οι ιδιαίτερα δυναμικοί παραγωγικοί κλάδοι έντασης γνώσης και κοινωνικής αποτελεσματικότητας, που συναποτελούν το πεδίο των νέων τεχνολογιών, μπορούν να απορροφήσουν μεγάλο αριθμό επιστημόνων σταματώντας το αντιαναπτυξιακό φαινόμενο της διαρροής τους στο εξωτερικό που συνοδεύεται από την υψηλή ανεργία στο εσωτερικό. Μπορούν επίσης να στηρίξουν τον εκσυγχρονισμό και

την ανάπτυξη πολλών παραγωγικών κλάδων (πληροφορική, τηλεπικοινωνίες, γεωργική παραγωγή, μεταλλουργία, βιομηχανίες δομικών υλικών, χημικά και φάρμακα, πετρελαιοειδή, βιοτεχνολογία, τεχνολογία υλικών κ.α.) συμβάλλοντας ουσιαστικά στην παραγωγή προϊόντων που είναι ποιοτικά, διαφοροποιημένα, υψηλής προστιθέμενης αξίας και χαμηλού οικολογικού αποτυπώματος.

Το παραγωγικό μοντέλο της αριστεράς, προχωρά ένα βήμα παραπέρα: επιδιώκει την ενίσχυση εκείνων των οργανωτικών μοντέλων παραγωγής που κάνουν χρήση υψηλής τεχνολογίας προκειμένου να στηρίξουν την ομότιμη παραγωγή. Η αύξηση του ποσοστού της ομότιμης παραγωγικής δραστηριότητας είναι βασικός αναπτυξιακός μας στόχος. Γι' αυτό το λόγο προωθούμε εκείνα τα παραγωγικά μοντέλα που στηρίζουν και στηρίζονται σε διαφορετικές μορφές κοινών αγαθών, υλικών και αϋλων, με στόχο να επιτύχουμε:

--την πρόσβαση σε κοινά αγαθά στο μέγιστο δυνατό βαθμό

--τη μεγαλύτερη δυνατή ικανοποίηση των ατομικών αναγκών και επιθυμιών του κάθε εργαζομένου.

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

Σχεδιασμός και υλοποίηση πολιτικών για την τεχνολογική ανάπτυξη βασισμένων σε τεκμηριωμένα στοιχεία.

Αξιοποίηση διαθέσιμων χρηματοδοτικών πόρων (ΕΣΠΑ) και ευρείας κλίμακας θεσμικές παρεμβάσεις για να στηρίξουμε και ενισχύσουμε τα παραγωγικά συστήματα με έμφαση μεταξύ άλλων στους ακόλουθους τομείς:

Τεχνολογίες για το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή, όπως:

--Τεχνολογίες αντιρύπανσης, οργανικών υλικών και εξοικονόμησης πόρων

--Διαχείριση στερεών αποβλήτων

--Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και μετριασμός επιπτώσεων

--Μείωση εκπομπών από τη βιομηχανία και τις μεταφορές

--Ελάττωση των επιπτώσεων της ρύπανσης σε ευπαθείς ομάδες πληθυσμού και τα οικοσυστήματα.

Φάρμακα – Βιοτεχνολογία - Ιατρική, όπως:

--Καινοτόμα φάρμακα και επαναπροσδιορισμός φαρμακευτικών ουσιών.

--Ανάπτυξη καινοτόμων μοριακών διαγνωστικών και θεραπευτικών πρωτοκόλλων.

--Ολοκληρωμένη πρόταση για την υποστήριξη της παραγωγής γενοσήμων με υψηλή προστιθέμενη αξία, με λεπτομερή, πολυεπίπεδη αξιολόγηση της βιοϊσοδυναμίας τους.

--Ολοκληρωμένη διαχείριση ιστικών μοσχευμάτων (Τράπεζες ιστών).

--Καινοτόμα φυσικά βιοκτόνα: ουσίες βιολογικής προέλευσης και βιοτεχνολογικές μέθοδοι εφαρμογής τους για την αντιμετώπιση επιβλαβών εντομολογικών ειδών ιατρικής, κτηνιατρικής και γεωργικής σπουδαιότητας.

--Φαρμακοτρόφιμα (nutraceuticals): Έρευνα, Ανάπτυξη και Παραγωγή. Προέρχονται από φυτά, αλλά έχουν στοχευμένη δράση για διάφορες ασθένειες.

Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)

--Στοχευμένη χρήση των δημοσίων επενδύσεων για την ενίσχυση & δημιουργία

μικρομεσαίων καινοτόμων εταιριών/σχηματισμών στο αντικείμενο της πληροφορικής/υψηλής τεχνολογίας.

--Αναθεώρηση των κριτηρίων και των όρων διάθεσης δημοσίων πόρων με σκοπό:

- Την κατανομή των δημοσίων πόρων με τρόπο διαφανή, που να προστατεύει τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και να εμποδίζει τη δημιουργία ολιγοπωλιακών φαινομένων σε αυτή την αγορά.
- Τη διασφάλιση ενός κοινωνικού συμβολαίου με τον κλάδο των εταιριών νέων τεχνολογιών σε ότι αφορά την εγχώρια προστιθέμενη αξία, το εργατικό δυναμικό, τις συλλογικές συμβάσεις, το συνδικαλισμό, κλπ. Έτσι ώστε τα δημόσια κίνητρα να συνοδεύονται από αντίστοιχες δεσμεύσεις.
- Εισαγωγή υποχρεώσεων υπαγωγής στο πρόγραμμα Δι@υγεια όσων εταιριών (νεοφυών ή άλλων) λαμβάνουν δημόσια χρηματοδότηση, σε σχέση με τη χρηματοδότησή τους αυτή.

--Βελτίωση νομικού πλαισίου με ρυθμίσεις όπως:

- Δημιουργία αποθετηρίου εφαρμογών για όσα έργα πληροφορικής έχουν δημιουργηθεί με δημοσίους πόρους.
- Δημιουργία αποθετηρίου ανοιχτών και επαναχρησιμοποιήσεων τεχνολογιών και παροχή κινήτρων σε εταιρείες για την ανάπτυξη και διαμοιρασμό ανοικτών τεχνολογιών.
- Ορθή διαστασιολόγηση έργων, ώστε να είναι σε μέγεθος που να επιτρέπει τη βιωσιμότητά τους και μετά την ολοκλήρωση της χρηματοδότησης.
- Δημιουργία κλάσεων έργων και εταιριών, ώστε από κάποιο μέγεθος έργου και κάτω να προτιμούνται μικρές εταιρίες.
- Χρήση διαδικασιών τύπου «αξιολογημένης επετηρίδας» για γρήγορες και διαφανείς αναθέσεις μικρών έργων σε πολλές μικρές εταιρείες.
- Πριμοδότηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας και τεχνογνωσίας (π.χ. με χρήση ελεύθερου λογισμικού και ανοιχτών προτύπων).
- Συνεκτική και ενιαία πολιτική στον τομέα της διανοητικής ιδιοκτησίας με στόχο την αύξηση της παραγωγής ελληνικής διανοητικής ιδιοκτησίας και της χρήσης ανοικτών τεχνολογιών όπου κρίνεται μη δυνατή/ συμφέρουσα η παραγωγή εγχώριας διανοητικής ιδιοκτησίας
- Δημιουργία εργαστηρίων ανοιχτής κατασκευής και υλισμικού σε περιφέρειες με αυξημένη συνεισφορά στην πρωτογενή παραγωγή με στόχο της διάχυση γνώσης και την ενεργοποίηση της τριπλής έλικας (δημόσιο – έρευνα – ιδιωτικός τομέας) προς όφελος μιας εξωστρεφούς τοπικής οικονομίας.

--Εισαγωγή ειδικού θεσμικού πλαισίου για την ενίσχυση της ομότιμης συνεργατικής οικονομίας στο χώρο των νέων τεχνολογιών, και δημιουργία «πόλου» έλξης παρόμοιων επιχειρημάτων στη χώρα μας. Θεσμοθέτηση μορφών και δομών ανοιχτής αδειοδότησης και αδειών ανοιχτής κατασκευής και υλισμικού (hardware) (όπως π.χ. η CERN) στα «εργαλεία» για την αδειοδότηση βιομηχανικών σχεδίων.

--Χρήση και υποστήριξη των δημοσίων υποδομών και οργανισμών που συγκεντρώνουν, επεξεργάζονται και παρέχουν πληροφορία που είναι απαραίτητη για την παρακολούθηση και κατανόηση της πορείας της έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και

καινοτομίας.

--Αναμόρφωση του νομικού πλαισίου για τη διανοητική ιδιοκτησία με στόχους:

- τη διεύρυνση του πεδίου των γνωσιακών κοινών αγαθών,
- τη διευκόλυνση δημιουργίας και στήριξης εγχειρημάτων ομότιμης και βασισμένης στα κοινά αγαθά παραγωγής,
- την ενίσχυση της παραγωγής εγχώριας διανοητικής ιδιοκτησίας σε τομείς κλειδιά για την οικονομία,
- το άνοιγμα και αξιοποίηση δημόσιων πατεντών και πνευματικής ιδιοκτησίας που παραμένουν ανεκμετάλλευτες.

2.3.6. Τουρισμός

Οι επιπτώσεις των παρεμβάσεων των δύο μνημονίων στο μεσο- και μακροπρόθεσμο διάστημα επέφεραν μια βίαιη εσωτερική υποτίμηση της εργασίας σε όλη την αλυσίδα της τουριστικής παραγωγής και μια ανάλογη βίαιη αλλαγή του μέχρι σήμερα προτύπου του ελληνικού τουρισμού. Στόχος της πρώτης κυβέρνησης της αριστεράς ήταν η αναστροφή των επιπτώσεων αυτών στην εργασία αλλά και στο πρότυπο του τουριστικού μοντέλου, ώστε να αρθεί η ισοπέδωση του τουριστικού μας προϊόντος και να αποφέρει ουσιαστικά κέρδη στην ελληνική οικονομία και κοινωνία.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

Στο πλαίσιο της δικής μας διακυβέρνησης έγιναν τα ακόλουθα:

- ✓ Αντιμετώπιση άμεσων αναγκών Τουρισμού για την τουριστική περίοδο του 2015 με αντικείμενα την επίλυση προβλημάτων / αναγκών των επαγγελματιών συλλογικοτήτων, παρεμβάσεις για βελτιώσεις βασικών υποδομών σε αεροδρόμια και λιμάνια.
- ✓ Άνοιγμα νέων αγορών στον τουρισμό και άμεση προώθηση της Ελλάδας ως τουριστικό προορισμό σε χώρες στόχους, όπως Σαουδική Αραβία, Εμιράτα & Κορέα.
- ✓ Εξειδίκευση του Νέου ΕΣΠΑ για τον Τουρισμό σε συνεργασία με τις περιφέρειες της χώρας και διευθέτηση και ολοκλήρωση εκκρεμών Επενδυτικών προτάσεων.
- ✓ Επεξεργασία ή/και ολοκλήρωση σχεδίων Κ.Υ.Α. για τις τεχνικές και λειτουργικές προδιαγραφές των ορειβατικών καταφυγίων, για τα Κάμπινγκ, για την διαδικασία πρόσληψης επιτόπιου προσωπικού στα Γραφεία Εξωτερικού του Ε.Ο.Τ., για την τροποποίηση της 22212/2008 ΚΥΑ περί των ειδικών τουριστικών λεωφορείων δημόσιας χρήσης ανοικτού τύπου αστικής περιήγησης πόλεων, για τα τουριστικά τρένα, για το πλαίσιο ενοικίασης και κυκλοφορίας των κλασικών επιβατηγών οχημάτων (αντικών), για τις προδιαγραφές και τη διαδικασία αδειοδότησης των ορειβατικών καταφυγίων, η οποία εντάσσεται στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.) που λειτουργούν ως Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης (Ε.Κ.Ε.), ώστε οι ενδιαφερόμενοι να μπορούν στο πλαίσιο της εξυπηρέτησης του πολίτη και της μείωσης των διοικητικών βαρών να διεκπεραιώνουν τη διαδικασία αυτή χωρίς να πρέπει να προσκομίσουν τα απαραίτητα δικαιολογητικά στην κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου.

- ✓ Στο πλαίσιο απλούστευσης των διαδικασιών καταργήσαμε τη διαδικασία έκδοσης αυτοκόλλητου νόμιμης λειτουργίας τουριστικών καταλυμάτων.
- ✓ Δραστηριότητες ενίσχυσης της διμερούς συνεργασίας της χώρας μας σε θέματα τουρισμού με την Τουρκία, το Ισραήλ, τη Σερβία, τη Ρωσία, την Ουκρανία, την Κίνα, τη Γαλλία, την Κύπρο, την Τυνησία, την Ελβετία, την Βενεζουέλα και την Κροατία, Ιράκ, στο Τόγκο, Αλβανία, Βραζιλία, Κίνα, Κένυα.
- ✓ Προώθηση ίδρυσης για τη συγκρότηση και λειτουργία του συστήματος Δορυφόρων Λογαριασμών Τουρισμού

Ο στρατηγικός προσανατολισμός και οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

Μετά την πρώτη, κυβερνητική εμπειρία του ΣΥΡΙΖΑ, επιβεβαιώνεται η αρχική μας θέση ότι από τις πρώτες ενέργειες της τουριστικής πολιτικής μας θα πρέπει να είναι η πλήρης απογραφή και η τήρηση μητρώου όλων των παραγωγικών, φυσικών και πολιτιστικών στοιχείων που συνδέονται με το τουριστικό παραγωγικό κύκλωμα στη χώρα με στόχο την επίτευξη της.

Το βασικό ερώτημα που έρχεται να απαντήσει μια πολιτική του ΣΥΡΙΖΑ για τον τουρισμό είναι επομένως εάν με τη στήριξη του τουρισμού θα επιδιώκεται η μεγιστοποίηση της συμβολής του στην ανάπτυξη της χώρας ή η υποστήριξή του θα αποσκοπεί αποκλειστικά και μόνον τη συγκομιδή όλο και υψηλότερων μεγεθών σε τουριστικές εισπράξεις και αριθμούς εισερχομένων τουριστών, ανεξαρτήτως του καθαρού αποτελέσματος του τουρισμού για το σύνολο της οικονομία και της κοινωνίας. Δηλαδή ότι η τουριστική ανάπτυξη θα πρέπει να είναι αναπόσπαστο τμήμα της συνολικής ανάπτυξης της οικονομίας και κοινωνίας συνδεδεμένη με τον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα ή εάν θα στοχεύεται μια αυτόνομη μεγέθυνσή του ανεξάρτητα από τους άλλους τομείς της οικονομίας.

Μόνο με ένα στρατηγικό πρόγραμμα διαχείρισης και εποπτείας του τουρισμού μπορούν να αποτραπούν και να συντονιστούν οι ενδοκλαδικές δυσλειτουργίες και τα συγκρουόμενα συμφέροντα που ενυπάρχουν στο τουριστικό παραγωγικό κύκλωμα στη κατεύθυνση ενίσχυσης του συμφέροντος για το σύνολο της οικονομίας και της κοινωνίας.

Για τον ΣΥΡΙΖΑ η τουριστική ανάπτυξη στην Ελλάδα δεν πρέπει να αποτελέσει όχημα, για μια διαδικασία «τουριστικοποίησης» του ΑΕΠ και μετατροπή της χώρας σε τουριστική αποικία, όπου ένα μεγάλο μέρος των τουριστών θα διαμένουν σε αποκλεισμένα από τον τοπικό πληθυσμό «τουριστικά χωριά» και το μεγαλύτερο σχεδόν μέρος των συστατικών στοιχείων του τουριστικού προϊόντος θα εισάγονται σε βάρος της εγχώριας παραγωγής μετατρέποντας τον «προορισμό Ελλάδα» σε χώρο εναπόθεσης και διάθεσης καταναλωτικών προϊόντων παραγόμενων σε άλλες χώρες.

Για να αποφευχθεί μια τέτοιου είδους διαδικασία και αντ' αυτής να διασφαλιστεί η ανάπτυξη του ελληνικού τουρισμού με κοινωνική ανταποδοτικότητα η πολιτική του ΣΥΡΙΖΑ θα ενισχύσει τη δημιουργία των αναγκαίων συνθηκών σύνδεσης της ετήσιας

τουριστικής κατανάλωσης με την εγχώρια παραγωγή σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Με αυτό το βασικό σκοπό, το στρατηγικό πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ θα θέσει σε πρώτη προτεραιότητα την αναγκαιότητα διατήρησης, ανάπτυξης και περεταίρω βελτίωσης του μέχρι σήμερα τουριστικού προτύπου με κορμό τη μικρή και μεσαία τουριστική επιχείρηση στην κατεύθυνση όμως του εκσυγχρονισμού και της μεγαλύτερης συνειδητοποίησης από αυτή των υποχρεώσεων της απέναντι στο κράτος, στο περιβάλλον και την κοινωνία.

Για όλους τους παραπάνω λόγους το πρόγραμμα και η πολιτική μας για τον τουρισμό για να διασφαλίζεται η μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα του τομέα θα έχει σταθερά διττό χαρακτήρα: Αφενός θα έχει ως στόχο τη διασφάλιση της εύρυθμης διακίνησης, διαβίωσης και ασφάλειας των τουριστών εντός του εθνικού φυσικού και κοινωνικού χώρου όπου οι πολιτικές για βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη θα εφαρμόζονται με κοινωνική υπευθυνότητα και προστασία όσον αφορά την εργασία, το περιβάλλον και τον πολιτισμό μας λαμβάνοντας υπόψη το μικρό και ευαίσθητο μέγεθος της χώρας. Αφετέρου, θα ενισχύει τον πυρήνα της ποιότητας του ελληνικού τουρισμού αντιστρέφοντας τη διαδικασία της τυποποίησης και ομογενοποίησης που παρατηρείται στη διαμόρφωση του ευρωπαϊκού και του διεθνούς τουριστικού προϊόντος, μέσα από τη προστασία και ανάδειξη της ποιοτικά ελεγχόμενης εγχώριας παραγωγής

Για την υλοποίηση των παραπάνω, ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στα εξής:

- Στην οργανική ένταξη της τουριστικής ανάπτυξης σε ένα Εθνικό Χωροταξικό και Συνολικό Σχέδιο Ανασυγκρότησης της παραγωγικής βάσης της χώρας.
- Στην ανάπτυξη και εφαρμογή ενός σταθερού, δίκαιου, κοινωνικά αναδιανεμητικού και προοδευτικού φορολογικού συστήματος, με ταυτόχρονη καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, της φοροαποφυγής και της διαφθοράς, σε όλα τα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας.
- Στην αποκατάσταση της εργασιακής αξιοπρέπειας στον τομέα του τουρισμού, με βάση την αρχή ότι δεν είναι δυνατόν να αναπτύσσεται ο ελληνικός τουρισμός με ποιότητα έναντι των τουριστών χωρίς η ποιότητα αυτή να αντανakλά την ποιότητα ζωής των κατοίκων της χώρας σε τοπικό και εθνικό επίπεδο, πράγμα που σημαίνει:
 - α) Την εξάλειψη φαινομένων και πρακτικών ελαστικοποίησης της εργασίας,
 - β) Την καταπολέμηση των φαινομένων «δουλεμπορίου», που παρατηρείται έντονα σε ανασφάλιστους εργαζόμενους από εξωκοινοτικές χώρες που χαρακτηρίζονται «σπουδαστές», υπό τη θεσμική κάλυψη διμερών ή διακρατικών συμφωνιών μεταξύ της Ελλάδας και των εκτός της Ε.Ε. χωρών.
- Στην ανάπτυξη, περεταίρω διεύρυνση και θέσπιση ενιαίου πλαισίου διενέργειας όλων των προγραμμάτων Κοινωνικού Τουρισμού με έμφαση σε κοινωνικά στρώματα που έχουν ιδιαίτερα πληγεί στην παρούσα κρίση
- Στην εφαρμογή συνεπούς και αξιόπιστου προγράμματος αξιοποίησης των μέχρι σήμερα εγκαταλελειμμένων και απαξιωμένων δημόσιων τουριστικών ακινήτων με παράλληλη επανεξέταση και παρακολούθηση των συμβάσεων παραχώρησης χρήσης και ιδιοκτησίας που έχουν συναφθεί με στόχο την εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος .

- Στην ενθάρρυνση και ενίσχυση των μικρών και πολύ μικρών τουριστικών επιχειρήσεων για τη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό των λειτουργικών και ποιοτικών χαρακτηριστικών τους και την εξασφάλιση βιώσιμων όρων, με τη θεσμοθέτηση της συμμετοχής τους στη διαδικασία λήψης αποφάσεων με στόχο να συμβάλλουν πιο ενεργά στην αναπτυξιακή προσπάθεια της στρατηγικής για την οικονομία και τον τουρισμό.
- Στην ίδρυση Τουριστικού Επιμελητηρίου ως ΝΠΔΔ (ή μετατροπή του υπάρχοντος Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου σε Τουριστικό) και τη θεσμική του συνεργασία με όλα τα επίπεδα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και συναφείς με την τουριστική πολιτική φορείς και αρχές.
- Στην επανεξέταση λειτουργική και χωρική των συντελεστών Φ.Π.Α. στις άμεσα ή έμμεσα συνδεόμενες με τον τουρισμό επιχειρήσεις.
- Στην ίδρυση μιας αναπτυξιακής τράπεζας υπό δημόσιο και κοινωνικό έλεγχο, με μετασχηματισμό μιας υπάρχουσας ή δημιουργία μιας νέας,
- Στον επανασχεδιασμό του συστήματος επαγγελματικής τουριστικής εκπαίδευσης με ένταξή του στο γενικότερο πλαίσιο επαγγελματικής εκπαίδευσης και θα είναι στην αρμοδιότητα ενός ανανεωμένου υπουργείου Παιδείας και θα αποτελεί αυτόνομο γνωστικό κλάδο, με σημαντικό ειδικό βάρος και θεσμική εκπροσώπηση στη λειτουργία του από το ΥΠΟΤ. Οι σχολές ξεναγών εντάσσονται επίσης στην μεταλυκειακή εκπαίδευση. Η εισαγωγή σε αυτή απαιτεί ειδικά προσόντα, ανάμεσα στα οποία είναι και η άριστη χρήση μιας τουλάχιστον ξένης γλώσσας, όπως αυτή θα διαπιστώνεται μέσω ειδικών εξετάσεων με έμφαση στα προφορικά και σε θέματα σχετικά με την καθημερινότητα, τον τουρισμό, την ιστορία και τον πολιτισμό της χώρας. Τη καθολική εφαρμογή του θεσμού της πρακτικής άσκησης ως προϋπόθεση λήψης οποιουδήποτε πτυχίου στα πλαίσια θεσμοθέτησης «Γραφείων Πρακτικής Άσκησης» σε κάθε Τουριστική Σχολή, τα οποία θα κατανέμουν τους σπουδαστές σε συνεργασία με τις κατά τόπους επιχειρήσεις του τουριστικού κλάδου και θα μεριμνούν
- Στην αναγνώριση της σημαντικής θεσμικής και αναπτυξιακής αλλά και διοικητικής οντότητας του Τομέα Τουρισμού στο πλαίσιο του εκάστοτε Υπουργείου Οικονομίας, με εποπτευόμενους φορείς: α) έναν αναδιαρθρωμένο, ισχυρό και με ουσιαστικές λειτουργίες για την προώθηση του τουρισμού δημόσιο Οργανισμό, τον ΕΟΤ και με ταυτόχρονη κατά το δυνατόν άρση των αλληλεπικαλύψεων και συναρμοδιοτήτων του με το ΥΠΟΤ. β) το Τουριστικό Επιμελητήριο ως αυτόνομο ή μετά από μετεξέλιξη του ΞΕΕ, συνεργαζόμενο με το ΥπΤ και ενισχυμένο για την αξιόπιστη εποπτεία της ποιότητας της τουριστικής παραγωγής.
- Στην στελέχωση των Γραφείων ΕΟΤ Εξωτερικού με τακτικούς υπαλλήλους αυξημένων τυπικών και ουσιαστικών προσόντων, κατόπιν γραπτής εξέτασης και ανοικτής αξιολογικής διαδικασίας που θα διενεργείται με συμμετοχή του ΕΟΤ και του Υπουργείου υπό την αιγίδα του ΑΣΕΠ
- Στην αναμόρφωση και ουσιαστική κωδικοποίηση της τουριστικής νομοθεσίας
- Στην ανάπτυξη και εφαρμογή του συστήματος Δορυφόρων Λογαριασμών Τουρισμού για την αξιόπιστη πλέον μέτρηση του ετήσιου μεγέθους του και των πραγματικών επιπτώσεων του τουρισμού στην οικονομία και κοινωνία.

2.3.7. Κατασκευές

Η εμμονή της νεοφιλελεύθερης πολιτικής στην επιθετική προώθηση των ορέξεων της «αγοράς» και, επομένως, η παντελής έλλειψη μακρόπνοου αναπτυξιακού σχεδιασμού είχε ιδιαίτερα οδυνηρές συνέπειες και για το παραγωγικό σύστημα των κατασκευών (δημόσιων και ιδιωτικών). Η οικονομική κρίση οδήγησε στην κατάρρευσή του. Αυτή υπήρξε σχεδόν ολοσχερής εξαιτίας, μεταξύ άλλων, των ακόλουθων λόγων: (i) εκτεταμένη ιδιωτικοποίηση των δημόσιων υποδομών κατά τις προηγούμενες δεκαετίες με αποτέλεσμα να επικρατήσει η λογική του γρήγορου κέρδους (ii) έλλειψη αξιόπιστου, μακρόπνου χωρικού σχεδιασμού και (iii) πανίσχυρα κυκλώματα διαπλοκής και διαφθοράς που νέμονταν τους δημόσιους πόρους για έργα υποδομής.

Ο στρατηγικός προσανατολισμός του ΣΥΡΙΖΑ

Ο ΣΥΡΙΖΑ επιδιώκει να αναζωογονήσει τον κατασκευαστικό κλάδο και να αποκτήσει η χώρας μας αξιόπιστο και δημοκρατικά αποφασισμένο, μακρόπνοο αναπτυξιακό σχεδιασμό τόσο για τα δημόσια έργα υποδομής όσο και για τα ιδιωτικά έργα και την οικοδομή. Οι κατευθύνσεις του σχεδιασμού αυτού είναι οι ακόλουθες:

- **Έργα υποδομής.** Αυτά είναι απαραίτητα για την κοινωνική, παραγωγική, περιβαλλοντική και πολιτισμική συνοχή και ευημερία. Πρόκειται για επενδύσεις μακράς πνοής, τις οποίες ο ΣΥΡΙΖΑ εντάσσει οργανικά στο στρατηγικό σχεδιασμό του για την παραγωγική ανασυγκρότηση της ελληνικής οικονομίας. Προτεραιότητα της πολιτικής μας είναι:
 - (α) Η εξυγίανση όλου του φάσματος παραγωγής των έργων υποδομής, καθότι στον συγκεκριμένο τομέα η διαπλοκή και η διαφθορά έγιναν μέθοδος διακυβέρνησης και υπερκερδοφορίας.
 - (β) Να διασφαλιστούν οι προϋποθέσεις ώστε ο σχεδιασμός, η κατασκευή και η συντήρησή των έργων υποδομής να λαμβάνει υπόψη το πολυδιασπασμένο φυσικό ανάγλυφο και τη νησιωτικότητα της χώρας μας, και να δημιουργεί νέες, ποιοτικές θέσεις εργασίας.
 - (γ) Πέρα από τα έργα υποδομής για τις μεταφορές (βλ. αντίστοιχο κεφάλαιο), να δοθεί έμφαση σε έργα περιβάλλοντος (η έλλειψη τους είναι αιτία καταδίκης της χώρας μας) όπως π.χ. υποδομές συλλογής και επεξεργασίας υγρών αποβλήτων, υποδομές για τη διαχείριση των απορριμμάτων, καθώς επίσης και σε έργα αντιπλημμυρικής προστασίας και αντισεισμικής θωράκισης.
- **Ιδιωτικά έργα – Οικοδομή:** Αναπροσανατολίζουμε τα έργα αυτά στις ακόλουθες κατευθύνσεις:
 - (α) Ποιοτικές παρεμβάσεις σε υφιστάμενα κτήρια και κατοικίες με στόχο την εξοικονόμηση ενέργειας, την αντισεισμική τους θωράκιση και τη βελτίωση της λειτουργίας τους. Οι συναφείς παρεμβάσεις θα εντάσσονται σε ευρύτερα σχέδια αναπλάσεων περιοχών μιας πόλης. Επίσης, τέτοιου τύπου βελτιώσεις σε συνδυασμό με αλλαγή χρήσης κενών κτιρίων είναι δυνατόν να καλύψουν ανάγκες σχολικής στέγασης, στέγασης αστέγων, κέντρων υγείας κ.ά.
 - (β) Όσον αφορά τις νέες κατοικίες και τα νέα κτήρια προωθούμε τη στροφή του κλάδου προς τις οικοκατασκευές και τη βιοκλιματική αρχιτεκτονική. Επιδιώκουμε τη μείωση του κόστους κατασκευής τους ενισχύοντας την έρευνα και προωθώντας την καινοτομία σε σχέση με τα υλικά, τις τεχνολογίες και τις μεθόδους κατασκευής.

Καθώς η πρόκληση για αντισεισμικά ασφαλείς, περιβαλλοντικά και ενεργειακά φιλικές κατοικίες και δημόσια κτήρια απαιτεί υψηλή εξειδίκευση και σοβαρή ερευνητική προσπάθεια, ο εν λόγω αναπροσανατολισμός της οικοδομής είναι δυνατόν αν απορροφήσει μεγάλο αριθμό άνεργων σήμερα νέων επιστημόνων και τεχνιτών.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

- ✓ Συγκροτήσαμε νομοπαρασκευαστική επιτροπή με στόχο την επεξεργασία των παρεμβάσεων για τη Ριζική αναμόρφωση και εξυγίανση του συστήματος παραγωγής δημοσίων έργων και μελετών. Το νέο θεσμικό πλαίσιο αντιμετωπίζει τα φαινόμενα της διαφθοράς, της διαπλοκής και των χρόνιων παθογενειών, διασφαλίζοντας κανόνες διαφάνειας, νομιμότητας, ελέγχου και λογοδοσίας. Οι άξονες των παρεμβάσεων είναι:
 - Υλοποίηση ενός Κεντρικού συστήματος αδειοδοτήσεων
 - Δημιουργία Προδιαγραφών Λειτουργίας και Διαβάθμισης Δημόσιων Τεχνικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Τεχνικού Αντικειμένου
 - Αλλαγή του συστήματος Δημοπράτησης Μελέτης – Κατασκευής
 - Υποχρεωτική σύνταξη μελέτης εφαρμογής, σύνταξης πραγματικών προϋπολογισμών για όλα τα έργα
 - Δημιουργία διεθνούς Φορέα διαιτησιών
- ✓ Εξετάσαμε διαγωνισμούς δημοσίων έργων και δρομολογήσαμε την άμεση επαναδημοπράτηση τους – Ανατρέψαμε την υπερσυγκέντρωση των έργων στις μεγάλες εργοληπτικές εταιρίες. Προχωρήσαμε σε έλεγχο εκκρεμών έργων, για τα οποία είχαν δρομολογηθεί διαγωνιστικές διαδικασίες και ολοκληρώσαμε ελέγχους βάσει μελετών σκοπιμότητας και αποδοτικότητας των έργων και των διαγωνιστικών διαδικασιών τους, των εγκρίσεων χρηματοδότησης και ένταξής τους στο νέο ΕΣΠΑ (ΣΕΣ 2014-2020), ώστε να επαναδημοπρατηθούν.
- ✓ Διασφαλίσαμε την καταβολή χρημάτων σε πληγέντες από σεισμούς -πλημμύρες - πυρκαγιές .
- ✓ Προκυρήξαμε διαγωνισμούς αντιπλημμυρικών έργων στην Αττική Κηφισό-Ν.Μάκρη-Μαραθώνα.
- ✓ Δώσαμε εντολή στο Σώμα Επιθεωρητών Δημοσίων Έργων για τη διερεύνηση ύποπτων συμβάσεων.

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

- Προωθούμε το Στρατηγικό Σχεδιασμό Έργων Υποδομής αναπροσανατολίζοντας μεσομακροπρόθεσμα τον σχεδιασμό και τον προγραμματισμό των υποδομών κατά τρόπο που να στηρίζει και να ενισχύει την παραγωγική ανασυγκρότηση της ελληνικής οικονομίας. Ειδικότερα, εκπονούμε ένα νέο Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Υποδομών μέρος του οποίου είναι το στρατηγικό σχέδιο για τις μεταφορές και τα σχέδια για τους άλλους τομείς των έργων υποδομής (έργα υδραυλικά, αντιπλημμυρικά, οικοδομικά κ.α.).
- Ολοκληρώνουμε τη θέσπιση ενός νέου, αποτελεσματικού και σύγχρονου νομικού πλαισίου, το οποίο, παράλληλα και σε συνδυασμό με ένα ειδικά διαμορφωμένο πλέγμα δράσεων και κανόνων, θα ελαχιστοποιεί τις δυνατότητες διαφθοράς στο χώρο των έργων υποδομής. Κομβικής σημασίας εδώ είναι το νέο κανονιστικό πλαίσιο για τη μελέτη, την κατασκευή και τη λειτουργία των έργων υποδομής που θα διαμορφώσουμε

έπειτα από διαβούλευση με όλους τους επιστημονικούς φορείς και τις επαγγελματικές οργανώσεις όσων άμεσα ή έμμεσα συμμετέχουν στα έργα αυτά. Στόχος μας είναι να αποκτήσουμε ως χώρα για τα δημόσια έργα υποδομής ένα θεσμικό πλαίσιο σαφές, απλό και κωδικοποιημένο που θα διασφαλίζει:

- την τυποποίηση και τη διαφάνεια στις διαδικασίες,
- τον ποιοτικό και οικονομικό έλεγχο, και την απόδοση ευθυνών
- την απουσία «παραθύρων» και την καθολική ισχύ του,
- τη στήριξη της ηλεκτρονικής διαδικασίας στις δημόσιες συμβάσεις
- τη διαφύλαξη των ρυθμιστικών αρμοδιοτήτων του .

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων ετοιμάζουμε νομοθετικές πρωτοβουλίες για τα ακόλουθα:

[α] Προδιαγραφές, πρότυπα και κανονισμούς για τα έργα υποδομής

- Εξορθολογισμό και εξισορρόπηση των προεκτιμώμενων αμοιβών. Ρήτρες στους Μελετητές για προβλεπτή μη-κατασκευασιμότητα.
- Θεσμοθέτηση και επιβράβευση, κατά την εκπόνηση, του λεγόμενου value engineering, δηλαδή του σχεδιασμού με στόχο τη μείωση του κόστους χωρίς να υποβαθμιστούν η ποιότητα και τα λειτουργικά χαρακτηριστικά του έργου.
- Εισαγωγή αξιολογικών κριτηρίων στους διαγωνισμούς για τις αναθέσεις μελετών.
- Καθιέρωση πακέτου υπηρεσιών για Μελετητές («Μελέτη και επί τόπου Επίβλεψη Έργου με Δέσμευση Τελικής Δαπάνης»).
- Αντιμετώπιση των «προβλημάτων» στην περιβαλλοντική αδειοδότηση των έργων:
- Δημιουργία αρχείου μελετών, ΑΕΠΟ, φακέλων συμμόρφωσης, ειδικών μελετών και τακτική ανανέωση των ΑΕΠΟ
- Δημόσια διαβούλευση για όλα τα μεγάλα έργα, ήδη από τη φάση του προγραμματισμού.
- Ενίσχυση της επίβλεψης των έργων στην εφαρμογή περιβαλλοντικών δεσμεύσεων.
- Αυστηρή τήρηση οικονομικών στοιχείων

[β] Λειτουργία και συντήρηση των έργων υποδομής

- Υποχρέωση της Διοίκησης ανά τομέα έργων να εκπονήσει ένα ιεραρχημένο, χρονικά αναπτυσσόμενο και επαρκώς κοστολογημένο σχέδιο συντήρησης,
 - Συγκεκριμένες υποχρεώσεις για τους φορείς διαχείρισης των δημόσιων υποδομών και έλεγχος τήρησής τους
 - Αυστηρή τήρηση και ενημέρωση του Μητρώου Έργου.
 - Συνέχιση της καταγραφής των προβλημάτων αντισεισμικής θωράκισης στρατηγικών υποδομών και αποφυγή μη ανεκτής επικινδυνότητας (π.χ. σχολεία, κτίρια διοίκησης, νοσοκομεία, γέφυρες).
- Διασφαλίζουμε ότι οι τεχνικές ανώνυμες εταιρείες του δημοσίου (Θέμις Κατασκευαστική, ΔΕΠΑΝΟΜ κ.λπ.) θα αποκτήσουν βιώσιμο επιχειρησιακό σχέδιο και θα αξιοποιηθούν ως φορείς αιχμής και τεχνογνωσίας (π.χ.με την ενίσχυση της συμμετοχής τους σε μεγάλα έργα του εξωτερικού σε ρόλους project manager, Συμβούλου Μηχανικού ή Ανεξάρτητου Μηχανικού). Το ίδιο διασφαλίζουμε για εταιρείες όπως ΕΥΑΘ και η ΕΥΔΑΠ με ανάλογες ή και μεγαλύτερες τεχνικές δυνατότητες.

- Θεσπίζουμε τη δυνατότητα να εκτελούνται έργα με συνευθύνη δύο ή περισσότερων δομών, ανάλογα με την περίπτωση (π.χ. ΟΣΚ και Δήμος, δύο Περιφέρειες κλπ.) και παράλληλα απλουστεύουμε τις συναφείς διαδικασίες.
- Θεσμοθετούμε σαφείς κανόνες για τη διεξαγωγή της δημόσιας κοινωνικής διαβούλευσης τότε κατά τη διαδικασία προγραμματισμού όσο και για τα στάδια της μελέτης και της λειτουργίας των έργων.
- Επεκτείνουμε και ενισχύουμε το θεσμό των συνεταιριστικών – συνεργατικών επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας σε ολόκληρο το φάσμα του παραγωγικού συστήματος των κατασκευών.
- Δημιουργούμε νέο φορέα ή μετασχηματίζουμε ήδη υπάρχον που θα έχει σκοπό να προωθή την καινοτομία σε ολόκληρο το φάσμα του τομέα των κατασκευών.
- Δημιουργούμε ειδική κυβερνητική δομή που θα έχει σκοπό να προωθή τα ζητήματα οικονομικής διπλωματίας που αφορούν στις εργοληπτικές και μελετητικές ιδιωτικές τεχνικές εταιρείες και στις ανώνυμες εταιρείες του δημοσίου.

2.4. Προστασία του περιβάλλοντος

Ο ΣΥΡΙΖΑ αναγνώρισε έγκαιρα στο πολιτικό του πρόγραμμα ότι η διεθνής οικονομική κρίση έχει ως αναπόσπαστη, κεντρική διάσταση την οικολογική κρίση που εκδηλώνεται βίαια σε πλανητικό (κλιματική αλλαγή) και σε τοπικό επίπεδο (περιβαλλοντικές καταστροφές και υφαρπαγή πόρων).

Σήμερα, ιδιαίτερα στις χώρες και περιοχές που υφίστανται οικονομική εξάρτηση και κυριαρχία, εντείνονται οι στρατηγικές του κεφαλαίου για την απαξίωση, μονοπώληση, υπερεκμετάλλευση και τα φαινόμενα κακοδιαχείρισης του περιβάλλοντος. Αναπαράγεται και ισχυροποιείται ένα στρεβλό μοντέλο ανάπτυξης που γνωρίσαμε όλες τις προηγούμενες δεκαετίες της νεοφιλελεύθερης αντεπίθεσης και παράγει “φούσκες” και ερείπια.

Το πλαίσιο των μνημονίων

Η πολιτική για το περιβάλλον και την χωροταξία στην Ελλάδα υπήρξε ανέκαθεν δέσμια μεγάλων συμφερόντων και του πελατειακού κομματικού συστήματος σε όλα τα επίπεδα. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα και για την περίοδο από το 2011, κατά την οποία απορυθμίστηκε σαρωτικά το πλαίσιο του χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού και οι μηχανισμοί εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Με τα μνημονιακά νομοθετήματα, ζωτικά αγαθά όπως τα δάση, το νερό, οι αιγιαλοί, οι ελεύθεροι χώροι, δέχθηκαν σημαντικότερα πλήγματα προς όφελος των «επενδύσεων εθνικής σημασίας». Το περιβάλλον βρέθηκε πολιτικά υποσκελισμένο, αλλά κοινωνικά ηχηρό και ισχυρό με δεκάδες τοπικά κινήματα και θεματικές δικτυώσεις.

Επιπλέον, και παρά την περί του αντιθέτου ρητορική, η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης και ελέγχου των επενδύσεων δεν έχει απλοποιηθεί με τους μνημονιακούς νόμους της περιόδου 2011-14, ενώ παρατηρούνται αρκετές ασάφειες και κενά ερμηνείας διατάξεων. Οι αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΑΠΕΝ είναι όλο και πιο υποστελεχωμένες και απαξιωμένες, με αποτέλεσμα να παρατείνεται το καθεστώς αδιαφάνειας και αυθαιρεσίας σε πολλές περιπτώσεις έργων και επενδύσεων.

Στρατηγικός προσανατολισμός και στόχοι της πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ

Στρατηγικός στόχος της πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ παραμένει ο κοινωνικός και οικολογικός μετασχηματισμός του παραγωγικού μοντέλου, η ουσιαστική ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στα προγράμματα για την βιώσιμη ανασυγκρότηση της οικονομίας. Η χώρα διαθέτει ένα μοναδικό φυσικό και οικιστικό περιβάλλον, με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, που προσδίδει αξία στο σύνολο της παραγωγικής διαδικασίας, για μια σειρά κλάδους της οικονομίας (τουρισμός, παραγωγή τροφίμων, μεταποίηση και βιομηχανία, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας) και περιοχές της χώρας. Η καλή ποιότητα του περιβάλλοντος αποτελεί σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα και αποτελεί όρο για την ικανοποίηση βασικών αναγκών, ενώ βελτιώνει πολύπλευρα την ποιότητα ζωής όλων των κατοίκων.

Το υπόδειγμα βιώσιμης παραγωγικής ανασυγκρότησης που καταθέτει ο ΣΥΡΙΖΑ προς την κοινωνία βρίσκεται στον αντίποδα του μοντέλου υπερεκμετάλλευσης και αυθαιρεσίας που γνωρίσαμε. Θέτει στο επίκεντρό του την περιβαλλοντική προστασία, τη συμμετοχή των πολιτών, τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας. Επιδιώκει την αποκατάσταση των εργαλείων του δημόσιου σχεδιασμού που αποσαθρώθηκαν τα προηγούμενα χρόνια. Εστιάζει στην αξιοποίηση των διαθέσιμων ανανεώσιμων πόρων, στην εγχώρια επιστημονική γνώση και τις υπάρχουσες δυνατότητες για κοινωνική καινοτομία, ιδιαίτερα σε τοπικό επίπεδο.

Η κυβερνητική πολιτική του ΣΥΡΙΖΑ στα διάφορα πεδία της περιβαλλοντικής πολιτικής έχει ορισμένους γενικούς, “οριζόντιους”, στόχους:

- Εκσυγχρονισμός των διαδικασιών σχεδιασμού, αδειοδότησης και ελέγχου της ανάπτυξης: δημιουργούνται συνθήκες ασφάλειας δικαίου - αναγκαίες για τους πολίτες και τις επενδύσεις.
- Αναδιάρθρωση του συστήματος διακυβέρνησης: περιστολή γραφειοκρατίας, ενίσχυση επιτελικών υπηρεσιών Υπουργείου ΠΑΠΕΝ, κοινωνική λογοδοσία διοίκησης, ανεξάρτητοι μηχανισμοί περιβαλλοντικής δικαιοσύνης
- Αξιοποίηση της δημόσιας ακίνητης περιουσίας με αυστηρούς όρους που αφορούν την οικολογική σημασία κάθε περιοχής, την περιβαλλοντική-χωροταξική νομοθεσία και την εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών
- Αντιμετώπιση παραβάσεων κοινοτικής νομοθεσίας, εναρμόνιση με το προωθημένο ευρωπαϊκό θεσμικό κεκτημένο για την βιώσιμη ανάπτυξη
- Ενίσχυση της Συνταγματικής προστασίας του περιβάλλοντος και των δημόσιων κοινών αγαθών - ιδιαίτερα του νερού ως ανθρώπινο δικαίωμα.

- Ενεργή συμμετοχή στις διεθνείς διαπραγματεύσεις για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής με όρους δικαιοσύνης και αλληλεγγύης μεταξύ γενιών και χωρών

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

Με μια σειρά από υπηρεσιακές αλλαγές στη δομή του Υπουργείου ΠΑΠΕΝ, και με κινήσεις όπως την ανάκληση αδειοδοτήσεων που αφορούν την επένδυση της «Ελληνικός Χρυσός» στις Σκουριές Χαλκιδικής, η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ έδειξε την αποφασιστικότητά της προκειμένου να διασφαλιστεί η νομιμότητα και να προστατευθεί το περιβάλλον και το δημόσιο συμφέρον. Ειδικότερα, κατά τη δική μας διακυβέρνηση:

- ✓ Συγκροτήθηκε ειδική επιτροπή για τη μελέτη, επεξεργασία και υποβολή προτάσεων για την αναμόρφωση της δασικής νομοθεσίας, στο πλαίσιο αποκατάστασης νομοθετικών ρυθμίσεων που έφεραν σε δυσχερή θέση τα δασικά και φυσικά οικοσυστήματα της χώρας.
- ✓ Έχει συγκροτηθεί ειδική επιτροπή για την υποβολή προτάσεων για το εθνικό σύστημα διοίκησης των προστατευόμενων περιοχών και του φυσικού περιβάλλοντος.
- ✓ Επεξεργάζεται το τελικό σχέδιο Π.Δ προστασίας για τον Κυπαρισσιακό κόλπο, ενώ έχει ολοκληρωθεί το Σχέδιο κυρωτικού νόμου διακρατικής συμφωνίας για την προστασία και τη βιώσιμη διαχείριση του Πάρκου Πρεσπών.
- ✓ Προκειμένου να αποτρέψουμε τον κίνδυνο κατάρρευσης του δημόσιου μηχανισμού περιβαλλοντικής προστασίας που υλοποιείται από τους Φορείς Διαχείρισης, έχει εγκριθεί το πρόγραμμα θεσμοθέτησης – διαχείρισης των Προστατευόμενων Περιοχών του δικτύου Natura 2000 στη νέα προγραμματική περίοδο του ΕΣΠΑ.
- ✓ Αναθεωρήθηκε ο Εθνικός Σχεδιασμός Διαχείρισης Αποβλήτων στην κατεύθυνση της ενίσχυσης της εναλλακτικής, αποκεντρωμένης διαχείρισης, ακυρώνοντας τις μεγάλες μονάδες επεξεργασίας σύμμεικτων. Προχωράει η προσαρμογή των Περιφερειακών Σχεδιασμών στη στοχοθεσία και κατευθύνσεις του νέου εθνικού σχεδιασμού.
- ✓ Εκπονείται, σε συνεργασία με τον ΓΓ Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων και τη ΜΟΔ, σχέδιο πλήρους εξάλειψης των ανεξέλεγκτων χωματερών για την ελαχιστοποίηση των χρηματικών κυρώσεων κατά της χώρας μας που επιβλήθηκαν το 2014 για παραβάσεις της κοινοτικής νομοθεσίας.
- ✓ Εκδόθηκε ΚΥΑ που αφορά στις άδειες χρήσεις νερού για να διευκολυνθεί η συμμόρφωση με το υφιστάμενο πλαίσιο, με ταυτόχρονες ενέργειες απλοποίησης των διαδικασιών και ενημέρωσης του κοινού και την στήριξη των αγροτών

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

Προστασία δασών και φυσικού περιβάλλοντος

- Επεξεργαζόμαστε την αναμόρφωση της δασικής νομοθεσίας: πρέπει άμεσα να υιοθετηθεί ορισμός του δάσους και των δασικών εκτάσεων που θα εξειδικεύει και δεν θα ανατρέπει την ερμηνευτική δήλωση του Άρθρου 24 του Συντάγματος.
- Προχωράμε στην αποσαφήνιση του πλαισίου των δυνατών παρεμβάσεων στα δάση και τις δασικές εκτάσεις με γνώμονα την ανάπτυξη επενδύσεων που συμμορφώνονται με την προστασία, ανάπτυξη και αξιοποίηση του δασικού οικοσυστήματος. Ρυθμίζονται θέματα δασικών συνεταιρισμών που ενισχύονται με αντικείμενο όχι μόνο την υλοτομία αλλά και την προστασία, τη διαχείριση βιομάζας και την ήπια εκμετάλλευση άλλων δασικών προϊόντων.

- Βελτίωση του συστήματος διοίκησης και διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών του Δικτύου Natura 2000. Παρέχουμε δημόσια εγγύηση της θεσμικής οργάνωσης και χρηματοδότησης του έργου των Φορέων διαχείρισης των Προστατευόμενων Περιοχών της χώρας, μέσα από την ενσωμάτωση στον, υπό σύνταξη, Κρατικό Προϋπολογισμό των αναγκών τους, την επανεξέταση του θεσμικού καθεστώτος και την αναβάθμισή τους λαμβάνοντας υπόψη τα πορίσματα του Εθνικού Διαλόγου για την ουσιαστική άσκηση μιας Δημόσιας Περιβαλλοντικής Πολιτικής
- Προώθηση νομοθετικής ρύθμισης, με στόχο την επιτάχυνση των διαδικασιών και την επίλυση δυσλειτουργιών στην διαδικασία κύρωσης των δασικών χαρτών που είναι προϋπόθεση για την ολοκλήρωση της κτηματογράφησης της χώρας αλλά και για την ύπαρξη δασολογίου.
- Στοχεύουμε στη δημιουργία μια ενιαίας και κάθετης, διεπιστημονικά στελεχωμένης περιβαλλοντικής υπηρεσίας, στα πρότυπα και με βάση τη δασική υπηρεσία, που θα διαχειρίζεται ολιστικά τα φυσικά χερσαία και υδάτινα οικοσυστήματα.

Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων

- Προωθούνται μεταρρυθμίσεις του θεσμικού πλαισίου της Ανακύκλωσης και Εναλλακτικής Διαχείρισης Αποβλήτων προς όφελος των πολιτών και της κοινωνίας, με την τροποποίηση του Ν. 2939/2001 αναφορικά με τη λειτουργία του Εθνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης (ΕΟΑΝ) και των Συστημάτων Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΕΔ).
- Έγκριση του Ειδικού Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Επικινδύνων Αποβλήτων, του οποίου η εκπόνηση ολοκληρώνεται και σύντομα τίθεται σε δημόσια διαβούλευση η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.
- Προωθούνται ρυθμίσεις διευκόλυνσης των ΟΤΑ για την χωροθέτηση, μέσα από διαβούλευση, υποδομών ήπιας διαχείρισης αποβλήτων, σε εφαρμογή του πρόσφατου Εθνικού Σχεδιασμού Διαχείρισης Αποβλήτων . Δράσεις τεχνικής και διοικητικής υποστήριξης των Δήμων, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών, για την κατάρτιση και την υλοποίηση των Τοπικών Δημοτικών Σχεδίων.
- Ενίσχυση του ρόλου των φορέων κοινωνικής οικονομίας στην υλοποίηση των σχεδίων εναλλακτικής διαχείρισης με έμφαση στις δράσεις διαλογής στην πηγή

Υδατικοί Πόροι

- Προχωράει η θεσμοθέτηση γενικών κανόνων κοστολόγησης, τιμολόγησης και ανάκτησης κόστους υπηρεσιών ύδατος. Το νερό προστατεύεται από την ιδιωτικοποίηση ως δημόσιο αγαθό και κατοχυρώνεται η εγγυημένη πρόσβαση όλων σε υπηρεσίες ύδρευσης/αποχέτευσης
- Προωθούμε την εξοικονόμηση και ορθολογική διαχείριση των υδατικών πόρων στην αγροτική παραγωγή, τον τουρισμό, την παραγωγή ενέργειας, τη βιομηχανία. Ήδη εκδόθηκε ΚΥΑ που αφορά στις άδειες χρήσης νερού, ταυτόχρονα με την απλοποίηση των διαδικασιών και την στήριξη των αγροτών.
- Δρομολογείται η αναθεώρηση των σχεδίων διαχείρισης στις λεκάνες απορροής και ο εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας για τα υδατορέματα.

Περιβαλλοντική αδειοδότηση και έλεγχος

- Για τη βελτίωση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων προωθούμε την τροποποίηση του Ν. 4014/2011 με σκοπό την επικαιροποίηση και βελτιστοποίηση των προβλέψεων του, που θα οδηγήσει και στην επιθυμητή

απλοποίηση των διαδικασιών. Στόχος μας είναι η διαδικασία αναθεώρησης του Ν. 4014 να ολοκληρωθεί εντός των επόμενων έξι μηνών.

- Εφαρμογή του Ηλεκτρονικού Περιβαλλοντικού Μητρώου (Άρθρο 18 του Ν. 4014/2011): Πρόκειται για τη μετάβαση των διαδικασιών περιβαλλοντικής αδειοδότησης σε πλήρως ψηφιακό περιβάλλον, κάτι που θα αποτελέσει πρωτοποριακή κίνηση σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η πιλοτική λειτουργία του έργου έχει ξεκινήσει, σε πολύ μικρή έκταση και, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, η πλήρης λειτουργία του ΗΠΜ εκτιμάται ότι θα μπορούσε να υλοποιηθεί μέχρι τέλος 2015.

Επανεξετάζουμε τη σκοπιμότητα δημιουργίας του Μητρώου Περιβαλλοντικών Ελεγκτών και του Μητρώου Πιστοποιημένων Αξιολογητών μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (αρ. 16 και 20 του Ν. 4014/2011), λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου (βάσει του πρόσφατου ΠΔ 100/ΦΕΚ 167/28-9-2014) λειτουργούν ικανοποιητικά και υπάρχουν περιθώρια περαιτέρω βελτιστοποίησης της. Άλλωστε, βάσει Νομολογίας του Συμβουλίου Επικρατείας (ΣτΕ), τα θέματα προστασίας περιβάλλοντος αποτελούν αποκλειστική αρμοδιότητα του Κράτους, η οποία δεν μπορεί να μεταβιβαστεί σε άλλους φορείς λόγω της υπερ-τοπικής της διάστασης και σημασίας.

3. ΕΠΑΝΑΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ο στρατηγικός ορίζοντας του νεοφιλελευθερισμού δεν είναι παρά η συνέχιση της υποβάθμισης του κοινωνικού κράτους και η αέναη προσπάθεια για συρρίκνωση των κοινωνικών δικαιωμάτων. Η θέση του ΣΥΡΙΖΑ βρίσκεται στον αντίποδα ενός τέτοιου σχεδιασμού. Επικεντρώνεται στην υπεράσπιση της αναγκαιότητας του κοινωνικού κράτους με εξισωτικό ορίζοντα, στην ενίσχυση του κοινωνικού μισθού, στην παροχή ποιοτικών υπηρεσιών προς όφελος όλων των πολιτών αλλά και μεροληπτικά προς όφελος των οικονομικά αδύναμων.

Ο προσανατολισμός του ΣΥΡΙΖΑ είναι (α) να διαπραγματευτεί ώστε να προστατευτούν τα κοινωνικά δικαιώματα στα σημεία που θίγει η συμφωνία και (β) να υλοποιήσει μια πολιτική ενίσχυσης των δικαιωμάτων και υπεράσπισης του κοινωνικού κράτους στα σημεία που δεν άπτονται των συμφωνηθέντων. Είναι δηλαδή να συνεχίσει να δίνει διαρκή μάχη με τους δανειστές αλλά και με το άρχον συγκρότημα στην Ευρώπη, καθώς και να συνεχίσει να συγκρούεται με την κυρίαρχη ιδεολογία στην Ευρώπη και την Ελλάδα με σκοπό όχι απλά την προάσπιση, αλλά και την ενίσχυση των κοινωνικών δικαιωμάτων.

3.1. Ανθρωπιστική κρίση και προστασία ευάλωτων κοινωνικών ομάδων

Στρατηγικός στόχος του ΣΥΡΙΖΑ είναι η κάλυψη όλων όσοι έχουν πληγεί από την ανθρωπιστική κρίση, αλλά και η προστασία όλων των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού. Θα κινηθούμε στο εξής δίπολο:

(α) Επεκτείνουμε το πρόγραμμα της ανθρωπιστικής κρίσης, δημιουργώντας ένα δίκτυ προστασίας για τα θύματα της κρίσης και για τις ευάλωτες οικονομικά ομάδες.

(β) Αλλάζουμε τον χαρακτήρα όλου του προνοιακού συστήματος στη χώρα : από το αδιαφανές, ιδρυματικό και επιδοματικό κράτος σε ένα προνοιακό σύστημα δημόσιου χαρακτήρα και δημοκρατικού ελέγχου.

Ο συμβιβασμός και οι προοπτικές που διανοίγονται

Οι εταίροι μας επέμεναν στην παροχή ενός ελάχιστου κοινωνικού εισοδήματος, δηλαδή στην παροχή ενός χαμηλού χρηματικού επιδόματος. Εμείς με την γνώση και εμπειρία που αποκομίσαμε από το πρόγραμμα για την αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης, εκτός του επιδόματος, θα δώσουμε στοχευμένες υπηρεσίες και παροχές.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

- ✓ Ο νόμος 4320/2015, ο πρώτος νόμος της κυβέρνησης της Αριστεράς μετά τις εκλογές της 25^{ης} Ιανουαρίου, ψηφίστηκε ομόφωνα και υλοποιήθηκε σε χρόνο ρεκόρ με χρήση αδιάβλητων κριτηρίων και ηλεκτρονικές διαδικασίες πανελλαδικά. Διατέθηκαν 200 εκατομμύρια ευρώ από τον κρατικό προϋπολογισμό για 9 μήνες. Από τις 300.226 αιτήσεις (633.288 άτομα) με βάση τα κριτήρια και τον προϋπολογισμό, δόθηκαν:

ΠΑΡΟΧΗ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΤΟΜΩΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ	ΜΗΝΙΑΙΑ ΩΦΕΛΕΙΑ
ΕΝΟΙΚΙΟ	30.575	87.541	70-220 ευρώ
ΡΕΥΜΑ	89.288	212.216	300 KW
ΣΙΤΙΣΗ	145.359	349.826	70-220 ευρώ

Μια πρώτη βοήθεια ήταν η δωρεάν επανασύνδεση του κομμένου ρεύματος σε δικαιούχους.

Καινοτομία αποτέλεσε η Κάρτα Αλληλεγγύης, η οποία πιστώνεται κάθε μήνα για 9 μήνες με 70-220 ευρώ, για χρήση σε όλα τα καταστήματα εμπορίας τροφίμων.

- ✓ Για πρώτη φορά ενεργοποιήθηκε το επιχειρησιακό πρόγραμμα ΤΕΒΑ (Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας για τους Απόρους), με συνολικό προϋπολογισμό 330 εκατ. ευρώ για επτά χρόνια. Από αυτά θα χρησιμοποιηθούν άμεσα 135 εκατ. ευρώ για το 2015 και 2016. Το ΤΕΒΑ χρησιμοποιείται για να ενισχύσει περαιτέρω τα θύματα της ανθρωπιστικής κρίσης και συγχρόνως για να δημιουργηθεί ομπρέλα προστασίας, συνεργασίας και δημοκρατικού ελέγχου σε τοπικό επίπεδο. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει παροχές σε είδος, όπως τρόφιμα, είδη γενικής καθαριότητας και προσωπικής υγιεινής, αλλά και κρίσιμες συνοδευτικές υπηρεσίες όπως υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής στήριξης, νομική συνδρομή, κοινωνικά φροντιστήρια, κ.α.

Έχουν ήδη ολοκληρωθεί:

- ✓ Πλήθος νομοθετικών ρυθμίσεων για την εφαρμογή του, που αφορούν σε όλες τις τεχνικές πλευρές του προγράμματος, προκειμένου να μην χαθεί ούτε μια ημέρα, ούτε ένα ευρώ.
- ✓ Η σύσταση 57 συμπράξεων σε όλη την χώρα, στις οποίες συμμετέχουν Περιφέρειες, Δήμοι, ΜΚΟ, ΝΠΙΔ, καταναλωτικές οργανώσεις, Εκκλησία, αλλά και άτυπες δομές κοινωνικής αλληλεγγύης.
- ✓ Η ηλεκτρονική καταγραφή των ωφελουμένων επί τη βάση 233.797 αιτήσεων, που αντιστοιχούν σε 500.309 άτομα.

Καινοτομίες αποτελούν:

- ✓ Το γεγονός ότι η παροχή τροφίμων θα περιλαμβάνει και φρέσκα προϊόντα (νωπά κρέατα, φρούτα και λαχανικά).
- ✓ Το γεγονός ότι για τα 105 εκατ. ευρώ που προβλέπονται για το έτος 2016, οι προμήθειες θα γίνουν από τις κοινωνικές συμπράξεις, προκειμένου να τονωθεί σημαντικά η τοπική αγορά (η κεντρική διαχείριση των πρώτων προμηθειών ύψους 30 εκατ. ευρώ ανελήφθη από τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου).
- ✓ Στο πλαίσιο του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την Κοινωνική Ένταξη προχωρήσαμε άμεσα και ολοκληρώσαμε μέσα στις καθορισμένες προθεσμίες (30/6/2015):

- ✓ Την αναθεώρηση των πολιτικών και στρατηγικών στόχων του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την Κοινωνική Ένταξη με σύγχρονη, ανθρωποκεντρική προσέγγιση. Ταυτόχρονα, εξειδικεύσαμε αυτό το Σχέδιο ώστε ο άξονάς του να μετατοπιστεί από την παραδοσιακή προσέγγιση κατά κατηγορία, στην καθολικότητα της κάλυψης.
- ✓ Το σχέδιο δράσης για τον μηχανισμό παρακολούθησης των πολιτικών για την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική συνοχή.

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

Με την εμπειρία και γνώση που αποκτήσαμε, για πρώτη φορά καταρτίζουμε τον πανελλαδικό χάρτη της φτώχειας και προχωράμε με στοχευμένες δράσεις με σκοπό την περαιτέρω αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης. Για το αμέσως επόμενο διάστημα έχουν προγραμματιστεί:

- Η έκδοση καρτών μετακίνησης για ΑμεΑ, πολύτεκνους, τριτέκνους, ανέργους και χαμηλοσυνταξιούχους άνω των 65 ετών.
- Η ενεργοποίηση των καρτών υγείας ανασφάλιστων.
- Σχολικά γεύματα για τους μαθητές δημοτικών σχολείων: Κεντρική δράση για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας είναι η εισαγωγή των σχολικών γευμάτων στα δημοτικά σχολεία της χώρας, κατά προτεραιότητα με βάση τον χάρτη της φτώχειας. Το πρόγραμμα θα ξεκινήσει το τελευταίο τρίμηνο του 2015 με υγιεινό κολατσιό στα δημοτικά σχολεία των μεγάλων αστικών κέντρων, το οποίο θα διευρυνθεί σταδιακά σε όλα τα σχολεία. Για αυτό το σκοπό συντονίζουμε χρήματα του ΤΕΒΑ και, σε συνεργασία με προσφερθείσα μεγάλη Τράπεζα, προχωράμε στη δημιουργία ειδικού λογαριασμού για τη συγκέντρωση καταθέσεων από ιδιώτες, επιχειρήσεις ή οργανισμούς, σε Ελλάδα και εξωτερικό. Αυτός ο λογαριασμός ξεκινάει με πρώτες εισφορές από συστημικές τράπεζες και την ΓΕΝΟΠ-ΔΕΗ.
- Διαχείριση του αγαθού της τροφής: Η τροφή είναι πολύτιμη για να θάβεται ή να πετιέται. Εκδώσαμε κοινή υπουργική απόφαση με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης για τα αδιάθετα οπωροκηπευτικά και την διανομή με τρόπο διαφανή και αδιάβλητο, μέσω των 57 συμπράξεων. Θα προχωρήσουμε στην κατάθεση και ψήφιση τροπολογίας που θα υπαγορεύει στις μεγάλες αλυσίδες σούπερ μάρκετ να διαθέτουν τρόφιμα που μπορούν να καταναλωθούν με ασφάλεια και πριν την ημερομηνία λήξης τους σε δομές αλληλεγγύης, σε φιλανθρωπικές οργανώσεις και ιδρύματα.
- Σε αυτό το πλαίσιο εντάσσεται και τροπολογία, που αφορά την κατάργηση των πληθυσμιακών κριτηρίων για τη λειτουργία νόμιμων αγορών χωρίς μεσάζοντες. Οι υπαίθριες αγορές χωρίς μεσάζοντες, εφόσον πληρούν όλες τις νόμιμες προδιαγραφές, θα μπορούν να λειτουργούν σε όλες τις περιοχές, χωρίς τις πληθυσμιακές απαγορεύσεις που ισχύουν σήμερα (μόνο σε περιοχές κάτω των 3.000 κατοίκων). Στόχος είναι η διάθεση αγροτικών προϊόντων σε χαμηλές τιμές από τους ίδιους τους παραγωγούς και στα μεγάλα αστικά κέντρα.

Σχεδιασμός Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Σε συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς αλλά και με τη συνδρομή επιστημονικών ομάδων εργασίας, συγκροτούμε νέο νομοθετικό πλαίσιο για την Παιδική Προστασία, την Τρίτη Ηλικία και τα ΑμεΑ, που θα καθορίζει:

- τις προδιαγραφές ίδρυσης και λειτουργίας δομών παιδικής προστασίας και δομών κλειστής προστασίας ηλικιωμένων,
- την αναθεώρηση του πλαισίου αναδοχής και υιοθεσίας ανηλίκων, την κατάθεση νόμου-πλαισίου/ομπρέλα για όλα τα παιδιά ανεξαρτήτως προέλευσης, ηλικίας, φύλου, φυσικής, νοητικής και ψυχικής κατάστασης,
- τη δημιουργία πλαισίου αναδοχής ηλικιωμένων,
- την αναθεώρηση του συστήματος ανοιχτής προστασίας ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ, ΚΗΦΗ και Βοήθεια στο Σπίτι).

Δίκτυο προστασίας (κοινωνικό εισόδημα) για τις ευάλωτες ομάδες

Ο ΣΥΡΙΖΑ αποσκοπεί, και στη δεύτερη κυβέρνηση της Αριστεράς, να συνεχίσει να υφαίνει το δίκτυο κοινωνικής προστασίας, με κύριους άξονες την εισοδηματική στήριξη και τις παροχές σε είδος (στέγη, ενέργεια, υγεία, μετακίνηση), και τη στοχευμένη εκτίμηση των προσωπικών αναγκών των οικονομικά ευάλωτων ομάδων. Η δράση αυτή θα συνδυαστεί με μείωση της γραφειοκρατίας και απλούστευση των διαδικασιών, με σύνδεση των ωφελουμένων με την αγορά εργασίας, αλλά και με σύνταξη ενός ηλεκτρονικού αρχείου δικαιούχων, προκειμένου να είναι δυνατός ο έλεγχος, η διαφάνεια και ο αποκλεισμός πιθανών πελατειακών σχέσεων.

3.2. Δημόσιο Σύστημα Υγείας με καθολικότητα και αποτελεσματικότητα

Ο ΣΥΡΙΖΑ επιδιώκει να οικοδομήσει ένα νέο δημόσιο σύστημα υγείας, σύγχρονο και λειτουργικό, το οποίο αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τις αυξανόμενες υγειονομικές ανάγκες του πληθυσμού. Ένα Σύστημα Υγείας αξιόπιστο, ανθρωποκεντρικό και οικονομικά βιώσιμο, ικανό να παρέχει καθολική πρόσβαση, ισότιμη και ποιοτική φροντίδα υγείας.

Το σύνολο των μεταρρυθμίσεων, δράσεων και επενδύσεων για την ενίσχυση της καθολικής κάλυψης που έχουν σχεδιαστεί για το 2015-2019 ομαδοποιούνται σε 3 άξονες:

- Ουσιαστικό δικαίωμα καθολικής πρόσβασης σε ποιοτική φροντίδα υγείας και δημόσια υγεία, με οικονομική προστασία.
- Διαφανής και σύγχρονη διακυβέρνηση του Συστήματος υγείας.
- Βιώσιμη χρηματοδότηση της Δημόσιας Περίθαλψης.

Ο συμβιβασμός και οι προοπτικές που διανοίγονται

Οι κύριες δεσμεύσεις της συμφωνίας αφορούν την επανατιμολόγηση γενοσήμων και off-patent φαρμάκων, την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και έλεγχο συνταγογράφησης και παραπεμπτικών εξετάσεων, την είσπραξη οφειλόμενων clawback, την ανάπτυξη της

αξιολόγησης τεχνολογιών υγείας για τη διαπραγμάτευση τιμών φαρμάκων. Στο πρόγραμμά μας είναι ενσωματωμένες αυτές οι ρυθμίσεις, στην κατεύθυνση της προστασίας της δημόσιας χρηματοδότησης του ΕΣΥ και της ελαχιστοποίησης της οικονομικής συμμετοχής των ασθενών.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

- ✓ Κατάργηση του «εισιτήριου πρόσβασης» των 5 ευρώ στα εξωτερικά ιατρεία των νοσοκομείων και των Κέντρων Υγείας .
- ✓ Σχέδιο έκτακτης ανάγκης για τη διασφάλιση της λειτουργίας των δημόσιων δομών με παράταση της θητείας όλου του επικουρικού προσωπικού μέχρι 31/12/2015 και συνολικό προγραμματισμό 4500 μόνιμων προσλήψεων γιατρών και λοιπού νοσηλευτικού-παραϊατρικού προσωπικού , για πρώτη φορά μετά από 6 χρόνια . Ήδη έχει δρομολογηθεί η 1^η δέσμη προκηρύξεων μέσω ΑΣΕΠ περίπου 1000 θέσεων εργαζομένων στα νοσοκομεία, ενώ έχει εγκριθεί με ΠΥΣ η 2^η δέσμη με περίπου 2500 γιατρούς -νοσηλευτές- λοιπό παραϊατρικό και διοικητικό προσωπικό για τον ευρύτερο χώρο της Υγείας .
- ✓ Επίσπευση των κρίσεων και των διορισμών μόνιμων γιατρών του ΕΣΥ από προκηρύξεις προηγούμενων ετών που είχαν «παγώσει» .
- ✓ Διευκόλυνση της διαδικασίας πρόσληψης επικουρικών γιατρών και αύξηση του χρόνου της σύμβασης από 1 σε 2 χρόνια (για τα επαρχιακά νοσοκομεία) ή σε 3 χρόνια για ειδικά τμήματα (ΜΕΘ. ΜΕΝΝ, ΜΤΝ, ΤΕΠ, Ογκολογικά Τμήματα, δομές Ψυχικής Υγείας , ΕΚΑΒ).
- ✓ Προκήρυξη 3025 θέσεων ανέργων για τους φορείς του Υπουργείου Υγείας μέσω προγραμμάτων Κοινωφελούς Εργασίας του ΟΑΕΔ .
- ✓ Συνεργασία του Υπουργείου Υγείας με το Υπουργείο Άμυνας για την στελέχωση με οπλίτες ιατρούς ακάλυπτων περιφερειακών ιατρείων σε δυσπρόσιτες , απομακρυσμένες και νησιωτικές περιοχές.
- ✓ Προσπάθεια ομαλοποίησης της ροής πληρωμών για τις εφημερίες των γιατρών και τις υπερωρίες του προσωπικού, που χάρις στο ζήλο και το φιλότιμό τους κρατούν ακόμα όρθιο το ΕΣΥ
- ✓ Αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου (με υπό έκδοση ΚΥΑ) για την υγειονομική κάλυψη των ανασφάλιστων ανθρώπων , χωρίς εισοδηματικά κριτήρια και γραφειοκρατικά εμπόδια.
- ✓ Κατάργηση της υγειονομικής διάταξης 39^Α που είχε ευνοήσει το στιγματισμό ασθενών και τον κοινωνικό ρατσισμό
- ✓ Συντονισμός της υγειονομικής φροντίδας των προσφύγων-μεταναστών και υποστήριξη μέσω του ΚΕΕΛΠΝΟ των ιατρείων στις περιοχές πρώτης υποδοχής και στο χώρο φιλοξενίας στον Ελαιώνα.

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

- Εξασφάλιση καθολικής πρόσβασης στις δημόσιες δομές υγείας για όλους τους πολίτες, ανασφάλιστους , μετανάστες και πρόσφυγες. Κανένας πολίτης χωρίς πρόσβαση στο φάρμακο και στις αναγκαίες υπηρεσίες υγείας. Καθολική και ισότιμη κάλυψη των αναγκών του πληθυσμού με κάρτα υγείας και ασφαλιστική κάλυψη για όλους, συμπεριλαμβανομένων των ανασφάλιστων.

- Πιλοτική εφαρμογή και σταδιακή επέκταση του δικτύου Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (ΠΦΥ), με αποκεντρωμένες μονάδες υγείας γειτονιάς, οικογενειακούς γιατρούς και διεπιστημονικές ομάδες υγείας που έχουν συγκριμένο πληθυσμό ευθύνης , αποτελούν το πρώτο σημείο επαφής του πολίτη με το Σύστημα Υγείας , συντονίζουν τη συνολική υγειονομική του φροντίδα και διαχειρίζονται τα προβλήματα υγείας.
- Διασφάλιση πρόσβασης για όλους σε εξειδικευμένη πρωτοβάθμια περίθαλψη, μέσα από μετασχηματισμένες και επαναστελεχωμένες μονάδες ΠΕΔΥ.
- Βελτίωση της ποιότητας, ενίσχυση της ασφάλειας και εξορθολογισμός της νοσοκομειακής φροντίδας. Στήριξη του ΕΣΥ με σχέδιο έκτακτης ανάγκης για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών και των τεράστιων κενών σε ανθρώπινο δυναμικό . Ολοκλήρωση των προσλήψεων μόνιμου προσωπικού όλων των κατηγοριών . Αναδιοργάνωση των δημόσιων νοσοκομείων με : 1. Δημιουργία αυτόνομων Τμημάτων Επειγόντων Περιστατικών (ΤΕΠ) - θέσπιση της εξειδίκευσης στην Επείγουσα Ιατρική- διασύνδεση ΤΕΠ-ΕΚΑΒ. 2. Αναβάθμιση του πληροφοριακού συστήματος των ραντεβού και της λειτουργίας των Τακτικών Εξωτερικών Ιατρείων , διαφανής λίστα χειρουργείου και διαχείρισης των κλινών ΜΕΘ με στόχο την ισότιμη , έγκαιρη και χωρίς συναλλαγές εξυπηρέτηση των ασθενών.
- Αναμόρφωση του συστήματος προμηθειών και της εφοδιαστικής αλυσίδας των νοσοκομείων – «Παρατηρητήριο αστοχίας υλικών» και «ηλεκτρονική αποθήκη» για όλες τις δημόσιες δομές 4. Γραφεία δικαιωμάτων των ασθενών στα νοσοκομεία 5. Προώθηση μορφών κοινωνικής οικονομίας στον τομέα των υποστηρικτικών υπηρεσιών των νοσοκομείων 6. Εδραίωση ενός άλλου κοινωνικού ήθους στο ΕΣΥ , σε συνεργασία με τις πιο έντιμες και αξιόπιστες δυνάμεις του.
- Ολοκλήρωση της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης, στην κατεύθυνση του μετασχηματισμού του ασύλου και της ανάπτυξης τομεοποιημένων, πρωτοβάθμιων και κοινοτικών υπηρεσιών ψυχικής υγείας , με σεβασμό των δικαιωμάτων των ψυχικών ασθενών. Διοικητική Μεταρρύθμιση του Συστήματος Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας με μετατόπιση του κέντρου βάρους του συστήματος λήψης αποφάσεων από την κεντρική διοίκηση (ΔΨΥ) στις ΥΠΕ και στις σχεδιαζόμενες Τομεακές Διευθύνσεις Ψυχικής Υγείας (Το.Δι.Ψ.Υ).
- Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων στα θέματα δημόσιας υγείας σε τοπικό επίπεδο- διατομεακή συνεργασία με τους φορείς των τοπικών κοινωνιών και συντονισμένες προληπτικές δράσεις στους κοινωνικούς προσδιοριστές της υγείας (εργασία, εισόδημα, διατροφή, κατοικία, ύδρευση, αποχέτευση , θέρμανση , υγιεινή και ασφάλεια στους χώρους δουλειάς , περιβαλλοντική προστασία, οδική ασφάλεια κλπ).

- Στην πολιτική για τις εξαρτήσεις δίνουμε έμφαση στον τομέα της πρόληψης με προτεραιότητα την αναχαίτιση της αυξητικής τάσης της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών που παρατηρείται στο νεανικό πληθυσμό. Επίλυση του θεσμικού προβλήματος των Κέντρων Πρόληψης, στην κατεύθυνση της εφαρμογής μιας εθνικής στρατηγικής για τις εξαρτήσεις με ενιαία επιστημονική εποπτεία και συντονισμό των επιμέρους δράσεων. Διασφάλιση του δικαιώματος των εξαρτημένων στη θεραπεία , μέσα από ένα ολιστικό μοντέλο που συνδυάζει και ενσωματώνει όλες τις επιστημονικά τεκμηριωμένες θεραπευτικές προσεγγίσεις και διασυνδέει λειτουργικά όλες τις δομές. Εξάλειψη της λίστας για ένταξη σε προγράμματα υποκατάστασης μέσω της δημιουργίας Μονάδων Άμεσης Πρόσβασης του ΟΚΑΝΑ .
- Εξορθολογισμός συνταγογράφησης φαρμάκων και διαγνωστικών εξετάσεων με εφαρμογή ηλεκτρονικών θεραπευτικών και διαγνωστικών πρωτοκόλλων.
- Διαφανής, χωρίς αποκλεισμούς και σύγχρονη διακυβέρνηση υγείας μέσω μιας αποδοτικής και αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης
- Συμμετοχική διακυβέρνηση των νοσοκομείων, με ενίσχυση της φωνής των ασθενών και των εργαζομένων - Διαφάνεια και λογοδοσία σε όλα τα επίπεδα διοίκησης - Νέο σύστημα Διοίκησης των νοσοκομείων, με διασφάλιση της αξιοκρατίας, της δημοκρατικής λειτουργίας, της εκπροσώπησης των εργαζομένων , των ασθενών και των τοπικών κοινωνιών, της διαφάνειας , της δημόσιας λογοδοσίας και του κοινωνικού ελέγχου , με τελικό στόχο την ισότητα, την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα της παρεχόμενης φροντίδας υγείας.
- Επένδυση στην Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση του τομέα Υγείας - προώθηση και διαχείριση καινοτομιών - Παροχή ηλεκτρονικής κάρτας υγείας για όλους, με δημιουργία ηλεκτρονικού μητρώου για ασθενείς και παρόχους υπηρεσιών, με την εγκαθίδρυση ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στην υγεία, ολοκλήρωση και λειτουργία του Χάρτη Υγείας για το δημοκρατικό προγραμματισμό των υπηρεσιών του ΕΣΥ , μείωση της γραφειοκρατίας και της ταλαιπωρίας των πολιτών, δραστηκή αντιμετώπιση της προκλητής ζήτησης , της σπατάλης και της διαφθοράς στο Σύστημα Υγείας.
- Αναβάθμιση της εκπαίδευσης των επαγγελματιών υγείας.

ΔΙΚΑΙΗ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Η βιώσιμη χρηματοδότηση του Συστήματος Υγείας προϋποθέτει την ενιαία διαχείριση των πηγών χρηματοδότησης , δηλαδή των ασφαλιστικών εισφορών υγείας και των πόρων από τη γενική φορολογία. Οι στόχοι του ΣΥΡΙΖΑ για τα επόμενα τέσσερα χρόνια είναι:

- Προστασία του πληθυσμού έναντι των οικονομικών συνεπειών της ασθένειας, μειώνοντας τις άμεσες επιβαρύνσεις των ασθενών ως ποσοστό της συνολικής δαπάνης Υγείας
- Σταδιακή επαναφορά της δημόσιας δαπάνης υγείας στα μέσα επίπεδα της ΕΕ, με διαφανή χρηματοδότηση των δομών υγείας

- Επανεπένδυση στην ΠΦΥ, την πρόληψη και τη Δημόσια Υγεία που μακροπρόθεσμα μειώνουν το κόστος περίθαλψης .
- Βιώσιμη φαρμακευτική πολιτική προς όφελος των ασθενών, των δημόσιων οικονομικών και της εγχώριας παραγωγής φαρμάκου. Αναβάθμιση της δημόσιας φαρμακευτικής πολιτικής με ενίσχυση – αναδιοργάνωση των ΕΟΦ-ΙΦΕΤ , αύξηση της διείσδυσης ποιοτικών γενοσήμων και μείωση του ποσοστού συμμετοχής των ασθενών στο κόστος των φαρμάκων με κοινωνικά και νοσολογικά κριτήρια.
- Ανασυγκρότηση του ΕΟΠΥΥ , αναδιάρθρωση των υπηρεσιών και του ελεγκτικού μηχανισμού του, ενίσχυση του ρόλου και των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής Διαπραγμάτευσης του ΕΟΠΥΥ για τη βελτίωση των οικονομικών όρων συνεργασίας με τους επαγγελματίες υγείας, τους παρόχους , τη φαρμακευτική βιομηχανία και άλλους προμηθευτές υπηρεσιών. Διασφάλιση της άμεσης απόδοσης των ασφαλιστικών εισφορών υγείας . Καθορισμός κλειστού προϋπολογισμού για τα πολύ ακριβά καινοτόμα φάρμακα (Φάρμακα Υψηλού Κόστους - ΦΥΚ) και διαπραγμάτευση τιμών με βάση τον όγκο και το αποδεδειγμένο θεραπευτικό όφελος. Ανατιμολόγηση εργαστηριακών εξετάσεων σε συνδυασμό με κλιμακωτές εκπτώσεις (rebate) με βάση τον όγκο, καθώς και με κατευθυντήριες διαγνωστικές οδηγίες και έλεγχο των παραπεμπτικών σε πραγματικό χρόνο. Ενσωμάτωση διαγνωστικών και θεραπευτικών πρωτοκόλλων στο σύστημα ηλεκτρονικής συνταγογράφησης για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της προκλητής ζήτησης, της σπατάλης και της διαφθοράς.

3.3. Βιώσιμη και αξιοπρεπής Κοινωνική Ασφάλιση

Βασική στρατηγική του νεοφιλελευθερισμού είναι η συρρίκνωση του αναδιανεμητικού ρόλου του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης μέσα από τη μετάλλαξη ενός συστήματος βασισμένου στην αλληλεγγύη των γενεών σε ένα νεοφιλεύθερο μοντέλο σύγκρουσης των γενεών και σε εξατομικευμένο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης με ισχυρή παρουσία ιδιωτικών συνταξιοδοτικών σχημάτων.

Το συνταξιοδοτικό σύστημα και πριν από τα μνημόνια δεν ήταν ούτε δίκαιο ούτε αποτελεσματικό. Ήταν κατακερματισμένο και άδικο, με πολλαπλές κατώτατες συντάξεις, πολλές από τις οποίες δεν ανταποκρίνονταν και τότε σε αυτό που πρέπει να είναι η ουσία κάθε σύνταξης, η κάλυψη, δηλαδή, των αναγκών αξιοπρεπούς διαβίωσης των συνταξιούχων. Κυριαρχούσε και κυριαρχεί ένα μωσαϊκό διαφορετικών κανόνων που αντανάκλα τον πελατειακό τρόπο με τον οποίο οικοδομήθηκε το συνταξιοδοτικό σύστημα.

Αυτή η κατάσταση επιδεινώθηκε με την εφαρμογή των μνημονιακών νόμων, το νόμο 3863/10 για την Κοινωνική Ασφάλιση και το νόμο 3865/10 για τη συνταξιοδότηση στο Δημόσιο του πρώτου μνημονίου και το νόμο 4093/12 του δεύτερου. Η εφαρμογή των νόμων αυτών οδηγεί σε περικοπές συντάξεων, χωρίς να εξασφαλίζει τη βιωσιμότητα του συστήματος και θα καταδικάσει πολλούς συνταξιούχους στη φτώχεια και την ανέχεια.

Ο στρατηγικός προσανατολισμός του ΣΥΡΙΖΑ

Η διεκδίκηση του ΣΥΡΙΖΑ για ένα δημόσιο και καθολικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης με αναδιανεμητικό χαρακτήρα δεν περιορίζεται στις εγγυήσεις για την επαρκή χρηματοδότηση. Η μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού αποτελεί τμήμα μιας συνολικότερης προσπάθειας ενίσχυσης του κράτους πρόνοιας, των κοινωνικών δομών, καταπολέμησης των κοινωνικών ανισοτήτων και εξάλειψη της φτώχειας. Η φερεγγυότητα του ασφαλιστικού συστήματος μπορεί να εξασφαλιστεί μόνο μέσα από τη συνδυασμένη εφαρμογή πολιτικών μείωσης της ανεργίας, θεσμοθέτησης του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, την προάσπιση των εργασιακών δικαιωμάτων χωρίς διακρίσεις, ενίσχυση της πλήρους απασχόλησης και την καταπολέμηση της ανασφάλιστης εργασίας.

Ο συμβιβασμός και οι προοπτικές που διανοίγονται

Με τη νέα συμφωνία, η κυβέρνηση ανέλαβε δημοσιονομικές δεσμεύσεις για το ασφαλιστικό που αντιστοιχούν στο 0,25% του ΑΕΠ για το 2015 και 1% του ΑΕΠ για το 2016.

Άμεσες μειώσεις συντάξεων προήλθαν από: (α) τη δέσμευση για παροχή κατώτατων ορίων σύνταξης και ΕΚΑΣ μόνο σε όσους έχουν συμπληρώσει τα 67 έτη και περικοπή του μη ανταποδοτικού μέρους καθώς και (β) από την αύξηση της εισφοράς του κλάδου υγείας από 4% σε 6% και την καθιέρωση εισφοράς 6% στις επικουρικές.

Θεσπίστηκε η σταδιακή αύξηση των ορίων ηλικίας, ώστε από το 2022 η ηλικία συνταξιοδότησης να είναι τα 67 έτη για πλήρη σύνταξη ή τα 62 έτη με 40 έτη ασφάλισης, εξαιρουμένων των βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελματιών καθώς και γονέων ανίκανων για εργασία τέκνων.

Η ενοποίηση όλων ταμείων σε ένα ταμείο κύριας και σε ένα ταμείο επικουρικής ασφάλισης, μπορεί να αποβεί προς όφελος του ασφαλιστικού συστήματος καθώς η ενοποίηση, αν αποφύγει τα λάθη του παρελθόντος, μπορεί να επιφέρει μείωση του διοικητικού/λειτουργικού κόστους αλλά και απλοποίηση των διαδικασιών και ταχύτερη εξυπηρέτηση για τους ασφαλισμένους. Σε κάθε περίπτωση η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ εγγυάται ότι δεν θα προκύψουν νέες μειώσεις συντάξεων εξαιτίας των ενοποιήσεων.

Η εφαρμογή της ρήτρας μηδενικού ελλείμματος, που η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ είχε σταματήσει επί ένα 7μηνο την εφαρμογή της, μπορεί να αντικατασταθεί με ισοδύναμα μέτρα που θα εξοικονομήσουν τους ανάλογους πόρους για το ασφαλιστικό σύστημα.

Η κατάργηση του ΕΚΑΣ αποτελούσε μόνιμο στόχο των δανειστών και η ελληνική κυβέρνηση κατάφερε να πετύχει την προσωρινή διατήρησή του ενώ η σταδιακή κατάργηση θα ολοκληρωθεί το 2019, εκκινώντας από το 20% των δικαιούχων με τα αναλογικά πιο υψηλά εισοδήματα. Εντός της συμφωνίας αναφέρεται ρητά ότι η ελληνική κυβέρνηση πρέπει να υιοθετήσει παράλληλα μέτρα στήριξης των ομάδων αυτών. Κομβικό σημείο για τη στήριξή τους αποτελεί η ριζική αναδιαμόρφωση του

Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος ώστε να καλύπτει πλήρως τις παραπάνω κατηγορίες χαμηλοσυνταξιούχων.

Η δέσμευση για μείωση των συντάξεων του ΟΓΑ για το μη ανταποδοτικό μέρος τους μπορεί να οδηγήσει σε μειώσεις ακόμα και στις κατώτατες συντάξεις των 360 ευρώ. Είναι αυτονόητο ότι για την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ η υιοθέτηση ενός τέτοιου μέτρου δεν μπορεί να γίνει χωρίς την διεύρυνση του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος που θα καλύψει τις απώλειες για αυτή την κατηγορία χαμηλοσυνταξιούχων.

Η εφαρμογή των εισοδηματικών κριτηρίων για τις ασφαλιστικές εισφορές των ελεύθερων επαγγελματιών (ΟΑΕΕ, ΕΤΑΑ, ΟΓΑ) μπορεί να οδηγήσει σε σημαντική μείωση εισφορών για τις χαμηλότερες κατηγορίες αυτοαπασχολούμενων και αύξηση των εισφορών για τα υψηλά εισοδήματα.

Στην διαπραγμάτευση πετύχαμε να μας δοθεί η δυνατότητα να διαμορφώσουμε μια δική μας εναλλακτική πρόταση μεταρρύθμισης του ασφαλιστικού σε αντικατάσταση των μνημονιακών μέτρων που προβλέπουν εφαρμογή της αντιασφαλιστικής νομοθεσίας ΠΑΣΟΚ-Νέας Δημοκρατίας του 2010 (ν. 3863 και 3865) και 2012 (ν. 4093/2012). Η εφαρμογή και μόνο αυτής της αντι-ασφαλιστικής νομοθεσίας θα οδηγήσει σε μειώσεις συντάξεων χωρίς να διασώσει τη βιωσιμότητα του συστήματος. Η δική μας αντίληψη θέλει να ενισχύσει τον κοινωνικό, αναδιανεμητικό ρόλο του συνταξιοδοτικού συστήματος και βρίσκεται στον αντίποδα της λογικής των δανειστών που επιμένουν στην ενίσχυση του ανταποδοτικού του χαρακτήρα. Γι αυτό τον λόγο συγκροτήθηκε στο υπουργείο Εργασίας μια ειδική επιτροπή με αντικείμενο την υποβολή εναλλακτικών προτάσεων – σεναρίων στην κατεύθυνση αυτή. Οι προτάσεις αυτές θα τεθούν σε ευρύτατη διαβούλευση και να αποτελέσουν τη βάση ενός εθνικού σχεδίου για ένα δίκαιο και βιώσιμο συνταξιοδοτικό σύστημα.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

- ✓ Απλοποίηση της λειτουργίας των ΚΕΠΑ με την καθιέρωση νέου, βελτιωμένου συστήματος παροχής και παρακολούθησης των αναπηρικών συντάξεων.
- ✓ Συγκρότηση της Ειδικής Επιστημονικής Επιτροπής με σκοπό την επικαιροποίηση και αναπροσαρμογή του Ενιαίου Πίνακα Προσδιορισμού Ποσοστών Αναπηρίας και την επανεξέταση του καταλόγου των μη αναστρέψιμων παθήσεων σε κατεύθυνση διεύρυνσής του.
- ✓ Παράταση συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας καθώς και χορήγηση προνοιακού επιδόματος και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε περιπτώσεις λήξης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω αναπηρίας και εφόσον εκκρεμεί στα ΚΕΠΑ ιατρική κρίση, χωρίς υπαιτιότητα των ασφαλισμένων.
- ✓ Με τα έσοδα από τη ρύθμιση των 100 δόσεων στα ασφαλιστικά ταμεία, δόθηκε καθοριστική «ανάσα» στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, στους αυτοαπασχολούμενους και στα ασφαλιστικά ταμεία. Μέχρι τα μέσα Αυγούστου περί τους 300.000 πολίτες και επιχειρήσεις είχαν ρυθμίσει οφειλές προς τα ασφαλιστικά ταμεία ύψους 5,6 δις ευρώ και τα ποσά που εισέρευσαν στα ασφαλιστικά ταμεία αγγίζουν τα 269 εκατ. ευρώ.

- ✓ Απεγκλωβισμός χιλιάδων ασφαλισμένων του ΟΑΕΕ και του ΕΤΑΑ, που ενώ πληρούσαν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω των οφειλών τους δεν μπορούσαν να βγουν σε σύνταξη.
- ✓ Αποποινικοποίηση των οφειλών των αυτοαπασχολούμενων προς τα ασφαλιστικά ταμεία και μείωση των ασφαλιστικών τους εισφορών με τη θεσμοθέτηση της δυνατότητας να επιλέγουν ως τρεις χαμηλότερες ασφαλιστικές κλάσεις
- ✓ Διατήρηση των ίδιων εισοδηματικών κριτηρίων για χορήγηση ΕΚΑΣ και για το 2015.

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

- Καθιέρωση ενός νέου κοινωνικά δίκαιου ασφαλιστικού συστήματος με καλύτερη ισορροπία μεταξύ των γενεών και εξασφάλιση όλων των συνταξιούχων από τον κίνδυνο της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.
- Καταπολέμηση της μαύρης και ανασφάλιστης εργασίας που αγγίζει το 25% με τη στήριξη, στελέχωση και ενίσχυση των δημοσίων ελεγκτικών μηχανισμών (Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας, ΕΥΠΕΑ του ΙΚΑ και ελεγκτικά κέντρα των ασφαλιστικών ταμείων), με ενεργή και θεσμοθετημένη συμμετοχή των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργαζομένων στους ελέγχους, με την πλήρη νομική και υπηρεσιακή κάλυψη των ελεγκτών από ασύδοτους εργοδότες, με κατάργηση νομοθετικών ρυθμίσεων ή εγγυημάτων, που άφηναν «παράθυρα» για αδήλωτη εργασία ή δυσχεραίνουν αδικαιολόγητα τον έλεγχο των υπηρεσιών ή που αφήνουν ατιμώρητους όσους παραβαίνουν την εργατική και κοινωνικοασφαλιστική νομοθεσία.
- Πλήρης διασφάλιση ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων όπως τα ΑμεΑ και των εργαζομένων σε Βαρέα και Ανθυγιεινά Επαγγέλματα.
- Πλήρης ηλεκτρονική διασύνδεση των πληροφοριακών συστημάτων των ασφαλιστικών ταμείων και διασύνδεσή τους με τα ΚΕΠ προκειμένου να επιτευχθεί η ταχύτερη εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων.
- Σύνδεση ασφαλιστικών εισφορών με εισοδηματικά κριτήρια για τους αυτοαπασχολούμενους με κατεύθυνση των επιβάρυνση των υψηλών εισοδημάτων και τη μείωση εισφορών για όσους έχουν χαμηλά εισοδήματα.
- Στόχευση του ΚΕΑΟ σε μεγαλοοφειλέτες μέσα από την αξιοποίηση της λίστας των μεγαλοοφειλετών των ασφαλιστικών ταμείων για την αύξηση των εσόδων τους.
- Δυνατότητα συμψηφισμού απαιτήσεων μεταξύ ασφαλισμένων και Δημοσίου ώστε να διευκολύνεται η εκπλήρωση των κοινωνικοασφαλιστικών τους υποχρεώσεων.
- Παροχή κινήτρων στους εργαζόμενους ώστε να διεκδικούν το δικαίωμά τους για δηλωμένη και πλήρως ασφαλισμένη εργασία καθώς και πρόβλεψη δικαιώματος των εκπροσώπων των εργαζομένων για παρέμβαση και έλεγχο μέσα στις επιχειρήσεις και στα εργοτάξια.

- Διευκόλυνση επιχειρήσεων με παροχή κατάλληλης υποδομής για να μπορούν να τηρούν τις υποχρεώσεις τους έναντι των ασφαλιστικών ταμείων.
- Διεύρυνση των κοινωνικών παροχών προς τους συνταξιούχους (δωρεάν διανομή ετήσιων καρτών μετακίνησης στα ΜΜΜ με εισοδηματικά κριτήρια, διεύρυνση των κοινωνικών τιμολογίων της ΔΕΗ, ειδική επιδότηση για είδη πρώτης ανάγκης σε συγκεκριμένες κατηγορίες των χαμηλοσυνταξιούχων που βρίσκονται στο όριο της φτώχειας κλπ).
- Κωδικοποίηση κανόνων ασφαλιστικής νομοθεσίας.
- Αποφασιστική αντιμετώπιση φαινομένων διαφθοράς όπου αυτά εμφανίζονται.

3.4. Δημοκρατική αναδιάρθρωση της εκπαίδευσης

Στόχος της κυβερνητικής πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ είναι να υλοποιήσει μια μεγάλη δημοκρατική ριζοσπαστική μεταρρύθμιση σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, από την προσχολική αγωγή μέχρι και τα μεταπτυχιακά. Η μεταρρύθμιση θα συνίσταται στις αναγκαίες μεγάλες τομές που θα συγκροτούν τον αντίποδα του στρατηγικού ορίζοντα του νεοφιλελευθερισμού και θα αποκαθιστούν όλους τους όρους για μια γνησία πολιτισμική αναγέννηση της χώρας.

Ο στρατηγικός προσανατολισμός του ΣΥΡΙΖΑ

Ο ΣΥΡΙΖΑ αποσκοπεί σε ένα σύστημα παιδείας δημόσιας, δωρεάν, δημοκρατικής και ποιοτικά αναβαθμισμένης, που θα βασίζεται στις αρχές της ισότητας και της ελευθερίας.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς ανέλαβε μια σειρά από πρωτοβουλίες σε πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση προκειμένου να περιορίσει τις δυσλειτουργίες και τα προβλήματα που είχαν δημιουργηθεί στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα από της προηγούμενες κυβερνήσεις και να ανοίξει το δρόμο για την επιβεβλημένη σήμερα δημοκρατική ριζοσπαστική μεταρρύθμιση του εκπαιδευτικού της συστήματος.

Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

- ✓ Κατάργηση της Τράπεζας θεμάτων, που επέτεινε τον εξετασιοκεντρικό χαρακτήρα του Λυκείου, και μετατροπή της σε εργαλείο συμβουλευτικό για τους εκπαιδευτικούς.
- ✓ Κατάργηση των πανελλαδικών εξετάσεων της Α και Β λυκείου, ενέργεια που μείωσε αισθητά τον εξεταστικό φόρτο των μαθητών/τριων και ανακούφισε οικονομικά τις οικογένειές τους.
- ✓ Κατάργηση του υπολογισμού της βαθμολογίας όλων των τάξεων του Λυκείου στο σύστημα πρόσβασης στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Αποσυνδέθηκαν με αυτό τον τρόπο

οι εξετάσεις εισαγωγής σε ΑΕΙ από τις εξετάσεις για την απόκτηση απολυτήριου Λυκείου.

- ✓ Αλλαγή του εξεταστικού συστήματος των πανελλαδικών εξετάσεων με μείωση των εξεταζομένων μαθημάτων, με δυνατότητα επικοινωνίας των επιστημονικών πεδίων μεταξύ τους και με διεύρυνση των επιλογών των υποψηφίων για την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
- ✓ Κατάργηση της αντιεπιστημονικής και αντιεκπαιδευτικής ενοποίησης πρότυπων και πειραματικών σχολείων αποδίδοντας στο καθένα τον διακριτό του ρόλο. Παράλληλα καταργήθηκαν στα πειραματικά οι εξετάσεις εισαγωγής διασφαλίζοντας με κλήρωση το τυχαίο δείγμα μαθητών που πρέπει να έχουν για να επιτελέσουν τον ρόλο τους.
- ✓ Ένταξη του γραμμικού και του ελεύθερου σχεδίου ως μαθήματος επιλογής στη Γ' Λυκείου, ώστε να μπορούν να προετοιμαστούν στο δημόσιο σχολείο οι μαθητές που ενδιαφέρονται να εξεταστούν πανελλαδικά στα ειδικά αυτά μαθήματα
- ✓ Θεσμοθέτηση μέτρων για την εμπέδωση κλίματος δημοκρατίας στα σχολεία όπως:
 - Διατήρηση των αντικειμενικών κριτηρίων προσόντων και αντικατάσταση της αδιαφανούς "συνέντευξης" στην διαδικασία εκλογής διευθυντών σχολικών μονάδων με την ψήφο του Συλλόγου διδασκόντων. Η "συνέντευξη" ήταν το κύριο μέσο με το οποίο οι προηγούμενες κυβερνήσεις διόριζαν αυθαίρετα τους διευθυντές που ήθελαν.
 - Κατάργηση της αυτοδίκαιης αργίας των εκπαιδευτικών και της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου για διώξεις μαθητών σε περιπτώσεις καταλήψεων.
 - Πάγωμα του νομοθετικού πλαισίου της τιμωρητικής αξιολόγησης των εκπαιδευτικών.

Τεχνική – Επαγγελματική Εκπαίδευση

- ✓ Επανασύσταση των τομέων και ειδικοτήτων που καταργήθηκαν στην τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση και επαναπρόσληψη όλων των καθηγητών και καθηγητριών που είχαν τεθεί σε διαθεσιμότητα, μετατάχθηκαν ή απολύθηκαν και επανατοποθέτησή τους στα ΕΠΑΛ. Εκπονήθηκαν προγράμματα σπουδών όλων των τάξεων στους παραπάνω τομείς και ειδικότητες, που επαναλειτουργούν ήδη από τον Σεπτέμβριο του 2015. Να σημειώσουμε πως από την κατάργησή τους το 2013 πλήττονταν 20.000 μαθητές και μαθήτριες κάθε σχολική χρονιά.

Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

- ✓ Δρομολογήθηκαν τομές στο ζήτημα των μετεγγραφών των φοιτητών. Με νομοθετική ρύθμιση ορίστηκε ανώτατο όριο 15% και εισήχθη ένα αντικειμενικό σύστημα μοριοδότησης με κριτήρια οικονομικά και κοινωνικά.
- ✓ Ρυθμίστηκαν θέματα σπουδών με κατάργηση του μέτρου της διαγραφής των φοιτητών/τριων.
- ✓ Αντιμετωπίστηκαν παθογένειες στο τομέα των συγγραμμάτων και ετοιμάστηκε σχέδιο μείωσης του κόστους τους.
- ✓ Ολοκλήρωση σχεδίου νόμου που αίρει εμπόδια για τη λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών και Ερευνητικών Ιδρυμάτων, το οποίο η προκήρυξη των εκλογών βρήκε στα πρόθυρα της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής.

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ.

Με την εμπειρία και γνώση που αποκτήσαμε θα συνεχίσουμε τη δημοκρατική μεταρρύθμιση όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης με στόχο, μέσα από τον αναγκαίο

διάλογο με την εκπαιδευτική κοινότητα και το σύνολο των εμπλεκομένων, την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης στην κατεύθυνση της εδραίωσης της ισότητας στην πρόσβαση στην παιδεία και στα εκπαιδευτικά αποτελέσματα καθώς και της ελευθερίας στην έκφραση, στη σκέψη, στην έρευνα.

Προς το σκοπό αυτό προγραμματίζουμε μια σειρά από τομές με πρώτη άμεση δέσμευση την ψήφιση του πολυνομοσχεδίου το οποίο είχαμε θέσει σε δημόσια διαβούλευση και το οποίο έχει ήδη κατατεθεί στη Βουλή προς ψήφιση.

Προσχολική Αγωγή - Πρωτοβάθμια - Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

- Η αντιμετώπιση των προβλημάτων και η αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου της προσχολικής αγωγής.
- Η αναβάθμιση του Λυκείου ως αυτόνομης εκπαιδευτικής βαθμίδας, με απολυτήριο πιστοποιημένο και αναγνωρισμένο στο εξωτερικό.
- Η συνολική αναδιάρθρωση του σχολικού προγράμματος και η δημιουργία νέων σχολικών προγραμμάτων και βιβλίων στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση που να εξυπηρετούν:
 - Την ανάπτυξη της ελεύθερης κριτικής σκέψης του μαθητή, τη συστηματοποίηση των γνώσεών του, την αγάπη του για τη μόρφωση, το ενδιαφέρον του για τις τέχνες και τον πολιτισμό, την εκγύμναση του σώματός του και τη συμμετοχή του σε αθλητικές δραστηριότητες στο σχολείο.
 - Την κατανόηση του κοινωνικού του πολιτιστικού και του φυσικού περιβάλλοντος και τις δράσεις για τη βελτίωσή του (Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα, Αγωγή Υγείας, Καλλιτεχνική Παιδεία και Αισθητική Αγωγή, Άθληση, Πολιτισμός κ.λπ.)
 - Την ενθάρρυνση των ιδιαίτερων ενδιαφερόντων κάθε μαθητή και την ανάδειξη και καλλιέργεια της ιδιαίτερης κλίσης του.Στους φορείς αυτού του εγχειρήματος, μαθητές και δάσκαλους πρέπει να δοθεί στους μεν πρώτους περισσότερος ελεύθερος χρόνος για την ανάπτυξη των ενδιαφερόντων τους στους δε δεύτερους κίνητρα και ελευθερία δράσεων ώστε να ανταποκριθούν δημιουργικά και να κριθούν για το έργο τους.
- Αλλαγές στα σχολικά βιβλία ώστε να εξυπηρετούν τους παραπάνω στόχους και καθιέρωση ενιαίου βιβλίου ανά μάθημα, όπου αυτό απαιτείται, με διδακτική ροή τριετίας με ταυτόχρονη πρόβλεψη για παροχή υποδειγματικών εργασιών με στόχο την βαθύτερη κατανόηση της ύλης. Ταύτιση διδακτέας-εξεταστέας ύλης και περιεχομένων του βιβλίου. Στο πλαίσιο αυτό, κρίνεται απαραίτητο τα προγράμματα και τα βιβλία να γίνουν θελκτικότερα ώστε να προκαλούν το ενδιαφέρον του μαθητή (π.χ. αποκατάσταση αφηγηματικότητας και εμβάθυνσης στο μάθημα της ιστορίας και σύνδεση της με το παράλληλα παγκόσμιο ιστορικό γίνεσθαι, τοπική ιστορία με συγκεκριμένα προγράμματα, ενιαία αντιμετώπιση φυσικών επιστημών στο γυμνάσιο, νέα αντίληψη στην διδασκαλία αρχαίας και νέας Ελληνικής γλώσσας και γραμματείας, γλώσσα – μαθηματικά – ιστορία – φυσικός κόσμος – γεωγραφία – ανθρώπινο σώμα – καλλιτεχνική έκφραση – άθληση, σταθερή ζώνη πολιτισμού με έμφαση στο βιβλίο, τον κινηματογράφο το θέατρο, την μουσική, τα εικαστικά, τον χορό).
- Καθιέρωση νέων τρόπων αποτίμησης της γνώσης με μείωση του χρόνου των εξετάσεων στα Γυμνάσια προς όφελος του διδακτικού χρόνου.

- Κρατικό πιστοποιητικό γλωσσομάθειας σε δύο ξένες γλώσσες και κρατικού πιστοποιητικού πληροφορικής από το δημόσιο σχολείο. Απαραίτητες αλλαγές στο σχολικό ωρολόγιο πρόγραμμα, αναδιάρθρωση ύλης και νέα διδακτικά εγχειρίδια.
- Πιλοτική θεσμοθέτηση μιας κατεύθυνσης στο Λύκειο σχετικής με τις τέχνες (θέατρο, κινηματογράφος, χορός, μουσική) και ενσωμάτωσής τους στο πρόγραμμα του Λυκείου.
- Πιλοτική θεσμοθέτηση αθλητικών σχολείων και ενίσχυση του σχολικού αθλητισμού.
- Σταδιακή εφαρμογή της δυνατότητας για ελεύθερη πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ξεκινώντας από τις σχολές για τις οποίες παρατηρείται χαμηλή ζήτηση.
- Αναβάθμιση του ΙΕΠ ως μοχλού έρευνας και οργάνωσης της μεταρρύθμισης και της συγγραφής των νέων βιβλίων
- Άμβλυνση των εκπαιδευτικών και κοινωνικών ανισοτήτων.
--Επαναφορά αναβαθμισμένης της ενισχυτικής διδασκαλίας και της πρόσθετης διδακτικής στήριξης.
--Εφαρμογή προγραμμάτων παράλληλης στήριξης των παιδιών με μαθησιακές και άλλες δυσκολίες,
--Ενίσχυση των θεσμών αντισταθμιστικής εκπαιδευτικής πολιτικής.
- Ειδική αγωγή: Το πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ προβλέπει ένα τουλάχιστον ειδικό σχολείο ανά διεύθυνση εκπαίδευσης και παράλληλα σαφείς σχετικές δομές, διαφοροποιημένα και εξατομικευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα σε Τμήματα Ένταξης σε κάθε σχολείο.
- Διαρκής επιμόρφωση και πολύπλευρη στήριξη των εκπαιδευτικών. Αναβάθμιση του ρόλου του Σχολικού Συμβούλου.
- Δημιουργία νέου χάρτη αναθέσεων ανά ειδικότητα και ομαδοποίηση ειδικοτήτων, όπου κρίνεται απαραίτητο. Θέσπιση αντικειμενικών κριτηρίων για την ανάθεση με βάση πτυχίο, μεταπτυχιακό ή διδακτορικό τίτλο.
- Επαναφορά της εποπτείας των εργασιακών σχέσεων των ιδιωτικών εκπαιδευτικών στο Υπουργείο Παιδείας από το Υπουργείο Εργασίας.
- Άμεση και συνολική αναδιάρθρωση του θεσμικού πλαισίου και της δομής της διοίκησης και της οργάνωσης της εκπαίδευσης μετά από διάλογο με την εκπαιδευτική κοινότητα.
- Διαρκής αποτίμηση του σχολικού έργου. Τα σχολεία πρέπει άμεσα να μετατραπούν σε ζωντανό κύτταρο της τοπικής κοινωνίας και να λειτουργούν ως κέντρα καινοτόμων πρωτοβουλιών, δημιουργικής απασχόλησης και πολιτισμού σε συνεργασία με γονείς και κοινωνικούς φορείς.
- Θεσμοθέτηση νέου συστήματος μόνιμων διορισμών.

Το πολυνομοσχέδιο του Υπ. Παιδείας, το οποίο βρίσκεται ήδη κατατεθειμένο στη Βουλή και η ψήφιση του οποίου αποτελεί δέσμευση μας, περιλαμβάνει την κατάργηση του από κάθε άποψη προβληματικού πλέγματος νόμων για την τιμωρητική αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και θεσμοθετεί νέο εναλλακτικό τρόπο αποτίμησης του εκπαιδευτικού έργου μέσα από τις συλλογικές δομές των συλλόγων των διδασκόντων. Επιλύονται επίσης με θετικό τρόπο εργασιακά ζητήματα που απασχολούν μόνιμους και αναπληρωτές εκπαιδευτικούς.

Τεχνική – επαγγελματική εκπαίδευση

Κεντρικός άξονας του προγράμματος του ΣΥΡΙΖΑ, για τα άμεσα μέτρα στήριξης της τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, είναι η διαμόρφωση ενός ενιαίου σχετικού πλαισίου με δράσεις όπως:

- Η θεσμοθέτηση μεταλυκειακής τεχνικής-επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- Η κατάργηση των ΣΕΚ και η ένταξη των προγραμμάτων τους στις δομές των ΙΕΚ
- Η ενίσχυση της λειτουργίας των ΕΠΑΛ με αλλαγές στη δομή τους, όπως περιγράφεται στο πολυνομοσχέδιο που έχει κατατεθεί
- Η προώθηση του θεσμού της μαθητείας κατά την επαγγελματική κατάρτιση με πιστοποίηση και διαρκή έλεγχο των επιχειρήσεων και των εκπαιδευτών, ώστε να διασφαλίζεται ο εκπαιδευτικός χαρακτήρας της μαθητείας.
- Η δημιουργία ενός δημόσιου ενιαίου συστήματος επαγγελματικής κατάρτισης με βελτίωση των εργασιακών σχέσεων του ωρομίσθιου εκπαιδευτικού προσωπικού στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας και στις δομές Συνεχιζόμενης Κατάρτισης.
- Παράταση λειτουργίας καθώς και ενίσχυση του θεσμού των Κέντρων Δια Βίου Μάθησης.

Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

- Δέσμευση για άμεση ψήφιση του πολυνομοσχεδίου το οποίο αποκαθιστά τη δημοκρατική νομιμότητα στα ΑΕΙ, έχει ήδη εισαχθεί στη Βουλή και το οποίο περιλαμβάνει τα παρακάτω :
 - Κατάργηση των Συμβουλίων Ιδρύματος στα Α.Ε.Ι.
 - Συμμετοχική και δημοκρατική λειτουργία των συλλογικών οργάνων με συμμετοχή όλων των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας (μέλη ΔΕΠ, φοιτητές και εργαζόμενοι)
 - Αποκατάσταση των Τμημάτων και των Τομέων ως κυττάρων της ακαδημαϊκής ζωής
 - Θεσμοθέτηση διευρυμένων και διαφανών εκλεκτορικών σωμάτων για την εκλογή μελών ΔΕΠ στα Α.Ε.Ι.
 - Αναβάθμιση πτυχίων με προγράμματα ολοκληρωμένων σπουδών (Integrated Master)
 - Επαναφορά του ακαδημαϊκού ασύλου.
- Αναδιαμόρφωση του χάρτη της Ανώτατης Εκπαίδευσης και της Έρευνας με στόχο τη συγκρότηση ενός **Ενιαίου Χώρου Δημόσιας Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας** με ακαδημαϊκά και γεωγραφικά κριτήρια συναρτημένα με το αναπτυξιακό σχέδιο της χώρας.
- Νέος Νόμος Πλαίσιο για τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα με κριτήρια δημοκρατίας, ακαδημαϊκότητας και εξωστρέφειας (αναθεώρηση προγραμμάτων σπουδών, πριμοδότηση εκπαιδευτικού έργου, αξιοποίηση επιστημονικού προσωπικού, οργανισμοί – εσωτερικοί κανονισμοί, εποπτικό όργανο οικονομικού και διοικητικού ελέγχου κ.λπ.)
- Άμεση αξιοποίηση των νέων επιστημόνων στην εκπαιδευτική και ερευνητική δραστηριότητα των Α.Ε.Ι. με εθνικούς και ευρωπαϊκούς πόρους και με στόχο την αναστροφή της διαρροής του ανθρώπινου δυναμικού στο εξωτερικό. Καταπολέμηση της «μαύρης» εργασίας νέων επιστημόνων στα πανεπιστήμια και τα άλλα ερευνητικά ιδρύματα.
- Αναδιαμόρφωση των πανεπιστημιακών σπουδών, άρση του εξετασιοκεντρικού προσανατολισμού. Δημιουργία ηλεκτρονικών μαθημάτων (e-classes) και αξιοποίηση άλλων δυνατοτήτων που παρέχει το διαδίκτυο.
- Εξάλειψη των παθογενειών και μείωση του κόστους στο σύστημα διανομής ακαδημαϊκών συγγραμμάτων.
- Αντιμετώπιση των φαινομένων εκφυλισμού των φοιτητικών εργασιών όπου εργασίες, σε όλα τα επίπεδα σπουδών, εκπονούνται έναντι αμοιβής από ιδιώτες ή και εταιρείες.

- Ανασυγκρότηση της φοιτητικής μέριμνας, με προγράμματα σίτισης, στέγασης και ενίσχυσης των φοιτητικών εστιών με στόχο την κάλυψη των αναγκών τουλάχιστον των πρωτοετών φοιτητών που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσχέρειες.

3.5. Μακρόπνοη πολιτική για την επιστημονική έρευνα

Όραμα και μακροπρόθεσμος στόχος της πολιτικής μας είναι η επιστημονική Έρευνα που διεξάγεται στην Ελλάδα:

- Να αποτελέσει στήριγμα για την Παιδεία και τον Πολιτισμό
- Να συμμετέχει συστηματικά και ενεργά στο διεθνές επιστημονικό γίγνεσθαι
- Να αποτελέσει μοχλό ανάπτυξης και καινοτομίας, πυλώνα της παραγωγικής ανασυγκρότησης

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς.

- ✓ Καθιερώσαμε πρώτη φορά θέση Αναπληρωτή Υπουργού Έρευνας και Καινοτομίας στο Υπουργείο Πολιτισμού Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΥΠΟΠΑΙΘ), δημιουργώντας έτσι τις προϋποθέσεις για τη συγκρότηση ενός Ενιαίου χώρου Παιδείας και Έρευνας. Σε στενή συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, ο νέος τομέας που δημιουργήθηκε στο ΥΠΟΠΑΙΘ ανέλαβε την ευθύνη για τη χάραξη μιας μακροπρόθεσμης εθνικής πολιτικής έρευνας που θα αξιοποιεί το αξιόλογο επιστημονικό δυναμικό και τις ανεπτυγμένες ερευνητικές υποδομές που διαθέτει η χώρα στη διαδικασία της παραγωγικής ανασυγκρότησης.
- ✓ Αναλάβαμε συγκεκριμένες πρωτοβουλίες που αφορούν το θεσμικό πλαίσιο και τη χρηματοδότηση της επιστημονικής Έρευνας. Πιο συγκεκριμένα:

Στο θεσμικό επίπεδο, ο τομέας Έρευνας και Καινοτομίας:

- ✓ Διατύπωσε ένα σύνολο τροπολογιών, που περιλαμβάνονται στο υπό ψήφιση πολυνομοσχέδιο του ΥΠΟΠΑΙΘ και έχουν ως στόχο την πλήρη αναθεώρηση του ισχύοντος νόμου 4310/2014. Έχει γίνει επίσης προετοιμασία για τη διατύπωση ενός νέου νόμου-πλασίου για την Έρευνα που θα αντικαταστήσει ολοκληρωτικά τον ισχύοντα νόμο.
- ✓ Εισήγαγε επείγουσες ρυθμίσεις για μια σειρά εκκρεμούντων θεμάτων, όπως η συγκρότηση οργάνων αξιολόγησης και πιστοποίησης έργων, η νομιμότητα οργάνων διοίκησης και η επικαιροποίηση του πλαισίου λειτουργίας εποπτευομένων φορέων.

Για τα προγράμματα ΕΣΠΑ και τη νέα προγραμματική περίοδο (ΣΕΣ 2014-2020):

- ✓ Σημαντική προτεραιότητα του τομέα Έρευνας και Καινοτομίας αποτέλεσε η υποστήριξη του διεθνώς ανταγωνιστικού επιστημονικού δυναμικού της χώρας, που αποτελεί συγκριτικό της πλεονέκτημα. Για αυτόν τον λόγο, έγιναν σύντονες ενέργειες ώστε να αποσαφηνιστεί ο οδικός χάρτης μέσω του οποίου θα αξιοποιηθούν τα νέα προγράμματα. Οι παρεμβάσεις που έγιναν από το επιτελείο του τομέα και τη ΓΓΕΤ στην κοινοτική στρατηγική της «έξυπνης εξειδίκευσης» αντιμετωπίζουν αποφασιστικά το φαινόμενο της διαρροής επιστημονικού δυναμικού (brain drain) που έχει προσλάβει τεράστιες διαστάσεις με περισσότερους από 20.000 εξειδικευμένους επιστήμονες να

έχουν μεταναστεύσει στο εξωτερικό κατά την 5ετία 2009-2014 -αριθμός 10πλάσιος από τον αντίστοιχο των προηγούμενων 5ετιών.

- ✓ Στο πλαίσιο του νέου ΕΣΠΑ έχουν προγραμματιστεί εξειδικευμένες δράσεις συνολικής δαπάνης μεγαλύτερης από 80 εκατομμύρια ευρώ, εστιασμένες επίσης στην ανάσχεση της διαρροής νέων επιστημόνων στο εξωτερικό. Οι δράσεις αυτές απευθύνονται σε περισσότερους από 2.500 νέους επιστήμονες (μεταπτυχιακούς, υποψήφιους διδάκτορες και μεταδιδάκτορες).
- ✓ Όσον αφορά τα τρέχοντα προγράμματα ΕΣΠΑ, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι τεράστιες ανάγκες των έργων που ολοκληρώνονται εντός 2015, επιτεύχθηκε, σε πρώτη φάση, η αύξηση του ετήσιου ορίου πιστώσεων κατά 42 εκατ. Ευρώ. Παράλληλα, εγκρίθηκε αύξηση πιστώσεων που αφορούν τη συγχρηματοδότηση των ανταγωνιστικών προγραμμάτων (Matching Funds) κατά 11 εκατομμύρια Ευρώ. Ελήφθησαν επίσης μέτρα όπως η παράταση της λήξης των έργων «Συνεργασία», «Αριστεία», «Θαλής» και ERC.

Για την εξασφάλιση μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης της Έρευνας και της βιωσιμότητας του ερευνητικού ιστού:

- ✓ Σημαντικό βήμα αποτέλεσε η προετοιμασία για τη δημιουργία ειδικού ταμείου Έρευνας και Καινοτομίας αφιερωμένου αποκλειστικά στην υποστήριξη του ακαδημαϊκού και ερευνητικού οικοσυστήματος της χώρας. Το ταμείο αυτό θα βασίζεται στη μόχλευση δημόσιων και ιδιωτικών πόρων με σαφείς και καθαρούς κανόνες που θα διασφαλίζουν το δημόσιο συμφέρον και ταυτόχρονα θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες της Έρευνας. Οι δημόσιοι πόροι θα προέρχονται κυρίως από τα Διαρθρωτικά Ταμεία (νέο «ΕΣΠΑ») και οι ιδιωτικοί από χρηματοδοτικά εργαλεία της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΙΒ). Σε πρώτη φάση εκτιμάται ότι θα συγκεντρωθεί συνολικό κεφάλαιο μεγαλύτερο από 1 δις ευρώ για τους σκοπούς του ταμείου.

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ.

Ο ΣΥΡΙΖΑ δεσμεύεται να εφαρμόσει μιά μακρόπνοη ερευνητική πολιτική που συναρθρώνεται στους ακόλουθους άξονες:

- Αξιοποίηση του εξαιρετικού ακαδημαϊκού και ερευνητικού δυναμικού που διαθέτει η χώρα, στη βάση μιας ολιστικής λογικής που θα περιλαμβάνει συνέργειες των ΑΕΙ και των Ερευνητικών Κέντρων σε διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές σύμφωνα με τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα.
- Θεσμική θωράκιση του ερευνητικού συστήματος μέσω ενός νόμου-πλασίου που θα διασφαλίζει τον δημόσιο και ακαδημαϊκό χαρακτήρα των ερευνητικών φορέων, αλλά ταυτόχρονα θα παρέχει την απαραίτητη ευελιξία που χρειάζεται η διοίκηση και η εποπτεία τους.
- Χρηστή διαχείριση των διαθέσιμων πόρων τη νέα προγραμματική περίοδο, ώστε να εξασφαλίζεται η βιωσιμότητα των ερευνητικών υποδομών, η παραγωγή πρωτότυπου επιστημονικού έργου και η μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή νέων επιστημόνων στην ερευνητική διαδικασία.

- Επινόηση νέων χρηματοδοτικών σχημάτων και εργαλείων, μέσω των οποίων θα προωθείται η αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων, ώστε, με την καινοτομία που προκύπτει, η επιστημονική έρευνα να αποτελέσει μοχλό για την αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου της χώρας. Σε αυτό ακριβώς το πλαίσιο εντάσσονται οι ενέργειες μας για τη δημιουργία μεικτού ταμείου χρηματοδότησης που αναφέρθηκε παραπάνω. Το νέο ταμείο θα αποτελέσει τον πρόδρομο ενός ανεξάρτητου φορέα χρηματοδότησης της Έρευνας και θα διασφαλίσει τόσο τη συνέχεια στη ροή της χρηματοδότησης όσο και τη διασύνδεση της ερευνητικής παραγωγής με τη νεοφυή επιχειρηματικότητα προς όφελος της κοινωνίας.

3.6. Πολιτισμός και αθλητισμός για όλους/ες

3.6.1 Πολιτισμός

Το προγραμματικό πλαίσιο του ΣΥΡΙΖΑ για τον πολιτισμό διέπεται από τις θεμελιώδεις αρχές ότι ο πολιτισμός είναι αυταξία και κοινό αγαθό. Αποτελεί πηγή γνώσης, αυτοσυνείδησης και διαπαιδαγώγησης για τους πολίτες, εργαλείο για την καταπολέμηση κοινωνικών ανισοτήτων και διακρίσεων και τον εμπλουτισμό της καθημερινής ζωής. Ταυτοχρόνως όμως, συνιστά και πηγή παραγωγής πλούτου και θέσεων εργασίας, μέγα ζητούμενο σε μια περίοδο βαθιάς οικονομικής κρίσης.

Τρεις είναι οι βασικοί άξονες, πάνω στους οποίους κινήθηκε η κυβέρνηση και αναπτύσσεται το πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ για τον Πολιτισμό:

- Αξιοποίηση πολιτιστικής κληρονομιάς ως δημόσιου αγαθού.
- Εξυγίανση, αναμόρφωση και εκδημοκρατισμός των εποπτευόμενων φορέων του Υπουργείου Πολιτισμού, που αφορούν τον σύγχρονο πολιτισμό.
- Υποστήριξη της καλλιτεχνικής δημιουργίας με κάθε πρόσφορο μέσο.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

Στις παραπάνω κατευθύνσεις, τους προηγούμενους μήνες δρομολογήθηκαν τα ακόλουθα:

- ✓ Ριζική αναμόρφωση του Οργανισμού και του θεσμικού πλαισίου του Ταμείου Αρχαιολογικών Πόρων, αρμόδιου φορέα για τα έσοδα από τη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς, διασφαλίζοντας πλήρως τον δημόσιο χαρακτήρα του και βάζοντας τέλος στην απαξίωση και τις παθογένειες του παρελθόντος. Σκοπός είναι όχι μόνο η βέλτιστη ανάδειξη αρχαιολογικών χώρων και μουσείων, αλλά και η αύξηση των εσόδων και η διεθνής προβολή της χώρας.
- ✓ Εναρμόνιση της τιμολογιακής πολιτικής των επισκέψιμων αρχαιολογικών χώρων και μουσείων με τα επίπεδα των άλλων ευρωπαϊκών-χωρών, με μέριμνα να υπάρξουν κοινωνικά κριτήρια για τη μη επιβάρυνση ειδικών ομάδων όπως μαθητές, φοιτητές, άνεργοι κτλ., και να δίνεται η δυνατότητα δωρεάν πρόσβασης δύο ή περισσότερες Κυριακές το μήνα σε περιόδους με χαμηλή επισκεψιμότητα.
- ✓ Εισαγωγή ηλεκτρονικού εισιτηρίου και κεντρικού συστήματος ελέγχου πωλήσεων σε αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία και πωλητήρια.

- ✓ Ανάπτυξη προγραμμάτων διεθνούς προβολής της πολιτιστικής κληρονομιάς και αναβάθμιση των τμημάτων επικοινωνίας και εκπαιδευτικών προγραμμάτων των κρατικών μουσείων. Σύνδεση της πολιτιστικής κληρονομιάς με τη σύγχρονη δημιουργία.
- ✓ Στοχευμένες δράσεις ώστε να συνδεθεί η προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς με την τουριστική ανάπτυξη, και ολοκληρωμένες χωρικές παρεμβάσεις ώστε οι υποδομές πολιτιστικής κληρονομιάς και σύγχρονου πολιτισμού να λειτουργούν συνδυαστικά και πολλαπλασιαστικά με όλες τις άλλες μορφές οικονομικής δραστηριότητας, τοπικά, κλαδικά και περιφερειακά.
- ✓ Δέσμευση για εγγραφή στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Πολιτισμού ποσού ίσου με το ποσοστό του φόρου που αφαιρέθηκε από τα εισιτήρια του κινηματογράφου, το οποίο θα πηγαίνει σε ειδικό κωδικό υπέρ της Ελληνικής Κινηματογραφίας.

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

Πολιτιστική Κληρονομιά

Η χώρα μας διαθέτει το τεράστιο πλεονέκτημα μιας μοναδικής πολιτιστικής κληρονομιάς, αρχαίας και νεότερης. Τα τελευταία χρόνια είδαμε τις προηγούμενες Κυβερνήσεις να ενστερνίζονται το νεοφιλελεύθερο υπόδειγμα και το Κράτος να αποσύρεται από τις συνταγματικά επιβεβλημένες υποχρεώσεις του για στήριξη της πολιτιστικής και πολιτισμικής ζωής. Στόχος ήταν σταδιακά η διαχείριση μουσείων και αρχαιολογικών χώρων να εκχωρηθεί σε ιδιώτες με όλες τις συνέπειες που μπορεί να έχει κάτι τέτοιο.

- Για τον ΣΥΡΙΖΑ και την Αριστερά το κράτος μπορεί και οφείλει να δρα όχι μόνο ως θεσμικός εγγυητής, ρυθμιστής, ελεγκτής και συντηρητής, αλλά και ως διαχειριστής της πολιτιστικής κληρονομιάς, όπως επιτάσσει το άρθρο 24 του Συντάγματος. Για τον ΣΥΡΙΖΑ, το Υπουργείο Πολιτισμού μπορεί και οφείλει να γίνει αποτελεσματικός και δημιουργικός παραγωγός πλούτου, προστατεύοντας ταυτοχρόνως την πολιτιστική μας κληρονομιά από ανοίκειες και αποκλειστικά κερδοσκοπικές χρήσεις. Αυτό δεν αποκλείει τη συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα, υπό τον όρο ότι αυτή θα τίθεται σε υγιείς βάσεις και θα τηρούνται αυστηροί όροι και προϋποθέσεις.

Εποπτευόμενοι φορείς σύγχρονου πολιτισμού

Στόχοι μας είναι η αντιμετώπιση των χρόνιων παθογενειών του χώρου, αλλά και της πρόσφατης σχεδόν ολοκληρωτικής εγκατάλειψης του σύγχρονου πολιτισμού από το κράτος, και ειδικότερα:

- Αναδιάρθρωση των εποπτευόμενων φορέων σύγχρονου πολιτισμού που λειτουργούν στο χώρο της μουσικής, του θεάτρου, του χορού και των εικαστικών με στόχο τον τη βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχουν, το άνοιγμά τους στην κοινωνία και τον εξορθολογισμό του κόστους λειτουργίας τους, διασφαλίζοντας συγχρόνως τις προβλεπόμενες από τον νόμο θέσεις εργασίας.
- Αλλαγή του θεσμικού πλαισίου και προκήρυξη διαγωνισμών με διαφανείς διαδικασίες και αξιοκρατία για τους επικεφαλής των εποπτευόμενων οργανισμών. Οι καλλιτεχνικοί διευθυντές θα επιλέγονται μετά από προκήρυξη από τα διοικητικά συμβούλια.

- Αξιολόγηση και περιοδικός έλεγχος των εποπτευόμενων φορέων από όργανα Εσωτερικού Ελέγχου του ΥΠΠΟ. Κατάρτιση εσωτερικών κανονισμών και οργανογραμμάτων.
- Αναδιάρθρωση των εποπτευόμενων φορέων Αποκέντρωση, συνέργειες με την τοπική αυτοδιοίκηση (Δήμους, Περιφέρειες) και δικτύωση οργανισμών με κοινή θεματική ή στόχους.
- Σχεδιασμός μιας εθνικής αναπτυξιακής πολιτικής για τον κινηματογράφο, που θα ενθαρρύνει τις επενδύσεις στην παραγωγή ελληνικών ταινιών, αλλά και την προσέλκυση ξένων παραγωγών στη χώρα μας, θα προσελκύσει ξένες παραγωγές στη χώρα μας, θα συνδέσει σε δίκτυο όλα τα κινηματογραφικά φεστιβάλ και θα διευκολύνει το συντονισμό διαφορετικών τομέων και τη δημιουργία παραγωγικών συνεργειών. Διασφάλιση της είσπραξης του 1,5% από τα κανάλια. Κατοχύρωση της υποχρέωσης τους για την παραγωγή ποιοτικού ελληνικού προγράμματος μυθοπλασίας (τηλεταινίες/σειρές).
- Αναβάθμιση της κρατικής πολιτικής για το βιβλίο και τις βιβλιοθήκες, στήριξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων στο χώρο του βιβλίου, προβολή της ελληνικής βιβλιοπαραγωγής στο εξωτερικό μέσω της χρηματοδότησης μεταφράσεων. Δημιουργία ενός ολοκληρωμένου δικτύου των δημόσιων βιβλιοθηκών.

Υποστήριξη των νέων καλλιτεχνών και προώθηση της δημιουργικής οικονομίας

Τα τελευταία χρόνια, οι καλλιτέχνες, παρά τις δεινές οικονομικές συνθήκες, συνεχίζουν να παράγουν, με πενιχρά μέσα και μικρή ανταποδοτικότητα, πλούσιο και πολυσχιδές έργο. Θα μπορούσαμε να μιλήσουμε για μια καλλιτεχνική αναγέννηση, που παραμένει όμως στο περιθώριο, χωρίς μηχανισμούς στήριξης, ανάδειξης και προβολής.

Στόχοι μιας προοδευτικής πολιτιστικής πολιτικής δεν μπορεί παρά να είναι η διάχυση του προϊόντος στην κοινωνία, η άρση των κοινωνικών και οικονομικών αποκλεισμών, όσον αφορά την πρόσβαση τόσο στην απόλαυση του πολιτιστικού προϊόντος, όσο και στην ίδια τη δημιουργία, η συνάντηση της υψηλής τέχνης με τη βιωμένη κουλτούρα, τον πολιτισμό της καθημερινότητας και τον λαϊκό πολιτισμό, η εκπόνηση μιας ολοκληρωμένης αρχειακής πολιτιστικής πολιτικής και η ενθάρρυνση όλων των κοινωνικών ομάδων να συμμετέχουν στην πολιτιστική ζωή. Ειδικότερα:

- Στη θέση μιας πελατειακής και αδιαφανούς πολιτικής χρηματοδότησης της σύγχρονης δημιουργίας, στόχος μας είναι, με επινοητικότητα και αξιοποιώντας κάθε μέσο που διαθέτουμε, να προσφέρουμε υποδομές, στήριξη και προβολή της δουλειάς των νέων δημιουργών.
- Ενθάρρυνση της ανάπτυξης μιας εναλλακτικής, συνεργατικής οικονομίας στο χώρο του πολιτισμού, προσφέροντας χώρους, εντάσσοντας συνεργατικές επιχειρήσεις σε προγράμματα δημιουργίας θέσεων εργασίας, αξιοποιώντας ευρωπαϊκά προγράμματα, χρησιμοποιώντας τις νέες τεχνολογίες και το διαδίκτυο για την προβολή της σύγχρονης καλλιτεχνικής και λογοτεχνικής παραγωγής, διευκολύνοντας τις διεθνείς ανταλλαγές και τον διάλογο των Ελλήνων δημιουργών με τους ξένους συναδέλφους τους.

- Αντιμετώπιση του φαινομένου της μαύρης και ανασφάλιστης εργασίας στο χώρο της τέχνης που τα τελευταία χρόνια έχει πάρει γιγαντωθεί.
- Απαραίτητη για τη γενικότερη ανάπτυξη μιας πολύπλευρης πολιτιστικής πολιτικής είναι η τροποποίηση του Νόμου 3525/2007 για την πολιτιστική χορηγία. Διαμόρφωση ενός υγιούς και λειτουργικού θεσμικού πλαισίου για τις πολιτιστικές χορηγίες, με διαφάνεια και διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος, με κανόνες και όρια, χωρίς αισθητικές παρεμβάσεις στο καλλιτεχνικό έργο του χορηγού, αλλά ταυτόχρονα με σεβασμό και αναγνώριση της προσφοράς του. Ενθάρρυνση της μικρής πολιτιστικής χορηγίας για ιδιωτικές παραγωγές με τη δημιουργία φορολογικών κινήτρων.
- Διαβάθμιση των πτυχίων των σχολών θεάτρου, κινηματογράφου, χορού. Συνολικά αναβάθμιση του επιπέδου των παρεχόμενων καλλιτεχνικών σπουδών με στόχο την δημιουργία Ανώτατης Σχολής Παραστατικών Τεχνών.

3.6.2. Αθλητισμός

Βασικός στόχος είναι η αύξηση του πραγματικού αριθμού των αθλούμενων σε όλες τις μορφές των αθλητικών δραστηριοτήτων, η συντήρηση και βελτίωση των δημόσιων και δημοτικών αθλητικών υποδομών, η στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού και η εμπέδωση συνθηκών διαφάνειας, ισονομίας και δημοκρατίας συνολικά στον αθλητισμό. Δημιουργούμε ένα αθλητικό σύστημα συμβατό με τον ελεύθερο χρόνο των πολιτών, με μια άλλη οικολογική πολιτική, μέρος ενός διαφορετικού μοντέλου οικιστικής ανάπτυξης κι εξυπηρέτησης των άμεσων αναγκών της κοινωνίας.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

- ✓ Ξεκίνησε συστηματικά και αποτελεσματικά η πάταξη της βίας και της διαφθοράς στους αθλητικούς χώρους, μέσα από το Νόμο: «Επείγοντα μέτρα για την πάταξη της βίας στον αθλητισμό και άλλες διατάξεις», το οποίο αποτελεί νόμο του κράτους.
- ✓ Ενισχύθηκαν σημαντικά τα Προγράμματα Άθλησης για Όλους ενώ διπλασιάστηκε το διαθέσιμο ποσό από τον τακτικό προϋπολογισμό.
- ✓ Σχεδιάστηκε, σε συνεργασία με 30 δήμους, ένα πιλοτικό πρόγραμμα εκμάθησης κολύμβησης για παιδιά του δημοτικού, που θα ξεκινήσει από τον Μάρτιο.
- ✓ Ενισχύθηκε το Εθνικό Συμβούλιο Καταπολέμησης Ντόπινγκ και έχει ήδη ετοιμαστεί η χάρτα του Παγκόσμιου Οργανισμού Αντιντόπινγκ, που πρέπει να υιοθετηθεί από την Ελληνική πολιτεία.
- ✓ Επαναλειτούργησε η Επιτροπή Ισοτιμιών της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού.
- ✓ Τέθηκε σε εφαρμογή ο νόμος και το νομοθετικό πλαίσιο όπως αυτό ψηφίστηκε από τον 3036, όσον αφορά τη λειτουργία του ηλεκτρονικού εισιτηρίου, τη λειτουργία του εποπτικού ελέγχου των γηπέδων, των τουρνικέ και της κάρτας φιλάθλου.

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

- Ενίσχυση των Προγραμμάτων Άθλησης για Όλους

- Πιλοτικό πρόγραμμα εκμάθησης κολύμβησης για παιδιά του δημοτικού. Στόχος είναι έως το τέλος της τετραετίας να έχουν συμμετάσχει όλα τα παιδιά της Γ' και Δ' Δημοτικού και να μπορούν να κολυμπούν με ασφάλεια.
- Εργασιακός αθλητισμός. Ένταξη για πρώτη φορά υπό την αιγίδα της ΓΓΑ όλων των πρωταθλημάτων του εργασιακού αθλητισμού.
- Υλοποίηση προγραμμάτων πρόληψης και επιμόρφωσης αντιντόπινγκ σε αθλητές, και στην εκπαίδευση.
- Θεσμικά μέτρα για τη στήριξη του σωματειακού αθλητισμού
- Ανασυγκρότηση του Εθνικού κέντρου Αθλητικών Ερευνών (ΕΚΑΕ) με προσανατολισμό τη στήριξη του σωματειακού αθλητισμού και των εθνικών ομάδων. Επαναστελέχωση με κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό και ανανέωση του εξοπλισμού του.
- Πρωτοβουλίες και δράσεις για την ανάπτυξη του Αθλητικού Τουρισμού με αξιοποίηση των γεωφυσικών και κλιματικών τοπικών χαρακτηριστικών (Χιονοδρομικά Κέντρα πχ. Καλαβρύτων, Ναυταθλητικές υποδομές, ορεινές εγκαταστάσεις)
- Συντήρηση και χωροταξικός σχεδιασμός αθλητικών εγκαταστάσεων
- Ορθολογική κατανομή του ανθρώπινου δυναμικού που ασχολείται επαγγελματικά με τον αθλητισμό.
- Νέο οργανόγραμμα της ΓΓΑ με βάση τις πραγματικές λειτουργικές ανάγκες με αξιολόγηση και κρίση στελεχών.
- Ολοκλήρωση ηλεκτρονικής πλατφόρμας της ΓΓΑ και στατιστικής ακτινογραφίας των δεδομένων του ελληνικού αθλητισμού (2015-16)
- Δημιουργία Ενιαίου Συστήματος Προμηθειών αθλητικού εξοπλισμού

4. ΦΙΛΕΙΡΗΝΙΚΗ ΑΜΥΝΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

4.1. Αναδιοργάνωση των ενόπλων δυνάμεων

Οι Ένοπλες Δυνάμεις που ο ΣΥΡΙΖΑ πιστεύει ότι χρειάζεται η χώρα μας:

- Έχουν πιο ευέλικτο σχήμα, κοστίζουν λιγότερο, και εστιάζουν σε ποιοτικούς δείκτες αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας,
- Αξιοποιούν στο μέγιστο το αμυντικό δυναμικό και την αμυντική βιομηχανία
- Έχουν στέρεο δημοκρατικό προσανατολισμό όπως και ισχυρούς δεσμούς με την κοινωνία.

Η πρώτη κυβέρνηση της Αριστεράς

- ✓ Δημιουργήσαμε την υπηρεσίας Διοίκησης Αεροπορικών Επιχειρήσεων Κοινής Ωφέλειας όπου θα εντάσσονται όλα τα πτητικά μέσα κοινής ωφέλειας με ενιαίο νομικό πλαίσιο, με σκοπό την παροχή υπηρεσιών Έρευνας-Διάσωσης, Αεροδιακομιδών, Αεροπυρόσβεσης, Μεταφοράς οργάνων για μεταμοσχεύσεις εντός-εκτός Ελλάδας.
- ✓ Δημιουργήσαμε τη Διακλαδική Υπηρεσία Εκτέλεσης Έργων Ενόπλων Δυνάμεων, με στόχο την αξιοποίηση των δυνατοτήτων των Ενόπλων Δυνάμεων για υλοποίηση έργων σε παραμεθόριες-ακριτικές περιοχές της ηπειρωτικής-νησιώτικης χώρας Έχει ήδη ξεκινήσει η λειτουργία της με την αποκατάσταση του οδικού άξονα για την σύνδεση χωριών με την πρωτεύουσα στην Ικαρία.
- ✓ Συστήσαμε την Υπηρεσία Αξιοποίησης της Ακίνητης Περιουσίας των Ενόπλων Δυνάμεων, ώστε με την αξιοποίηση αυτή να χρηματοδοτηθούν έργα και δράσεις επ'ωφέλεια της διοικητικής μέριμνας των στελεχών.
- ✓ Φροντίσαμε για τη συμβολή των ΕΔ στην αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης, με τη παροχή, μεταξύ των άλλων, διευκολύνσεων σίτισης σε επαγγελματικές ομάδες, εντός των στρατιωτικών υπηρεσιών και καταστημάτων. Επίσης, αναλάβαμε τη μέριμνα για τη σίτιση στον Ανοιχτό Χώρο Προσωρινής Φιλοξενίας στον Ελαιώνα.
- ✓ Καταθέσαμε σχέδιο νόμου που, μεταξύ άλλων, ρυθμίζει τα ακόλουθα:
 - Θεσπίζει αξιοκρατικό και αδιάβλητο σύστημα μεταθέσεων οπλιτών καθορίζοντας αντικειμενικό σύστημα μοριοδότησης. Με το σύστημα αυτό αντιμετωπίζεται μια παθογένεια δεκαετιών: οι μεταθέσεις οπλιτών με διαβλητά κριτήρια.
 - Θεσμοθετεί τη δυνατότητα οπλίτες ιατροί να καλύπτουν κενές θέσεις αγροτικών ιατρείων σε δύσβατες περιοχές. Αντίστοιχη δυνατότητα θεσπίζεται για τους δικηγόρους αλλά και για όλες τις επαγγελματικές ομάδες. Στόχος μας είναι να υπάρξει συμφιλίωση της θητείας με την επαγγελματική ζωή.
 - Επιλύει θέματα ανυπότακτων ώστε να δοθεί κίνητρο να υπηρετήσουν και παράλληλα να μειωθεί ο όγκος στα στρατιωτικά δικαστήρια.
 - Επιτρέπει να ληφθούν μέτρα μέριμνας υπέρ προσωπικού με σοβαρά κοινωνικά προβλήματα.

Οι προγραμματικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ

- **Αναδιοργάνωση των ΕΔ** με στόχο τη δημιουργία μικρότερου, ευέλικτου, οικονομικότερου και αποτελεσματικότερου σχήματος. Ολιστική και συνθετική αντιμετώπιση των αναγκών - ενίσχυση των ποιοτικών χαρακτηριστικών με εισαγωγή δεικτών ποιότητας, αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας σε όλες τις ζωτικές λειτουργίες των ΕΔ.
- **Νέο θεσμικό πλαίσιο για τον δημοκρατικό και κοινωνικό έλεγχο των ΕΔ**, στα πρότυπα των πλέον προηγμένων χωρών στον τομέα αυτό, με στόχο την ενίσχυση της διαφάνειας και την καταπολέμηση της διαφθοράς στις προμήθειες και την καθιέρωση δημοκρατικής λογοδοσίας για σημαντικές πτυχές λειτουργίας των ΕΔ. Το νέο αυτό πλαίσιο, θα περιλαμβάνει νέους-καινοτόμους θεσμούς που θα ασκούν έλεγχο και επίβλεψη σε επιμέρους τομείς των ΕΔ και θα αναθέτει ουσιαστικές αρμοδιότητες στο κοινοβούλιο σε ότι αφορά την έγκριση του σχεδιασμού και των προμηθειών αμυντικού υλικού καθώς και τον έλεγχο της λειτουργίας των ΕΔ.
- **Βάθεμα του εκδημοκρατισμού, ενίσχυση της αξιοκρατίας, βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης του προσωπικού των ΕΔ** με δέσμη μέτρων που περιλαμβάνει: αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου για την υπηρεσιακή κατάσταση, την ιεραρχία και τις προαγωγές καθώς και για τις μεταθέσεις και τις τοποθετήσεις των στελεχών σε θέσεις ευθύνης, καθιέρωση θεσμού Συνήγορου του Στρατιωτικού (ombudsman), καθιέρωση αρχών ισότητας και διαφάνειας στις τοποθετήσεις/μεταθέσεις και βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των στρατευμένων, ριζική και ουσιαστική αναθεώρηση του Οργανισμού για το πολιτικό προσωπικό και επιτάχυνση των προγραμμάτων στέγασης του προσωπικού στις μονάδες της μεθορίου.
- **Διασφάλιση της βιωσιμότητας – παραγωγική ανασυγκρότηση της αμυντικής βιομηχανίας** με εστίαση κατά προτεραιότητα στους παραγωγικούς τομείς που είναι στρατηγικής σημασίας για την προστασία των ζωτικών συμφερόντων ασφαλείας της χώρας. Οι τομείς αυτοί θα εξειδικευτούν στη Εθνική Αμυντική Βιομηχανική Στρατηγική (ΕΑΒΣ) καθώς και οι συγκεκριμένες πολιτικές και δράσεις που θα δρομολογηθούν για τον καθένα από αυτούς. Τόσο στην ΕΑΒΣ όσο και στον υπό αναθεώρηση νόμο για τις προμήθειες των ΕΔ, θα υπάρχει ρητή πρόβλεψη ότι η χώρα θα διεκδικεί εγχώρια βιομηχανική συμμετοχή από τους υποψήφιους προμηθευτές/κατασκευαστές, στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής νομοθεσίας και ιδιαίτερα του άρθρου 346 της Συνθήκης Λειτουργίας της ΕΕ, εάν δεν διαθέτει άλλους τρόπους για να αναπτύξει/συντηρήσει τους τομείς αυτούς.

4.2. Πολυδιάστατη εξωτερική πολιτική

Η διέξοδος της χώρας από την ολόπλευρη κρίση συνδέεται άρρηκτα με την άσκηση μιας νέας, πολυδιάστατης, ενεργητικής και φιλειρηνικής εξωτερικής πολιτικής. Η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ προώθησε και θα συνεχίσει να προωθεί ένα νέο μοντέλο εξωτερικής πολιτικής, που αξιοποιεί την πολιτική και γεωπολιτική θέση της χώρας, και προωθεί τις διεθνείς της σχέσεις, πολιτικές και οικονομικές, με τρόπο που να ανταποκρίνεται στις

μεγάλες ανακατατάξεις που συντελούνται τόσο σε περιφερειακό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο.

Στους επτά μήνες διακυβέρνησής μας και παρά τις υπαρκτές περιοριστικές συνθήκες η χώρα μας απέκτησε τη δική της, ανεξάρτητη φωνή στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), καθώς και στην ευρύτερη περιοχή και σε παγκόσμιο επίπεδο. Η εξωτερική πολιτική, που θα συνεχίσει να ασκείται σε αυτή την κατεύθυνση, έχει στόχο την προώθηση των συμφερόντων του ελληνικού λαού, την επίλυση των ανοιχτών θεμάτων εξωτερικής πολιτικής, άμυνας και ασφάλειας στη βάση του διεθνούς δικαίου, την αναβάθμιση του διεθνούς, ευρωπαϊκού και περιφερειακού ρόλου της Ελλάδας ως πόλου ειρήνης, σταθερότητας, οικονομικής ανάπτυξης και δικαιοσύνης.

Η Ελλάδα διαπραγματεύεται σε όλους τους διεθνείς οργανισμούς και τα fora στα οποία συμμετέχει, ενίοτε με ρήξεις ή και συμβιβασμούς, αλλά πάντα με τη δική της φωνή. Χωρίς άκριτες ευθυγραμμίσεις με τους σχεδιασμούς μεγάλων δυνάμεων, που δεν εξυπηρετούν τα εθνικά συμφέροντα. Χωρίς γεωπολιτικές ιδεοληψίες που οδηγούν τη χώρα σε διπλωματική ή οικονομική απομόνωση.

Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση

Η συμμετοχή της Ελλάδας στην ΕΕ αποτελεί κεντρικό παράγοντα της εξωτερικής της πολιτικής, όσον αφορά το διεθνή της ρόλο και τη διαπραγματευτική της δύναμη, τις διεθνείς της οικονομικές σχέσεις και την αντιμετώπιση των διεθνών προκλήσεων, όπως η διαχείριση των προσφυγικών και μεταναστευτικών ροών. Η επίμονη στάση της κυβέρνησής μας σε συνεργασία με άλλες χώρες του Νότου, κατόρθωσε να τίθεται σήμερα υπό επανεξέταση η ευρωπαϊκή πολιτική για τη μετανάστευση και τη μεταχείριση των προσφύγων.

Η πολιτική που επιβάλλεται σήμερα στην ΕΕ από τη νεοφιλελεύθερη πολιτική πλειοψηφία υπό την ηγεμονία της γερμανικής κυβέρνησης, ενισχύει την ασυμμετρία ισχύος σε βάρος των χωρών του ευρωπαϊκού Νότου. Βασικό στοιχείο της κυρίαρχης, νεοφιλελεύθερης πολιτικής των Βρυξελλών είναι το μεγάλο δημοκρατικό έλλειμμα που αναδείχτηκε με τον πιο σκληρό τρόπο στις πρόσφατες εξελίξεις για το «ελληνικό ζήτημα».

Ο ΣΥΡΙΖΑ απορρίπτει την εθνικιστική αναδίπλωση ως δήθεν απάντηση στην πολιτική της ΕΕ. Ταυτόχρονα θεωρεί ότι είναι η ίδια η κυρίαρχη πολιτική της ηγεσίας της ΕΕ που απειλεί την Ευρώπη με διάλυση και αναζωπυρώνει τον ακροδεξιό εθνικισμό. Η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ θα συνεχίσει να αγωνίζεται για την ανάσχεση του νεοφιλελεύθερου αυταρχισμού στην ΕΕ, σε οικονομικό, πολιτικό και γεωπολιτικό επίπεδο, με στόχο την αλλαγή των συσχετισμών υπέρ των συμφερόντων των ευρωπαϊκών λαών, αλλά και την προώθηση μιας ανεξάρτητης ευρωπαϊκής πολιτικής υπέρ της ειρήνης και της σταθερότητας στην ευρύτερη περιοχή. Στόχος της πολιτικής μας, μια κοινωνική και δημοκρατική Ευρώπη της ευημερίας για τους λαούς της, που θα σέβεται την εθνική και λαϊκή κυριαρχία των κρατών-μελών της και θα αποτελεί παράγοντα ειρήνης και διεθνούς συνεργασίας.

Αμυντική πολιτική και πολιτική ασφάλειας

Η Ελλάδα βρίσκεται στο κέντρο ενός τριγώνου κρίσεων και εστιών αποσταθεροποίησης, που περιλαμβάνει την Ουκρανία στο Βορρά, τη Λιβύη στα νοτιοανατολικά και τη Συρία και το Ιράκ στα νοτιοδυτικά, με την ανάδυση των επικίνδυνων δυνάμεων του ισλαμικού φονταμενταλισμού. Παράλληλα, συνορεύει με χώρες της Ανατολικής Μεσογείου και των Βαλκανίων στις οποίες σημειώνονται συχνά εθνικιστικές εντάσεις.

Την ίδια στιγμή, το ΝΑΤΟ συντελεί στην περιφερειακή αποσταθεροποίηση πρωτοστατώντας σε δήθεν «ανθρωπιστικές επιχειρήσεις», που έχουν υποδαυλίσει την έκρηξη κρίσεων στην ευρύτερη περιοχή, αλλά και προωθώντας την στρατιωτικοποίηση της Ανατολικής Ευρώπης με την παράλληλη καλλιέργεια ψυχροπολεμικού κλίματος.

Ο ΣΥΡΙΖΑ υποστηρίζει την ανάγκη διασφάλισης της αμυντικής και αποτρεπτικής ικανότητας της Ελλάδας. Αξιοποιούμε τις διμερείς σχέσεις και τη θέση της χώρας μας σε διεθνείς οργανισμούς, με σκοπό την προάσπιση των κυριαρχικών της δικαιωμάτων, το σεβασμό του διεθνούς δικαίου και των αποφάσεων του ΟΗΕ, καθώς και την προάσπιση της ειρήνης και της σταθερότητας σε περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο.

Η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ προώθησε και θα συνεχίσει να προωθεί μια συγκροτημένη στρατηγική που αναδεικνύει και ενισχύει το ρόλο της χώρας μας ως πυλώνας σταθερότητας και ειρήνης στην περιοχή, με ενεργό ρόλο στη διπλωματική διαμεσολάβηση και στην πολυμερή συνεργασία. Στόχος μας η επίτευξη μιας συλλογικής πολιτικής ασφάλειας που θα περιλαμβάνει τη Ρωσία και θα διασφαλίζει την αποτροπή εντάσεων και την επίλυση των διαφορών με πολιτικά μέσα.

Στο πλαίσιο αυτής της στρατηγικής, ο ΣΥΡΙΖΑ υποστηρίζει μια ενεργητική πολιτική για τα Βαλκάνια, μέσω της ενίσχυσης της διμερούς και πολυμερούς διαβαλκανικής συνεργασίας και της υποστήριξης της ενταξιακής πορείας των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων στην ΕΕ που θα διασφαλίζει το απαραβίαστο των συνόρων, την επίλυση διαφορών στη βάση του διεθνούς δικαίου και τον πλήρη σεβασμό των ανθρωπίνων και μειονοτικών δικαιωμάτων.

Υποστηρίζουμε σταθερά την εξεύρεση, στο πλαίσιο συνομιλιών υπό τον ΟΗΕ, μιας αμοιβαία αποδεκτής λύσης για το ζήτημα της ονομασίας της ΠΓΔΜ, στη βάση μιας σύνθετης ονομασίας με γεωγραφικό προσδιορισμό για όλες τις χρήσεις, ενάντια στις εθνικιστικές εντάσεις και τους αλυτρωτισμούς από κάθε πλευρά των συνόρων. Παράλληλα, αποδίδουμε ιδιαίτερη σημασία στην προάσπιση των δικαιωμάτων της ελληνικής μειονότητας στην Αλβανία.

Μέση Ανατολή - Βόρεια Αφρική

Κλειδί για την ειρήνη στην περιοχή της Μέσης Ανατολής είναι η επίλυση του παλαιστινιακού στη βάση των αποφάσεων του ΟΗΕ. Ο ΣΥΡΙΖΑ υποστηρίζει σταθερά την ίδρυση παλαιστινιακού κράτος στα σύνορα του 1967 με πρωτεύουσα την Ανατολική Ιερουσαλήμ και τη σύναψη συμφωνίας αμοιβαίας ασφάλειας μεταξύ του Ισραήλ και των αραβικών κρατών. Ταυτόχρονα, επιδιώκουμε την παραπέρα ανάπτυξη τόσο των

σχέσεων με τις αραβικές χώρες, όσο και με το Ισραήλ, υπό όρους που δεν επιβαρύνουν φιλικές προς την Ελλάδα χώρες και λαούς.

Παράλληλα, υποστηρίζουμε διεθνείς πρωτοβουλίες υπό την ηγεσία του ΟΗΕ για τη εξασφάλιση της ειρήνης και της σταθερότητας στη Λιβύη, το Ιράκ και τη Συρία, την αντιμετώπιση του ισλαμικού φονταμενταλισμού και την προστασία των εθνοτικών και θρησκευτικών μειονοτήτων. Επιπλέον, θεωρούμε ζήτημα άμεσης προτεραιότητας τον τερματισμό των συγκρούσεων στην Τουρκία και την επανέναρξη της ειρηνευτικής διαδικασίας για το Κουρδικό.

Τέλος, ο ΣΥΡΙΖΑ καλωσορίζει την πρόσφατη συμφωνία για το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν, η οποία πρέπει να αποτελέσει εφαλτήριο για την προώθηση της ειρήνης στη Μέση Ανατολή με ανάπτυξη των διμερών μας σχέσεων.

Ο ΣΥΡΙΖΑ υποστηρίζει σταθερά ότι η Μέση Ανατολή πρέπει να αποτελεσει ζώνη ελευθερίας από πυρηνικά ή άλλα Οπλα Μαζικής Καταστροφής.

Ρωσία - Μαύρη Θάλασσα

Ο ΣΥΡΙΖΑ αντιτίθεται στην εντεινόμενη ψυχροπολεμική αντιπαράθεση στην Ουκρανία και υποστηρίζει την τήρηση της συμφωνίας του Μινσκ από όλες τις πλευρές. Για την ασφάλεια των χωρών της περιοχής είναι αναγκαία η διεθνής συνεννόηση από κοινού με την Ρωσία, όχι χωρίς την Ρωσία ή εναντίον της. Η Ελλάδα, αξιοποιώντας και τις παραδοσιακές της σχέσεις με τη Ρωσία, την Ουκρανία και τις χώρες του Καυκάσου, δραστηριοποιείται σε συνεργασία με ευρωπαίους εταίρους για την ενίσχυση του ρόλου του ΟΑΣΕ και μια Ευρώπη-γέφυρα σε μια νέα αρχιτεκτονική ασφάλειας, ειρήνης και σταθερότητας.

Ελληνοτουρκικές Σχέσεις

Ο ΣΥΡΙΖΑ θα εργαστεί για:

--Την επίλυση του ζητήματος οριοθέτησης της υφαλοκρηπίδας μεταξύ Ελλάδας-Τουρκίας στη βάση της Σύμβασης για το Δίκαιο της Θάλασσας.

--Το κατοχυρωμένο από το διεθνές δίκαιο δικαίωμα της Ελλάδας σε ανακήρυξη της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης και τη συνεργασία με τις λοιπές όμορες χώρες της Μεσογείου, με σκοπό την οριοθέτηση θαλασσίων ζωνών.

--Την προώθηση πρωτοβουλιών για την ανάπτυξη της εμπιστοσύνης μεταξύ των δυο λαών και, στο πλαίσιο αυτό, την περαιτέρω ενίσχυση της διμερούς συνεργασίας στους τομείς της οικονομίας, της ενέργειας, του τουρισμού, των μεταφορών, της πολιτιστικής συνεργασίας.

Ο ΣΥΡΙΖΑ υποστηρίζει την ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας, με προϋπόθεση την πλήρη συμμόρφωση της τελευταίας στο διεθνές δίκαιο και το ευρωπαϊκό κεκτημένο, το σεβασμό της αρχής καλής γειτονίας, τη διαφύλαξη των δημοκρατικών δικαιωμάτων, καθώς και την τήρηση των διεθνών και ευρωπαϊκών της υποχρεώσεων όσον αφορά τα μειονοτικά και θρησκευτικά δικαιώματα.

Το Κυπριακό Ζήτημα

Η συνεργασία και ο συντονισμός της Ελλάδας με την Κυπριακή Δημοκρατία, σε όλους τους τομείς αποτελεί καίριας σημασίας άξονα της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής.

Ο ΣΥΡΙΖΑ παραμένει προσηλωμένος στις προσπάθειες επίλυσης του Κυπριακού ζητήματος, υποστηρίζοντας μια δίκαιη και βιώσιμη λύση, στη βάση των αποφάσεων του ΟΗΕ, που θα σημάνει την απόσυρση των τουρκικών κατοχικών στρατευμάτων και θα οδηγήσει στην επανένωση της Κύπρου υπό τη μορφή μιας διζωνικής, δικαιοδικής ομοσπονδίας με μία κυριαρχία, μία ιθαγένεια και μία διεθνή προσωπικότητα. Η λύση που θα συμφωνηθεί πρέπει να συνάδει με την ιδιότητα της Κύπρου ως κράτος-μέλος της ΕΕ και να ανοίξει τον δρόμο για την απαλλαγή του κυπριακού λαού, Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, από την παρουσία ξένων στρατευμάτων, βάσεων και εγγυητών. Είναι σημαντικό η εντεινόμενη αποσταθεροποίηση στην Ανατολική Μεσόγειο να μην πνίξει την ελπίδα για λύση, που έχει γεννηθεί μετά την πρόσφατη επανέναρξη των απευθείας συνομιλιών με την Τ/Κ κοινότητα.

Οικονομική και ενεργειακή διπλωματία

Η Ελλάδα, σεβόμενη τις συμβατικές της δεσμεύσεις, δεν παύει να στρέφει το βλέμμα της και πέραν της Ευρώπης και της Δύσης, στην Ανατολική Μεσόγειο και τη Μέση Ανατολή, στις αναδυόμενες δυνάμεις των BRICS (Βραζιλία, Ρωσία, Ινδία, Κίνα, Νότια Αφρική), στην ευρύτερη περιοχή της Μαύρης Θάλασσας και τη Λατινική Αμερική, δίνοντας έμφαση στην οικονομική, ενεργειακή και πολιτιστική συνεργασία, την ανάπτυξη της διασυνδεσιμότητας, του τουρισμού και της ναυτιλίας, καθώς και στην προώθηση των εξαγωγών της και την προσέλκυση επενδύσεων. Στόχος μας είναι η χώρα μας να καταστεί κόμβος ενεργειακών δικτύων, μεταφορών και εμπορίου μεταξύ της Ευρώπης και της Ανατολικής Μεσογείου από τη μια και της Ασίας και της ευρύτερης περιοχής του Εύξεινου Πόντου από την άλλη. Η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ προχωρά το στρατηγικό σχεδιασμό στον τομέις της ενέργειας και των μεταφορών, με στόχο τη σύναψη στρατηγικών συμφωνιών συνεργασίας, που θα ωφελούν ουσιαστικά τη χώρα και το λαό, θα κατοχυρώνουν τον στρατηγικό ρόλο του δημοσίου με όρους διαφάνειας, θα προστατεύουν τα εργασιακά δικαιώματα και θα σέβονται το περιβάλλον.

Ελληνισμός της Διασποράς

Ο ελληνισμός της διασποράς συμβάλλει στη διεθνοποίηση των ελληνικών διεκδικήσεων και την προώθηση των στρατηγικών συμφερόντων της χώρας. Στόχος της κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ είναι η προώθηση μιας συγκροτημένης στρατηγικής για την υποστήριξη του ελληνισμού της διασποράς και την αξιοποίηση των δημιουργικών δυνάμεων της ομογένειας. Εργαζόμαστε για την οικοδόμηση μιας αμφίδρομης σχέσης των ομογενών με την πατρίδα, με στόχο αφενός την επίλυση χρόνιων προβλημάτων και εκκρεμοτήτων (εκπαίδευση, συνταξιοδοτικά-φορολογικά δικαιώματα, ψήφος της διασποράς) και αφετέρου τη δυναμικότερη συμβολή των ελληνικών κοινοτήτων στην εθνική υπόθεση της παραγωγικής ανασυγκρότησης και της αναπτυξιακής πορείας της χώρας (τουριστική προβολή, πολιτιστική διπλωματία, προσέλκυση επενδύσεων και τόνωση των εξαγωγών).